

la ci vert

Hurafe DOSYA

Taklit mi? Hakikat mi?

Ömer Tuğrul İnançer:
"Hurafeler cehaletten kaynaklanan
sevgisizliğin meyveleridir"

Batı'da hurafenin temeli korkudur.

Oktan Keleş:
"Modern hurafenin temeline din oturtuldu"

İslam iyi de Müslümanlar biraz şey(!).

AB'ye göre PKK terör örgütü ama...

Trump Reis!

ARALIK 2016-30 FİYATI 7 TL | KKTC FİYATI 9 TL
LACIVERTDERGI.COM

ISSN 2148-399X

30

nolte®

KÜCHEN

"Türkiye'nin En Büyük
İthal Mutfak Markası"

"Almanya'da
2015 Yılı'nın
En Popüler
Mutfak Markası
NOLTE
Seçilmiştir."

DEUTSCHES INSTITUT
FÜR SERVICE-QUALITÄT
GmbH & Co. KG

1. PLATZ

**Bellebteste
Küchenmarke**

Kundenbefragung
Jan. 2015
11 Anbieter

www.disq.de
Privatwirtschaftliches Institut

n-tv

www.nolte.com.tr

Nolte Adana (0322) 235 75 77
Nolte Ankara (0312) 441 12 22
Nolte Antalya (0242) 324 04 12
Nolte Bodrum (0252) 358 71 58
Nolte Gaziantep (0342) 232 23 20

Nolte İstanbul Ataşehir (0216) 324 66 24
Nolte İstanbul Avcılar (0212) 590 33 00
Nolte İstanbul Cadde (0216) 337 57 17
Nolte İstanbul Etiler (0212) 264 57 17

Nolte İzmir (0232) 463 94 37
Nolte İzmit (0262) 324 29 51
Nolte Kayseri (0352) 235 55 23
Nolte KKTC (0392) 223 40 06
Nolte Şanlıurfa (0414) 312 66 63

Nolte Türkiye (0212) 257 57 17

nolteturkiye nolteturkiye

nolte_turkiye

06 59

HURAFE

Meryem İlayda Atlas Bütün hurafeleri yok eden tek hurafe: Modernite **Röportaj** Ömer Tuğrul İnancıer **Hakkı Öcal** Dilini ısır! Tahtaya vur! Bacağın kırılınsın! **Mustafa Akar** Rüyaların yapıldığı madde **Birol Biçer** Tüketim toplumunun fısıldayıcıları (ve hurafeleri) **Lacivert Yazı İşleri** Cinlerin musavviri: Mehmed Siyah Kalem **Gökhan Ergür** Türkiye'ye musallat olmuş hurafe: FETÖ Raşit Ulaş İslamiyet iyi de Müslümanlar biraz şey (!) **Süleyman Arif Özkut** Hakikatten hurafeye: Münecimlik H. Sena Kartal-Beytullah Çakır Uzmanlarına sorduk: Bütün bunlar baştan aşağı hurafe mi? **Röportaj** Oktan Keleş

10

Hurafeler cehaletten kaynaklanan sevgisizliğin meyveleridir

RÖPORTAJ :: Mustafa Akar :: Ömer Tuğrul İnancıer

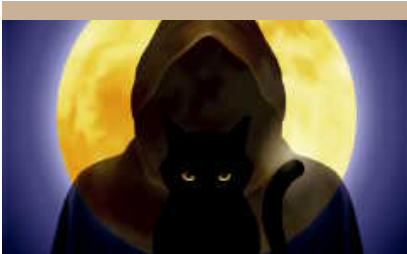

60 63

DÜNYA GÜNDEMİ

Dünyadan ilginç portreler, geçen aya damgasını vuran olaylar

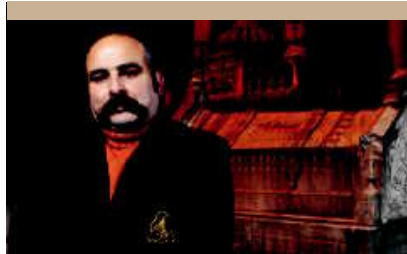
Birol Biçer

18

Dilini ısır! Tahtaya vur! Bacağın kırılınsın!

Dr. Hakkı Öcal

50

Röportaj: Modern hurafenin temeline din oturtuldu

Beytullah Çakır :: Oktan Keleş

68

Trump Reis!

Fatmanur Altun

EDİTÖR Meryem İlayda Atlas

Merhaba

Bu ünite de gördüklerimiz: "Gece tırnak kesilir, ilim zannettiğimiz kadar ileri değildir, teferruat teferruat değildir."

meryem.atlas@lacivertdergi.com

İslam ahlâkıyla ahlâklanmayınca kararır kalpler, nafîle dinler, nafîle söyler...

"Göklerde ve yerde gaybı Allah'tan başka hiç kimse bilmez." (Neml/65)

Hurafeler hep hoşâ gitmez, boşa gitmez

"Kara ve denizin karanlıklarında yolunuzu bulasınız diye yıldızları sizin için yaratan O'dur." (Enam/97)

Hezeyanlar, patolojiler ve Mesihlik iddiası Allah yeniden başlayanların yardımcısıdır...

Kendi cemaatimizden korkuyor muyuz?

Saf tuttuğumuz insanlardan, eş dosttan?

Ekonomik hurafeler de var, hiç şüphesiz, çarklar dönsün, teker yürüsün diye

Yıldız kayınca dilek tutacak mıyız, tutmayacak mıyız?

Haydi, iki Meryem arasında kaldın ne yapacaksın?

Hem ikizsiniz hem ikizler burcusunuz yani toplamda sekiz kişi filan ediyorsunuz...

Mevlit okutmanın nasıl bir zararı olduğunu birinin açıklaması lazım

Hurafe avcısı Diyanet, İslam aslında öyle bir din değil diyor mahcup bir eda ile

Himmete muhtaç dede, başkasına nasıl himmet ede

Bazen bilimsel, bazen kurumsal, bazen normalsal, bazen normal

Bu ünite de gördüklerimiz: "Gece tırnak kesilir, ilim zannettiğimiz kadar ileri değildir, teferruat teferruat değildir."

Küllî münecibin kezzab...

Bidat erbabı, delalet erbabı hatta heva ve heves erbabı

Berhetiyye, Evrad-ı Bahaiyye

Dolayısıyla hurafe kelimesinin unutulmasında da sakınca yoktur

Müjdeler olsun gariplere!

Âmin...

lacivert'i kendi yaşam kültürünüze dahil etmeniz temennisi ile...

72 PEDOFİLİNİN KÖKLERİ

Zeynep Temizer Atalar

80 DEKORLAR KALDI GERİDE

Hüsrev Hatemi

84 YOLDA

Elif Eda Karagöz

90 GEZİ | İZLENİM Delhi

Yusuf Sami Kamadan

98 MODERN DON KİŞOT

Contemporary İbrahim Efendi

112 TWEET-NAME

HAYATI CİDDİYE ALAN DERGİ

Sahibi

Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş.
Tüzel Kişi Temsilcisi ve Genel Müdür Vekili
TUNCCEL SUNAR

Genel Yayın Yönetmeni

MERYEM İLAYDA ATLAS

Yazı İşleri Müdürü

MUSTAFA AKAR

Görsel Tasarım

SEMA TÜRK

Editör

H. SENA KARTAL
BEYTULLAH ÇAKIR
RAŞİT ULAŞ

Muhabir

MELEK SENA SUBAŞI

Katkıda Bulunan

GAMZE TUNA

Danışma Kurulu

AYŞE KARDAŞ, BETÜL ÖZEL ÇİÇEK, ELİF E. KARAGÖZ,
FATMANUR ALTUN, H. HÜMEYRA ŞAHİN,
NAGİHAN HALİLOĞLU, SENA SİLKİN, SULTAN IŞIK,
ZEYNEP BAYRAMOĞLU

Fotoğraflar

GÜVEN POLAT, ERGUN CANDEMİR, CANAN YETİŞTİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve İnternet Yayın Sorumlusu

ŞEFİK ÇALIK

Üretim Takip Uzmanı

UFUK CAN

Reklam Satış Genel Müdür Yardımcısı

DİLEK GÜNEŞER

Reklam Rezervasyonu

T (0212) 354 33 61/63

F (0212) 354 33 75

Pazarlama Müdürü

NAZLI FEYZA ERHAN

TURKUVAZ GRUBU HİZMETLERİ

Marka ve Pazarlama Grup Başkanı

SINAN KÖKSAL

ABONE

YAHYA İLKER ŞATANA

Çağrı Merkezi 444 88 81

abone@turkuvazabone.com, www.turkuvazabone.com

www.facebook.com/TurkuvazMedyaAboneHizmetleri

twitter.com/#!/TurkuvazAbone

Turkuvaz Dergi T (0212) 354 30 00

Yazışma Adresi Turkuvaz Dergi Grubu

Barbaros Bulvarı, Cam Han, 153, 34349 Beşiktaş, İstanbul

Yayının Türü Yerel Süreli

Yayıncı Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş.

Yönetim Yeri Barbaros Bulvarı, Cam Han, 153 80700

Beşiktaş, İstanbul

Dağıtım Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.

Matbaa Genel Müdürü

MEHMET KAMİLOĞLU

Basıncı Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş.

Basıldığı Yer Akpınar Mah. Hasan Basri Cad. 4

Sancaktepe, İstanbul

T (0216) 585 90 00 | www.turkuvazmatbaacilik.com

Dergi İşletme Müdürü

HAKAN DEMİRCİ

info@lacivertdergi.com @lacivert_dergi

instagram.com/lacivert_dergi

İmtiyaz ve yayın hakkı Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş.'ye aittir. Yazı ve fotoğrafların tüm hakları LACİVERT dergisine, yayımlanan ilanların sorumluluğu ilan sahiplerine aittir. Bu dergi meslek ilkelerine uymayı taahhüt eder.

SAYFA

06 59

DOSYA | MAKALE

BÜTÜN
HURAFELERİ
YOK EDEN
TEK HURAFE:
MODERNİTE

MERYEM İLAYDA ATLAS

Rönesans'tan beri söylenegelen akılcı bir yaşam kuşatmasına yelken açtık. Dini kuşatmayı kaldıralım derken yaşantımız anlamlı anlamsız bir sürü kural ve 'kuralcık' kuşatması altında kalıverdi. Üstelik bunlar dinle ilişkilendirilen hurafenin elinin altında tutmak istediği otoritenin referansından da yoksundular...

SEKÜLER YAŞAM HURAFELERİNDE VAAT, UZUN VADELİ BİR MAHVOLUŞTAN ÖTEYE GİTMEZ

Hurafeler niçin var? Bazen toplumsal düzeni sağlamak, otoriteyi tesis etmek için... Bazen toplum içindeki dik başlılığı ve uygun bulunmayan davranışları törpülemek için... Bazen de çok pratik faydacı sebeplerle yaptırımı olduğu söylenip ama aslında aslı astarı bulunmayan davranış kalıplarına, kısıtlayıcı öğretilere dönüşen bir kontrol mekanizması olmak için...

Hurafelerin zaman içerisinde dinin öz emirlerinden daha keskin günlük hayat şekillendiricilerine döndüğünü görmek mümkün. Kimi yanlış bir itikada varır işin sonunda, kimi de kötü bir haber duyunca elini önce kulağına sonra tahtaya götürmek gibi zararsız bir hurafe terapisine...

Her şey gibi bu naif hurafeciler de zıddı ile kaim: Yani her dini rutine hatta sembolik önemi olan ve kimseye zarar vermeyecek bazı alışkanlıklara dahi hurafe diyerek tekfir edenleri de unutmamak lazım. Hurafe severlerle hurafe savarların her ikisinin de dinin algılanma ve yorumlanma biçimleri ile çok ilgisi var.

Dini algılama ve yorumlama biçimlerinin tek bir yöntemi yok. Yol gösterici temel prensiplerin ötesinde uygulamalarda türlü türlü çeşitlilik var. Sonuçta insanoğlu hiçbir ortamda birbirine benze-miyor, çeşit çeşit kültürlerde coğrafyalarda ve değişik ihtiyaçlarla yaşıyor. Dini hakikatlerin, farz ve sünnetlerden aktarılan olmazsa olmazlarının yanında toplumun kabul ettiği olmazsa olmazlar da zaman zaman birbirine karışıyor.

Dini algıyı bu akışın dışında bıraksanız, yani Rönesans düşün-

cesinin akılcı yaklaşımı seyrinde, laikliğin en katı uygulamalarında dahi ortaya çıkan ve toplumsal bir otorite tesis etmek, ekonomik fayda sağlamak veya işleri yolunda yürütmek amacıyla ortaya konmuş olmazsa olmaz davranış kalıpları, aslında bir nevi hurafeler yığını bulursunuz. Üstelik bu hurafeler size bir ilahi cezalandırma veya ahlaki bir kurtuluş da vadetmezler. Çünkü seküler yaşam hurafelerinde vaat, uzun vadeli bir mahvoluştan öteye gitmez.

İnsanoğlu hurafesiz yaşayamıyor mu?

Asıl soru belki de bu. Çünkü dinin ana kaynağından/özünden kop-tukça hakikatinden şüphe duyul-mayan ölüm, kabir azabı, büyü, cin gibi kavramlar da uydurma hurafe, uzak/erişilmez, konuşulmasa da olur kabilinden algılanmaya başlıyor. Mesela hayatın önemli bir gerçeği olarak Osmanlı şehirlerinde mezarlıklar insanlar ölümü unutmalarını diye şehrin içine yapıldı. İstanbul'daki Zincirlikuyu ve Karacaahmet mezarlıkları böyledir. Köy yerleşimlerinde kahve ve camii ile birlikte anılır mezarlık. İnsan ölüme mesafe koydukça mezarlıkları da görmüyor demek ki. Hâlbuki son zamanlarda oldukça iyileşen yerel yönetim hizmetleri ile birlikte mezarlıklar ve cenazelerin gömülmesi meselesi ince ince bir sürü ayrıntıyı, mevzuatı ve elzem dünya işlerinden bir iş olarak konuşulmayı gerektiriyor. Yakın zamanda vefat eden babamın ardından mezarlıklar ve kabirler ile ilgili bir grup arkadaşla tam da bunu konuşuyorduk. Artık yer darlığından mezarların iki katlı yapılabildiğini, bir mezara kaç sene sonra bir başkasının gömülebildiğini, bir nevi cenaze işleri mevzuatlarını yani... İnsana ölümü

hatırlatan her şey ürkütücü geliyor olsa gerek ki, masada oturan bir arkadaşımız espriyle karışık hadi biraz da cin, peri hikâyesi konuşalım dedi. Anlamak kolay... Zombi, vampir, hortlak anlatısının karşılığı olarak cin ve peri hikâyesi...

Kuran kaynaklı olmayan halk içindeki anlatımlarda cinler, büyü, kabir gibi kavramlar bütünüyle bir kaosa dönüşür. Olağanüstü bir hal alır, merak ögesi ile birleşir ve malsalsı bir hale gelir. Uzun yüzyıllar, harmanın serilmediği, işin gücün hafiflediği, bitmek bilmeyen kış akşamlarının ayrılmaz parçasıydı bu anlatımlar. Kaynağını muhtemel ki gerçek hikâyelerden alıyordu... Seküler hayatın içinde cin, büyü hikâyeleri hurafeleşti, kıymetsizleşti ve şüphesiz karşı durulması gereken bir kuşatma gibi gözükte.

Dini özden ayırsın veya ayrılmasın, şükür ki, hurafelerin kuşatmasını kaldırılınca Rönesans'tan beri söylenegelen akılcı bir yaşam kuşatmasına yelken açiverdik. Dini kuşatmayı kaldıralım derken hayatımız anlamlı anlamsız bir sürü kural ve 'kuralcık' kuşatması altında kalıverdi. Üstelik bunlar dinle ilişkilendirilen hurafenin elinin altında tutmak istediği otoritenin referansından da yoksundular...

Sembolik bir alan olarak yaşam tarzı hurafeleri

Bu hurafelerin hepsi yüklü ve sessiz bir gemi gibi. Bu çağda, bu zaman diliminde yaşayan insanları kuşatmış, şimdi geriye dönüp baktığımızda bir zamanlar o insanlar ne tuhafmış dediğimiz alışkanlık kalıplarını hiç itirazsız tekrar ettiren bir halin esiri...

Bir kıyafeti iki kere üst üste farklı davetlerde aynı hazırûnun yanında giysek, başımıza bir iş geleceğini

SEKÜLER HAYATIN İÇİNDE CİN BÜYÜ HİKÂYELERİ HURAFELEŞTİ

MODERN HAYATIN AYIRT EDİCİ VE TANIMLAYICI HURAFELERİ İNSANLARI BİR UĞURSUZLUKTAN KAÇINIR GİBİ 'PİŞTİ OLMAKTAN' DA KAÇINDIRIR MESELA. SOSYAL BİR DIŞLANMANIN KORKUSU VE KALIPLARIN ESİRİ OLUP KENDİMİZİ KISITLIYORUZ, ZORA SOKUYORUZ, DARLIYORUZ, ZAMANDAN, EMEKTEN, EKMEKTEN ÇALIP ŞEKLEN O KALIBA BÜRÜNÜYORUZ. BUNUN HURAFEDEN FARKI NE PEKİ?

İNSAN ÖLÜME MESAFE KOYDUKÇA MEZARLIKLARI DA GÖRMÜYOR

elbette hiç kimse bize söylemiyor... Ama bizler bu fiilimiz sanki başımıza bir iş açacakmış gibi tekrar etmekten kaçınıyoruz. Modern hayatın ayırt edici ve tanımlayıcı hurafeleri insanları bir uğursuzluktan kaçınır gibi 'pişti olmaktan' da kaçındırır mesela. Sosyal bir dışlanmanın korkusu ve kalıpların esiri olup kendimizi kısıtlıyoruz, zora sokuyoruz, darlıyoruz, zamandan, emekten, ekmekten çalıp şeklen o kaliba bürünüyoruz. Bunun hurafeden farkı ne peki?

Gidilen bir davette ne giymeniz gerektiği söylenir. Kimin ne zaman belirlediği ve neye hizmet ettiği bilinmeyen kalıplar size şık, siyah veya rahat giyinmenizi söyler. Bu standartlar yine eğer aksi olursa dışlanacakmışız, başımıza bir iş açacak uğursuzluklarmış gibi sahiplenilir. Bu kültürel biçimlerle yüklü sessiz gemi sakın ama derin sularda yol alır durur. Çünkü öyle bir sahiplenilmiştir ki, kimsenin aklına fırtına çıkarıp bu gemiyi biraz sallamak gelmez. Vahiy kaynaklı bilginin faydasını reddedip bütün parça ilişkisine girmeden hayat tarzı starlığının hurafelerinde gezmektedir. Bazı ortamlarda kravat takmak zorunludur, alkışlamak, spor yapmak, diyet yapmak, hafta sonları stresini atmak, belli mesai saatleri içinde çalışmak, arada

sinemaya gitmek... Çeşitli antlar, marşlar ve mitler sahibi olmak, onları kutsal bellemek, imzasını arabasının arkasına yapıştırmak, anı defterleri imzalamak, şirket yemekleri, müdür gelince ayağa kalkmak, ceketinin önünü iliklemek ama illa ki ceket giymek... Mantiği değişmeyen bir sürü gerçek dışılık...

Uğur getiren dövmeler, uğur olduğu düşünülen kalemler, semboller, imaj hurafeleri, çok önemsenen fantezik kurgulamalar, statü hurafeleri, statüye göre kalp kırmalar, şerlere ve hayırlara kapı aralamalar... Mehdi'nin hurafe olduğunu anlatıp duran, milli günler ve bayrak törenlerinde büyüyen milliyetçi cevapsız çağrılar...

Yeni yılı kutlamak için paganizmden, Hristiyanlıktan topladıklarını yeni bir ayın şekline sokup bir kapitalizm hurafesine dönüştürenler, yeni yıla nasıl girilirse o yılın öyle geçeceğini hissedenler, bir yılbaşını da dışarıda kutlayamadık diye hayıflanılanlar... Şöyle giyinmek, böyle eğlenmek, dip boyası gelmişken sokağa çıkmamak, şu veya bu beden olmak, askerliğini yapmamış olana 'kız vermemek', terfi etmek, ev borcu ödemek, bütün bir dini hurafe diye reddedip, hatta onu kaldırmakla övünüp

de her durumda koşup Anıtkabiri ziyaret etmek başka bir otoriterliğin kurucu hurafeleri değil midir?

Sevgililer Günü, hadi hiç olmazsa Anneler Günü ve bilumum harcamaları günleri, kendini ifade etmek için alışveriş yapmak, değerli bulmak için kozmetik satın almak, şımartmak için spor salonuna yazılmak gibi kavramları ile beraber tepemize değer yargısı boca eden ve yaşantımızı şerit şerit kesitlere ayırıp sonra ölçen biçen ve paket yapıp statü piramidinde bize bir yer bulan hurafeler ağı değil midir?

Din düşüncesinin 'hurafelerini' bir kenara bırakan insanoğlu aşkın aklın ulaştığı en özgür sınırlara ulaştı, dizginlerini elinden bırakmadığı akıl, onu uçurumların kenarında gezdirmeyi, insan olmanın farkındalığı ile saçma kalıplarla hayatı kendine dar etmedi, renk, şekil, ırk, cins, estetik kategorileri yıkıp kendini gerçekleştirmeyi ihmal etmedi, akıl öyle bir nimetti ki, bizi bütün hurafelerden kurtarmakla kalmadı, insanca yaşamının yollarını açtı, aynı sosyal medya sayfasına Halep'te kollarında can veren oğluna şehadet getirmeye çalışan anneyle, ikindinin olmazsa olmazı çikolata ve kahve içen insanoğlunun resimlerini art arda düşürdü... Şükürler olsun!

*Türk Telekomluysam
bir nedeni var*

Kapsama ve çekim gücü

ilk
3 ay
cayma
bedeli
yok

5GB
+
1000 DK
+
1000 SMS
37 TL

**YÜKSEK
ÇEKİM
GÜCÜ**

Türk Telekom

Yeni gelene, 15 ay söze ilk 3 ay cayma bedeli yok

Türk Telekom %74,6 4.5G nüfus kapsama oranına sahiptir. Mobil internet hızı; kapsama alanı, bağlantı noktası, coğrafi koşullar, şebeke yoğunluğu, cihaz ve bağlanılan siteye göre değişiklik gösterebilir. Telsiz kullanım ücreti ayrıca alınır. Teklifte data aşımı ücretlendirilir, aşım ücreti ve diğer detaylar: www.turktelekom.com.tr

DOSYA | RÖPORTAJ

HURAFELER CEHALETEN KAYNAKLANAN SEVGİSİZLİĞİN MEYVELERİDİR

RÖPORTAJ ::
MUSTAFA AKAR :: ÖMER TUĞRUL İNANÇER

ÖMER TUĞRUL İNANÇER KİMDİR?

1946'da Bursa'da doğdu. Orta tahsilini Bursa'da tamamlayıp İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Muhtelif şirketlerde müşavir-avukatlık yaptıktan sonra 1991 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Tarihî Türk Müziği Topluluğu'nda sanatçı-müdür olarak çalışmaya başladı. 2011 Haziranı'nda yaş haddinden emekli oldu.

Tahsili sırasında özel olarak müzik dersleri aldı. Çeşitli radyo ve televizyon programlarında misafir sanatçı olarak yer almış olup, yurtiçi ve yurtdışında birçok müzik faaliyetinde bulundu.

Tasavvuf konusunda da yine yurtiçi ve yurtdışında pek çok konferanslar verdi, seminerlere katıldı. Ayrıca çeşitli makaleleri, röportajları ve sekiz kitabı yayımlanan Ömer Tuğrul İnançer evli ve biri psikolog, diğeri ekonomist olan iki çocuk babasıdır. Yayımlanmış eserleri: *Gönül Sohbetleri* (2005), *Sohbetler* (2006), *Vakte Karşı Sözler* (2006), *Gönül Gözü* (Kenan Gürsoy ile birlikte, 2006), *Şarkılar Seni Söyler* (Ahmet Özhan ile birlikte, 2007), *Dinle Neyden* (2009), *Muhabbet Peygamberi: Hz. Muhammed* (2010), *Hazret-i Mevlana: Bir Muhammedi Âşık* (2012)

Ömer Tuğrul İnançer Hocamızla dini hayatımıza etki eden hurafeleri konuştuk. Hurafelerin kaynağının cehalet olduğunu söyleyen İnançer, hurafelerin aynı zamanda otoritenin söz dinletmek için uydurduğu dine dayalı yalanlardan kaynaklandığını sözlerine ekledi. Ve hepsinden kurtulmanın temel yolunun da Peygamber Efendimizi tanımaktan geçtiğini vurguladı.

Efendim hurafe denilince ne anlamalıyız? Bizim hurafelere yaklaşımımız nasıl olmalı?

Aslında biz hurafe namı altında cehalet konuşuyoruz. Hurafenin kaynağı cehalettir. Cehaletin kaynağı sevgisizliktir. Herkes kendine şu suali sormalı: Tahsil hayatımızda en başarılı olduğumuz ders hangisiydi? En sevdiğimiz hocamızın dersi idi. Kim ne derse desin, fizikti, kimyaydı, edebiyattı, tarihti değil en sevdiğimiz hocanın dersi en başarılı olduğumuz dertir. Yani ilim tahsilinde bile sevgi ana unsurdur. Sevgisiz bir toplum olduğumuz için cahil bir toplumuz. Cahil toplumlar da hurafelerle

yönetilirler. Hurafelerin çıkış noktası aynı zamanda otoritenin söz dinletmek için uydurduğu dine dayalı yalanlardır. Mesela; 'eşikte oturma iftiraya uğrarsın' öyle değil! İftiraya uğramaktan herkes korkar, normaldir. Orada korkutmak var esasında. Çünkü cereyan yapar hasta olursun dediğin zaman, 'bana bir şey olmaz' der herkes. Nataşa taarruzu sırasında bizim hemşeriler "Ha pağa bir şey olmaz" diyordu, AIDS öyle yayıldı. Hâlbuki eşikte oturursan cereyana kapılırsın. Bir de tabii işin tasavvuf tarafı var; eşik, Cenabı Ali'nin makamıdır, eşığe basılmaz. Bir de günlerle ilgili uydurmalar var. 'Salı sallanır...' Dünyadaki Müslüman-

ların yalnızca yüzde 20'si Türkçe konuşuyor ve bunların da hepsi salıya 'salı' demez. Azeriler mesela demezler. Kazaklar da demezler, onlarda Rusça bir kelime söylenir. Salı sallanır, peki yüzde seksen Urduca, Arapça, Farsça, Boşnakça konuşan insanlar için salı neden sallansın, salı neden uğursuz sayılsın ki? Evet, salı uğursuzdur İstanbul Rumları için çünkü İstanbul salı günü fethedilmiştir.

Ümmi bir kadın olan annean-nemin, bir saatten sonra saç taramama, tırnak kesmeme gibi uyarılarını bir düzeni tutturmak için yaptığını düşünürdüm. Modern hayatta bazı şeyler

EN SEVDİĞİMİZ HOCANIN DERSİ EN BAŞARILI OLDUĞUMUZ DERSTİR

bize hurafe gibi geliyor ama geleneğin içinde de onların bir yeri, yorumu var. Bu anlamda hakikatle hurafeyi birbirinden nasıl ayıracağız?

İlim sahibi olmak demek amel sahibi olmak demektir. Her bildiğinizi yapıyor musunuz mesela... Her yanlış bildiğinizden kaçıyor musunuz? Ne işe yaradı o bilim. Demek ki doğrular ve yanlışlar sadece birer yük. Yaptıkların doğru. Veya yaptıklarına göre değerlendirileceksin ki hadistir, "İnsanlar sizin laflarınıza değil, fiillerinize bakarlar," buyuruyor Rasulullah Hazretleri. Demek ki bilgi, zannettiğimiz kadar önemli bir şey değil. Şimdi eski zamanın lafının güne gelmesi, Hz. Mevlana'nın sözünü hatırlatıyor; "Düne ait ne kadar laf varsa geçti. Bugün yeni şeyler söylemek lazım." Yani, gece tırnak kesmek... Yüz sene önce elektrik yoktu. Tırnağını bir derin kaçırdın mı üç gün canın yanar. Bundan ibarettir. Başka bir şey değildir. Hadi sen kendininkini kestir, diyelim bebeğinkini kesiyorsun. E gündüz gözüyle, aydınlıkta kes. En sağlam lamba o zamanlar, petrol lambası o da sürekli titrer. Siz hatırlamazsınız ben petrol lambasıyla büyüdüm. Babamın memuriyeti dolayısıyla köylerde büyüdüm. Adı üstünde pompalı gaz ocağına benzeyen gömlekle lüks lambasının adı bile 'lükstü.' Sefer ayında yola çıkılmazmış. Saferle seferi karıştırıyoruz. Hz. Peygamber hicrete hangi gün başladı? 26 Safer'de. Hz. Peygamber'in yaptığı fiilî bir duruma sen nasıl uğursuz dersin? Peygamber'i tanımıyoruz ki!

Kaynaklar meselesini bu yüzden sormak istedik. Mesela insana tuvalet terbiyesi verilirken, özellikle köy gibi yerlerde, belli şeylerden kaçınması gerektiği anlatılır. Bunların insan üzerinde herhangi bir metafizik etkisi var mıdır gerçekten?

Yoktur, laf ola beri gele. "El nezafeti mine'l iman." Her iman sahibi temiz olur. Bak bakalım

Hurafelerin bir çıkış noktası da otoritenin söz dinletmek için uydurduğu dine dayalı yalanlardır. Mesela; 'eşikte oturma iftiraya uğrarsın', öyle değil. İftiraya uğramaktan herkes korkar, normaldir. Orada korkutmak var esasında. Çünkü cereyan yapar hasta olursun dediğin zaman, bana bir şey olmaz der herkes.

İLİM SAHİBİ OLMAK DEMEK AMEL SAHİBİ OLMAK DEMEKTİR

Müslümanlara temiz mi? Değil. Ben geçen hafta Hindistan'daydım. Delhi'de Cuma Camii'nde akşam namazı kılmak için gittiğimde 'Burada namaz kılınmaz dedim' çünkü kuş pisliği içinde. Bu kadar geldik madem dedik, çocuklardan biri montunu yaydı yere, namazı öyle kıldım. Agra'ya gittim 2002'de, Tac Mahal'i ziyaret ettim. Onun da mescidi var ama namaz kılmadım. Kılınmaz çünkü temizlik yok. Kahire'ye gittim 1988'de. Mescid-i Hüseyin'in olduğu yerin sokağının karşısında tuvaletler var. Sokağın karşısındaki tuvalete giriyor, abdest alıyor, çıplak ayakla sokaktan geçip camiye giriyor. O sokakta kuş pisliği de olur, deve pisliği de olur, at pisliği de olur, eşek pisliği de... Çünkü deve, TIR ve Roolls Royce yan yana gezer Kahire'de. Bu temizlik değil. Bu temizliği temin edebilmek için yok çarpılırsın yok bilmem ne demişler. Bana sorarsan Müslüman toplumu zaten çarpılmış bir toplumdur. Biz çarpılmayı eli ayağı kaymış olarak mı anlıyoruz? Şu anda Müslümana yakışmayan bir ahval içinde yaşıyoruz. Birbirini yiyen Müslümanlar... Birbirlerine karşı izzetli, kâfire karşı zilletli olması gereken Müslümanlar... Bunların hepsinin sebebi cehalettir. Gelenek ve görenek eğer nasa muhalif değilse uyulması gerekli dini kaide gibidir. Ve Rasulullah Hazretlerinin fiilleri nastır. "Peygamber size ne veriyse onu alın, neden kaçınmanızı istediye ondan kaçının" diye ayet var. Mesela buyuruyor ki Efendimiz: "Çocuklarınıza hediye aldığınız zaman evvela yaşını gözetmeksizin kıza verin. Sonra erkeğe verirsiniz." Biz kızın varlığını konuşmuyoruz. Kaç çocuğun var diye soruyorsun herif-i nâ-şerife, "Beş çocuğum var, üç de kız" diyor. Niye sekiz demiyor. Allah rahmet eylesin eski Cumhurbaşkanlarımızdan Sayın Turgut Özal Bey turistik alt yatırımlar yapıp da sahilleri turizme açtığı zaman, sahildeki topraklar verimsiz olduğundan -tuzdan, dalgadan vesaire- kız çocuklarına, yamaçlardaki arazilerin de erkek çocuklara bırakıldığı anlaşıldı. Ama

DEVLET OTORİTESİ DE KENDİNİ ALLAH TARAFINDAN VAZİFELEN-DİRİLMİŞ KABUL EDER. MESELA CELALİ İSYANLARINDA KARAYAZICIOĞLU GİBİ ABDÜLHALİM GİBİ VESAİRE ADAMLARI TETKİK EDERSENİZ HEPSİNDE "ALLAH BİZİ ADALETİ SAĞLAMAYA GÖNDERDİ" BAHANESİNİ BULURSUNUZ. DEVLETE İSYAN EDİYOR, HALİFEYE İSYAN EDİYOR "ALLAH BENİ DÜNYAYI DÜZELTMENE GÖNDERDİ" DİYOR. ŞU AMERİKA'DAKİ HERİF GİBİ...

ters döndü iş, damatlar yedi paraları. Hz. Peygamber'in bugünkü sülale-i tâhiresinin kız evlattan yürüdüğünü biliyor muyuz? Ayrıca erkeklik ve kadınlık, Türklük, Kürtlük, Acemlik, Finlilik, Çinlilik insanın iradesiyle olan bir şey mi? Peki, iradeyle olmayan kazanımlara göre niye değerlendirme yapıyoruz. "O Çingene o..." Çingene olayım diye mi dilekçe verdi Allah'a. Evine girdiğin zaman mis gibi sabun kokan Çingene de tanıyorum ben, mavi gözlü sarı saçlı Çerkes, evine kokudan giremezsin. Onu da tanıyorum. Biz dünyada her yaptığımız fiilin hesabını vereceğiz; düşüncenin ya da duygunun değil. Bilginin de değil. Zilzal Suresi'ndeki "Ya'mel" kelimesini hatırlayın, amelden sorulacağız. Bu soruların içinde kız mısın erkek misin, Finli misin Çinli misin, Türk müsün Kürt müsün diye sual var mı, yok. Allah'ın sormayacağı suallere biz kendimiz değer verip insanları ona göre sınıflandırmaya kalkıyoruz, bu hurafe değil mi? Dini kaynaklı olmayan bir hurafe işte.

Hurafe olanla olmayanı nasıl ayırt edeceğiz, hangi kaynağa başvuracağız?

Yegâne kaynak Kuran-ı Kerim'dir. Ama Kuran-ı Kerim -lâ teşbih- anayasa kitabı gibidir. Peki, sen Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nı okusan dilekçe yazmayı öğrenebilir misin? Kuran-ı Kerim'i okuyunca namaz kılmasını öğrenebilir misin? Demek ki, ana kaynak Kuran, tamam ama onu öğrenmenin yolu onu bize tebliğ edenden geçer, onu bize nazil edenden geçmez. Demek ki, anayasa okuyarak hukukçu olunmaz, anatomi okuyarak tabip olunmaz, Kuran okuyarak da Müslüman olunmaz. Ama hiçbir tıp ilmi anatomi kitabına muhalif değildir. Hiçbir hukuk ilmi anayasaya aykırı değildir. Bunun gibi Efendimizin fiilleri ve ondan kaynaklanan içtihatlar ana kaynağa muhalif değildir. İki kitap okuyayım da doğrusunu öğreneyim ucuzculuğundan vazgeçmemiz lazımdır. Yaptığın tahsil için ne kadar ön tahsil yaptın, bir hatırla.

12 sene efendim...

12 sene ön tahsil yaptın, sonra ihtisaslaşmaya gittin. Şimdi maşallah bizim ahali ilmihal bilmeden İbn Arabi okumaya kalkıyor, Mesnevi okumaya kalkıyor... Ayrıca onun da tercümesini okuyor. Her tercüme mütercim o kitaptan anladığını anlatır, o kitabı anlatmaz. Kuran-ı Kerim tercümelerinden de okuyup ahkâm kesen bir sürü echel var ortalıkta. İşte hurafelerin bütün kaynağı bunlardır. Ve en önemlisi nasıl yayıldı bu hurafeler? Otorite, evvela baba otoritesi; ana, nine, babaanne, abla, ağabey evdeki otorite... Sıkıya geldi miydi "günah" der, "çarpılırsın" der. Devlet otoritesi de kendini Allah tarafından vazifelendirilmiş kabul eder. Mesela III. Murat Han, III. Mehmet Han, I. Ahmet Han dönemindeki Celali isyanlarında Karayazıcıoğlu gibi Abdülhalim gibi vesaire adamları tetkik ederseniz hepsinde "Allah bizi adaleti sağlamaya gönderdi" bahanesini bulursunuz. Devlete isyan ediyor, halifeye isyan ediyor; "Allah beni dünyayı düzeltmeye gönderdi" diyor. Şu Amerika'daki herif gibi... Hep otorite temini için uydurmalar. Sıkıya geldi mi Peygamber'i görüyorlar hemen rüyalarında. Efendimizi tarif etti bana biri, rüyamda gördüm dedi. "Bir tarif et bakalım gördüğünü" dedim. "Böyle aslan gibi, bembeyaz sakalları da var." Beyaz sakal der demez müdahale ettim. Efendimiz göçtüğü zaman mübarek yüzünde 18 tane beyaz kıl vardı. Bembeyaz değildi, kır bile değildi sakalı. Şakaklarında ve dudağının iki tarafında.

Naslarda olmasa da gelenekle gelen ve insanların edep dairesine girmesini sağlayan bazı alışkanlıklar var. Siz bunları modern hayatta yaşamaya kalktığınızda meseleye akılcı yaklaştığınızda iddia eden insanlar bunların hepsine birden hurafe diyorlar. Bunun hakkında neler söyleyebilirsiniz efendim?

Halt ediyorlar. Halt etmek, karıştırmak demektir. 'Halita' karışım demektir, halt etmek de 'karış-

DOSYA

Ömer Tuğrul İnancı

FOTOĞRAF :: EMRAH ABİ

ŞİMDİ MAŞALLAH BİZİM
AHALİ İLMİHAL BİLMEYEN
İBN ARABİ OKUMAYA
KALKIYOR, MESNEVİ
OKUMAYA KALKIYOR... AYRICA
ONUN DA TERCÜMESİNİ
OKUYOR. HER TERCÜME
MÜTERCİMİN O KİTAPTAN
ANLADIĞINI ANLATIR, O
KİTABI ANLATMAZ. KURAN-I
KERİM TERCÜMELERİNDEN DE
OKUYUP AHKÂM KESEN BİR
SÜRÜ EÇHEL VAR ORTALIKTA.
İŞTE HURAFELERİN BÜTÜN
KAYNAĞI BUNLARDIR.

MÜSLÜMAN TOPLUMU ZATEN ÇARPILMIŞ BİR TOPLUMDUR

tırmak' demektir. Bir kere, aklını kendine rehber edinenler ancak akılsızlardır. Akıl, rehber değildir. Mevcudu muhafazaya yarar, yol göstermeye yaramaz. Gönül yol gösterir adama.

Efendim az önce bahsettiğim tam da buydu. Gelenekten gelenle, cehaletten gelenle, muhabbetten kaynaklanan hurafeler arasındaki ayrımı nasıl yapacağız?

Şimdi "Ananıza babanıza öf bile demeyin" mealinde bir ayet var. Daha teferruatını yazmamış, niye? Mesela evlilik hayatının nasıl gideceğini kime soracağız? Ben karımı nasıl seveceğimi birine mi soracağım. Falanca kocasını nasıl seveceğini birine mi soracak. Nasıl istersen öyle sev. Çok namaz kılın diye ayet var mı? Çok oruç tutun diye... Allah'ı çokça zikredin diye var ama.

Geçen günlerde daha evvel Türkçesini okuduğum Muzaffer Ozak'ın İrşad kitabının İngilizcesini okudum. Türkçesini çok sevmeme rağmen İngilizcesinden hiç lezzet alamadım ve sanki ders kitabı çalışıyormuşum gibi geldi bana...

Ömer Nasuhi Efendi'yi bilirsiniz. Çok önemli bir âlimdir. *İlmiha'*ini ve tefsirini biliriz. Peki, altı ciltlik *Hukûk-i İslâmiyye ve Istîlâhât-ı Fıkhiyye Kamusu*'nu bilir misiniz? Hâlâ benzeri yazılamamış bir kitaptır. Evveli de yoktur. *İrşad*'ın birinci cildi çıktığı zaman dükkâna gelmiş, böyle kapıdan girer girmez Efendi ayağa kalkmış, "Buyurun" demiş. Nasuhi Efendi, "Oturmaya gelmedim, bir şey sormaya geldim; ben senin kitabını okudum. İçinde bilmediğim hiçbir şey yok, ama oğlum sen bunun içine ne koydun, her okuduğumda

ağlıyorum," demiş. Tercümede bu bulunmaz. Onun için sohbetlerimde mutlaka ayeti okurum, mutlaka hadisi okurum, mutlaka *Mesnevi*'nin orijinalini okurum, sonra konuşurum. Çünkü onların aslının aklen anlamadığımız, gönülle anladığımız bir irfani algılatması vardır. Gelelim senin ilk sorduğun temizlikle ilgili hurafelere... Hz. Peygamber'i tanısak bunların hepsi çözülür. Mesela buraya bir erkek çocuk işediğinde üzerine sadece bir kova su dökmekle, ayrıca silmek ve yıkama olmaksızın temizlendiğini biliriz. Kız çocuk işerse o akıtılacak. Peki, kız ve erkek çocuğun idrarını laboratuvara soktuğun zaman, ikisinde de aynı şey var, fark ne? Başka bir şey söyleyeyim: Bir ağaç hastalandı, meyve ağacı ya da gölgelik; gebe kısrak gece uyuduktan sonra sabahleyin ilk idrarı alınıp o ağaca dökülürse ağaç düzelir. Mesela

ikinci idrarı bir şeye yaramaz. Peki, gebe olmayan bir kısarak, olmaz. Aygır, olmaz. Gebe kısarak olacak. Bunlar henüz ilmin aklının ermediği şeylerdir. Bunlar ilhâmât-ı Rabbâni ile bazı kullara bildirilir, o kullar da kullanırlar veya başkalarına bildirirler. Buna henüz laboratuvar akıl erdirecek seviyeye yükselmedi. İsmail Hakkı Bursevî'nin *Rûhu'l Beyân*'ını tercüme ettiler. Önsözüne bir şey yazdılar; "Bugünün ilmiyle açıklanması mümkün olmayan bazı hususlara bu kitapta yer verilmemiştir." Hiç okumadım. Sen Bursevî'nin aklının erdiği şeye akıl erdiremiyorsan kitaptan onu çıkarmaya ne hakkın var. Türk müfessirler içinde Camî'ül Ezher'de ders kitabı olarak okutulan iki tane tefsir vardır. Biri Ebussuud Efendi tefsiri, diğeri İsmail Hakkı Bursevî tefsiri. Ve Bursevî tefsiri yalnızca doktora talebelerine okutulur. Ama bizim doktor profesörlerimiz bugünün ilmiyle açıklanması mümkün olmayan hususata yer verilmemiştir diyor. İlim, zannettiğimiz kadar ileri değildir. Darwinizm ne yazık ki düşüncemize de tesir ediyor, eskiden herkes geriye şimdi biz ileriye, Delhi'deki Kutup Minar 1204 yılında yapılmıştır. Hâlâ onun kadar yüksek minare dünyada yok. Yaptıran da Türk'tür tabii. Kutbettin Aybek. Nasıl ileri, nasıl geri... Bugün feza ya gidiliyor falan. Peki, Aborjinler nasıl yaşıyor? Ağaç kovuğunda, mağarada... Orta Afrika'da mikroptan arınmak için siğir tezeği yakıp onun külüne bulananlar hâlâ yaşıyor. Maymun dan gelmişiz; laf! Ben Peygamber torunuyum, maymun torunu olmayı tercih edenler devam edebilirler. Hz. Âdem'e 100 sayfalık bir suhuf nazil edildiğini biliyor muyuz? Bilmiyoruz toplum olarak. "Yazı bilmem ne zaman icat edildi" diyor. Peki, Hz. Âdem nasıl okudu o kitabı? İşte akıl bu kadar işe yarar. "Akıl, öyle bir acizdir ki, sadece acizlere yol gösterir." Söz benim değil, Hz. Mevlana'nın. Herhalde akılsız bir adam değil. Ayrıca çok önemli bir Hanefi fakihidir malum. O tarafını kimse bilmez. Ben bunu Konya'da söylediğim zaman eski Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah

Gül Bey özel olarak otele geldi, "Ya dedi, biz hiç böyle bilmiyorduk." E, bilmiyordunuz tabii dedim, toplum olarak iki tane kitap karıştırmıyoruz ki. Hz. Mevlana, yiyelim içelim dönelim. Hümanistmiş! Abdülkadir el-Kureyşî ismindeki tabakat müellifinin *el Cevâhirü'l Mudiyye fi Tabakati'l Hanefiyye* isimli bir kitabı vardır. O kitabın birinci ve ikinci cildinde hem Sultan Veled Hazretlerinin hem Hz. Pir Efendimizin tercüme-i halleri vardır. Yani cevher kıymetindeki Hanefi fakihleri... Hz. Mevlana'nın fakih olduğunu kimse bilmiyor. Hatta utanmadan Hz. Şems'e kadar mollaymış, Hz. Şems'le mutasavvıf olmuş. Hz. Şems'le karşılaştığı zaman Hz. Mevlana babasının halifesiydi zaten. Yani Kübrevî tarikatında bir mürşidi kâmil. Sonra Kübrevî tarikatında kâmil bir mürşit olarak içti, Mevlevî piri oldu. Çünkü her pir kendi tarikiindeki seyr-i sülûkunu tamamlamadan içti edemez. Niye bu kadar çok tarikat var, niye bu kadar çok mezhep var? Mezhebin ne olduğunu bilmiyor ki. Usûl-ü fıkhıta değil fûrû-u fıkhıta olduğunu bilmiyor ki. Yani göz doktoruna gittiğin zaman camının numarasını doktor tespit eder. Kuran-ı Kerim budur işte. Senin gözünü açmak içindir. Ama nasıl çerçeve seçeceğin sana kalmış. Fakat ulemadan tavsiyeler alırız. Teferruat dediğin şey önemsiz algılanıyor. Hiç çerçevesiz gözlük gördün mü?

Zaten teferruatı da hurafe diye dışlamaya kalkıyorlar...

Al o zaman iki cam tut böyle elinle. Ne elini yıkayabilirsin, ne sayfa çevirebilirsin. Böyle bir hayat var mı? Gözlük bir misal. Sultan Mahmut zamanında gözlük gelmiştir bize. Ama cam var, pertavsız kullanıyorlar. Yani misalleri verirken günümüzün şartlarına göre misal verebiliriz. Mesela biz bütün peygamberlere inanırız. Bunu anlatırken benim Büyüğüm öyle anlatırdı. Seri bağlı ampuller gibidir peygamberler. Bir tanesini gevşetirsen hepsi söner. Peki, elektrik olmadan, seri bağ ve paralel bağ bilmeden bu misali

veremezsin. Ama biz peygamberlerin hepsine inandığımızı böyle bir misalle anlatınca... Yani "İsa'yı tanımıyorum ben" deyince Rasulullah'ı da tanımıyor olursun. Misali güncelleştirmek... Onun için çok tefsir yazılır. Yoksa hepsinin hakikati aynıdır.

Dediklerinizden şunu anlıyorum; hükümler var bir de bunların hikmetleri var. Ama biz bunları birbirinden ayırt ediyoruz. Bazen hükümler üzerine daha fazla duruyoruz mesela ve işin hikmetini göz ardı ediyoruz. Veya kendimiz hüküm vermeye kalkıyoruz.

Doğru söylüyorsunuz. Biz, evvela her şeyi taklitle öğrendik. Yürümeyi nasıl öğrendin, emekledin, taytay yaptın, yürüdü. Ama hep annenin, ablanın, babanın, komşunun elini tutarak. Daha bir el tutmadan evde yürümeye başladın, sokakta da yürümeye başladın ama karşıdan karşıya geçerken mutlaka elini tuttular. Sonra öğrendin. Kaç sene yürüyeceksin kendi başına? 80 sene, 100 sene... Peki, ebedi hayata yürüyüşü kimsenin elini tutmadan mı yapabileceğini zannediyorsun. İşte yürümeyi taklit ederek öğrendik, namaz kılmayı taklitle öğrendik. Benim oğlum benle beraber namaza dururdu, secdeye gidince geride kaldığından emekleyerek gelirdi, sonra ayağa kalkınca ulan bu sefer de babam geride kaldı diye pıt pıt geri gelirdi. Ben de azıcık gülerdim. Böyle öğrendi, taklitle öğrendi namaz kılmayı. İşte hükümleri evvela taklit ederiz. Sonra hikmetini öğreniriz, daha sonra o hikmete uygun hükme muhalif olmayan davranış biçimi haline getiririz. Bugün sünnet deyince herkes Rasulullah'ın yaptıklarının aynısını yapmak zannediyor. Geçen sene aralık ayında Konya'da eksi 15 derecede beyaz giyimli bir sürü adam, kadın... Sonra otelde konuşuyoruz. Niye hepiniz beyaz giyiyorsunuz diye sordum, "sünnet" dediler. "Nerede yaşıyorsunuz siz" dedim, işte Fransa'da İsviçre'de vesaire.

GÖZ DOKTORUNA GİTTİĞİN ZAMAN CAMIN NUMARASINI DOKTOR TESPİT EDER. KURAN-I KERİM BUDUR İŞTE. SENİN GÖZÜNÜ AÇMAK İÇİNDİR. AMA NASIL ÇERÇEVE SEÇECEĞİN SANA KALMIŞ. FAKAT ULEMADAN TAVSİYELER ALIRIZ. TEFERRUAT DEDİĞİN ŞEY ÖNEMSİZ ALGILANIYOR. HİÇ ÇERÇEVESİZ GÖZLÜK GÖRDÜN MÜ?

DOSYA

Peygamber Aleyhisselam orada doğsaydı beyaz mı giyerdi. Ayrıca Huneyn Gazvesi'nde Efendimizin kıyafetini biliyor musunuz? Yo nereden bilecekler. Onlar sufi Mevlevîler. Mevlevî ama Müslüman değil! Koyu kahverengi bir entari, arasında beyaz çizgileri olan siyah keçi kılından yapılmış aba giymişti Rasulullah o seferde. Çünkü ocak ayında yapıldı o sefer. Ocak ayında Taif çok soğuk olur. Gece don bile yapar çünkü 2800 metre yüksekliktedir. İşte o mevsimde Taif'te Efendimiz kıl aba giyiyor, kalın ve rengi siyah. Efendimiz kırmızı baş bağlamıştır. Beyaz bağlamıştır, sarı bağlamıştır. Her renk bağlamıştır. Mukallitlikte kaldığımız zaman hadislerden de sünnet-i seniyyeden de bir şey alamayız. Onun hikmetine akıl erdirip, mevsime ve iklimle uygun giyinmenin sünnet olduğunu öğreneceğiz. Rasulullah orucunu hurma ile açarmış. Tabii Efendimizin sofrasında kivi, mango, kavun, karpuz, üzüm her şey var da hurmayı tercih ediyor, zaten hurmadan başka bir şey yok ki. Ama buna sünnet demek... Sakal da böyledir. Ebu Cehil de sakallıydı. N'olacak şimdi?

Soğuk bir iklimde beyaz giyip üşümemiz huraferdir yani...

Hikmetine akıl erdirmeden kendimiz hüküm veriyoruz işte. Hikmete uygun davranmak için biraz feyiz sahibi olmak lazım. O da muhabbetle olur. Muhabbet insanı sevdiğine benzemeye çalıştırır muhabbet, yoksa menfaattir. Ben seni, sen beni sev diye seviyorsam, bunun adına alış veriş derler. Muhabbet demezler.

Bir de astroloji meselesi var. Yıldızların insanın üzerinde etkisi olduğu söyleniyor. Buna yaklaşımımız nasıl olmalı?

Gök cisimlerinin insan üzerinde tesiri olduğuna hiç şüphe yok. Bizim ibadet vakitlerimiz bile Güneş'le alakalıdır. İnsanın yeryüzünde bulunduğu nokta ile Güneş ara-

sındaki açıya göre namaz saatleri hesaplanır. Bu içtihadî bir meseledir. Ne birilerinin o doğru bu yanlış demesine ne de Diyanet'in buna bir ses çıkarmamasına sebep teşkil etmez. Sadece İmâm-ı Âzam Ebu Hanife Hazretlerinin şahsi içtihadı olarak 17 tane ikinci namazı vakti vardır. İmâm-ı Muhammedî, İmâm-ı Ebu Yusuf'u karıştırmıyoruz. Hepsî doğrudur. Efendimiz Hazretlerinin müezzini deyince herkes papağan gibi Bilal-i Habeşî der. Biraz meşgul olanlar Abdullah bin Ömmü Mektum'u söyler. Efendimizin zamanında Mekke'de namaz kılınılmıyordu sanki. Var mı Mekke müezzini bilen? Sokaktaki adama sormayın, müezzinlere, imamlara sorun bilmezler. Çünkü araştırmaya yönelik bir tahsil algılamamız yok. Ebu Mahzure'dir Mekke müezzini.

Hocam bir de ezanın makamlarla okunması mevzuu konuşulurken, hemen birileri musiki haramdır diyor...

Musikin haram olduğu hakkında konuşanlar, Rasulullah'ı tanımadıkları için böyle konuşuyorlar. Şimdi TV'de münasebetsiz film seyredersen günah senin mi makinenin mi? Ne alakası var. Ama alet ve vasıtalarla din etiketi yapıstırıp kendimiz kenara çekiliyoruz. Saçmalığın dik alası. Musikiyi bilmem ne oynatmak için kullanırsan haramdır. Ezan okurken kullanırsan helaldir. Musikin haram olduğunu kim söylüyor. Şimdi Huneyn'den dönerken Efendimiz, Cirane mevkiinde ganimet dağıtımıyla ilgili birtakım pürüzler oldu, ama Efendimiz orada ihramlanıp umre yapacak. Namaz vakti geldi, ashabı kiramdan bir zat ezan okumaya başlarken... Oralari hâlâ maalesef öyle. Bir de şimdi dört tekerlekli atv denen motosiklet kiralyorlar. Ben içime sindiremiyorum. Her ziyaret ettiğimde sinirleniyorum. Bizimkiler de her Arap'ı ashabı kiram zannediyor. Tabii Türkiye'de 18 sene ezanı, hacı yasak edersen, Kuran okumayı yasaklarsan sonra

HİKMETE
UYGUN
DAVRANMAK
İÇİN BİRAZ
FEYİZ SAHİ-
Bİ OLMAK
LAZIM. O
DA MUHAB-
BETLE OLUR.
MUHAB-
BET İNSANI
SEVDİĞİNE
BENZEMEYE
ÇALIŞTIRIRSA
MUHABBET-
TİR, YOKSA
MENFAATTİR.
BEN SENİ,
SEN BENİ
SEV DİYE
SEVİYORSAM,
BUNUN ADI-
NA ALIŞ VERİŞ
DERLER.
MUHABBET
DEMEZLER.

1940'lı yıllarda hacı açtığında oraya gidenlerin hepsi Arapları fakih zannettiler. Hepsî İmâm-ı Âzam maşallah. Benim Arap'tan da Acem'den de alacak hiçbir şeyim yoktur. Onlara ben verdim. İmâm-ı Âzam, İmam Buharî Türk değil mi? En yüksek medeniyet eserlerini yapanlar Türk Müslümanları değil mi? Babür Şah'ı ne kadar biliyoruz? Liselerde Babür Şah okudunuz mu, okudunuz. Tüh böyle maarifin içine! Hâlâ okutmuyorlar Babür Şah'ı. İngiliz kraliçesinin tacındaki Kûh-i Nur elmasının -dünyanın en büyük elmasıdır- Hümayun Şah'ın mezarından çalınma olduğunu biliyor muyuz? Babür'ün oğlu Hümayun Şah. Ha elhamdülillah bir Hintli avukat dava açtı İngiliz devletine iade edin diye. Sonu yok ki... Sen şimdi internette güzel bir lafa rastlasan altında hemen Hz. Mevlana yazıyor. Ben kardeşlerime söylüyorum, lütfen sorun o sözü yazan kişiye, Hz. Mevlana'nın hangi eserinin hangi sayfasında okudun diye, bakalım ne cevap verecek.

Ebu Mahzure'de kalmıştık hocam...

Ebu Mahzure'ye dönersek... Orada bir genç grubu var. Efendimiz gelince kayalıkların arkasına saklanıyorlar. Ezan okunduğunu duyunca da ezanla dalga geçiyorlar. Ashaptan bir iki giden olunca, Efendimiz durduruyor. Sonra mübarek kendisi yaklaşıyor. "Çocuklar gelin bakalım, çıkın o kayanın arkasından. Ne güzel siz de okudunuz. Oku bakayım sen de." Bir tanesine sen bir daha oku diyor. Normal hava okutuyor, maval okuyorlar yani. Maveldir onun aslı. Bizim çobanlar kaval çalarlar, Arap çobanları mavel okurlar. İnsan sesiyle. Bütün develer de tanırlar çobanlarını. Ben bizzat Medine deve pazarında şahit oldum. Pazardaki bir deve doğuramıyor, bas bas bağıyor. Başındaki adam; "Çobanını çağırın" dedi. Geldi, adam başladı okumaya. Bögüren deve sakinleşti. Biraz sonra yardımsız doğurdu.

HZ. MEVLANA'NIN FAKİH OLDUĞUNU KİMSE BİLMİYOR

ZİLZAL SURESİ'NDEKİ "YA'MEL" KELİMESİNİ HATIRLAYIN, AMELDEN SORULACAĞIZ. BU SORULARIN İÇİNDE KIZ MISIN ERKEK MİSİN, FİNLİ MİSİN ÇİNLİ MİSİN, TÜRK MÜSÜN KÜRT MÜSÜN DİYE SUAL VAR MI, YOK. ALLAH'IN SORMAYACAĞI SUALLERE BİZ KENDİMİZ DEĞER VERİP İNSANLARI ONA GÖRE SINIFLANDIRMAYA KALKIYORUZ, BU HURAFE DEĞİL Mİ? DİNİ KAYNAKLI OLMAYAN BİR HURAFE İŞTE.

ADAMA YOL GÖSTEREN GÖNÜLDÜR, AKIL DEĞİL!

Ebu Mahzure'ye bir daha oku bakalım dedi işte Efendimiz, o yine mavel okuyor. "Şimdi benim dediklerimi melodili oku" diyor, ezanı talim ettiriyor. "Ne güzel okudun" diyor, yüzünü seviyor... Biz şimdi namaz kılacağız diyor Efendimiz, "Biz de kılalım" diyor Mahzure. Nasıl kılınacak, bizim yaptıklarımızı tekrar edin. Bak taklitle öğretme. Sonra dağılacaklar. Giderayak "Ya Rasulallah" diye hitap ediyor, önce "Muhammed" diyordu. "E sen bana Rasulallah" dedin. "Tamam, inandım sana" diyor Mahzure. "Her dediğin doğrudur. Ama bir ricam var. Bana diyor bir yazı yaz, Mekke'de ezanı hep ben okuyayım." Efendimiz peki deyip yazıp mühürlüyor. Gönderiyor. Sultan Aziz dönemine kadar Ebu Mahzure'nin sülalesi Mekke'de baş müezzindir. Sultan Aziz döneminde sülalede erkek çocuk kalmadığı için bitmiş. Bu ne? Ses güzelliğinden ve melodi yapmasından Rasulallah onu tercih ediyor. Hadi bakalım şimdi söylesinler, teganni midir değil midir diye? Efendim, Kuran-ı Kerim okunurken teganni yapılırsa manayı bozma ihtimali varmış. İhtimal vardır diye kötü mü okuyacağız. Bir sürü adam böğürüyor ezan diye. Mikrofonu ağzının içine sokuyor bangır bangır. Neden? Entelektüel aileler çocuklarını imam ve müezzin yapmıyorlar da ondan. Estetik duygusu yok. Hep köy çocukları. Köylülük ayıp değil. Köyde doğmak

ayıp değil. Köylü kalmak ayıp. Süleyman Demirel köylüydü mesela. Cumhurbaşkanlığı bile yaptı ama köylüydü. Şehirli olamadı o adam. Turgut Özal mesela şehirliydi, her şeyi yakıştırdı kendine, şortu da, smokini de... Taşımak şehirliktir, medeniyettir. Köylü kalanlar her şeyi taşıyamaz. Hâsılı Efendimizin Medine'deki müezzini Bilal-i Habeşî ezanı güneşin doğmasına yakın okuyor. Hz. Abdullah imsak geçer geçmez okuyor. Efendimiz hiçbirine seninki doğru, seninki yanlış demiyor. Ama ümmete, ashaba bir şey söylüyor. "Namazı Abdullah'ın okuduğu zaman kılabilirsiniz ama orucu Bilal'in okuduğu zaman tutun" diyor. Merhametinden olabilir ama içtihat genişliği. İşte vakitler bile kati değil içtihadidir. O zaman ne kavgası yapıyorlar bunlar. İnsanların aklını kurcalıyorlar. Peki, aklını kurcalayanlar bu kurcalanmış aklı ve soru işaretlerini gidermek için ne yapıyorlar, hiç! O öyle dedi, bu böyle dedi. Bugün ilim de böyle. Her yazılana kaynak göstermek lazım diyorlar akademiye. Bunu ortaya koydunuz mu ilim yapmış oluyorsunuz. Sen ne diyorsun? Ben çok tez okudum. İki sayfalık sonuç yazmış, o öyle dedi, bu böyle... Hatta eski Türkçeyi Latinize edince yüksek lisans yapmış oluyorlar. Çünkü nakillik, hoparlör-lük ve papağanlık ilim zannediliyor. Hangi insanın bir zorluğunu gideriyorsun, delilleriyle. İlim budur. İşte böyle olmaz. Hurafe sadece

bu nevi yanlışlıklar değil, sistemin içinde de hurafeler var.

Konuşmalarınızdan birinde Rasulallah Efendimizin ayın ortasında oruç tuttuğunu söylemişsiniz. Bunun gök cisimlerinin hareketiyle bir alakası var mıdır?

Med ve cezir hadisesi en çok dolunay zamanında olur. Ben Amerika'da gördüm hayret ettim. Boston'ın karşısında bir yarımada da konaklıyoruz. Deniz kenarında ev, iskele var, gayet güzel. Sabah bir kalktım deniz ta ileriye gitmiş, iskelenin ayakları görünüyor. Ev sahibi de istiridye topluyor ama bildiğin sokaktan topluyor. Sonra yavaş yavaş bir buçuk iki civarında gelmeye başladı deniz, sonra birden hızlandı, akşamüstü dört-dört buçuk civarında dün akşamki yerine geldi, hayret ettim. Peki, senin vücudunun yüzde 70'i su, bu kadar suyu yükselten alçaltan suyun çekim kuvveti senin vücudunda bir şeyler yapmıyor mu? İşte onun için Rasulallah ayın ortasında oruç tutmayı tavsiye buyuruyor, neden? O ayın çekim kuvvetinin sendeki suya yaptığı etkiyi dengelemek için. Ve tabii yıldızlar. Bunların tesirlerini inkâr etmek abestir ama bunlardan gaibi öğrenmek, fal tutmak hatadır. Her falcı yalancıdır. Bak eski tabiri de var; "Küllü münecimin kezzap." Bütün münecimler yalancıdır. Ancak Osmanlı saray teşkilatın-

DOSYA

daki müneccim başını da böyle zannediyorlar. Hayır, o eşref saati ayarlar. Mesela 1422'de II. Murat Han İstanbul'u kuşatmıştır. Ve her ordunun ordu şeyhi olur. O seferle beraber gider ve döner. Mesela İsmail Hakkı Bursevî Efendimiz iki defa Avusturya seferine katılmıştır. İkincide yaralanmıştır, gazidir yani. Şemsettin Sivasî keza ordu şeyhidir. Nureddinzade Muslihiddin Efendi Zîgetvar Seferi'nin ordu şeyhidir, Akşamseddin İstanbul Muhasarası'nın... İşte o muhasaranın da ordu şeyhi Bursa'daki Emir Sultan'dır. O zamanın tarihçisi bir zat surdan görerek yazmıştır o tarihi. Pazartesi günü öğle namazını kıldıktan sonra uzun boylu, sakallı bir adam ve arkasındaki 400 kişilik bir atlı kuvvet hücumu geçtikten sonra ordu hücumu geçti. Emir Sultan'ı anlatıyor. Niye öğle namazından sonra? İşte bu eşref saatidir. Devlet idarecileri içinde padişah dâhil vezirinden tut da harem ahalisine kadar... Harem denilince herkes cariye zannediyor onları ama öyle değil. I. Elizabeth Safiye Sultan arasında çok ciddi devlet hususunda mektuplaşmalar vardır. I. Elizabeth kraliçe ama Osmanlı Sarayı'nda kraliçe padişahın karısı değil, anasıdır. Üstelik de Safiye Sultan babaanne. Kösem Sultan da sonra babaanne. İkisinin de sonu iyi değildir ama ahiretlerini bilmem. Kösem Sultan çok muhterem bir hanımdır. Yeni Camii'ye gidip bakıverin. Hem namaz kılıyorsun, hem onu yaptırana laf söylüyorsun. İşte bu yıldızların, gök cisimlerinin insana olan tesirini bir tarafa bırakıp bundan gaipen haber alma hali taşıyanlar aldanıyorlar.

Her türlüşünü reddetmeliyiz değil mi?

Tesiri vardır, o başka bir şey gayıpten haber almak başka. Şimdiye kadar yapılan kehanetlerin hangisi doğru çıktı. Ege'de bir köye gittiler, Şirince'ye, n'oldu? Hiç. Mesela tarihlerde III. Mehmet'in bir meczupla karşılaşmış -III. Mehmet çok

dindar bir adamdır- 56 gün sonra bir şey olacak demesini ölümüne yormuştur ama 43 gün sonra vefat etmiştir. Bu hurafelerin büyükçe bir kısmı israiliyattan gelir. Bir kısım hurafeler de Anadolu'nun eski dininden geçmiştir. Yani mesela "Bir işe nasıl başlarsan öyle devam eder." İşte "Yılbaşında sevgilimle olayım da ömür boyu devam etsin" meselesi oradan çıkmıştır. Putperest kaynaklıdır. Zaten yılbaşı da Hristiyan kaynaklı değil putperest kaynaklıdır. Hiçbir Hristiyan inancında 31 Aralık Hz. İsa'nın doğum günü değildir. Ulum-u hamse denilen beş tane ilim vardır, bu ilim uluhiyyet ilmidir. Allah'tan başka kimse bilmez, Rasulullah dâhil.

Bir de nazar meselesini sormak isteriz, o da hurafe ile karıştırılır oldu şimdilerde?

Nazar vardır. Asr-ı Saadet'te nazarı kuvvetli bir adam var, deveyi deviriyor bakınca... "Şu deveyi de devir bir göreyim" diyor Efendimiz. Bakıyor bakıyor kan ter içinde kalıyor devrilmiyor. Çörek otu yüklü o deve. İkincisi, nazar ayeti var mı, var, demek ki nazar var. Peki, gelelim nazar boncuğunun hikmetine. İşte o hurafe değildir, o da bir cehalettir. Görme hadisesi bir optik fizik hadisesidir. Işık olmazsa görmeyiz, demek ki fizik var ve optik var. Renklerin görüş mesafesi birbirinden farklı. Amerika'da bütün ambulanslar sarı renktir, neden sarı, en uzaktan görünen renk sarıdır çünkü. Mavi, tevhidin nurunun rengidir. İşte insan yapımı diye değer verilmeyen mavi ve sarı boncuk, gözümüz ilk baktığında gözün ilk nazarını alır. Zehrini alır. Kadınlar neden parlak ziynet eşyası kullanırlar? Her kadın cazibe sahibidir, bilâistisna. Göz ilk defa parlak yere bakar. Şömine yandığı zaman en çok oradaki ateşe bakarsın. Bir de tabii anasır-ı erbadan biri hava, su, ateş, toprak ya sende o alevden var. Çünkü hem ahenk oluyorsun,

YILDIZLARIN
TESİRLERİNİ
İNKÂR ETMEK
ABESTİR AMA
BUNLARDAN
GAİBİ
ÖĞRENMEK,
FAL TUTMAK
HATADIR.
HER FALCI
YALANCIDIR.
BAK ESKİ
TABİRİ DE
VAR; "KÜLLÜ
MÜNECCİMİN
KEZZAP"
BÜTÜN MÜ-
NECCİMLER
YALANCIDIR.
ANCAK
OSMANLI
SARAY TEŞ-
KİLATINDAKİ
MÜNECCİM
BAŞINI DA
BÖYLE ZAN-
NEDİYORLAR.
HAYIR, O
EŞREF SAATİ
AYARLAR.

niye akvaryuma saatlerce bakıyorsun, niye akan dereye ve niye manzaraya saatlerce bakıyorsun. İşte bu sana ilk bakanın gözünün zehrini, kolundaki parlaklık, burundaki hızma, kulağındaki küpe alır. Ama bir başka hurafe nedir biliyor musunuz, o nazar boncuğunu mesela çocuğun kundağının içine koymak, hiçbir faydası yok. Göz görececek, mesele odur.

Bazı hurafe olmayan inanışları da hurafenin içine atanlar var. Mesela türbe ziyareti gibi...

Bütün mesele Peygamber Efendimizi tanınamaktan kaynaklanıyor. Ama ben bu derdimi misalleriyle ispat ederim. Aleyhisselatu Vesselam Hazretleri mesela Hz. Hatice'nin kabrini kaç defa ziyaret etti. Sayısı belirsiz. Mekke'yi fethettiği gün ikinci namazından sonra Hz. Hatice'nin kabrine gitti mi? Taif'ten dönünce gitti mi? Medine'ye dönerken gitti mi? Uhud'a kaç kere gidiyor, haftada bir aşağı yukarı. Uhud'a gidince Hamzacı'nı, Mus'abı'cı'nı ziyaret etmiyor mu? Cumartesi günleri o da en az 15 günde bir Kuba'ya gidiyor. Orada Efendimizin akrabaları vardır. Daha sonra ashaptan da bazıları gömülmüştür. Peki, Rukiye'ciğinin, İbrahimciğinin, Abdullahciğinin kabrini ziyaret etmedi mi? Bana biri şunu sordu, Rasulullah gidip de Kuran mı okumuş onların başında... Rasulullah zamanında Mushaf var mıydı? Efendimiz, Kuran okunurken sallanmayın Yahudiler gibi demiş. Ulan onlar hafız, hafızlar sallanmaz ki! Öğrenmek için çocuklar sallanırlar. O Kuran-ı Kerim'in içindeki ahenk var ya, işte o seni sallandırır öğrenirken, ayrıca gayret alırsın. Mesela TV'de seyrediyorsun, mevlit okuyor hafız efendi kürsüden ya da mihraptan, sallanıyor mu, sallanmıyor. Hâsılı hurafeler sevgisizlikten kaynaklanan cehaletin meyveleridir.

Vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz.

MAVİ, TEVHİDİN NURUNUN RENGİDİR

DİLİNİ ISIR!
TAHTAYA VUR!
BACAĞIN KIRILSIN!

📁 DOSYA | MAKALE

HAKKI ÖCAL

“

Dünyanın en çok hurafeye inanan kurumu at yarışı, ikincisi ise tiyatrodur derler. At yarışında birine şans dilemek veya “bu at bu kez kazanır” demek uğursuzluk. Bundan dolayı tersini yapmak âdet olmuş: “Bacağı kırılсын!” Bu ters dilek hipodromdan sahnelere atlamış ve tiyatrodan da sanatçıya sahneye çıkarken “bacağı kırılсын” demek âdet olmuş.

BATI'DA DA HURAFENİN TEMELİ KORKUDUR

BİR AMERİKALİNİN EN KORKTUĞU ŞEY AYNA KIRMAK. BUGÜN BİLE DÜKKANLARDA, SATIN ALDIĞINIZ AYNAYI KAĞITLARA, HAVALI PLASTİKLERE SARIP SARMALAYIP, KUTULARA KOYARAK VERMELERİ DE BU YÜZDEN. ÇÜNKÜ AYNA KIRMAK, YEDİ YILLIK KÖTÜ TALİHİN BAŞINIZA SARILMASININ SEBEBİ.

AMERİKA'DA OTELLERDE 13'ÜNCÜ KAT YOKTUR

Facebook'ta geçenlerde "Trump kazanırsa..." diye başlayan bir şey yazdım; en az 10 Amerikalı dostum "dilini ısır" karşılığını verdi.

Yani demek istiyorlar ki, son bir gayretle dilini ısır da bu lafı etme! Bu hurafenin de sebebi başka bir hurafe: "Bir tahmini çok tekrarlar-san o olur, o halde söyleme!"

Amerikan hurafeleri kadar hurafe anlamına kullanılan 'supersition' kelimesi de ilgi çekici. İngilizceye Fransızcadan, oraya da Latince'den geçmiş. Bir şey karşısında hayrete düşmek gibi bir anlamı var. Yani orada da hurafenin temeli, korku.

Amerika ve İngiltere'de en çok gördüğüm hurafe; kötü bir durum karşısında veya birisi kötü bir şeyin ihtimalinden söz ettiğinde karşılık olarak, iki elinin orta parmağını işaret parmağı üzerine bükerek, bir tür haç simgesi oluşturmak. Buna "cross your fingers" deniyor. Yani "parmaklarını haç yap!" Eski inanca göre şeytan haç görürse kaçıp gidiyor. Dolayısıyla şimdi şeytani kaçırılım ki, senin bu lafını duymasın!

Ayın 13'ü Cuma'ya rastlarsa, o gün işiniz iki kere kötüye gidebilir. Çünkü Cuma, Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği gün olduğu için uğursuz; 13 de ilk çağlardan beri (nedense) uğursuz bir sayı. Amerika'da otellerde 13'üncü kat yoktur mesela.

2012 yılı yaklaşırken bir arkadaş: "Bu yıl yandık! Dört kere 13 Cuma var" demişti!

Hristiyan-Musevi kültüründe bir işe yeni başlayanın olağanüstü şanslı olduğuna inanılır. Bir oyunu ilk kez oynuyorsanız, mutlaka kazanırsınız. Bu belki de hurafe değil. Bir işe ilk kez girişen genellikle daha az stresli olmaz mı?

Gerçi bizde de var ama Amerika'da en çok gördüğümüz manzara, yerde demir para görenin eğilip almasıdır. Bu para genellikle şans getirir insana. (Ben de yerde para görünce eğilir alırım ama başka sebeple!) Bu inancın, çivinin mübadele aracı olarak kullanıldığı ilk çağlardan kaldığı ve ilk uygulamanın yerdeki çivi almaya olduğu sanılıyor.

Amerika'da kedisiz ev hemen hemen yok dersek çok az abartmış oluruz ama yolunun üzerinden kara kedi geçerse ödün kopmayan Amerikalı yok dersek abartmış olmayız. Bu korkunun kökü de ta antik Mısır'a ve orada büyücü kadınların siyah kedileri yardımcı olarak kullandığı bilgisine gidiyor.

Her şey üçe tamamlanmak ister

Tavşan ayağı ise şans getiriyor. Geçimini ormandan sağlayan dağlardaki kulübelere oturan ve kentlere gelince çoğunlukla giyiminden kuşamından dolayı alay

konusu olan Hillbillylerin bıçaklarının sapı, çoğu zaman tavşan ayağıdır. Hillbillylerin mutfaklarında hevenk-hevenk sarımsak asılıdır ki, cinler-periler ve vampirler uzaklaşsın. Bunun kaynağı ise Asya bozkırlarından, Bering Boğazı üzerinden Amerika'yla göç etmiş, "Yerli Amerikalılar." Bildiğimiz Kızılderili kabileleri! Bizim evlerdeki sarımsak hevenklerinin de kaynağı aynı mı dersiniz?

Bir Amerikalının veya İngiliz'in başına kötü bir şey gelirse bunun asla orada kalmayacağı ve üçe tamamlanacağına inanılır. Çünkü inanca göre her şey üçe tamamlanmak ister. Merdivenin altından geçmenin kötü sayılması da yer-duvar-merdiven arasındaki üçgeni bozmuş olmaktan geliyor; merdivenin tepemize düşeceği korkusundan değil! Bu inancın da kökü Hristiyanlığın teslis (üçleme) inancına dayanıyor.

Hristiyanlık deyince, kıyametin işareti olarak yerden çıkacak canavarların sayısı 666 olduğu için (*Eski Ahit, Vahiy; 13-18*) Batıların yan yana üç adet altı rakamı görmesi, ürkmesi için yeterlidir. Buna karşılık yedi rakamı da uğurlu sayılıyor. Başka ülkelerde 60, 66, 12 gibi 'uğurlu sayılar' var. Uğursuz rakamın sebebi var; ama uğurlu sayıların neden uğurlu sayıldığına dair bilimsel bir açıklama yok!

HILLBILLYLERİN MUTFAKLARINDA HEVENK-HEVENK SARIMSAK ASILIDIR Kİ, CİNLER-PERİLER VE VAMPİRLER UZAKLAŞSIN. BUNUN KAYNAĞI İSE ASYA BOZKIRLARINDAN, BERING BOĞAZI ÜZERİNDEN AMERİKA'YLA GÖÇ ETMİŞ, "YERLİ AMERİKALILAR." BİLDİĞİMİZ KIZILDERİLİ KABİLELERİ! BİZİM EVLERDEKİ SARIMSAK HEVENKLERİNİN DE KAYNAĞI AYNI MI DERSİNİZ?

'Tahtaya vurmak' illa fiziki olarak tahtaya vurmaya gerektirmiyor. Sözle söylemek ve başparmağı içeri kıvrıp kapı çalıyormuş gibi yapmak, karşınızdakinin ağzından çıkan kötü ihtimali bertaraf etmeye yetiyor. Neden? Çünkü iyi ruhlar, ağacın içinde gizleniyorlar. Kapısını çaldığın ağacın içindekiler çıkıp seni koruyor.

Bir Amerikalının en korktuğu şey ise ayna kırmak olmalı. Bugün bile dükkanlarda, satın aldığınız aynayı kağıtlara, havalı plastiklere sarıp sarmalayıp, kutulara koyarak vermeleri de bu yüzden. Çünkü ayna kırmak, yedi yıllık kötü talihin başınıza sarılmasının sebebi. Uğurlu yedinin böyle bir uğursuzlukla anılması da aynı bir gariplik olsa gerek. Bu arada Amerika'nın güneylerinde, adalardan gelmiş yerlilerin evde biri son nefesini vermeye hazırlanıyorsa hemen evdeki aynayı bir örtüyle kapladıklarını belirtelim. Ruh çıkıp giderken ayna kendisini görüp de aynanın içine girmesin diye... Bizim evlerimizdeki aynaları duvara ters asmamız veya bir dolabın içine koymamızla ilgisi olabilir mi?

Dört yapraklı yoncanın gücü

Uğur sadece sayılardan veya tavşan ayağından gelmiyor. Amerika'da hindinin lades kemiği de evlere asıldığında uğur getirdiğine inanılıyor. Lades kemiğini kazara kırmanın uğursuzluk getirdiğine... Amerikan-Avrupa geleneğine Romalılardan geçtiği sanılıyor. Bir başka uğursuzluk kaynağı da kapalı

bir yerde şemsiye açmak! Çağdaş araştırmacılar bu inancın sebebini, birinin gözünü çıkartma tehlikesini gidermek diye açıklıyorlar ama tarih, şemsiyenin hediye olarak alınmasından zamansız ve yersiz açılmasına kadar bir çok uğursuzluk örnekleriyle dolu ve bunların hiçbirini göz çıkartmayla ilgili değil.

Bir yıldız parmağıyla işaret etmek uğursuzluk sayılırken, parıldayan bir yıldız görünce içinden bir şey dilemek son derece yaygın bir şey Hristiyan dünyasında. Herhalde dilek tutarken yıldızla işaret etmemek gerek!

Nadir şeylerin gizli bir gücü olduğu inancı, bugün dört yapraklı yoncalarda yaşıyor. Tabii bulursanız!

Hapşırının söylediği veya ona söylenen sözler de Hristiyan dünyasında çok yaygın. En çok duyulana, hapşırana "mübarek ol" anlamına gelen "bless you." Buna karşılık eskiden göz kırplırmış; bugün sadece "teşekkür ederim" veya "sen de..." deniyor.

Dünyanın en çok hurafeye inanan kurumu at yarışı, ikincisi ise tiyatrodur derler. At yarışında birine şans dilemek veya "bu at bu kez kazanır" demek uğursuzluk. Bundan dolayı tersini yapmak adet olmuş: "Bacağın kırılsın!" Bu tersdilek (artık kimi kandırıyorsan!) hipodromdan sahneler atlamış ve tiyatrodan da sanatçıya sahneye çıkarken "bacağın kırılsın" demek adet olmuş. Profesyonel dansçılar ise daha uygar. Onlar kısaca "merde" diyorlar ki; bildiğimiz b.k demek.

Amerika'da uygulandığı zaman çok yaygın olmayan, günümüzde sadece adı simgesel değer taşıyan 'potluck' (talih kazancı gibi çevirebiliriz bu kelimeyi) geleneği de bir tür hurafe sayılabilir. Beyaz adam kendi hurafesini getirmeden önce yerli kabilelerde, kabile reisinin bütün ailesiyle, kabile üyelerine bir yemek vermesi bekleniyordu. Bu yemek için kabile reisi, bütün bir yıl yiyecek stoku yapıyor; 'potluck' günü neyi var-neyi yoksa hepsini kabilenin önüne koyuyordu. Hatta bazı kabilelerde sadece yiyecek-icecek değil, kabile reisinin ev eşyaları, silahları, kürkleri, ayak-kabıları, her şeyi adeta yağmalanıyordu. Atatürk Üniversitesi'nden bir dostum, Amerikan yerlilerinin bu geleneğinin, Orta Asya'da Türkler dâhil birçok kavimde hâlâ yaşadığını belirlemiş ve bunu Amerikalı yerlilerin 'Türk kökenli olduğuna' kanıt diye kullanmıştı. (Niagara, 'ne yaygara' muhabbetini hatırlıyor olabilirsiniz.)

Etnografya araştırmalarına girecek değilim ama Hinduların ineği kutsamalarının arkasında bir ekonomik kaygı yattığından tutun, bütün hurafelerin zamanla geliştiğini söyleyen veya dinlerin kendine göre mantığı olan inanç ve uygulamalarının zamanla 'mantığını yitirmesi' olduğunu öne süren birçok sosyolog var.

Hatta dinleri bile psiko-sosyal, sosyal-ekonomi ile açıklayanlar var!

Dilinizi ısırp, tahtaya vurun.

HAKKI ÖCAL KİMDİR? Akademisyen, gazeteci.

TURKISH AIRLINES

Miles&Smiles

A STAR ALLIANCE MEMBER

ŞİMDİ TÜRKİYE'NİN DÖRT BİR YANINA, DAHA AZ MİL'LE UÇUN.

3 Ekim 2016 - 22 Ocak 2017 tarihleri arasında yapacağınız yurt içi uçuşlarda
ödül biletinizi %25 daha az Mil harcayarak alabilirsiniz.

GİDİŞ-DÖNÜŞ

Ekonomi sınıfı 7.500 Mil yerine

5.625 Mil*

Business sınıfı 12.500 Mil yerine

9.375 Mil*

milesandsmiles.com | +90 212 444 0 849

* Verilen Mil değerleri Limitli Kapasite Ödül Bilet için geçerlidir.

**Yer garantili Ekonomi ödül bileti 17.500 Mil yerine 13.125 Mil ve yer garantili
Business ödül bileti 25.000 Mil yerine 18.750 Mil.

DOSYA | MAKALE

RÜYALARIN YAPILDIĞI MADDE

MUSTAFA AKAR

RÜYALAR UYKUYA TERK
ETTİĞİMİZ RUHİ HAYATIMIZIN
EN KESİN BİLGİLERİDİR ASLINDA.
MODERN HAYATIN İÇİNDE
RABITAYI DA YİTİRDİK. O YÜZDEN
RÜYA İLMİNİ PSİKOLOJİNİN
ELLERİNE TESLİM ETTİK.
BİLİNCİMİZİN VE BİLİNÇALTIMIZIN
AYNASI OLAN RÜYALARA
YABANCILAŞTIK. MÜKEMMEL
BİR RÜYA MEDENİYETİNİN
ÇOCUKLARI OLAN BİZLER,
RÜYALARI 'ŞUNU GÖRÜRSEM
BU ÇIKAR' BASİTLİĞİNE KURBAN
VERDİK.

SIRADAN BİR İNSAN ÖMRÜNÜN, TAM ALTI YILI RÜYALARDA GEÇİYOR

DOSYA

İNTERNETTE YÜZLERCE 'TABİR' SİTESİ AÇILMIŞ; "YÜZDE YÜZ KESİN BİLGİLERLE RÜYA TABİRLERİ" DİYOR MESELA BİR SİTE BAŞLIĞINA, BAŞKA BİRİ TABİRLERİNİ İMAM GAZÂLİ'YE, ABDÜLKADİR GEYLÂNİ HAZRETLERİNE DAYANDIRDIĞINI İDDİA EDİYOR. ÇOK BÜYÜK ÂLİMLERİN YAPTIĞI BAZI TABİRLERİ BİR ARAYA GETİRİP 'RÜYA GÖRENİN' AKLININ DAHA DA KARIŞMASINA SEBEP OLUYORLAR.

Başıktaki ifade William Shakespeare'in meşhur traji-komik hatta fantastik oyunu *Fırtına*'dan; "Rüyaların yapıldığı madde-den yapılmayız biz ve uykuyla çevrilidir küçük hayatımız." Rüyalar önceden beri insanoğlunun aklını kurcalayan en önemli meselelerden biri. Edebiyattan sinemaya geniş bir alanın konusu olması bir tarafa, hayatımızı doğrudan etkileyen en 'etkileyici' unsur. Gündelik hayatımızın içinde bir yerlerde ona ayrılan zaman kısacık olmasına rağmen, bize yaşattıklarıyla geniş bir ilgi alanını dolduruyor rüyalar. 1953 yılından beri kullanılan tabirle 'Oneiroloji' çalışmalarıyla birlikte rüyaların biyolojik kökeni çözülmeye çalışılıyor. Ve ortalama olarak sıradan bir insanın, ömrünün tam altı yılını rüyalarda geçirdiği söyleniyor.

Hayatı koskocaman bir rüya olarak görüyor mesela sufiler. Gerçek hayatın ise kuşkusuz rüya deneyimleriyle yaşadığımız anların toplamı olduğunu söylüyorlar. Ruh, rüyalarda beden hapishanesinden kurtuluyor çünkü ve özgür bir şekilde kendi 'gökada'sının sınırsızlığında uçmayı ve yüzmeyi başarabiliyor. Başarıyor ama bilim adamlarına göre rüyalarımızın yüzde 90'ını unutmaya yazgılıyız. Tam da bu yüzden bazı öğretilerde tilmizlere rüya defterleri tutmayı öğütüyor ustalar. Benim de çok uzun yıllardan bu yana tuttuğum bir rüya defterim var. O deftere

bakınca neler neler gördüğümü hayretle okuyorum ve rüyaların nasıl da büyük 'prodüksiyonlar' olduğuna bir kez daha şaşıyorum.

Rüyalar şaşırtıyor bizi evet ama biz asıl o rüyaların tabirleriyle ilgilenip daha da şaşırmak istiyoruz. Oysa daha rüyanın ne olduğuna akıl erdirmeden hemen bir bilenin marifetine sığınıyoruz. İnternette yüzlerce 'tabir' sitesi açılmış; "Yüzde yüz kesin bilgilerle rüya tabirleri" diyor mesela bir site başlığına, başka biri tabirlerini İmam Gazâlî'ye, Abdülkadir Geylânî Hazretlerine dayandırdığını iddia ediyor. Çok büyük âlimlerin yaptığı bazı tabirleri bir araya getirip 'rüya görenin' aklının daha da karışmasına sebep oluyorlar. Mesela rüyanızda ceviz gördüyse-niz, önce güzel bir haber alacaksınız. Her şey yolunda gidecek. Arabanızın taksitini ödeyecek, çocuğunuzun sınavlarda çok iyi puanlar almasına sevinebileceksiniz. İşyerinizde terfi almanız işten bile değil, oynadığınız piyangoyu muhakkak kazanacaksınız. Hâsılı çok mutlu olacaksınız. Oysa aynı rüyada ceviz sattığınızı görürseniz eğer, tamam, tüm denklem bozuldu. Akşam eve giderken dikkat edin hafazanallah kaza yapabilirsiniz. Evinize hırsız girebilir, tüm birikiminiz batabilir hatta ölebilirsiniz. Evet, yanlış okumadınız ölebilirsiniz. Öyleyse bakalım neler deniliyor bazı rüyalar hakkında...

* *Rüyada deniz görmek: Hayırlı bir rüyadır. Deniz görmek uzun bir ömre işaret eder.* * *Rüyada at*

görmek: At görmek çok hayırlıdır. Büyük at görürseniz çok büyük bir müesseseye üye olacağınız anlamına gelir. * *Rüyada düştüğünü görmek: İş hayatının kötüye gideceğine işaret eder...*

Böylesi tabirler öylesine çok ki. Birinin kara dediğine diğeri ak diyor. Aslında buradaki hata rüyaların bilgiler üzerinden yorumlanmasında yatıyor. Oysa biliyoruz ki gelecekte rüya tabiri başlı başına bir ilim olarak ele alınır. Rüya tabir eden kişi, farklı kişilerin gördüğü aynı rüyaları bile kişiye göre farklı farklı tabir edebilir. Ve her gördüğümüz rüyanın 'çıkacağına' garantisini kim veriyor. Oysa yine biliriz ki, rüyaların ilk anlatıldığı kişi de çok önemlidir. Tam da bu yüzden görülen kötü rüyaların suya anlatılması diye bir gelenek vardır mesela. Bazı tasavvuf ekollerinde de mürşitle mürit arasındaki ilişki rüyalarla kurulur. Mürşit müridinin seyri sülukunda hangi duraklardan geçip, hangi kapılara ulaştığına yine rüyalar vesilesiyle karar verir. Nefsin yedi katı vardır ve müridin bulunduğu mertebelerdeki rüyaları da birbirinden farklıdır. Mesela Nakşibendi şeyhlerinden Osman Hulusi Efendi'ye göre nefsi emmarede haram işleri görmek haram işlendiğine delalettir. Nefsin ikinci katı olan nefsi levvamede şüpheli şeyler ve mekruhlardan her ne görülürse cümlesi nefsi levvameye uygunluk sıfatıdır. Nefsin üçüncü katı olan nefsi mülhimede hayır ve hasenat görmek ruhun nefse galebesine, tatlı söz söylemeye ve

İnternette yüzlerce tabir sitesi açılmış. Yüzde yüz kesin bilgilerle rüya tabirleri diyor mesela bir site başlığına, başka biri tabirlerini İmam Gazâlî'ye, Abdülkadir Geylânî Hazretlerine dayandırdığını iddia ediyor. Çok büyük âlimlerin yaptığı bazı tabirleri bir araya getirip 'rüya görenin' aklının daha da karışmasına sebep oluyorlar.

HAYATI KOSKOCAMAN BİR RÜYA OLARAK GÖRÜYOR MESELA SUFİLER. GERÇEK HAYATIN İSE KUŞKUSUZ RÜYA DENEYİMLERİYLE YAŞADIĞIMIZ ANLARIN TOPLAMI OLDUĞUNU SÖYLÜYÖRLER. RUH, RÜYALARDA BEDEN HAPİSHANESİNDEN KURTULUYOR ÇÜNKÜ VE ÖZGÜR BİR ŞEKİLDE KENDİ 'GÖKADA'SININ SINIRSIZLIĞINDA UÇMAYI VE YÜZMEYİ BAŞARABİLİYOR.

işitmeye dalalettir. Tabii tüm bunlar kitaplardan değil, insanlardan öğrenilir ve herkes de bu işin ehli değildir. Peygamber Efendimizin Buhari'de yer alan hadislerinden birisi, rüya hakkında çok daha başka türlü düşünmemizi sağlıyor: "Müminin rüyası, nübüvvetin kırk cüzünden bir cüzdür. Bu rüya, anlatılmadığı müddetçe bir kuşun ayağında takılı vaziyette durur. Anlatılacak olursa hemen düşer."

İyi bir uykuda kötü rüyanın yeri çok azdır

Rüyalar uykuya terk ettiğimiz ruhi hayatımızın en kesin bilgileridir aslında. Modern hayatın içinde rabıta'yı da yitirdik. O yüzden rüya ilmini psikolojinin ellerine teslim ettik. Bilincimizin ve bilinçaltımızın aynası olan rüyalara yabancılaştık. Mükemmel bir rüya medeniyetinin çocukları olan bizler, rüyaları 'şunu görürsem bu çıkar' basitliğine kurban verdik. Oysa tarih rüyalarla inen bilginin de tarihidir aynı zamanda. Dante'nin oğlunun, babasının meşhur *İlahi Komedya* adlı eserinin parçalarını bir araya getirirken kitaptaki 13 şarkıyı bulamadığı söylenir. Tüm aramalara rağmen o şarkılar bulunamaz. Oğul, bir gece Dante'yi beyazlar giymiş halde rüyasında görür. Şairin başında bir ışık yanmaktadır

ve oğlunu hayatında iken oturduğu kendi odasına götürür. Eski dolapların arasında gizemli bir bölmede duran eksik şarkıların yerini gösterir. Ertesi gün rüyasında gördüğü gizemli bölmeyi arayıp bulan oğul, babasının kitabındaki kayıp 13 şarkıyı orada öylece bulur.

Keman denilince akla gelen isimlerden Giuseppe Tartini rüyasında şeytana esir olduğunu görür ve nasıl olursa olur şeytanla alay etmek için ona bir keman verir. Ve şeytan Tartini'nin elindeki kemani alır ve kemancının o güne kadar duymadığı mükemmellikte bir sonat çalar. Bu hikâyeyi 1766'da astronom Joseph Lalande'ye anlatan Tartini uyanınca rüyadan hatırladığı notalarla *Şeytan Sonatı* denen eserini yazar. Beethoven, Mozart, Vivaldi gibi büyük kompozitörlerin bazı eserlerini rüyalarında görerek notaya döktükleri söylenir. Yine Evrenoszâde Sâmî Efendi'nin rüyasında Danyal aleyhisselamdan resim sanatını talim ettiği bilinen bir gerçektir.

Kendi kendimize soralım, en son ne zaman iyi bir uyku çektik? İyi uykularımızın büyük kısmı tabiata ne kadar yakın olduğumuzla yakından ilgilidir. Bir dağ başında, sonsuz uzunluktaki ve güzellikteki bir bahçede, uçsuz bucaksız bir deniz manzarası karşısında uyur-

ken gördüğümüz rüyalar temiz ve güzel rüyalar. Ömrü boyunca dağlarda yaşamış olan yaşlıların neredeyse ömürleri boyunca çok çok az kâbus gördüklerini duyarsınız. Tabiatın güzelliğini bile tanımlarken "rüya gibi güzel" diye tanımlamaktan yanayızdır hepimiz.

Uyumaktan korkanlar, uykuyu geciktirmek için hızlı bir hayat yaşamayı seçenlerin büyük kısmı hem rüyalarındaki hem de hayatlarındaki kâbustan kaçanlardır. Böyle insanlar her gördüklerine anlatırlar rüyalarını, karabasanlarını. Anlatarak hafifleyeceklerini, o kötü sahnelerden kurtulacaklarını zannederler. Daha güzel bir yaşamı o kâbuslarla değiştirmeye çalışmanın yolunun 'anlatmaktan' geçtiğine inanırlar. Tıpkı Hıristiyanlıktaki günah çıkarmak gibi. Öyledir hakeza. Anlatmak rahatlatır bir müddet bizi. Bu insanların içinden çok azı aslında uzun zamandır uyumadığının farkındadır. İyi bir uykuda kötü rüyanın yeri çok azdır. Arif olana rüyanın her türlü "yol açar." Çünkü arif, ne rüyadan ne de ölümden korkar. Evet evet, rüyaların içinde bizi bekleyen kâbuslardan değil, aslında o kâbusların çağrıştırdığı ölüm duygusundan korkarız. Ve evet Peygamber Efendimizin hadisi tam da burada aklımıza gelmelidir; "İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar."

ARİF, NE RÜYADAN NE DE ÖLÜMDEN KORKAR

DOĞUMUNUN 100. YILINDA

Cemil Meriç

SEMPOZYUMU

Bu Ülke'yi Yeniden Düşünmek

BEŞİR AYVAZOĞLU • ÜMİT MERİÇ • CEVAT ÖZKAYA • HÜSAMETTİN ARSLAN • YILDIZ RAMAZANOĞLU
KURTULUŞ KAYALI • D. MEHMET DOĞAN • ÜMİT AKTAŞ • ALİ UTKU • LÜTFİ SUNAR • ERCAN YILDIRIM • ERDAL KURGAN
ÖNER BUÇUKÇU • HÜSEYİN ETİL • DİLAVER DEMİRAĞ • AYTAÇ YILDIZ • YUNUS ŞAHBAZ • YUSUF TURAN GÜNAYDIN
FARUK KARAARSLAN • MÜBERRA BAĞCI • ASİM ÖZ • SELMAN BAYER • ALİ EMRE • HABİL SAĞLAM • ÖMER YALÇINOVA
KÜRŞAT ÇAĞIL • MUSTAFA GÜNDÜZ • HALİL KOÇAKOĞLU • AHMET DAĞ

09 - 11
ARALIK
2016 | ZEYTİNBURNU
KÜLTÜR VE
SANAT MERKEZİ

Açılış:
09 Aralık 2016
Saat: 14.00

ZEYTİNBURNU
KÜLTÜR SANAT
zeytinburnukultursanat.com

 ZEYTİNBURNU
BELEDİYESİ
zeytinburnu.bel.tr 444 1984

DOSYA | MAKALE

TÜKETİM TOPLUMUNUN FISILDAYICILARI (VE HURAFELERİ)

BİROL BİÇER

NEDEN BAŞKASININ KURALLARI İLE YAŞAYASIN Kİ?

DOSYA

Öyle bir mekanizma ki sana sadece cep telefonu, bisküvi, parfüm, bulaşık makinesi, dondurma ya da deterjan satmakla yetinmiyor. Yanında bir hayat tarzını, bir varlık algısını ve bir değerler sistemini de eşantiyon olarak sunuyor. Bir vahiymişçesine abartarak sunduğu sloganlar ya da asıl bağlamlarından kopartarak pazarlama hurafelerine dönüştürdüğü insanlığın kolektif kavram ve değerlerinin sosu eşliğinde...

“şığını yansıtsın! Başkası olma kendin ol! Kendin olmak sana uyanı yapmaktır! Gazoz olma efsane ol! İmkânsız iste! Büyük düşün! İmkânsız hiçbir şeydir... Hayatın gerçek tadı... Kontrolsüz güç, güç değildir... Anı yaşa! İmaj hiçbir şey, susuzluk her şeydir... Açken sen, sen değilsin... Kirlenmek güzeldir... Çocuk da yaparım kariyer de... Söndür ateşini! Hayat paylaşınca güzel... Ne yaparsan yap aşkla yap! Mutluluğu paylaş! Hayallerine dokun! Sınır tanıma!” ve daha nice...

Bu mottolar, sloganlar gerçekten de bir insanın kendi kişiliği ve varlıkla olan çetrefilli ilişkisi bağlamında hayata şekil verebilecek, bambaşka bir hayat algısı oluşturabilecek çapta görünüyor. Her biri derin bir hikmet arayışının imbiğinden geçmiş gibi görünen bu bilgece sözlerin bazıları derin hakikatler mesabesinde... Sokakta, evde, kafede, televizyon başında ya da markette gaipden gelen bir sesin, hayatın fonunda yer alan bir arka plan sesinin her fırsatta bize fısıldadığı ya da bir şekilde önümüze çıkardığı bu mesajlara şimdi ne semavi dinlerin kitaplarında ne kadim mistik geleneklerin söylencelerinde, ne de büyük filozofların eserlerinde muhatap oluyoruz. Onları bize artık mukaddes metinler yahut büyük manevi şahsiyetler değil etiketler, markalar, televizyon, radyo, akıllı telefonlar, internet, afişler, reklamlar ve pazarlama guruları sunuyor. Her gün televizyonlarda, gazetelerde, dergilerde, reklam panolarında, market raflarında birileri bize böyle ‘derin hakikatler’, ontolojik manalar içeren nasihatler fısıldıyor. Adeta hayatın görsel ve işitsel bütün alanlarına yayılmış ve bizim aydınlanmaya ulaşmamızı iş gücü edinmiş bir üst varlık, böyle ulvi söz ve semboller her fırsatta bize duyurarak bütün gücüyle daha yüksek bir bilinç seviyesine ulaşmamız, özümüzdeki engin hikmet

kaynağını keşfetmemiz, bazen de hayatımızda bir devrim gerçekleştirmemiz için çırpınıp duruyor.

Peki, bu iddialı ve derinler derini(!) sloganların adeta bir ilham hatta ‘vahiy’ gibi, hayatın fonunda gündelik küçük ihtiyaçların alışverişinde bize sunulma amacının hikmetli yönü ne? Gerçekte bütün bu şatafatlı sloganlar sadece bize bir gazoz daha satmak, bir kutu konserve daha yedirmek, varlığıyla yokluğu arasında ciddi bir fark olmayan bir giysi giydirmek gibi büyük bir hikmete(!) ve bir marka ya da ürün ile aramızda özel bir ilişki kurmak gibi son derece varoluşsal(!) bir amaca hizmet ediyor. Hikmet ve varoluşu, potasında ‘hiç eden’ zavallı bir amaca yani...

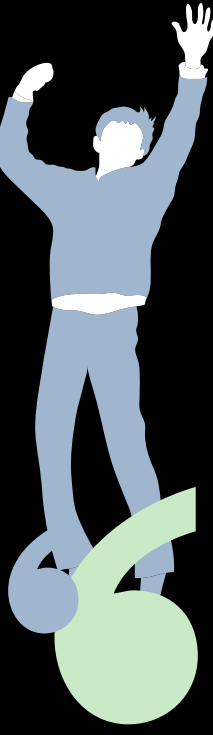
Şirazesini kaymış vecizeler

Çoğu kadim devirlerin manevi şahsiyetlerinin ve büyük filozoflarının insanlara hayat denilen ummanda yol göstermek için serdettikleri özlü ve derin düşüncelere öykünen birer çağrı niteliğindeki bu veciz sözler bugün, kendi düşmanlarını ve onlara dair imgeleri bile tüketilecek bir ürün haline getirebilen bir toplumsal ve ekonomik sistem tarafından basit tüketim alışkanlıkları edinmemiz için bize seslenen, adeta kapitalizmin gaipden gelen seslerine ve ‘piyasa vahiylerine’ dönüşen sloganlardan başka şeyler değil. Temel meşguliyeti algı yönetimi olan bir sektörün zihinlere işlemek üzere deforme ederek, bağlamından kopararak kullandığı bu iddialı vecizeler, çoktan şirazesinden çıkarılmış ve zavallı sloganlara, dönüşmüştür artık. Onlar âlâ-yı illiyine, hikmete ya da nirvanaya ulaştırıcı yön levhaları olmaktan çoktan uzaklaştırılmış ve artık sadece AVM’leri, tüketimi ve ego şişirme merkezlerini gösteren levhalara dönüşmüşlerdir. Karameti kendinden menkul bu levhalar artık bize “kendin ol”, “kendin olmak sana uyanı bulmaktır” der ve “falanca kot pantolon markasını

BU BİLGECE SÖZLERİN BAZILARI DERİN HAKİKATLER MESABESİNDE

giydim kendimi buldum” diyerek adres gösterir. Egon seslenir, içindeki muhteşem gücüne vurgu yapar ve “büyük düşün”meni ister. Artık büyük düşünmeli ve otomobilinin modelini değiştirmelisin. Bununla da yetinmez insanı, “İmkânsız iste” diye dolduruşa getirir çünkü “İmkânsız hiçbir şeydir.” Seni bu ‘hiçbir şey’ olan imkânsıza ulaştıracak olansa tabii ki Adidas’tır. Başka ne olabilir ki? Daha mütevazısı ise imkânsız değil ama “daha fazlasını iste”tir sana... Daha fazlası dediğiye bildiğin Pepsi’dir... Senin kendini gerçekleştirmen ve özgüven kazanman için elinden geleni yapan ‘mürşitliğe’ soyunmuş bu gizli kişisel gelişim koçu, afişler ve reklamlarla yönlendirmeyi elden bırakmaz ve seslenir: “Kendi kurallarını yarat!” Evet, neden başkasının kuralları ile yaşayasın ki, kurallarını sen niye belirlemeyesin ki? Örneğin; “Hayat senin, kuralları sen koy” çağırısını gerçekleştirmen için bir Doritos cips alman yeterli olabilir. “İnsanların güvenini kaybetmektense, para kaybetmeyi tercih eden” bu güvenilir sesin verdiği itimatla bir Bosch bayiine yönelme ihtiyacı hissedersin çünkü herkes gibi senin de aradığın güvenin adresi belli olmuştur artık. O deruni ses aynı zamanda seni senden daha iyi tanımakta, hatta altıncı hissini bile senden iyi hissetmektedir. Ona göre “altıncı hissini zizi götürdüğü yer” tabii ki mücevheratçı Atasay’dan başkası olamaz. Hayallerini de gereğinde o yönlendirir, senin yapman gereken sadece ona uymak ve “Hayallerine dokun”maktadır; hayallerin artık Digitürk’le gerçekleşecektir.

Bir gazozu satmak için “efsane”ye dönüştüren ve senin de aslında efsane olabileceğini telkin eden bu sektörün kullandığı vahiyvârî ve ilhamsı dil, duygularını asla ihmal etmez, sürekli hislerine hitap eder. Sana dair bütün yüce duyguları da o ürünlerden herhangi biriyle bağ kurman için kullanmaktan çekinmez. Mesela aşk... Ona göre de “Aşk değerli bir hediyedir” lakin

**KERAMETİ
KENDİNDEN
MENKUL BU
LEVHALAR
ARTIK BİZE
“KENDİN OL”,
“KENDİN
OLMAK SANA
UYANI BUL-
MAKTIR” DER
VE “FALANCA
KOT PANTO-
LON MARKA-
SINI GİYDİM
KENDİMİ
BULDUM” Dİ-
YEREK ADRES
GÖSTERİR.
EGONA SESLE-
NİR, İÇİNDEKİ
MUHTEŞEM
GÜCÜNE
VURGU YAPAR
VE “BÜYÜK
DÜŞÜN”MENİ
İSTER.**

bu değeri göstermen için Arpaş’tan tek taş yüzük almalısındır. Pırlanta ne ki, aşkı dondurmaya bile ilişkilendirir; “Aşkım ile erir misin?” diyerek sana yaptığı davet Algida Cornetto’yadır aslında. Güven duygunu “İş Bankası daima burada olacak”la sağlama alır. Bu kadari da yetmezse daha vaatkar olana yönlendirir: “Her zaman, her yerde yanınızdayız” diyen Oyak Bank’a mesela... Seni bütün mistik doktrinler gibi paylaşmaya çağırır çünkü “Hayat paylaşınca güzel”dir ve böylesi bir paylaşım olsa olsa Turkcell’le olur. “Eğlenceyi paylaş” önerisi ile Fanta adresini gösterir. Bazen de bildiğin kişisel gelişim koçu olur ve mutluluğa giden yolda “Beklentilerinizi değiştirin” yönergesiyle zihnini formatlamana yardımcı olur. Beklentini değiştirecek olan şey haliyle Nissan’ın yeni modeli olacaktır. Ancak başarmayıp gerildiyse en azından rahatlatmasını da bilir. Bunun için Bailey’s ile “kendini duygularının akışına” bırakmanı sağlamaya çalışacaktır. Bu kadarıyla rahatlamıyor, pek çokları gibi başarı, mutluluk ve güç istiyorsan formülleri hazır: “Başarılı bir yaşam için Diesel’e, kendini mutlu etmen için Eti Browni’ye, yürekten gelen gücü yakalamak içinse Isuzu’ya yönelmen yeterli olacaktır.” Ama sadece telkinle, tavsiyeyle kalmaz, ayağına getirecek somut çözümleri de vardır. Medya kanalıyla hayatın her yerini kuşatan ve sürekli ilham(!) vermeye devam eden bu sesin yarattığı ‘mana âlemi’ öyle sihirli bir düzendir ki senin için her şeyi düşünen tencereler, her genç kızın rüyası olan dikiş makineleri, sevgiyle açılan plastik pencere doğramaları, her işini gördüğü için anneni sana bırakan beyaz eşyalar, yakınlarından bile yakın bankalar, her zaman her yerde yanında olacak vefalı finans kurumları, mutluluğu paylaşmaya çağıran dondurmalar, bütün bilimsel araştırmalar tersini söylese de kalbinin dostu olmakta ısrar eden margarinler, kendi yuvanda bir türlü hissedemediğin huzuru sana

tattırma garantisi veren sigorta poliçeleri, hayatın değerini bilen tüp gazlar, yolunu ezberleyen ve kaza dinlemeyen oto lastikleri, bir ısıyla seni bambaşka bir dünyaya seyahat ettiren şekerlemeler, “başına gelen en güzel şey” olacak saç jöleleri, mutluluk formülünü sunan çikolatalı kekler, kokusuyla cinsellik çağrışımları yapan hazır kahveler, tapılacak ketçaplar, bir ütopyayı gerçekleştirip seni sınırsız özgürlüğe kavuşturacak cep telefonu operatörleri ve daha neler neler...

Kimi zaman kadim mistik bir geleceğin menkıbelerinden aparılan bu vecize görümlü mottolar, reklamlar aracılığıyla senin çok daha derinlerine seslenir gibi yapar. Adeta üst bir varlık ya da içinden gelen ilahi bir ses kılıfına bürünerek daha üst perdeden ve daha emredici bir tonda hayat rotasını ayarlayan gereken yolu gösterir: “Hayat tercihtir. İnsanı tanı; dünyayı değiştir” komutu sanki yeni açılmış paralı üniversitenin öğrenci daveti deşildir de “seçilmiş kişi” olma yolunda fısıldanan bir tüyodur adeta. “Hayatı dibine kadar yaşa!” diyerek adeta hayatı sömürmeye davet eden ama bu yolda nelerle karşılaşacağını zerre kadar umursamayan bir patates cipsi markası senin iç sesinmiş taklidi yapabilir. Aynı iç ses bazen de Rejoice şampuan suretinde seslenen bir alterego olur ve sana hayatta tek değişmeyen şeyin sırrını fısıldar: “Değişim önce saçlarda başlar.” “Hayat sizin oyun alanınız tadını çıkartın!” diyen bu pazarlama hurafeleri çoğu zaman sana sadece mobilya değil beraberinde bir hayat algısı ve yaşam tarzını pazarlamayı da pek sever.

Hepimizle her türden iletişim aracı vasıtasıyla kimi zaman dolaylı kimi zaman da dolaysız temas kuran ve ilgimizi sürekli olarak bir şeylere yönlendirmeye çalışan bu gâipten gelen sesin sahibi her şey ve en iyisini bilen tüketim toplumunun bu ilham meleği, bu reklam tanrısı egomuzu ısrarla komutlara

DOSYA

“Hayatı dibine kadar yaşa! adeta hayatı sömürmeye davet eden ama bu yolda nelerle karşılaşacağını zerre kadar umursamayan bir patates çipsi markası senin iç sesinmiş taklidi yapabilir. Aynı iç ses bazen de rejoice şampuan suretinde seslenen bir alterego olur ve sana hayatta tek değişmeyen şeyin sırrını fısıldar: “DEĞİŞİM ÖNCE SAÇLARDA BAŞLAR.”

HİMMETE MUHTAÇ DEDE, BAŞKASINA NASIL HİMMET EDE

boğmakta hiçbir sakınca görmez: “Sınır tanıma! Dibine kadar yaşa! Tabuları yok et! Başkasını dinleme, kendin dene! Hayat sizin seçim sizin, nasıl seversen sev kontrollü sev! Anı yaşa! Mutluluğu paylaş! Canlan!” Bu aksakallı reklam ve algı yönetimi bilgesinin zihnimizin içinde yankılanan sesi ve senin duygularını, bilinçaltını, zaafalarını hedefleyen modifiye edilmiş vecize görünümlü komutları “Önce hüplet, sonra gümler”ten “mutlu et kendini”ye kadar geniş bir repertuara hâkimdir ve bir ürünle yakınlık kurabilmen için sana hayat yönergeleri vermek dâhil hemen her yolu kullanabilecek kadar da mahirdir. Bütün bunları nasıl yapacağın meselesini ise bir başka ürün tanıtımına eklediği şu sloganla cevaplayıverir: “İsteyin yeter!”

Tüketim toplumunun aksakallı bilgeleri

Algı yönetimi ve pazarlama dünyasının ermişleri onlarca yıl bize hurafe olarak sunulmaya çalışılan geçmiş dönem bilgeliklerinin, mistik öğretilerinin, mitlerin, anonim hikmetin söz ve anlayışlarını şimdi

ele almakta, buna kendi malzemesini de ekleyerek kendi öğretisini, kendi hurafesini oluşturmaktadır. Bu işin sadece bir yanı... Peki, bize fındık fıstık, cep telefonu, çiklet, çikolata, buzdolabı ya da banka hizmeti pazarlarken aynı zamanda üst bir mertebeden hayat dersleri veren, kişiliğimizi yönlendirircesine hikmetli vecize kılıfına girmiş bu iddialı sloganları yöneltlen kimler dersiniz? Peygamberler mi, velîler mi, büyük gurular mı, feleğin çemberinden geçmiş bilge zatlar mı, büyük filozoflar mı? Hiçbiri değil!

Hayatımıza uygulamamız üzere doğru ya da yanlış tonlarca öğretiyi harmanlayan, bazen bilimsellik kılıfına, bazen normallik, bazen kalite kisvesine büründüren ve herhangi bir unsuru asli mecrasından bambaşka yönere çekerek şarlatan vaizlerinkine parmak ısırtan bir modern hurafeler külliyesi oluşturan bu kimseler aslında geçimini temin için bir ürünün bir markanın tanıtımını yapmak zorunda kalan ve bir büroda masa başında çalışan sıradan insanlar; halkla ilişki uzmanları, satıcılar, pazarlamacılar, editörler... Ya

da onların tanıtım yüzü olarak kullandıkları ünlü film/televizyon yıldızları, şarkıcılar, futbolcular, sunucular ve benzeri insanlar. Yani aslında fısıldadıkları bu büyük hikmetli görünümlü sözlerin içerdiği felsefenin ya da hayat deneyiminin çoğundan mahrum, geçim derindeki insanlar. Daha fazla tüketmemiz için çoğu zaman gereği olmayan herhangi bir ürünü belli bir imajla, bu imajı bir hayat tarzıyla, bu hayat tarzını felsefi görünümlü bir düşünceyle bezenen, bunun yanında kişiliğimizi ve hayatımızı şekillendirme iddiasındaki kavramlarla etkileyici bir arka plan sesi ya da fon yazısıyla bize seslenenler, zihnimize, duygularımıza ve bilinçaltımıza fısıldayanlar... Tüketim toplumunun aksakallı bilgeleri olmaya soyunanlar... Ve onların hurafeleri... İnsanlığın kolektif kavram, değer ve hikmetlerini asıl bağlamlarından kopartıp, asli mecralarından saptırıp birer pazarlama hurafesine dönüştürerler. Amaçları mı? Tamamen duygusal(!)... Onlar da bir başka acınası dramın öznelere... Kendileri himmete muhtaç dede, başkasına nasıl himmet ede...

cinlerin musavviri: Mehmed Siyah Kalem

Dünya sanat tarihinin en gizemli isimlerinden biri Mehmed Siyah Kalem. Hayatı hakkında elle tutulur bir bilgi yok. Adının bile Mehmed Siyah Kalem olduğu fazlasıyla tartışmalı. Kimi resimlerinin üstünde bulunan "Kâr-ı Üstad Muhammed Siyah Kalem" ibaresi bu tartışmanın en önemli delillerinden zira Doğu'da bir sanatçının kendisini 'üstad' olarak tanımlaması olağan şey değil. İsminin bu şekilde bilinmesinin sebebi ise muhtemelen sanatçının eserleri incelenip kayda alınırken bazı kişilerin resimlerin üzerine bu ismi gelişigüzel karalamasından ibaret. Sanatçı hakkında araştırma yapan

uzmanlar, 15'inci yüzyılda yapıldığı tahmin edilen resimlerin üzerinde bulunan Yavuz Sultan Selim mührü sebebiyle İran Seferi sonrasında İstanbul'a getirildiğini varsayıyor. Sanatçının resimlerinde insana ve gündelik hayata dair vurgulara rastlamak mümkün fakat asıl önemi doğaüstü yaratıkları betimlemesinde yatıyor. İnsan kaçıran, zulmeden ve sahip oldukları büyü gücüyle insan kaderi üzerinde taht kuran bu varlıklar, İpekyolu'nda anlatılan efsanelerin baş aktörleri olarak Mehmed Siyah Kalem'in muhayyilesinde fazlasıyla yer bulması onun esrarına esrar katar türden...

وفاك نوحه قسنا طر

DOSYA | MAKALE

TÜRKİYE'YE MUSALLAT OLMUŞ HURAFE: FETÖ

GÖKHAN ERGÜR

ANADOLU'NUN ÇOCUKLARI TEMİZ KAYBEDENLERDİR

DOSYA

HURAFELERİN BAŞIMIZA MUSALLAT OLMASINDAKİ EN ÖNEMLİ NEDENLER; SAHİH BİLGİ EKSİKLİĞİ, PROPAGANDA, ÇIKAR HESAPLARI, ŞAHSİ ZAAFLAR, KORKU, ÇARESİZLİK, ZORDA KALMIŞLIK, YALNIZLIK VE UMUT GİBİ DEĞİŞKENLERDİR. FETÖ HURAFESİNİN HEM MADDİ HEM DE MANEVİ KAYNAK BULMADAKİ RAHATLIĞI İŞTE BU DEĞİŞKENLERDE SAKLI. ANADOLU ÇOCUKLARINI EĞİTİMLE KANDIRAN, DİN ADI ALTINDA KENDİ SAPKIN İDEOLOJİLERİNİ ÜRETEBEN BU ŞEBEKE TÜRKİYE’NİN HASSAS SİNİR UÇLARINI ÇOK İYİ TESPİT ETMİŞ VE ALAN ÇALIŞMALARINI BUNA GÖRE SİNSİCE YAPMIŞTIR.

Devletimiz ve milleti-miz var olsun yeter ki... Bu memleketin garip çocukları bir saniye bile gözünü kırpmadan yalnız- lığa, parasızlığa ve ölüme razıdır. Niyetleri temizdir, din adamına, öğretmene, amire, memura saygı gösterir. Hele bir de vatan, Kuran, bayrak denildi mi yerinde durmaz, atalarından kalan o soylu ruh anında harekete geçer ve Seyit Onbaşı gibi Ocean zırhlısını tek başına devirecek kudreti bileklerinde bulur fakat bir o kadar da aldatıl-maya, kandırılmaya müsaittir bu vatanın evlatları, herkesi kendi gibi bilir. Makam sahibinin yalan söylemesi, namaz kılan birinin fenalık yapması, vatan diyenlerin vatan satmasını akıllarının ucun-dan bile geçirmezler. Anadolu’nun çocukları temiz kaybedenlerdir, sevdiklerine inanıp aldatılanlardır, zaten onlara da en fazla aldatılmak yakışır.

Profesyonel hainler

Hıristiyanların ölümden sonraki hayata inanışını anlatan Dante’nin *İlahi Komedi*’sında yer alan cehennem dokuz kattan oluşur. İlk katta dürüst dinsizler, sonraki katlarda sırasıyla; şehvetin peşine düşen zavallılar, açgözlüler, sa-vurganlar, gazap ve öfke verenler, inançlara karşı gelenler, şiddet kullanıp eziyet edenler, hilekâr yobazlar, dokuzuncu ve son katta ise hainler ve iftira atanlar bulunur. Cehennemin en dibinde bulunan

dokuzuncu kata ‘Cocytus’ denir ve inançlarına göre şeytan bu katta yaşar. Tanrı’ya, ailesine ve ülkesi-ne ihanet edenler şeytanla beraber bu katta yaşamaya mahkûm edilir.

Varlık sebebimiz hak din İslam hainlerin özelliklerini şöyle sıralar; hainlerin birinci özelliği verdikleri sözleri tutmamalarıdır. İhanet eden kimse ilk olarak bu özelliğiyle hareket eder ve verdiği sözlerden kolaylıkla döner. Hainlerin ikinci özelliği ise lanetlenmiş olmalarıdır. Bu halleriyle Allah’ın sevgisinden yoksun kalmış, gazabını kazanmışlardır. İslam ahlakıyla ahlaklanma-mış hainlerin bir başka özelliği de kalplerinin katılığıdır. Bu hainler bozguncudurlar, doğru ve hak olanı bildikleri halde değiştirmeye çalışırlar. Onlar aynı zamanda hainliklerine zemin hazırlamak ve ihanetlerini meşrulaştırmak için unutmama ve yok sayma bahanesini de kullanabilen insanlardır. Bizler için ne kadar tanıdık bir tablo değil mi?

Bir eğitim hurafesi olarak FETÖ

İslam Ansiklopedisi’ne göre hurafe, sözlükte ‘bunamak’ anlamına gelen ‘haref’ kökünden türemiş bir isimdir ve akla, gerçeğe aykırı düşen aldatıcı söz demektir. Masal, efsane ve genel olarak gerçek dışı olduğu kabul edildiği halde hoşça giden nakil ve rivayetlere de hurafe denilir. Hurafelerin başımıza musallat olmasındaki en önemli nedenler; sahih bilgi eksikliği, propaganda, çıkar hesapları,

kişisel zaafılar, korku, alışkanlıklar, çaresizlik, zorda kalmışlık, yalnızlık ve umut gibi değişkenlerdir. FETÖ hurafesinin hem maddi hem de manevi kaynak bulmadaki rahatlığı işte bu değişkenlerde saklı. Anadolu çocuklarını eğitimle kandıran, gerektiğinde silah ve yargıyla insanları korkutan, taraftarlarına iyi bir dünya ve ahiret hayatı vaat eden, medya gücüyle kendini pazarlayan, din adı altında kendi sapkın ideolojilerini ve mankurtla-rını üreten bu şebeke, Türkiye’nin hassas sinir uçlarını çok iyi tespit etmiş ve alan çalışmalarını buna göre sinsice yapmıştır.

Öncelikle şunu kabul edelim, FETÖ denen ihanet şebekesini el birliğiyle biz büyüttük. Allah kelamı ediyorlar, namaz kılıyorlar, Müslüman çocuklara sahip çıkıp dünyaya dinimizi yayıyorlar diye bu şebekenin ülkeyi kuşatmasına yardımcı olduk. Demin de bahsettim, bu toprakların çocuklarını en kolay din ve vatan diyerek kandırabilirsiniz ve üzümlere söylüyorum ki bu ‘melun iblisler’ koca bir memleketi kalplerimizdeki din ve vatan sevgisini kullanarak kandırdı, aldattı. Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın 15 Temmuz işgal girişiminden sonra yaptığı şu açıklama bir vatandaş olarak benim için son derece önemli ve insaniydi: “Rabbimden af diliyorum, milletimden özür diliyorum çünkü burada biz hata yapmışız.” Türkiye Cumhuriyeti olarak bu konuda gelebilecek her türlü eleştiriyi saygıyla karşılama-

mız, acaba hangi noktalarda yanlış yapıp zafiyete kapıldığımızı görmemiz ve bu hainlere karşı güçlü bir devlet-millet yapılanmasına gitmemiz gerekiyor.

Hak dinimiz İslam ise daha en başında gönderildiği toplumu şirk unsurlarından temizlemeyi hedeflemiş, akliselim, doğru ve sahih bilgiyi esas kabul etmiştir. Sahih bilgi; hurafelerle, yanlışlarla ve cehaletle mücadele etmek demektir. Çünkü bilgisizlik, batıl inançların, mesnetsiz yorumlar ve çarpık anlayış ve tavırların düşünce dünyamıza yerleşmesine yol açmakta, nitelikli bir dindarlığın oluşmasına mani olmaktadır. Bilgi, İslam'da daima otorite kabul edilen, duygu ve davranışları yönetip şekil veren, toplumsal düzeni koruyan bir yapı; bilinçli ya da bilinçsiz dine sonradan sokulmaya çalışılan yanlış telakkilere karşı, koruyucu ve kollayıcı bir güç olmuştur. Bizler "sahih bilgiden ve inandığımız kitaptan uzaklaştıkça araya batıllar, hurafeler ve sihirbazlar girmiş ve bunlar bu uzaklığı kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirerek günü gelince o alanda hükümdarlığını ilan edip idareye el koymaya çalışmıştır. Tıpkı 15 Temmuz gecesi olduğu gibi.

Mesihlik iddiası

İslam Ansiklopedisi hurafeleri beşe ayırır; uluhiyetle ilgili hurafeler, gayb bilgisi, uğur veya uğursuzluk, ölümlerden medet ummak ve de cinlerle ilgili hurafeler. FETÖ mensuplarının terörist başı Gülen'i seçilmiş kişi (Mesih) sanması; Gülen'in tırnaklarını, saçlarını hatta kullandığı çamaşırları bir ödül olarak dünyanın çeşitli yerlerindeki örgüt üyelerine ödül olarak göndermesi; Gülen'in bir dönem en yakını olan Latif Erdoğan'ın "Fethullah Gülen'in cinlerle irtibatı var" demesi; Gülen ihanet şebekesine mensup teröristlerin Türkiye'deki siyasilerin ölüm tarihleriyle akalı büyücü misali tarih vermeleri; Gülen'in gelecekle ilgili sık sık tahminlerde bulunması; 1 dolar

ritüelleri ve daha nicesi bu hurafe başlıkları kapsamında değerlendirilebilir.

Eğer 15 Temmuz işgal girişimi gerçekleşseydi, FETÖ hurafesi ikinci ve en büyük adımını atacak Fethullah Gülen'i Mesih ilan ederek Türkiye'ye getirecek ve yaptıkları propagandalarla Gülen'in seçilmiş kişi olduğuna daha çok kişiyi inandıracaklardı.

Gülen'in Mesihlik iddiasını net bir şekilde görmek istiyorsanız Latif Erdoğan'ın hazırladığı Mayıs 2006'da ilk baskısı yapılan Gülen'in hayatının anlatıldığı *Küçük Dünyam* isimli kitabı okumanız yeterli olacaktır. Kitabın ilk baskını okumanız önemli, zira diğer baskılarda Gülen'in hezeyanları, patolojileri ve Mesihlik vurgusunu anlatan bölümler kitaptan çıkarılmış.

Kitapta Gülen, bir arkadaşının rüyasında kendisini gördüğünü ve Efendimizin Gülen'e selam söylediğini ve Efendimizin Gülen'i kastederek: "Evlendiği gün ölür ve cenazesine de gelmem" dediği anlatılıyor. Yine diğer baskılarda kitaptan çıkartılan bir pasaj: "Aynı zat bana *Safahat*'ı okumamı da söylemişti. İlk fırsatta bir *Safahat* alıp okudum. Hafızam güçlü olduğu için, *Safahat*'ın belki yarısından fazlasını bu okuma esnasında ezberledim." FETÖ lideri, peşinden gelenleri etkilemek için metafizik öğelere de başvuruyor: "Mübarek gecelerden biriydi. Arkadaşlarla *İşaret'ül İcaz* kitabını okumaya başladık. Gece geç vakit bazı arkadaşlar yattılar. Muazzam Bey'le okumaya devam ettik. Tam da; "Ey Habib-i Şefik! Ey Şefik-i Habib" ifadesini okurken evin duvarlarından inilti sesleri gelmeye başladı. Ben beş defa aynı inilti ve hicran dolu sesi duydum. Ses "Of! Of!" diyor ve duvar adeta vuslat hasretiyle inliyordu. Muazzam Bey, ben üç defa duydum, dedi. Ben ise beş defa aynı iniltiyi duymuştum." Şimdi ise gelecekte de haber veriyor: "Bir gün Şaban Hocaefen-

di'yi mahkemeye çağırdılar. Ben de koğuştaki sırtüstü yatıyorum. Şaban Hocaefendi giderken, başının üstünde bir beyaz kelebek vardı. Uçtu ve pencereden dışarıya çıktı. Ben "Şaban Hoca'yı bugün salacaklar" diye tefeül ettim. İlmi, dini bir yanı olmasa da bir tefeüldü. O gün Şaban Hocaefendi'yi salmışlar. Geldi, eşyalarını aldı ve gitti."

FETÖ lideri bu gibi ahmak propagandalarla yüzbinlerce Anadolu gencinin zihnini kirletmiş ve onları birer ölüm makinesine dönüştürmüştür. Haşhaşilerin Hasan Sabbah'a olan bağlılıklarına benzer bir ilişki biçimiyle yüzbinlerce vatandaşımızı kendi ülkesine düşman edip bu mübarek vatani karanlık bir uşaklığa sürüklemekte zerre tereddüt etmemiştir. Artık istikamet bellidir, bu malum terör örgütünün el attığı kurumlar ve kişiler memleketin huzuru için tepeden tırnağa temizlenip adalete uygun bir biçimde cezalandırılacak; itikadı bozuk bu mezhepsiz 'haşhaşilerin' din adı altında sundukları sünnet-i seniyyeye aykırı hurafeler Diyanet İşleri Başkanlığı'nın öncülük edeceği çalışmalarla temizlenip İslam, sahih kaynaklardan vatandaşa gerekirse temelden öğretilecek; özellikle aziz memleketimizin ücra köşelerindeki camilerde cehaletle mücadele edilmesi için din görevlileri eğitilip cesaretlendirilecek; FETÖ'nün eli kanlı katillerinin yıllardır hüküm sürdüğü Türk eğitim sistemi devlet desteğiyle yeni bir kalkınmaya, gerekirse reforma gidecek; bu ortamı fırsat bilip İslam'la ve tarikat ehli kimselerle ve tasavvufi hesaplaşmaya niyetlenen din düşmanlarına gerekli makamlarca cevap verilecek; bize benzemeyen ama derdi Türkiye olan herkesle yeni bir kardeşlik inşa edilecek; ayrıştıran, ötekileştiren, kıran, inciten kaç kelime biliniyorsa hepsi unutulacak ve Allah'ın izni ile bu mübarek topraklarda onurumuzla ve şerefimizle yaşamak için hep beraber dua edeceğiz. Unutulmalıdır ki Allah yeniden başlayanların yardımcısıdır.

EĞER 15 TEMMUZ İŞGAL GİRİŞİMİ GERÇEKLEŞSEYDİ, FETÖ HURAFESİ İKİNCİ VE EN BÜYÜK ADIMINI ATACAK TERÖRİST BAŞI GÜLEN'İ MESİH İLAN EDEREK TÜRKİYE'YE GETİRECEK VE YAPTIKLARI PROPAGANDALARLA ONUN SEÇİLMİŞ KİŞİ OLDUĞUNA DAHA ÇOK KİŞİYİ İNANDIRACAKLARDI.

FETÖ LİDERİ AHMAK PROPAGANDALARLA YÜZ BİNLERCE ANADOLU GENCİNİN ZİHNİNİ KİRLETTİ

İstanbul Zaim Üniversitesi

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

● Yüksek Lisans Programları

- Aile Danışmanlığı ve Eğitimi - (Tezli / Tezsiz)
- Eğitim Yönetimi - (Tezli / Tezsiz)
- İngiliz Dili Eğitimi - (Tezli)
- İşletme Yönetimi - (Tezli / Tezsiz)
- İslam İktisadı ve Hukuku -Arapça - (Tezli / Tezsiz)
- Özel Hukuk - (Tezli / Tezsiz)
- Kamu Hukuku - (Tezli / Tezsiz)
- Siyaset Bilimi ve Ulus. İliş. - (Tezli / %30 İngilizce)
- Siyaset Bilimi ve Ulus. İliş. -(Tezsiz)
- Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık - (Tezli / Tezsiz)
- Sosyal Hizmet - (Tezli / Tezsiz)
- Sosyoloji - (Tezli / Tezsiz)
- Tarih ve Medeniyet Araştırmaları - (Tezli / Tezsiz)
- Temel İslam Bilimleri - (Tezli / Tezsiz)
- Uluslararası Finans ve Katılım Bank. - (Tezli / Tezsiz)

● Doktora Programları

- Eğitim Yönetimi ve Denetimi
- İslam Ekonomisi ve Uluslararası Finans
- İslam İktisadı ve Hukuku (Arapça)
- İngiliz Dili ve Edebiyatı
- İşletme
- Kamu Hukuku
- Siyaset Bilimi ve Ulus. İliş. (%30 İngilizce)
- Sosyal Hizmet
- Tarih ve Medeniyet Araştırmaları
- Temel İslam Bilimleri
- Sosyoloji
- Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık*

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

● Yüksek Lisans Programları

- Bilgisayar Bilimi ve Müh. - (Tezli - %30 İngilizce)
- Bilgisayar Bilimi ve Mühendisliği - (Tezsiz)
- Gıda Mühendisliği - (Tezli / Tezsiz)
- İş Sağlığı ve Güvenliği - (Tezli / Tezsiz)
- Kent Çalışmaları ve Yönetimi - (Tezli / Tezsiz)
- Mimarlık - (Tezli)
- Beslenme ve Diyetetik - (Tezli / Tezsiz)
- Hemşirelik - (Tezli / Tezsiz)*

● Doktora Programları

- Bilgisayar Bilimleri ve Müh. (%30 İngilizce)
- Gıda Mühendisliği
- Şehircilik ve Kentsel Dönüşüm
- Mimarlık

*Bu program bir sonraki yarıyılı açılması planlanmaktadır.

2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı, Bahar Yarıyılı Lisansüstü Programlara Başvurular Aralık Ayı İçinde Başlayacaktır.

izuniversite

444 97 98 | www.izu.edu.tr

DOSYA | MAKALE

İSLAMİYET İYİ DE
MÜSLÜMANLAR
BİRAZ ŞEY(!)

RAŞİT ULAŞ

“

Hutbeler insanların hayatına hiçbir şey katmıyor, hutbeden çıkan cemaat yeni bir şey öğrenmiş de bazı davranışlarına yeniden yön vermiş gibi olmuyor. Kimse koşu koşu “acaba bu hafta ne öğreneceğiz” diye hutbeye gitmiyor. Hâlbuki özellikle cemaat içinde, en temel namaz ve saf tutma kaidelerinde bile ciddi problemler yaşanırken bunlarla ilgili herhangi bir çalışma yahut çabanın görülmemesi ciddi bir sıkıntı.

MEHDİ VE MESİH KONULARININ GERÇEKLİĞİ, HALKI ÇOK DA İLGİLENDİREN BİR ŞEY DEĞİL

DOSYA

Son zamanlarda yoğun bir tartışma gündeminin içindeyiz. Bilhassa 15 Temmuz'un ardından daha çok gündeme gelen Mehdi ve Mesih eksenindeki tartışmalar bizi Diyanet İşleri Başkanlığı'nın eliyle sıkça gündemde tutuluyor. Konu üzerine paneller, konuşmalar yapılıyor, konferanslar düzenleniyor. Doçentler, profesörler ve bilumum ilim adamları 'Mehdi var mı, Mesih gelecek mi' gibi, şu an en son gündeme gelmesi gereken konuyu konuşuyorlar. 22 Ekim'de KURAMER tarafından 'Beklenen Kurtarıcı İnancı' üst başlıklı bir sempozyum düzenlendi. Hatta Cuma hutbesinde bile bu konunun bir hurafe olduğu cemaate anlatıldı. Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez katıldığı televizyon programında bu konu üzerinde konuştu. Mehdi ve Mesih konularının gerçekliği, sahih hadislerde olup olmadığı apayrı bir tartışma mevzusu. Bu zamana kadar küçük birer azınlık dışında; "Mehdi gelecek zaten, hiçbir şey yapmayalım oturup bekleyelim" diyen kimseyi görmedim. Aksine 15 Temmuz'da doğrudan çatışmanın içinde yer alan tanıdığım yüzlerce insanın Mehdi'nin varlığına ve geleceğine inandığını biliyorum. Bu bağlamda düşünüldüğünde halkın hiçbir şartta, karşılaştığı bir tehdit karşısında sırtını müstakbel bir şeye dayarak oturup beklemeyeceği artık net olarak anlaşıldı. Bunun aksini düşünmek 15 Temmuz'a rağmen Türkiye'yi anlamamış olmak demek.

Diyanet, politikanın günceline göre mi yoksa insanın günceline göre mi hareket edecek, asıl soru ve sorun bu. Peki, nedir insanın günceli? İnsanın şuan günceli, ev kiralardır; artış oranı altının artış oranından fazla olan ev fiyatlarıdır. İnsanın günceli, her attığı adımda ödediği faiz yani emeğinin çalınması, açık seçik haram olan bir fiilin normalleşmesidir. İnsanın şuan günceli, resmi tefeci bankalar ve meşruiyeti aslında gayri meşru

olan emlakçılık sektörüdür. İnsanın şuan günceli, maden işçileridir, tükettiğimiz sağlıksız besinlerdir, hormonlu meyve sebzeler, genetiği değiştirilmiş gıdalardır, adil ve hakkaniyetli bir dünya sisteminin var olmayışıdır. Otobüs sırasında bile oturarak gitmek için başkasının önüne geçip birbirini ezme, küçücük bir konuda bile kul hakkı yemekten kaçınmama, trafikte gayri insani şartlarda yolculuk yapma ve en basit mevzularda dahi birbirine tahammül edememektir. İnsanın şuan günceli, namusluca hayatta kalabilmektir, insan olamamak ve insanca yaşamamanın ne olduğunu bilememektir.

Peki, Diyanet İşleri bunun neresinde? Hayatın tam göbeğinde en ciddi ve gerçek problemler bu kadar etrafımızı kuşatmış bizi boşmak üzereyken, bu konularda öncü olması gereken âlimlerin ve resmi kanalla da Diyanet'in nerede konumlandığını görmemiz çok zor değil aslında. Mehdi ve Mesih gibi bizi hiç ama hiç ilgilendirmeyen mevzuların bulunduğu bir yerde debelenip duruyor ne yazık ki...

Çok net bir ifadeyle söyleyecek olursak, sabah işine gidip akşam evine gelen ve Allah'ın emirlerini uygulayıp yasaklarından kaçınan bir Müslüman'ın Mehdi'nin yahut Mesih'in var olup olmaması, gelip gelmemesi gerçekten umurunda değil. Bu mesele televizyonlarda konuşulacak, hutbelerde anlatılacak kadar halkın hayatında büyük yer kaplayan bir mesele değil.

Hurafe avcılığı

Diyanet'in meşhur bir hurafe listesi var. 21'inci Yüzyıl Türkiye'si'nde *Hurafeler* adlı kitapla neşredilen bu hurafeler, neredeyse attığımız her adımın hurafe olduğunu söyleyecek nitelikte. Kitapta hurafenin tanımını şöyle geçiriyor: "Hurafe; bilim ve mantık açısından temeli olmayan bazı telakki, düşünce ve uygulamaların din adına ileri sürülmesi veya benimsenmesidir(...)" Baştan yanlış olduğunu düşündüğüm bir

BUGÜNE KADAR HİÇBİR HUTBEDE AMERİKA'NIN DOĞRUDAN İSMİNİN VERİLEREK IRAK'TA AFGANİSTAN'DA; İSRAİLİN YİNE ADI SÖYLENEREK FİLİSTİN'DE; RUSYA'NIN ADI VERİLEREK SURİYE'DE YAPTIĞI ZULÜM VE KATLİAMLARIN ANLATILDIĞINA ŞAHİT OLMADIK AMA İSLAM VE MÜSLÜMANLARIN İSİMLERİ ANILARAK BUGÜNE KADAR HEP BATI'YA KARŞI BİR SAVUNMA İÇİNE GİRİLDİ.

tanımlamayla giriş yapılıyor. 'Bilim açısından temeli olmayan' şeklinde bir ifade kullanıldığı zaman, bin yıllık sözde din-bilim çatışması klişesi yeniden dillendirilmiş olur ki; burada Kuran-ı Kerim'in Allah tarafından vahiy yoluyla elçisine gönderilmesi ve bunun da kâğıda geçirilerek bir dinin anayasasını teşkil etmesini bilimle açıklamanın nasıl mümkün olduğu merak konusu olur. Bunlarla birlikte cin ve melek, cennet ve cehennem gibi kavramları bilimle açıklamanın imkânını bulamadığımız zaman, neredeyse dinin ana kaidelerinin hepsi dolaylı yönden hurafe kategorisine girmiş oluyor. Diyanet'in tanımına göre dini bilimle; yarış, çatışma, uyum, uyumsuzluk, entegrasyon gibi ilişkilerin içine sokmak başlı başına bir hurafedir ki dine en büyük zararı da bu verir.

Bu listeye dönüp baktığımızda yine enteresan şeylerle karşılaşıyoruz: "Cenazenin 7, 40 ve 52'nci gecesi ile ölüm yıldönümünde hatim ve mevlit okutmak, camiye girerken cami duvarını öpmek, misafirin, askere gidenin yahut yola çıkanın arkasından su dökmek..." Listede gerçekten itikadi olarak zararlı olabilecek hakiki hurafeler olsa da aslında samimi bir güzelliğin ürünü olarak ortaya çıkan davranışlar da hurafe listesine dâhil edilmiş. Cenazenin belirli günlerinde Kuran ve Mevlit okutmanın ne gibi bir zararı olduğunu birilerinin açıklaması lazım. Yahut camiye girerken Allah'ın evi deyip muhabbetle cami duvarını öpmenin...

28 Şubat'ta Diyanet'in aldığı tavrı çok iyi biliyoruz. Bir nesil Mehmet Nuri Yılmaz faciasıyla büyüdü. İrfandan yoksun, kuru, kaba ve oldukça katı fıkıhçı/hükümcü anlayışla pozitivist bir din için hayli mücadele verildi. Neredeyse bütün sahalarda irfan dediğimiz güzelliğin yok edilmesine çalışıldı, hâlâ da aynı mücadelenin farklı sahalarda ve şekillerde verildiğini görüyoruz. Aslında olması gereken ve beklenen şey gerçekten hurafenin yok edilmesi ama bunun için

evvela hurafe tanımının doğru ve ayakları yere basan bir tanımının olması gerekiyor ki teşhis doğru olsun ve ardından da tedavi gerçekleştirilebilsin. Tanım, her türlü pozitifist etkiden uzak, gözü yalnızca İslam'ın ana kaidelerine ve Rasulullah'ın mübarek hayatına bakan, bununla birlikte irfan geçmişinden mahrum olmamış duru bir samimiyetle olmalı. Ondan sonra ise neyin iyi olduğu, neyin kötü olduğu yahut neyin olmadığı ortaya çıkarılmalı. İtikadi olarak herhangi bir sıkıntısı olmayan, yalnızca halk arasında bir samimiyet ürünü olarak değerlendirilen davranışların zararlı birer hurafe olarak değerlendirilmesi yine Diyanet'i asıl görev alanından uzaklaştırıyor ve bir hurafe avcısı pozisyonuna sokuyor. Gidenin arkasından, 'su gibi gidip su gibi gel' diyerek su dökmeyi kimse İslam'ın ve imanın şartı olarak yerine getirmez, bu herhangi bir zararı olmayan bir halk geleneğidir. Bu ve buna benzer neredeyse hiç zararı olmayan davranışlarla uğraşmak boşa zaman kaybı ve hedeften uzaklaşmak demek.

İnsanca bir hayat

Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan bütün Müslümanların beklentisi, insanın insanca hayat sürmesi noktasında etkin bir rol alması ve kayıtsız şartsız Müslümanların yanında yer alması. Bu noktada Diyanet'in düzenlediği etkinliklerle birlikte Cuma hutbelerinin de çok önemli bir rolü var. Aşağı yukarı her hafta Cuma hutbesinden sonra bilhassa sosyal medyada hutbe üzerine yoğun bir eleştiri yağmuru geliyor. Birçoğu da haklı eleştiriler... Soyut ve daha önce yüzlerce kez konuşulmuş mevzular her hafta hutbe niyetiyle insanlara okunuyor. Hoca merdivenden çıkıyor, hutbeyi okuyor ve aşağı inip namazı kıldırıyor. Hutbeler insanların hayatına hiçbir şey katmıyor, hutbeden çıkan cemaat yeni bir şey öğrenmiş de bazı davranışlarına yeniden yön vermiş gibi olmuyor. Kimse koşa koşa acaba bu hafta ne öğreneceğiz diye hutbeye gitmiyor. Hâlbuki özellikle cemaat içinde en temel namaz ve saf tutma

kaidelerinde bile ciddi problemler yaşanırken bunlarla ilgili herhangi bir çalışma yahut çabanın görülmemesi ciddi bir sıkıntı. Çok basit; saf tutmanın önemi Peygamber Efendimizce birçok hadiste defalarca tekrar edilmesine rağmen bu konu bugüne kadar herhangi bir hutbede cemaate anlatılmadı. Yahut bir başka hayati konu olan faiz... Hepimizin hayatında artık normalleşmiş bir 'kaide' olarak yer alan faizin her türlüşünün, her kılıfısının haram olduğu, alanların ve verenlerin ne gibi yaptırımlara maruz kalacağı bugüne kadar ciddi bir şekilde anlatılmadı. Ya zekât? Kesinlikle ülkedeki fakirliğin büyük bir kısmına deva olacak zekât kavramı belirli bir kurul tarafından TÜSIAD, MÜSIAD, TÜMSİAD gibi işadamları birliklerine anlatılsa, zekâtın hakkıyla yerine getirilmesi için telkinde bulunulsa ve Diyanet burada aktif bir rol alsaydı çok daha iyi olmaz mı? Peki ya; "işçinin hakkını alın teri kurumadan veriniz" hadisi şerifi hakkında patronlara bir telkinde bulunuldu mu? Hayatımızı sürdürmeye çalıştığımız şu zor zaman diliminin içinde asgari ücretin açlık sınırı altında oluşu ve daha önce söylediğimiz gibi, en basitinden ev kiralalarının uçuk fiyatları ve hayat sürdürme standardının oldukça yüksek oluşu insanların öncelikli gündemi. Her daim insanı yaşat ki devlet yaşasın düsturundan yola çıkarak hareket ettiğimizi söylemekle beraber insanların insanca yaşaması noktasında en önemli kontrol mekanizması olması gereken, Türkiye'nin en önemli resmi dini makamının etkin bir rol almasını beklemek en tabii hakkımız.

Yazının ilk bölümünde de sayılan insanın günceli olan konuların hiçbirini ciddi ve iyi bir dille ülkenin resmi din merci tarafından dile getirilmedi, getirilmiyor. Aksine hutbeler dünya ve Türkiye'deki siyasi gündeme göre şekillenip belli bir seviyede tutuluyor. Elbette bazı durumlarda hutbenin gündeme göre olması haklı olarak görülebilir ama hutbeler küçük politik olayların sesi hatta savunucusu haline geldiğinde yahut dünyada yaşanan bir olay sonunda bir savunma

mekanizması haline döndüğünde durumun boyutu değişiyor. DAİŞ yahut İslam kisvesine bürünmüş herhangi bir örgütün yapmış olduğu her eylemi takip eden ilk Cuma hutbesi bir nevi; 'İslam iyi de Müslümanlar biraz şey...' kıvamında, kendini Avrupa'ya karşı savunma ve doğru anlatma çabası haline dönüyor. Zaten bir Cuma hutbesinden Avrupa'ya nasıl mesaj verebilirsin? Eğer Avrupa'da; "Türkiye'de hutbeler DAİŞ'i lanetlemek üzerine okundu" dedirtmek için veriliyorsa bu da ayrı bir facia demektir. Bizim buna ihtiyacımız yok. Türkiye'de DAİŞ'i destekleyen aklı başında bir Müslüman yok ki Cuma hutbesinde İslam'ın terör dini olmadığını anlatsın. Bütün bunları bir tarafa koyup bugüne kadar hiçbir hutbede Amerika'nın doğrudan isminin verilerek Irak'ta Afganistan'da, İsrail'in yine adı söylenerek Filistin'de, Rusya'nın adı verilerek Suriye'de yaptığı zulüm ve katliamların anlatıldığına şahit olmadık ama İslam ve Müslümanların isimleri anılarak bugüne kadar hep Batı'ya karşı bir savunma içine girildiğini sıkça görüyoruz. Bu ne bize ne de Diyanet'e yakışan bir tavır. Bizim kendimizi Batı'ya karşı savunmaya çalışmamız, 'İslam aslında öyle bir din değil' deme çabamız bizim için yeterince büyük bir utanç.

Diyanet İşleri Başkanlığı artık Türkiye'de hiç olmadığı kadar önemli bir konuma sahip. Söyleyeceği şeyler bugün her zamankinden daha önemli. Türkiye'nin içinde yaşadığı en zor dönemlerden biri olan bu çağda Diyanet'in doğrudan hayatın içinde insanları ilgilendiren mevzularda rol alması gerekiyor. İnsan düşünmeden edemiyor, neden Diyanet asgari ücret konusunda fikir beyan etmesin. Neden her geçen gün yükselen ve birkaç sene içinde ne olacağını düşünmek bile istemediğimiz yüksek ev kiralaları konusunda ev sahiplerine telkinde bulunmasın? Bu ve bunun gibi birçok örneği sıralamak mümkün. Gönül ister ki önümüze baktığımızda tereddüt duymadan, var olduğunu bildiğimiz, politik ve gündelik hurafelerden arınmış bir Diyanet İşleri Başkanlığı olsun.

İNSAN DÜ-
ŞÜNMEYEN
EDEMEYOR, NE-
DEN DİYANET
ASGARİ ÜCRET
KONUSUNDA
FİKİR BEYAN
ETMESİN.
NEDEN HER
GEÇEN GÜN
YÜKSELEN VE
BİRKAÇ SENE
İÇİNDE NE
OLACAĞINI
DÜŞÜNMEK
BİLE İSTEMEDİ-
ĞİMİZ YÜKSEK
EV KİRALARI
KONUSUNDA
EV SAHİPLERİ-
NE TELKİNDE
BULUNMASIN?

Kahve keyfimize katılır mısınız?

BOSCH
Yaşam için teknoloji

Coffeexx Türk kahvesi makinesi

Bosch Coffeexx ile 6 fincan kahveyi
misafirlerinizi bekletmeden, aynı anda
ikram edebilirsiniz.

www.bosch-home.com.tr

DOSYA | MAKALE

HAKİKATTEN HURAFEYE: MÜNECCİMLİK

SÜLEYMAN ARİF ÖZKUT

Osmanlı İmparatorluğu'nun yükselme devrindeki müneccimler aydın vasıflı, birden çok ilimle meşgul olan insanlardı. Yaptıkları işin ancak akıl ve mantığa yardımcı bir disiplin olacağının da farkındaydılar. Gök cisimlerini tanıma, yenilerini keşfetme ve gözleme dayalı olarak gelişen bu disiplin yerini zamanla yıldızlara mana yüklemeye, hazır basmakalıp ifadelerle başvuran zırcahil takımına bırakmaya başladı.

OSMANLI'DA 37 FARKLI MÜNECCİMBAŞI GÖREV YAPMIŞTI

TAHTA ÇIKMA, SAVAŞ KARARLARI, BARIŞ GÖRÜŞMELERİ, DONANMA VE ORDU HAREKETİ, DÜĞÜNLER, AZİLLER, GÖREVE TAYİNLER MÜNECCİMİN BELİRLEDİĞİ UYGUN SAAT OLAN 'EŞREF VAKTİ'NDE GERÇEKLEŞTİRİLİRDİ. BÖYLECE DAHA UĞURLU, BEREKETLİ, VERİMLİ SONUÇLAR ELDE EDİLECEĞİ DÜŞÜNÜLÜRDÜ. AYRICA YILLIK TAKVİMLERİ HAZIRLAMAK DA EN ÖNEMLİ GÖREVLERİNDENDİ MÜNECCİMİN.

İnsanları ve olayları etkilediği düşünülen ilme 'nücûm' ve bu ilme sahip olanlara da 'müneccim' denir. Bir müneccimin astronomi ve astroloji alanlarında uzman olması beklenir.

Bu durum onun tutarlı olma katsayısını artırırken, yaptığı hesapların da bozuk çıkmasına engel olur. Yıldızları gözlemek ve onları çok iyi tanımaksa bir müneccimin olmazsa olmazıdır. Aynı zamanda da bu cisimlerin insanlar üzerinde bıraktığı etkiye dair hayırlı-hayırsız, felaket, olumlu alamet tarzında yorumlayabilme yeteneğine de sahip olması gerekir. Bilindiği üzere ay dünyaya yakınlaştığında denizlerde ve okyanuslarda med-cezir olayı görülür. Gök cisimlerinde meydana gelen bu hareketler, dünyadaki diğer bütün varlıklara da ayrı ayrı tesirlerde bulunur. Müneccim ise, gök cisimlerinin bu hareketlerinin insan üzerinde yaratacağı etkilerin peşindedir. Burada yıldız haritaları da biricik yol göstericileri olarak çıkar ortaya. İlm-i ahkâm-ı nücûmun matematiksel ilimlerden astronomiyle farkı, yıldızların konum ve hareketlerinin bir işaret sistemi oluşturduğuna ve bu sistem sayesinde gelecek, şimdiki durum ve geçmişe dair bilgi elde etmenin mümkün olduğuna inanılmasıdır. Bu anlamda astroloji, astronominin metafiziğidir. Astroloji, İslami ilimler tasnifi geleneğinde tabii ilimlerden sayılmış ve astronomiy-

le yakın ilişkisi bulunmakla birlikte ismindeki 'ahkâm' terimi sebebiyle ondan ayrıldığı kabul edilmiştir. Fârâbî'nin verdiği bilgiye göre, ilm-i nücûm adıyla anılan iki ilim bulunmaktadır. Bunlardan ilm-i ahkâm-ı nücûm; yıldızların zaman içinde olmuş ve olacak hadiseler hakkındaki verdiği işaretlerin (delâlatü'l-kevâib) yorumlanmasını amaçlar. İlm-i nücûm-i ta'lîmî adıyla anılan ikincisi ise, matematiksel astronomidir. İlm-i ahkâm-ı nücûm rüya tabiri, uğursuz olduğuna inanılan bazı olayları yorumlamak (zecz) ve geçmiş hadiselerden geleceğe dair gizli anlamlar çıkarmak (ırâfe) gibi yöntemlerle gelecekte vuku bulacak hadiselerle karşı insanları uyarma sanatından ibarettir.

Özellikle Abbasi dönemi itibarıyla hemen hemen bütün İslam devletlerinde yer aldığı bilinen müneccimbaşılığın kurumsallaşması ve devlet protokolünde yer bulması daha ziyade Osmanlı döneminde gerçekleşti. Öncelikle saray doktorlarına bağlı olarak teşkilatlandırılan bu kurum, Fatih Kanunnamesi'nde de yer almıştır. 'Bir yedeği ve beş yardımcısıyla' oluşturulan yapının temsilcileri, gittikçe artan bir nüfuz alanına ve tabii ki iyi bir gelire de sahip olmaya başlamıştı. İmparatorluk içerisinde 37 tane süreli müneccimbaşı görev yapmıştı. Bazılarının ise siyasi meselelere fazla karışmaları sonucunda idam edildiklerine de şahit olunmuştu.

Ehliyetsiz müneccimlerin gölgesinde kalan saray

Tahta çıkma, savaş kararları, barış görüşmeleri, donanma ve ordu hareketi, düğünler, aziller, göreve tayinler müneccimin belirlediği uygun saat olan 'eşref vakti'nde gerçekleştirilirdi. Böylece daha uğurlu, bereketli, verimli sonuçlar elde edileceği düşünülürdü. Ayrıca yıllık takvimleri hazırlamak da en önemli görevlerindendi müneccimin. Bu takvimlerin yanında Ramazan ayına özel imsakiyeleri de hazırlar, padişah yahut sadrazama, bazen de ikisine birden sunarlardı. Bu sayede bolca hediye para anlamına gelen 'atiyye'ye boğulurlardı.

Osmanlı İmparatorluğu'nun yükselme devrindeki müneccimler aydın vasıflı, birden çok ilimle meşgul olan insanlardı. Yaptıkları işin ancak akıl ve mantığa yardımcı bir disiplin olacağının da farkındaydılar. Zaten çağının en ileri devleti olan Osmanlı İmparatorluğu'nu yöneten zümre de tek otorite ve tek yol gösterici olarak görmüyordu müneccimleri bu devirde. İstanbul'un fethinde Fatih'in belirlediği askeri taktiksel harekât planı oluşturulurken, bütün bu akılcı yöntemlerin yanında Mevlana Küçük adlı müneccimin de düşüncelerine başvurulmuştur.

Osmanlı'nın ilk büyük rasathanesinin kurucusu Takiyüddin Raşid, Kanuni'nin torunu III. Murat döne-

MÜNECCİMBAŞI TAKİYÜDDİN EFENDİ'NİN
KENDİ ADIYLA ANILAN RASATHANESİ
VERİLEN YIKIM EMRİYLE HEM KARADAN
HEM DE DENİZDEN BOMBALANARAK
YERLE BİR EDİLMİŞTİR. İSTANBUL'DA
TÜRLÜ ŞEHİR EFSANELERİ KENDİNİ
GÖSTERİRKEN, GÜYA GÖKLERLE
FAZLA UĞRAŞIP HADDİNİ AŞMIŞTIR
TAKÜYİDDİN. ÜSTELİK MÜNECCİMİN
BU BÜYÜK KUSURUNUN CEZASINI DA
BÜTÜN OSMANLI TOPLUMUNUN ÇEKTIĞİ
DÜŞÜNÜLMÜŞTÜR(!)

TAKİYÜDDİN'İN
RASATHANESİ
III. MURAT'A SUNULAN
"ŞEHİNŞAHNAME"DEN
MİNYATÜR

ASTROLOJİ ASTRONOMİNİN METAFİZİĞİDİR

minde yaşamış bir müneccimdi. Yaptığı gözlemlerin çağdaşı Tycho Brahe seviyesinde hatta belli başlı konularda ondan daha ileri olduğuna devrin kaynaklarında rastlamaktayız. Brahe ise Kepler ile birlikte Avrupa'da modern astronominin kurucuları arasında sayılır. Buradan ilk bakılınca falcılık ve büyücülükle ilişkilendirilebilecek müneccimliğin bu dönemlerinde pozitivizmi açıkça çarpar gözümüze. İşler böyle yolunda giderken yaşanan bir gelişme Takiyüddin'in dünyasını başına yıkacaktır.

1580'li yıllarda dünyaya çok yakın geçen bir kuyruklu yıldız büyük bir heyecana sebep olur. Bu heyecan Osmanlı memleketinde de kendisini gösterir. Padişah tarafından göktaşının nelere sebep olabileceği sorulunca Takiyüddin'in vermiş olduğu 'hayırlara alamettir' cevabı, hem kendisinin hem de rasathanesinin başını yakacaktır. Akabinde imparatorluğun belli başlı yerlerinde ortaya çıkan salgın hastalıklar ve İstanbul'da meydana gelen büyük depremin yıkıcı etkileri müneccimin öngörülerinin

başarısız olduğu kanısını doğurur. Düşmanlarına gün doğmuştur adeta. Padişah dahi galeyana getirilmek suretiyle Takiyüddin aleyhtarlarına taraf olmuştur. Müneccimin kendi adıyla anılan rasathanesi verilen yıkım emriyle hem karadan hem de denizden bombalanarak yerle bir edilmiştir. İstanbul'da türlü şehir efsaneleri kendini gösterirken, güya göklerle fazla uğraşıp haddini aşmıştır Taküyiddin. Üstelik müneccimin bu büyük kusurunun cezasını da bütün Osmanlı toplumunun çektiği düşünülmüştür(!)

Bu ilk kırılma noktasından sonra astronomiden kopukluk da kısmen başlamış oldu haliyle. Yani gök cisimlerini tanıma, yenilerini keşfetme ve gözlem yerini; yıldızlara mana yüklemeye, hazır basmakalıp ifadelerle başvuran zırcahil takımına bırakmaya başlamıştır adım adım. 30'a yakın eserin ve 'rubi afaki' denilen gözlem cihazının sahibi olan Mustafa ibn Ali ise ilim erbablığı yönünden son örneklerden ve haliyle bu topraklardaki astronomi öncülerinin de son temsil-

cilerindendir. Diğer bilim dallarıyla ilişkili sayabileceklerimiz arasında Müneccimbaşı Ahmet Dede gelir. Kendi devrini *Camiü't-Tevarih* adlı eserinde anlatan Ahmet Dede önemli bir tarihçidir.

Zamanlamaya dayalı tespitlerin de önemli bir yeri olan Hüseyin Efendi'nin usulü, ikinci bir kırılma noktası yaratmıştır müneccimlik tarihinde. Sözde geleceğe dayalı tahminlerinden ötürü sevilip el üstünde tutulan, bu meslekteki gelmiş geçmiş en popüler şahıs olan Hüseyin Efendi, her siyasi konuda söz beyanında bulunurken kendi başını yiyeceğini pek tahmin edememiştir belli ki. Artık bundan sonra akıl ve mantıktan tamamen uzak, nücûm ilmini ezber bilgilerle yapan, rant esaslı müneccimlerin gölgesinde kalacaktır imparatorluk sarayı.

Akla güvensizlik, müneccime iman

Aslına bakarsanız toplum nezdinde de durum pek farklı değildir.

**Ömer Seyfettin ve yüzlerce yazar
görme engelli kitapseverlerden
telefon bekliyor.**

Romandan şiire, dünyaca ünlü
tablolardan betimlemeli filmlere
yüzlerce eser görme engellilere
bir telefon kadar yakın.

Tek yapmaları gereken ücretsiz
olarak 0800 219 91 91'i aramak
veya iOS ve Android'lerde
Türk Telekom Telefon Kütüphanesi
uygulamasını indirmek.

Görme engelliler için...
Shakespeare ve yüzlerce yazar
Türk Telekom Telefon Kütüphanesi
uygulamasıyla ücretsiz olarak
cebinizde.

DOSYA

17 ve 18'inci yüzyılların çalkantılı siyasi atmosferi yoğun bir baskı oluşturmaktadır Osmanlı insanının üzerinde. İmparatorluğun Avrupa karşısında askeri ve teknik anlamda eski kudretinde olmadığı farkındalığı gerek devletin ileri gelen kadrolarını gerekse de toplumu yeni arayışlara itmiştir. Öyle ki bu arayışlar toplumda keskin bir ikili yapının oluşmasına sebep olmuştur. Bir kesim akıl, mantık ve tekniğe bağlı kalarak Batı'nın silahıyla silahlanmaya çalışmayı savunuyorken diğer kesim ise; 'iyi saatte olsunlar'a, perilere hükmeden, geleceği ayan beyan gördüğünü iddia eden kara cahil müneccimlere umut bağlı-yordu. Halk arasındaki 'merdiven altı müneccimleri' de bu devirlerde peyda olmaya başlamıştı esasen. Falcılığa, üfürükçülüğe bağlı olarak geleceği şekillendirme arzusu bu devirlerden itibaren tarihin gündemini fazlasıyla işgal etmeye başlamıştı. 20'nci yüzyıla kadar süregelen bu geleneği Hüseyin Rahmi Gürpınar da yazdığı hikâye ve romanlarında mizahi bir üslupla çokça işlemiştir.

Devlet erkânında müneccimlere en çok itibar eden şahıs ise, 1757-1774 tarihleri arasında tahtta kalan III. Mustafa'dır. Padişahın müneccimlere bolca ihsanlarda bulunduğu ve hediyeler verdiği dönemin kaynaklarında sıklıkla vurgulanır. Oğlu III. Selim'in doğumunu, müneccimbaşının vermiş olduğu eşref saatine denk getirebilmek için bekletmiştir. Doğumu hesaplanan eşref vaktine denk getirilen şehzadeye büyük umutlar bağlanmış, Yavuz gibi bir cihanşir olacağı kanaatiyle Selim adı verilmişti. Bu durum, halk arasında da büyük bir beklentiye sebep olmuştur.

III. Mustafa'yı makul bir çizgi-de tutmaya gayret gösteren ve bunda dönem dönem başarılı olan usta vezir Koca Ragıp Paşa'nın

ölümünden sonra saray içerisinde ipin ucu iyice kaçmıştır deyim yerindeyse. Sarayda en fazla sözü geçen zümre müneccimlerdir artık. Bu dönemde Avrupa kendi içinde ittifak sistemleri oluşturup, yeni diplomasi dinamikleri geliştirirken, Osmanlı yurdunda elçiler bile padişah huzuruna kabul olunmak için 'uğurlu vakti' beklemeye mükelleftir. Hatta imparatorluğa dair önemli kararlar bile müneccimlerin belirleyeceği bu vakitlere göre verilecektir ve yaşanan büyük felaketlerde müneccimlerin etkisi yadsınamaz seviyededir. Örneğin, müneccimlerin belirlediği zamanda yola çıkılınca zafer kazanacağına inanılan ordu, Ruslar tarafından ağır bir bozguna uğratılmış ve Kırım kaybedilmiştir.

Bu sıralarda küçük bir prenslik-ken Avrupa'daki güç dengelerini değiştirebilecek bir devlet olmaya doğru yol alan Prusya'nın yükselişi III. Mustafa'nın merakını fazlasıyla cezbeder. Dostane ilişkilerin bulunduğu bu ülkeye giden elçiye, kral Büyük Friedrich'ten üç müneccim istemesi tembihlenir. Zira sultanın yanına toplanmış ve sultanı deyim yerindeyse 'ablukaya almış' müneccim kalabalığı, Prusya'nın bu hızlı gelişimin ileri görüşlü müneccimler sayesinde olduğu kanaatindedirler. Osmanlı elçisi Ahmet Resmi Efendi bunu dile getirdiğinde Prusya Kralı Friedrich tebessüm eder ve şu cevabı verir: "Biz işlerimizi müneccimlerle görmeyiz. Dostumuz sultana bunu bildiriniz. Ama yine de üç tane müneccim istiyorsa söyleyeyim: Bir güçlü bir ordu, ikincisi zengin bir hazine ve üçüncü olaraksa sıkı bir diplomasi."

III. Mustafa'nın tam aksine müneccimlere hiç itibar etmeyen ve onlardan hiç hoşlanmayan şahıs ise, bizzat kardeşi ve tahttaki halefi I. Abdülhamit'ti. Aslında art arda gelen iki sultan arasındaki bakış açısı farklılığı, dönemin

ZAMANLA-
MAYA DAYALI
TESPİT-
LERİNDE
ÖNEMLİ BİR
YERİ OLAN
HÜSEYİN
EFENDİ'NİN
USULÜ, İKİNCİ
BİR KIRILMA
NOKTASI
YARATMIŞTIR
MÜNECCİM-
LİK TARİHİN-
DE. SÖZDE
GELECEĞE
DAYALI TAH-
MİNLERİN-
DEN ÖTÜRÜ
SEVİLİP EL
ÜSTÜNDE
TUTULAN,
BU MESLEK-
TEKİ GELMİŞ
GEÇMİŞ EN
POPÜLER ŞA-
HIS OLAN HÜ-
SEYİN EFENDİ,
HER SİYASİ
KONUDA SÖZ
BEYANINDA
BULUNURKEN
KENDİ BAŞINI
YİYECEĞİNİ
PEK TAHMİN
EDEMEMİŞTİR
BELLİ Kİ.

sosyolojisine dair önemli ipuçları da koyuyor önümüze. Ağabeyi döneminde müneccim aklıyla başa açılan belalar, yeni sultanı bu zümreye karşı tedbir almaya sürüklemişti. I. Abdülhamit savaş için hazırlanan ordunun hareketinden önce müneccimlere uygun vakit sorulmasını tavsiye eden devlet adamlarına şu cevabı vermişti: "Hz. Fahri Kâinat Efendimiz nü-cümen bir yere hareket eylemedi. Bunlar âdet ve geleneğimizde olsa da temel dayanağımız bu ilim değil, Cenab-ı Allah'tır. Düşman üzerine gelirken saat gelmemiştir diye geri durulur mu? Tez hareket edilsin." Kendisinin de geleneğe bağlı kalmak kaygısıyla müneccimlere danıştığı fakat ağabeyinden farklı olarak birden fazla eşref saati hesaplatıldığı ve hesaplanan bu vakitler arasından en makul ve gerekli olanı tercih ettiği bilinmektedir.

Kaybetmiş olma trajedisinin getirdikleri

Daha önceden de belirttiğimiz gibi aslen müspet bir manada ortaya çıkan müneccimlik zamanla insanları kandıran, insanlardan maddi çıkar sağlamayı amaçlayan, içi boşaltılmış bir hurafeye dönmüştür. Bugünlerde kavram olarak işittiğimizde dahi bıyık altından gülmemizin esas sebebi budur aslında. 1924 yılına kadar devam eden müneccimliğin serüveni, aslında hakikatten hurafeye doğru bir yolculuğu içerir. 17'nci yüzyıldan itibaren göreve gelen müneccim takımının kültür, eğitim, bilgi donanımı yoksunluğunun yanı sıra, insanların onlardan beklentileri de kötü yönlü bu değişimin temel sebeplerindendi. Özellikle halk arasında, insanlar arası ilişkilerde her konuyu nücûmla çözmeye yönelik çaba, etkileri günümüze kadar süregelen iflah olmaz hastalığa dönüştü ne yazık ki. Kolaycılığın yanında her olaya gizem katma da tuzu biberi oldu bu rahatsızlığın.

BİZ İŞLERİMİZİ MÜNECCİMLERLE GÖRMEYİZ

UZMANLARINA BÜTÜN
SORDUK: BUNLAR
BAŞTAN
AŞAĞI
HURAFE Mİ

H. SENA KARTAL :: BEYTULLAH ÇAKIR

ASTROLOJİ GELECEKTEN HABER VERMEZ, BİZİ GELECEĞE TAŞIR!

DOSYA

Kökleri her ne kadar çok eski zamanlara dayansa da özellikle modernitenin ve şehir hayatının yarattığı şartlara bağlı olarak gelişen kahve falı, tarot, astroloji, melek ve nefes terapisi gibi alanlar **kimilerine göre baştan aşağı hurafe yığını, kimilerine göre gerçekliği öyle pek de kolay yadsınamayacak bir alternatif anlatı, kimilerine göre ise sadece eğlence ve rahatlatma amaçlı başvurulmuş bir 'kahve molası'...** Ne olursa olsun, özellikle büyük şehirlerde sektörel anlamda gittikçe büyüyen bir olguyla karşı karşıyayız aslında. **Peki, nedir bu işin aslı? İnsanlar hangi şartlara bağlı olarak böyle bir ihtiyaç hisseder ve daha çok kimler başvurur bu işin uzmanlarına?**

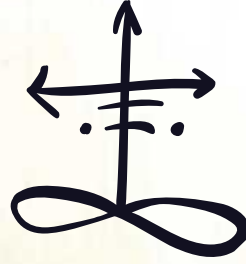
Bu ve benzeri soruların cevaplarına karşılık bulabilmek, meselenin nedenlerini biraz olsun anlayabilmek adına konunun uzmanlarına danıştık. Verilen cevapların ekserisinde gelir seviyeleri yüksek ve daha ziyade seküler yaşam tarzına sahip insanların bu yollara başvurduğuna şahit olmamız fazlasıyla dikkat çekici bir unsur olarak görünüyor...

AYGÜL AYDIN
Astrolog

IŞIL EVRİM AKGÜN
Melek ve Nefes Terapisti

İSMİNİ VERMEK İSTEMEYEN BİR FALCI (Erkek)
Tarot ve kahve falı

ASTROLOJİNİN İLK YAZILI ÖRNEKLERİNİ MEZOPOTAMYA VE BABİL UYGARLIKLARINDA BULUYORUZ

Bu işi nasıl ve kimden öğrendiniz? İşin kökeni esasen nereye dayanıyor?

Yıllar önce değerli
• hocam Öner Dö-
• şer'in kurmuş olduğu
astroloji okulunda öğrendim. Bilgi birikimi daha sonra 15 yıllık bir deneyime döküldü ve ortaya astrolojinin eşsiz serüvenine şahitlik etmek çıktı.

Astrolojinin kökeni milattan önceki dönemlere dayanıyor. Bunları çok sonradan yapılan araştırmalarda bulunan tabletlerden görüyoruz. İlk yazılı örneklerini Mezopotamya ve Babil uygarlıklarında buluyoruz. İslamiyet'in gelişi ile birlikte farklı bir perspektif kazandığını da yapılan çalışmalardan net bir şekilde görmüş oluyoruz zaten. Özellikle İdris peygambere verilen bu ilim bu noktada geliştirilmiş ve beslenmiştir. İdris peygamber yıldızların

ve birbirleriyle olan ilişkilerinin insanlar üzerindeki etkisinin önemini anlatmış ve birçok katkıda bulunmuştur. Bunun yanında ismini sayamayacağımız pek çok İslam düşünürü astrolojinin gelişmesine katkıda bulunmuş ve bunun üzerine önemli eserler bırakmıştır. Zaman geçtikçe gözlemlediğim ve gördüğüm kadarıyla bazı ayetler de beni hayretle düşünmeye ve ibret almaya sevk etmiştir. Bunlardan en önemlisi bence; "O göklerde, yerdekilerin tamamını, kendi tarafından sizin hizmetinize verdi. Bunda tefekkür eden bir kavim için ayetler ve ibretler vardır." (Casiye/13)

• Melek terapisi psikoloji
• doktorası yapmış olan
• Dr. Doreen Virtue'nun

oluşturduğu bir çalışma sistemi. Aslında burada melek diye ifade edilen şey de kişinin kendi iç sesi. Kutsal meleklerin insanın kendi iç sesi aracılığıyla kişiye rehberlik ettiği düşüncesi hâkim. Meleklerle ulaşmanın yolu da nefesten geçiyor. Onlara bir soru sorduğunda seninle iletişime geçebilmek için nefesini kullanıyorlar. Sakin, huzurlu ve derin nefesler almış olman gerekiyor. Bu işin Türkiye'de sertifikasyon yetkisi tek kişide, ben de ondan eğitim aldım. Melek terapisinin felsefesinde meleğin insanın hayrına olan her konuda kendisine yardım edeceği düşüncesi var. Çok basit bir şeyden çok zor bir şeye kadar her şeyi talep edebilirsiniz meleklerden tabii nefesinizi doğru kullanabilmek şartıyla. Örneğin; küs olduğunuz

birinin size karşı yumuşamasını da talep edebilirsiniz, istediğiniz iş pozisyonunu elde etmeyi de. Bu isteğiniz sizin ve evrenin hayrınaysa melekleriniz size mutlaka yardım ediyor. Ayrıca herkesin bir yaşam amacıyla ve kader planıyla bu dünyaya geldiği görüşü hâkim. Melek transı, sadece melek koçlarının yapabildiği bir trans yöntemiyle danışanına hayat amacını ve kader planını söyleyebilmesinden oluşuyor.

Kahve falı bakıldığını
● ilk anneannemden
● gördüm. Çok ısrar

etmeme rağmen bana hiç fal bakmadı ve bu konuda konuşmak istemedi. Doğup büyüdüğüm yer küçük bir kasabaydı ve buraya ayda bir bohçacı bir teyze gelirdi. O geldiği zamanlar mahalledeki bütün kadınlar kahvelerini yapar ve ona fal baktırırlardı. Ben de çocukken bu seanslara bir şekilde şahit olur ve çok etkilenirdim. Zaman geçtikçe bu konularda bir kabiliyetim olduğunu da fark ettim. Kendim bakmaya başladım. Daha sonra İstanbul'a geldim üniversite için. İletişim Fakültesi'nde okurken 'Antik Yunan'da Sembollerin

Anlamı' diye bir dersimiz vardı. O dersin muhtevasında sembollerin ne denli önemli bir şey olduğunu anladım ve bu konuya derinlemesine girmeye başladım. Antik Yunan'dan Mısır'a, Hint düşüncesi ne kadar uzandığını fark ettim bu için. Aslında hissi olarak yaptığım bir şey olan kahve falı, böylece teorize edilmiş oldu diyebilirim. İşin kökeninin tam olarak nereye dayandığını ben de bilmiyorum açıkçası. Fakat tarotu soracak olursanız o Antik Mısır'da Taratos tanrısından öykünerek oluşturulmuş bir şey diye biliyorum.

AÇIKÇA SÖYLEMEK GEREKİRSE SPİRİTÜEL TERAPİLERİN FİYATLARI OLDUKÇA YÜKSEK. TIPKI BİR PSİKİYATRİSTE GİDER GİBİ BU TERAPİLERE DE EN AZ BİRKAÇ KEZ GİDİLMESİ GEREKTİĞİ GÖZ ÖNÜNE ALINIRSA LÜKS BİR TÜKETİM DİYE BİLİRİM. BU NEDENLE DE GENELLİKLE YÜKSEK MADDİ STANDARTTAKİ KİŞİLER GELİYOR.

BİLGELİĞİN BAŞLANGICI ALLAH'TAN KORKMAKTIR

Size gelen müşteri portföyü genel olarak nasıl? Hangi sosyal sınıfa mensup insanlar size başvuruyor daha çok?

Danışanlarımın hepsi
● çok özel ve her birinin
● kendi içinde farklı bir hayat hikâyeleri var. Doğum haritası bir çok soruya cevap verir ama asla salt gelecek analizi göstermez. Bizler bazı yıldızlar ve kozmik gezegenler etkisiyle dünyaya geliyoruz. Doğum tarihimiz, doğum saatimiz ve doğum yerimiz bizim ham maddemizin belirlenmesinde çok etkili dinamikler. Potansiyellerimiz ve kişisel eğilimlerimizle şartların gelişeceği yolda bizim ne yapmamız gerektiğini gösterir. 15 yıllık serüvenimde sanatçısından sporcusuna, ev hanımından işadamına birçok kişiye yardımcı olmaya çalıştım. Hepsinin ortak paydası, 'yeteneklerim doğrultusunda bu dünyaya karşı görevlerimi en kaliteli şekilde nasıl gerçekleştirebilirim' şeklindeydi. Astroloji, irademizi mevcut

yeteneklerimiz doğrultusunda kullanmaya ve hayatımıza bu minvalde yön vermeye yardımcı olan bir disiplin. Aslında kendi varoluşumuzdaki esas özelliklerimiz hakkında bilgi veriyor bize. Astroloji gelecekte haber vermez, bize geleceğe güvenli gidebilmemiz için doğru zamanda doğru davranma iradesini gerçekleştirmeyi öğretir. Ben daha iyi bir hayat için ne yapabilirim? Bunun içerisinde ilişkilerini iyi yönetmek de var, yatırımını nereye yapması gerektiği de.

Kategorize etmem gerekirse erkek danışanlarım daha çok kariyer ve ortaklık ilişkileri ile ilgili yardım alıyorlar. Kadın danışanlarım ise ilişkileri nasıl yönetebilirim, karakterim ne, ne zaman evleneceğim (ki bu en başat ve istisnasız gelen sorudur) gibi konulara yoğunlaşıyorlar.

Açıkça söylemek
● gerekirse spiritüel
● terapilerin fiyatları oldukça yüksek. Tıpkı bir psikiyatriste gider gibi bu terapilere de en az birkaç kez gidilmesi gerektiği göz önüne alınırsa lüks bir tüketim diyebilirim. Bu nedenle de genellikle yüksek maddi standarttaki kişiler geliyor. Şaşırtıcı şekilde sosyal statüleri de oldukça yüksek kişiler. Çünkü belli bir hayat standardını yakaladıktan sonra insanların kendini ve sistemi sorgulamak için daha fazla vakitleri oluyor.

Bu arada ben iki yıldır melek terapistiği yapmıyorum. Bu terapi sistemini reddettiğimden değil ama artık kendimin başka bir düşünce sistemine sahip olmasıyla ilgili almış olduğum bir karar bu. Öncelikle Müslümanım ve Müslümanlıkta bildiğim kadarıyla meleklerle

DOSYA

iletişim kurmak veya gaybı bilmek diye bir şey yok. Doğal olarak kendi inancımla bu sistemi tarttığım da meleklerden bir şey istemektense Allah'tan doğrudan istemeyi ve sistemin kendi akışında bana hayırlı olanı zaten vereceğini benim sedim. Tabii bir de terapiye gelen kişilerin kader planını söylemek vardı biraz öncede bahsettiğim

gibi. Bundan sonra asla bir daha yapmayacağım bir şey bu, hem de asla! Benim için büyük bir karma sistemi oluşturmak demekti bu durum. Belki de biri için hayırsız olan bir şeyi onlara hayat amacı diye söylüyordum. Ayrıca ben psikoloji eğitimi almış biriyim, asla iletişime geçtiğim şeyin melek olduğundan emin olamadım.

Ceo'sundan banka müdürüne, öğrencisinden akademisyenine, ev hanımından iş adamına toplumun hemen her kesiminden insan geliyor fal baktırmak için. Ama doğrusunu söylemek gerekirse daha ziyade gelir seviyeleri yüksek olan insanların tercih ettiğini gözlemliyorum.

KAHVE FALI VE TAROTUN TAŞRADA BİR SEKTÖR HALİNE GELMESİ PEK MÜMKÜN DEĞİL FAKAT SİZİN DE BİLDİĞİNİZ ÜZERE METROPOLDE ÖNEMLİ BİR SEKTÖR OLABİLİYOR. BUNUN TEMEL DİNAMİKLERİNİ SANIRIM ŞEHİRLEŞME SÜRECİNDE ARAMAK GEREKİYOR.

İNSANLAR KİMSE TARAFINDAN ANLAŞILMADIKLARINI DÜŞÜNÜYOR

İnsanlar size hangi amaç ve beklentiyle geliyor? Ne gibi taleplerde bulunuyorlar?

Hayatın karşımıza
• çıkardığı bazı keskin
• virajları vardır. Aslında

bunların hepsi bir imtihandır ama biz o esnada egomuza yenik düşer, motivasyonumuzu kaybedebilir, kendi iç gücümüzü fark edemeyebiliriz. Astroloji işte böyle anlarda devreye girer. Örneğin insanların ilişkisi biter ve "neden, bundan sonra ne yapmalıyım, bu süreci nasıl atlatabilirim" gibi sorgulamalara girerler. İşte biz bu sorgulama hallerinde devreye giriyor ve astroloji disiplinine bağlı olarak durumu analiz etmeye, danışanlarımız için sağlıklı çıkış noktaları oluşturmaya çalışıyoruz. El Biruni, Ebu Ma'sher El-Belhi, gibi pek çok astrolog yazar, öngörü kurallarını saptarlarken paragrafların sonunda "fakat her şeyin doğrusunu Allah bilir", "Allah'ın emrettiği gibi", "Allah isterse" gibi ifadeler kullanmışlardır. Eski âlimler astroloji sanatı ile uğraşanların, mütevazı ve haddini bilen kişiler olması gerektiğine inanıyorlardı. İbn-i Ezra, "Bilgeliğin başlangıcı, Allah'tan korkmaktır" diyerek, astrolojinin haddini bilmek, yaratıcının farkında olmak ve ona saygı göstermek gerektiğini ortaya koyuyordu. Bu saygı, klasik astrologların eserlerinde, pek çok kez

dile getirilmiştir. Doğru metotlarla kullanıldığında astroloji, insanın tekâmülü sürecinde kendisini fark etmesinin en güzel sanatlarından biri olur.

Eğer bir genelleme yapacak olursak; sınırlarımızı bilerek hayatımızda önemli olan ilişkiler, finansal durumlar, kariyer danışmanlığı ve sağlık ile ilgili bize öngörüler ve detaylardan gezegenler destek verebiliyor. Tabii 'her işin en doğrusunu sadece Allah'ın bilebileceği' hakikatini isklamadan...

2. Kimse şifa bulmaya
• yahut hayatını de-
• ğiştirmeye gelmiyor. Üstelik melek terapisinin anlayışı tamamen kişi için hayırlı olanı bulmak üzerine kuruluyken bile insanlar hayırlı olanı duymaktan ziyade istediklerini elde etmek üzerine geliyorlar. Evlenemeyen birini aslında bekâr kalmasının hayrına inandırılmazsınız ya da çocuğu olmayan birini çocuğunun olmamasındaki hayra. Kişi sizden çözüm istiyor hayır da olsa şer de olsa...

İnsanlar daha çok için-
• de bulundukları ilişki-
• lerinin zarar gördüğü

ya da bittiği dönemlerde, işleri ile ilgili herhangi bir sorun yaşadıklarında yahut bir karar alma aşamasına geldiklerinde ziyaret ediyorlar bizi. Özellikle hayatının bir kriz sürecine girdiğinin farkında olan insanlar önlerinde olan zor zamanları bir nevi anlamlandırmak için başvuruyorlar bize. Tabii bunların dışındaki durumlarda da gelenler oluyor.

Ben insanların özellikle metropol hayatının yarattığı şartlardan ötürü bu ve benzeri şeylere yöneldiğini düşünüyorum. Çünkü metropol hayatı içerisinde insanlar kendilerini fazlasıyla yalnız hissediyor. Kimse tarafından dinlenilmediklerini, anlaşılmadıklarını düşünüyorlar. Kendilerinin dinlenildiğine ve birileri tarafından anlaşıldığına olan ihtiyaçlarından ötürü tercih ediyorlar bizi. Şehir hayatının yarattığı kalabalığa ve gürültüye bir es verme ihtiyacı da diyebiliriz buna. Kahve fali ve tarotun taşrada bir sektör haline gelmesi pek mümkün değil fakat sizin de bildiğiniz üzere metropolde önemli bir sektör olabiliyor. Bunun temel dinamiklerini sanırım şehirleşme sürecinde aramak gerekiyor.

LOCAL VIEWS ON GLOBAL NEWS.

DAILY SABAH IS THE NEW REFERENCE PAPER FOR BOTH REGIONAL AND GLOBAL NEWS. READ IT DAILY AND KEEP UP WITH THE CHANGING WORLD AROUND YOU.

www.dailysabah.com

DOSYA | RÖPORTAJ

MODERN HURAFENİN TEMELİNE DİN OTURTULDU

RÖPORTAJ :: BEYTULLAH ÇAKIR :: OKTAN KELEŞ

Türkiye’de ‘metafizik istihbarat’ kavramlaştırmasıyla gündeme gelen ve yaptığı araştırmalarla isminden sıkça söz ettiren araştırmacı yazar Oktan Keleş’le hurafeler meselesinden yola çıkarak derin bir sohbet gerçekleştirdik. Özellikle küresel sistemin dünyayı yönetirken hurafelere sıkça başvurduğunu ve birtakım manüplasyonlarla insanların algılarını kirlettiğini belirten Keleş, bu tür oyunlardan kurtulmamızın öncelikli reçetesi olarak bizlere ‘merkezler’ belirleyen Kuran-ı Kerim’i gösteriyor.

Toplumda hurafe olarak değerlendirilen şeylerin bazılarının hurafe olmadığını biliyoruz. Ama günümüzde hurafe ve hakikat birbirine çok karışmış durumda. Bunun ayrımını nasıl yapabiliriz?

Öncelikle hurafe kavramının irdelenmesi gerekir. Bir batıl inanç vardır, bir de hurafe. İkisini birbirine karıştırmamak lazım. Hurafe, bir dinin anayasasında belirlenen kanunların aksi yönde hareket eden inançlara denir. Batıl inançsa kişilerin herhangi bir dine bağlı olmadan, şahsi ve kültürel anlamda inandığı, akıl ve mantık dışı, kişiyi bağlayan inançlardır. Önce bunu ayırmak gerekiyor. İslam dininde bir yasa var: Kuran-ı Kerim. Bir de bu dinin peygamberi var. Gelen ayetler ve uygulamalar apaçık ortada, Allah dinini tamamladığını söylüyor. Fakat sanki din tamamlanmamış

gibi birçok varyasyon anlatılıyor kimilerince. Bazen de söyledikleriniz gibi, aslında hurafe olmayan şeyler de hurafe gibi addedilebiliyor. Kuran’a sadık kalarak hurafenin ne olduğunu açıklamak gerekiyor. Kuran, dinin akla geldiğini beyan ediyor. Hurafe zannedilen şeylerin neden hurafe olmadığının kaynağı da ‘din akla gelmiştir’ kısmıyla alakalı. Kuran’da, sünnette çeşitli deliller bulunmadığı veya sadece ehli tarafından anlaşılacak deliller olduğu zaman çeşitli ekoller meydana gelir. Gazâli ekolü, İbn-i Sina ve Fârâbî’ye karşıdır mesela. Bu tezatin ortaya çıkmasında o günkü toplumun dini nasıl algıladığının da etkisi var. Tabii ki içinde bulunan devrin konjonktürü de, siyasi akımları da bunu çok etkilemiştir. Mesela Emeviler döneminde dini meseleler çok fazla siyasallaşmıştır. İnsanları camide tutabilmek için dinin içine hurafeleri dol-

durmuşlardır. İslam dünyasında hurafenin kaynağına baktığımızda Emeviler dönemini görüyoruz esasen. Hanedanlarını ayakta tutabilmek adına İslam dininden meşruiyet aramışlardır kendilerine. Daha doğrusu aramamış, uydurmuşlardır. İşte o uydurulanlar da hurafe olmuştur. Özetle söylemek gerekirse hurafeler sömürü için üretilir. Ekonomik gelir elde edebilmek, makam, şan, şöhret sağlayabilmek, dünyevi hayatın garanti altına alınması gibi temel saiklerle üretilirler.

Mesela FETÖ tamamen hurafelerle yönlendirilen bir topluluk, Kuran’la değil. Kuran kelime-i tevhidi söylüyor ve “belirli kuralları yapmayan cennete giremez” diyor. Ama onlar diyor ki: “Hayır hocamız söyledi, Hristiyanlar ve Yahudiler de cennete gidebilir.” Öyle bir şey yok tabii. Kuran’dan tam karşılığını

OKTAN KELEŞ KİMDİR?

Aslen Trabzonlu olup, 1970 yılında İstanbul Fatih’te dünyaya gelmiştir. Türk ve dünya tarihi açısından önemli bilgi ve belgeleri ilk defa yayınlamasıyla tanınan Keleş, özellikle Türk tarihi açısından yaptığı araştırmalar ve gündeme getirdiği konularla ön plana çıkmıştır. Birçok araştırması yurt içi ve yurt dışında dizi ve filmlere konu olmuştur. Aynı zamanda tasavvuf alanında da çalışmaları bulunmaktadır. Bazı bakan ve siyasi parti başkanlarına başdanişmanlık yapmış, devletin hassas birimlerinde önemli görevler üstlenmiştir. Halen faaliyette bulunan Kalperen Ocakları Derneği’nin kurucusu ve onursal genel başkanıdır. 2016 Yılında TASAM tarafından yılın yazarı ödülünü alan Keleş’in yayımlanmış eserleri şunlardır: *Bir Meccubun Rüyası* (2006), *Melami Savaşları* (2007), *Melekler Ağlarken* (2008), *Asa* (2011), *Deruni Devlet-Kutsal Halı* (2012), *Sırdaş: Abdülhamid Han’ın Bilinmeyen Sırları* (2014). Türk tarihini anlatan ilk çizgi roman olma özelliğindeki *Kulbak Bilge* romanı ise yazım aşamasındadır.

HURAFELER SÖMÜRÜ İÇİN ÜRETİLİR

bulamayınca yorum olarak üretiyorlar bunları.

Said Nursi'nin bir sözünü hatırladım az önce siz konuşurken: "Mecaz, ilmin elinden cehlin eline düşünce hakikate dönüşür, hurafelere kapı açar."

Bu biraz önce söylemiş olduğum meseleye bakış açısı da getiriyor. Kuran'ı Kerim müteşabih ayetlerin varlığından bahseder. Peki, nedir bu müteşabih ayetler? Kuran-ı Kerim, sadece ehlinin anlayabileceğini söyler bu ayetleri. Çünkü anlamları muhkem (açık) ayetlere göre daha kapalıdır. Keza yine Kuran'da bir ayette "ilimde derinleşenler anlayabilir" derken bunu söylemek istiyor. Tuhaftır ki insanlar, asıl anlamları gereken ayetleri bırakıp da bu müteşabih ayetlerin peşine düşmeye çok meraklılar. Hatta bu durum yine Kuran-ı Kerim'de bir ayette vurgulanır ve böyleleri Allah'ın tenkidine uğrar. Malumunuz havas ve avam diye iki zümreden bahsedilir. Bu işlerde bir sığ sular da gezenler, bir de derinleşenler, dalgıçlar var. Dalgıcın yapacağı işi yüzme dahi bilmeyen biri yaparsa, birinin gördükleriyle diğerkinin gördüğü bir olamaz tabiatıyla. Sen denizi görüyorsun diğeri denizin içindeki hayatı görüyor. İşte herkes ehil olmadığı konularda bir şey yorumlamaya kalkarsa buradan sıkıntı doğar ve hakikat de bir süre sonra hurafeymiş gibi algılanır.

Bazen hurafelerle çok karıştırılan havas ilimlerinden de bahsedebilir miyiz?

Bildiğiniz üzere Kuran-ı Kerim'in bir zahiri manası vardır bir de bätini... Bunu Kef Suresi'nde görüyoruz. Üç hadiseden bahsediyor bize Kuran-ı Kerim bu surede. Hz. Musa, Allah'ın; "Katımızdan ilim sahibi bir kul" (Kuran'da Hızır ifadesi geçmediğini belirtmemiz gerekiyor burada) olarak belirttiği bir kişiyle üç olaya şahit oluyor. Hızır, kendilerini karşı kıyıya geçiren bir gemiyi deliyor önce. Sonra küçük bir çocuğu öldürüyor. Ve

Aslında hak bir ilim olan havasın, daha sonralarda bu işin ehli olmayanlarca taşınması ve anlamlandırılmaya çalışılması ne yazık ki birçok dezenformasyonun ortaya çıkmasına da sebep olmuştur. Bu da işin aslının kaçmasına, sulandırılmasına ve üzerinin örtülmesine neden oldu.

sonra hiçbir karşılık beklemeden zalim bir halkın bulunduğu yerde yıkılmış bir duvarı onarıyor. Yapılan bütün bu eylemlere Hz. Musa itirazda bulunuyor doğal olarak. Hz. Musa, burada şeriatın zahiri yönünü temsil ediyor. Fakat Hızır Hz. Musa'nın itirazlarına; "Ben sana bu işin iç yüzünü anlatabayım, bunların hiçbirini kendimden yapmadım. Ben bunları Allah'ın bilgisi dâhilinde, onun emriyle yaptım" diyerek karşılık veriyor. Hz. Hızır, burada bâtin ilmini, havas ilmini, ilm-i ledünü temsil ediyor.

Havas ilimleri, bâtinîyet manasında tarihi bir vakadır. Kuran-ı Kerim de bunun örnekleriyle doludur. Mesela bir ayette der ki: "Kesin olarak inananlar için, yeryüzünde ve kendi nefislerinde nice ibretler vardır. Hiç görmüyor musunuz?" Şimdi o işaretler Allah'ın kuluyla temasta bulunduğu bir lisandır. Ağacın bir anlamı vardır, kuşun bir anlamı vardır... Hadiseler, olaylar sana bir şey söylüyor. İşaretin üzerine basmadan geçebilmek için o lisani bilmek gerekiyor. Üzerine basmama kısmı bâtinî bir bakışa sahip olmakla gerçekleşir. Bu bir vakadır, haktır. Ancak bunu zaman zaman Hurufiler gibi ekoller farklı noktalara çekmişlerdir. Şekilsel, sembolik noktalardan ele alarak farklı anlamlar yüklemişler ve bu anlamlar İslam tasavvufu içerisinde de yer bulmuştur. Aslında hak bir ilim olan havasın, daha sonralarda bu işin ehli olmayanlarca taşınması ve anlamlandırılmaya çalışılması ne yazık ki birçok dezenformasyonun ortaya çıkmasına da sebep olmuştur. Bu da işin aslının kaçmasına, üzerinin örtülmesine neden oldu. Şunu da söylemek gerekiyor ki, havas ilmi sır ilmidir. Havas dediğin zaman sadece suret ilmi değil, gönül ilmi de işin içine giriyor. İşin içinde metafizik var, gönül erenleri ve pirler var. Bu ilme sahip olan ulular, bu ilmin bir kısmını insanlara nasiplerince gösterirler, fakat gösterirken de bu havas ilmidir diye açık etmezler.

BİZİM DE GENELKURMAY BÜNYESİNDE METAFİZİK İSTİHBARAT SAĞLAMAK AMACIYLA OLUŞTURULMUŞ BİRİMLERİMİZ MEVCUT. ÖRNEĞİN GENELKURMAY TEŞKİLATI İÇERİSİNDE PSİKOLOJİK HARP DAİRESİNE BAĞLI OLARAK ÇALIŞAN TÜRK METAFİZİK TİMİ VAR. PARANORMAL VE METAFİZİK OLAYLARLA DA İLGİLENEN BİR TİMDİR BU.

Bugün dünya siyasetinin yönlendirilmesinde havas ilimlerinin rolü nedir peki? Özellikle istihbarat servislerinin paranormal tekniklerle iş yaptığı çokça konuşulur. Sizce bunda gerçeklik payı var mı?

İstihbarat servislerinin kullandığı birtakım metafizik metotlar var. Cinlerden büyüden faydalanırlar bu konuda. Birçok cephesi vardır bu metotların. Örneğin 'hüddam' dediğimiz, cinleri ve şeytanları kontrol altına alma ilmini kullanarak istihbarat toplamaya çalışırlar. KGB, MOSSAD, CIA hep kullanır bunları. Bunları, havas ilimleri üst başlığında toplamak mümkün... Genel anlamda bugün dünyanın havas ilmiyle yönetildiği söylenebilir. CFR, Masonik gruplar, Tapınakçılar, İllüminati gibi yapılanmalar bu işlere çok meraklıdırlar.

Bizde harp dairesi deyince akla hemen savaşa hazırlık, moral, taktik gibi anlamlar geliyor. Bu işin sadece bir boyutu... Bizim de Genelkurmay bünyesinde metafizik istihbarat sağlamak amacıyla oluşturulmuş birimlerimiz mevcut. Örneğin Genelkurmay teşkilatı içerisinde psikolojik harp dairesine bağlı olarak çalışan Türk Metafizik Timi var. Paranormal ve metafizik olaylarla da ilgilenen bir timdir bu. Bütün ciddi devletler de bu tarz bir istihbarat ağı oluşturmak zorundadır. Milletini, devletini dışardan gelecek saldırılara karşı korumakla yükümlüdür. Yeni şeyler üretmeli, mistisizmi, metafiziği de araştırmalıdır. Bu timin başında da Hz. Hızır veya onun makamında bir pir vardır. İnsanlar inansın ya da inanmasın; bu çok önemli değil. Sonuçta böyle bir yapı var. Buna kısaca biz 'manevi bir el' diyelim. Allah'ın desteklediği bu el olmasa, ülkemizin son yıllarda yaşamış olduğu bunca ciddi meseleye rağmen ayakta kalması ne kadar mümkün olacaktı? Başka bir ülkenin bu kadar ağır meselelere dayanabileceğini düşünmüyorum ben.

Bu söylediğiniz çok ilginç.

Bahsettiğimiz gibi havas ilmini teknoloji ile de harmanlarlar. Mesela geçtiğimiz senelerde oldukça kalabalık bir stadyumda sadece bir kişiye ulaşabilecek bir mesaj göndermeyi başardılar. Sesli bir anons yaptılar ve bu anonsun sadece bir kişiye ulaşmasını sağladılar. Böyle korkunç bir teknolojiyi paranormal, metafizik hadiselerle harmanlayınca ortaya nasıl bir şey çıkabileceğini bir düşünün. Beyin frekanslarınıza teknolojik ve metafizik yollarla nasıl müdahale edebileceklerini ve toplumları nasıl istedikleri gibi yönlendirebileceklerini düşünün. Siyasetçilere de uyguluyorlar bunu. Devletleri, dünya sistemini, toplumları kontrol altına almak için uyguluyorlar. Bütün bu metotların illüzyon, göz bağıcılığı gibi simülatif kısımları olduğu gibi gerçekten metafizik yönleri de mevcut. Örneğin 30 sene öncesine kadar panik atak diye bir hastalık yoktu. Son yıllarda bunu çağımızın hastalığı diye lanse ettiler. Panik atağa bakıyorsun hiçbir fiziki hastalıkla eşdeğer değil. Psikologlara, psikiyatlara soruyoruz "Nedir bu?" diye; cevap yok. Aslında sen, oluşturulmuş bir algıya maruz kalarak hastalanıyorsun. İnsanlara birtakım özel tekniklerle sürekli kaygı pompalıyorlar. Bırakın gelecek kaygısından duyulan endişeleri, her an bir şey olacakmış endişesiyle yaşatıyorlar insanları. Bu illetin kökenine baktığımızda belirli merkezlerden yapılmış metafizik yönlendirmeler olduğunu görüyoruz. Sende var olan tohumları çok iyi biliyorlar ve seni kaygıya, endişeye, korkuya yönlendiriyorlar belli teknikleri kullanarak. Sonucunda insanın beynini bu hastalık üzerinden kilitliyorlar resmen. Bu illet toplumda zincirleme olarak yayılıyor ve kolektif olarak olayları, hadiseleri ya düşünemez oluyoruz ya da onların istediği gibi düşünmeye başlıyoruz. İnsanlar bu hastalığa duçar olduklarında sadece kendilerinin derdine düşüyor doğal olarak.

LÜKS, STANDART.

Rafine ve zarif duruşuyla Yeni Volvo S90, lüks algınızı değiştirmek için tasarlandı.

YENİ VOLVO S90

VOLVO'NUN TERCİHİ

Volvo
Servis 2.0

Volvo
OtoGaranti

Volvo
Car Finance

VOLVO BENİMLE

volvocars.com.tr | facebook.com/VolvoCarTurkey | twitter.com/VolvoCarTurkey | Volvo OtoLine 444 48 58

İşte toplum kitleniyor ve bütün toplumun bu hastalıktan doğan negatif enerjisi bir kaos meydana getiriyor. Tamamen savunmasız, gardı düşmüş bir toplum oluşmuş oluyor.

Peki, bahsettiğiniz bu gizli servisler dinimizde yer alan bazı meseleleri manipüle ederek istedikleri doğrultuda bir algı yaratmaya çalışıyorlar mı?

Bakin burada şunu da vurgulamamız lazım: Gizli servislerin hadisleri uyarlamasına dikkat etmemiz gerekiyor. Özellikle Mehdi'ye dair hadisleri kendi işlerine gelecek şekilde manipüle etmeyi çok iyi beceriyorlar. Efendimizin İstanbul'un fethini müjdeleyen meşhur hadisini, şehri Mehdi'nin fethedeceği şeklinde tahrif ederek pazarlamaya çalışıyorlar. DAİŞ bu noktadan çok yürüdü hatırlarsanız. Hâlbuki Fatih İstanbul'u fethetti ancak hadisin tahrif edilmiş yorumuna göre İstanbul'un Mehdi tarafından fethedilmesi öngörülüyor. Bu yoruma göre, İstanbul'un fethedilmesi için sözde tekrar işgal edilmesi gereklidir. "Mehdinin çıkmasını istiyor musunuz? O zaman işgal edildiği zaman ses çıkarmayın çünkü Mehdi o zaman gelecek" mesajı fıslanır. Yani "İngiltere, Amerika, Rusya, Çin vs. işgal edecek, karşı koyma" diyor sana. Oyunlara ve tuzaklara, hurafelerin toplumu ve inancı nereye getirdiğine bakın... Buna inanan bir kitle var maalesef.

O zaman hurafe dediğimiz şey ya da yorumlarla hurafeleştirilmiş hakikatler, sadece gündelik hayatımızda değil bütün devletlerarası stratejik oyunlarda da etkili oluyor.

Kesinlikle. Global anlamda düşünmek lazım... Konuşmamızın ortalarında, istihbarat örgütlerinin dünya üzerinde nasıl planları olduğunu, neleri hedeflediklerini konuştuk. Bu örgütlerin bekasını sürdürmek için seni-beni beslemesi lazım. Bizi besleyebilmesi için

KÜRESEL SİSTEM HER COĞRAFYAYA ORANIN İTİKADINA GÖRE MÜDAHALELERDE BULUNUYOR. ÖRNEĞİN; HİNDİSTAN'DA YAŞAYDIK HİNDÜİZM'DEN, TİBET'TE YAŞASAYDIK BUDİZM'DEN HURAFELER ÜRETECEKLERDİ. BU TOPRAKLARIN HÂKİM DİNİ İSLAMİYET OLDUĞU İÇİN DE İSLAMİYET'TEN HURAFELER YARATIP PAZARLIYORLAR İŞTE!

bizim inancımızdan faydalanacak. Ama tabii ki bizim inancımızın doğrularını anlatacak değil. Bizim inançlarımızdan yola çıkarak hurafe üretmek zorunda. Hindistan'da yaşasaydık Hinduizm'den, Tibet'te yaşasaydık Budizm'den hurafeler üreteceklerdi. Bu toprakların hâkim dini İslamiyet olduğu için de İslamiyet'ten hurafeler yaratıp pazarlıyorlar işte!

İnsanların hurafeleri hakikatten ayırabilmesi yahut bu tuzaklara düşmemesi için ne yapması gerekiyor?

Bu güzel bir soru ama çok basit de bir cevabı var. Hurafeler nereden kurgulanıyor, bunların kaynağı ne? Din. Peki dinin asıl kaynağı ne? Kuran-ı Kerim. Herkesin Kuran'a yönelmesi gerekiyor. Kuran bize aklımızı çalıştırmamız gerektiği söylüyor. Ama ilginç bir ironidir ki, aklı çalıştırmamış diye üretilmiş hurafeler Kuran'dan insanları uzaklaştırıyor. Yapılması gereken; Kuran'a bakmak, Kuran kaynaklı olmak... Biz dostlarımızla yaptığımız sohbetlerde de söylüyoruz: "Biz bunları söylüyoruz diye buna inanmayın. Gidin Kuran'da bakın bizim söylediğimiz şeylere, var mı yok mu" diye. Çünkü ben de yanılırım, beni de düzeltirsiniz. En büyük, en önemli unsur odur. Maturidî inancında da "Aklı kimseye teslim etmeyeceksin" anlayışı hâkim. Hatta çok ilginçtir, belki iddialı bir şey; Kuran'a bile aklı teslim et demiyor. Şimdi diyecekler ki ne diyor bu zındık? O akılla Kuran'ı anla diyor. "Akletmez misiniz?" diyor, "Sindirmez misiniz?" diyor. Çünkü başka ayette hâlâ Kuran'ı sindiremeyenler var diyor. O zaman yapılması gereken ilk olarak kaynağa yönelmek, ikincisi aklımızı asla kimseye teslim etmeden, sorgulayıcı bir şekilde kullanmak. Falanca tarikatın falanca kolundan olursan ahirette sorgusuz sualsiz cennete gireceksin diyenleri görüyoruz. Ne güzel değil mi? Hiçbir şey yapmaya gerek yok. Falanca tarikatın falanca koluna mensup olalım, bitti. Ama dur bakalım,

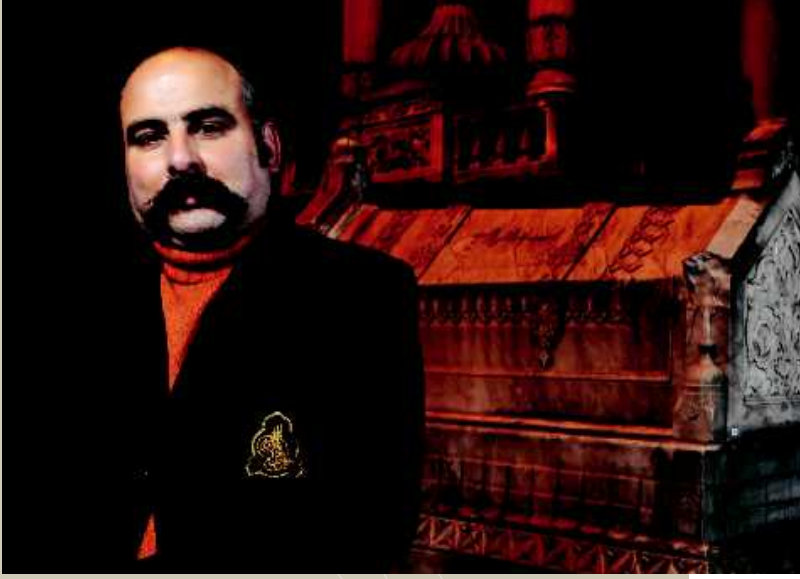
benim dinim, Peygamberim böyle bir şey diyor mu? Kuran ne diyor, "Elbette kendilerine peygamber gönderilen kimseleri de, gönderilen peygamberleri de mutlaka sorguya çekeceğiz!" O zaman sen hurafe anlatıyorsun bana hoca! Hocanın anlattığına göre kendi müntesipleri kurtuluyor fakat asıl kaynak, peygamberlerin bile hesabı çekeceğini söylüyor.

Biliyorsunuz ki başka hiçbir şeye gerek kalmadan sadece Kuran'ı rasyonel akılla algılayabilecekimizi söyleyen akımlar ve kişiler hayli fazla. Hatta bana sadece Kuran yeter, hadislere gerek yok denildiğine çokça şahit oluyoruz. Bunun dengesini nasıl sağlayacağız peki?

Sizin söylediğiniz Kuran'ı anlama yoluyla ilgili bir şey. Bakın Kuran size bilmediğiniz konularda gidip bir bilene sormanızı zaten söylüyor. Yani sizi yine bir bilene yönlendiriyor. Kuran'ı anlamaktan kastımız ne? Şimdi burada ikilem çıkıyormuş gibi gözükabilir ama aslında bu algı bir tuzak. Kuran her şeye yeter fakat bu benim Kuran'dan ne öğreneceğime bağlı. Kuran beni başka yerlere de yönlendirir. Mesela diyor ki: "Yemin ederim ki, muhakkak ki size, Allah'a ve son güne ümit besleyip de Allah'ı çokça ananlar için Allah'ın Resulü'nde pek güzel bir örnek vardır!" Ne oldu şimdi, Kuran beni hayata yönlendirdi. Bilmeyenler bilenlere sorsun, ne oluyor, bir bilene soruyorum. Kuran tek kaynaktır ama Kuran'ın bize göstermiş olduğu merkezler vardır. Bunlar da Kuran'ın içerisinde değerlendirilmelidir. Ben bir Müslüman olarak bir kere ne yapmaya çalışıyorum, cenneti mi elde etmeye çalışıyorum ya da cennetten vazgeçtim cehenneme girmeyeyim bana yeter mi diyorum? Bunlar gerçekçi sorular ama bunlar kutuplaştırıldığı zaman, sadece Kuran yeter, sünnet bana yetmez tartışmalarına götürdüğüne şahit oluyoruz. Ama bunun da bir tuzak olduğunu düşünüyorum. Kuran'dan kasıt

DOSYA

Oktan Keles

HACI BEKTAŞ VELİ'NİN TÜRBEİNDE DUT AĞACI VARDIR. BİR TANESİNİ DAHI YİYEMEZZİNİZ O DUTLARIN. BAŞINDA BEKLEYEN GÖREVLİ VARDIR. SADECE AĞAÇTAN DÜŞENİ NASİPLİSİ YİYEBİLİR. HATTA İNANIŞA GÖRE O AĞAÇ KESİLMEDİĞİ SÜRECE TÜRK DEVLETİ ANADOLU'DA BAKI KALACAKTIR DİYE RİVAYET OLUNUR.

HER ŞEYİ HURAFELEŞTİRİRSEK ELİMİZDE NE KÜLTÜR KALIR NE DE BAŞKA BİR ŞEY

Allah'ın kelimidir, Allah her şeyi apaçık oraya koymuştur. Bir kılavuzdur. Hastalandım mesela kime gideceğim, doktora. Manava gidebilir miyim, hayır. Beyin cerrahının yaptığı işi bütün sülalemiz gelse yapamayız. Adamı öldürürüz... Kuran bize bunları çok açık söylüyor. Tabii ki kaynağın Kuran olacak ama yönlendirdiği yeri asla inkâr etmiyoruz. Yönlendirdiği yer tabii ki Peygamber Efendimiz. Mürşidi gösteriyor açıkça yani.

Bizi bütün bu yanlış yorumlardan, dini yanlış anlamaktan ya da hurafelere kapılmaktan koruyacak olan, mürşid-i kâmil denilen bir yol gösterici var. Bunu nasıl ayırt edecek bu insanlar?

Yıllar önce meşhur birine bir televizyon programında aynı soruyu sordum, cevaplayamadı. O zamanlar Ali Kalkancılar filan çok meşhurdur. Sakallı, sarıklı, cübbe-

li olması insanların kafalarında çizdiği şekli evliya profiline çok uygundu. Hindulara bakıyorsun mesela onların da sakalı var ama adam Allah'a inanmıyor. Suretle olacak bir şey değil bu. Mürşit nasıl anlaşılır sorusunun cevabı senin ne aradığınla alakalıdır. Eğer ihlasla talep edersen Allah onu senin karşına çıkarır. Öncelikle mürşide, evliyaya dair kafamızda oluşturduğumuz putları yıkmamız lazım. Yesevî öğretisinde, meseleyi surete indirgemek şeytanın ameli olarak değerlendirilir. Allah şeytana; Âdem'e secde etmesini emrettiğinde, şeytan secde etmedi. Neden diye sorduğunda: "Onu topraktan beni ise ateşten yarattın. Ben ondan üstünüm" diyerek surete atıf yaptı. Meseleyi sadece buradan değerlendirme gaffetine düştü. Biz de bazen aynısını yapıyoruz. Adamın sakalı, sarığı bilmem nesi yok deyip surete göre hüküm vermeye kalkıyoruz. Neyzen Tefvîk'in mezar

taşında bu konuyla ilgili çok güzel bir şiir vardır: "Surete bakmakla hüküm verme sakın, sireti gör. Gel, Hakkı temaşa ediyor/ Neyzen'i meyhanede görmüşsen ne çıkar?/ O meyhanede sarhoşken, Hakkı temaşa ediyor/ Kâbe'yi inşa ediyor." Meselenin özü itibarıyla surete bakmamak gerekiyor. Mürşidi bulmanın yolu metodik değil, kalbîdir. Kalben istemektir ve böyle olursa Allah Teala onu mutlaka karşına çıkaracaktır. Fakat senin kafanda bir tabu varsa, karşına mürşit diye çıkarılanı da geri çevirirsin. Birçok insanın da yaptığı budur aslında. Karadeniz'de bir söz vardır: "Dışarıdan gördüm bir yeşil türbe, içine girdim estağfurullah bin tövbe." Mürşidimizi Allah'tan talep edeceğiz. Biz ihlasla bunu istemeyi başarabilirsek ayet ve adetullah gereği mürşidimiz karşımıza çıkacaktır inşallah. Bunun kıyamete kadar da böyle süreceğine inanıyoruz. Mürşitlik/müritlek meselesi aslen kalbî bir meseledir.

Kalbî meseleler ise lisanla anlatılmaz. Bu hâl lisanıdır ve bu hâl seni sürükler, kendine doğru çeker...

Hurafeler, yanlış itikatlar toplumu çok yanlış mecralara da sürüklüyor, bölünmelere, parçalanmalara neden oluyor. Hurafe çok basit bir mesele değil yani...

Kesinlikle değil. Düşünün global anlamda ülkeler, gizli servisler bunları kullanabiliyor dedik. Mesela bilim ve teknolojinin had safhada olduğu Almanya'nın Türkler üzerinde hurafeye dayanarak kullandığı bir örnek verelim burada. Basit bir istihbarat raporunda kullanılmış bir bilgi bu anlatacağım. "Çalışmak ibadettir" diyor Alman. Bizim Türkler de saf temiz Anadolu insanı tabii, dolayısıyla "Alman gâvuru dahi olsa onun makinesinde ibadet yapar gibi çalışacağız, işimizi hiçbir şekilde aksatmayacağız zira gûnahtır bu" şeklinde algılıyorlar. Makineye yaptırılan katkıya bakar mısınız? Hurafeden yola çıkıyor, dini bir sosa buluyor ve seri üretimini arttırıyor. Hurafelerden yola çıkarak, telkin yoluyla insanı öyle bir noktaya getiriyorlar ki, adamlar insan üzerinden teknolojisini götürüyor. Kiliselere mum diken namazında niyazında hacılarımız var maalesef. Sömürü düzenine bağlı global ekonomi, kendi yansımasını bize esasen hurafeler üzerinden empoze ediyor. Mesela Sevgililer Günü, Anneler Günü, Babalar Günü...

Bunlar modern hurafelere giriyor daha çok değil mi?

Evet ama bu modern hurafelere de baktığımız zaman, bu anlatmaya çalıştıklarımızın camilerde hutbesi okutuldu bu ülkede. "Sevgililer Günü'nde kötü olan ne ki? Allah kâinatı sevgiyle yaratmadı mı? Habibullah Allah'ın sevgilisi demek değil midir?" gibi söylemlerle dine bağlanmaya çalışıldı mesele resmen. Modern hurafenin temelinde din oturtuldu.

Hurafe dediğimiz zaman insanların aklına din ve maneviyat konuları geliyor ilk önce. Ama seküler dünyanın da kendine has hurafeleri yok mu? Mesela ideolojiler aslında bize hurafeleştirilerek sunulmuyor mu?

Zaten sekülerizmin temelinde bu var. Modern sistemin de kendine dair hurafeleri var çokça. Sübliminal, illüzyon, görsel, sözel, algı yönetimi, beyin yıkama, medya... Hepsi hurafelerle meydana geliyor, kendilerini hurafelerle var ediyor. Ama iş yine dönüp dolaşıp "Gâvur böyle demiş tamam ama babaannemden buna yakın bir şey duydum. Babaannem de hacıydı." Yani yine bir şekilde dine bağlama durumuyla karşı karşıya kalıyoruz. Burada belki de hurafeyi yeniden tanımlamamız gerekiyor. Mesela "Bankada 1 milyon liram var" diyorsunuz. 1 milyonun kendisi illüzyon, yanınızda değil. Burada rakamsal bir ifade söz konusu ve o para bir yerde. Sayı üzerinden oluşturulan illüzyona dikkat edin lütfen. Dünya sistemini hurafeler üzerine öyle bir şekilde oturtmuşlar ki, hepimiz bunu kabulleniyoruz gördüğünüz üzere. Bugün; "demokrasi götürüyoruz" sloganı altında Ortadoğu'da yaşananları görüyoruz. Alın size Batı'nın en büyük hurafesi işte.

Sistemin içinde var olan hurafelerden bahsettiniz hocam. Bunun dışında çok da sistemin işine yaramayan daha çok insanların etkileyen çaput bağlamak, gece tırnak kesmemek, akşam ezanından sonra dışarı su dökmek gibi hurafeler var...

Ben bunların çoğunun hurafe olduğunu düşünmüyorum. Bunların gerçekliğine inanıyorum. Özellikle bazı ilahiyatçılar arasında bunların çok net hurafe olduğuna dair söylemler var. Halk içinden birileri Telli Baba'ya gitmiş ondan bir şey isteniyor deniliyor. Bizzat türbeden ya da telden bir şey dilendiği yok ki orada. Mübareğin ruhaniye-

**ALLAH'IN
DESTEKLE-
DİĞİ BİR EL
OLMASA,
ÜLKEMİZİN
SON YILLAR-
DA YAŞAMIŞ
OLDUĞU
BUNCA CİDDİ
MESELEYE
RAĞMEN
AYAKTA
KALMASI
NE KADAR
MÜMKÜN
OLACAKTI?
BAŞKA BİR
ÜLKENİN BU
KADAR AĞIR
MESELELERE
DAYANA-
BİLECEĞİNİ
DÜŞÜN-
MÜ-
YORUM BEN.**

tini vesile kılarak Allah'tan dileme var. Bunlar hurafe filan değil. Bunlara hurafe dedikçe iş mezar düşmanlığına geliyor. Biliyorsunuz mezarı bîdat gören kafalar var. Bu çaput bağlama işi örneğin eski bir Türk âdetidir. Kökeni arkaik dönemlere kadar uzanır. Ağaç dikme âdetine dayanır. Türklerden gele gele Türk tasavvuf anlayışına girmiştir. Mesela Hacı Bektaş-ı Velî'nin türbesinde dut ağacı vardır. Bir tanesini dahi yiyemezsiniz o dutların. Başında bekleyen görevli vardır. Sadece ağaçtan düşeni nasıplısı yiyebilir. Hatta inanışa göre o ağaç kesilmediği sürece Türk devleti Anadolu'da baki kalacaktır diye rivayet olunur. Buna binaen devletimiz de o dallardan koparıp muhtelif yerlere dikmiştir. Düşünün devlet bazında yapılan bir hadise bu. Mesela Anadolu'da kesilen kurbanların kafası kapı eşiklerine asılır. Burada Türklerin şeytanla olan mücadelesinin sembolik bir anlatımı söz konusu... Kurban kafasının kapıya asılması da şeytana yapılan bir nazire aslında. "Bak ben Tengri için kurbanımı kestim bu da ispatı, kapımdan geçemezsin" demek gibi bir şey bu. Yine ölümlere dua kültürü eski Türklerde çok yaygın bir durum. Ata kültü çok önemli bir şey çünkü. Hatta bir yerden bir yere göç edilirken mezardan naaş çıkartılır ve göçülen yere yeniden defnedilir. Karadeniz'de bugün mezarların evlerin önünde olması'nın sebebi de bu âdete dayanıyor aslında. Oğuz âdetidir. Atalarla birlikte yaşama ve öğretilerini hiç unutmamaya dayanan bir gelenek bu. Bunu sürdürülebilir bir kültür olarak değerlendirelim hiç değilse. Sonuçta biz o kapının üstüne taktığımız kurban kafasına tapmıyoruz. Bunu unutmamak lazım. Her şeyi hurafeleştirirsek elimizde ne kültür kalır ne de başka bir şey. İşte o zaman da dini 'afyon etkisinde bir şey'e indirgemiş oluruz diye düşünüyorum.

Vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz.

arzum 50 YIL

Sen dokunursun değişir dünya

Nar Serisi ile yeni yıl ruhunu mutfağınıza taşıyın!

Kırmızı tutkunlarına özel olarak tasarlanan
Arzum Nar Serisi'yle, 2017'de de mutfađında harikalar yarat!
Çünkü sen dokunursun değişir dünya!

#Narkırmızısı

DOSYA SÖZLÜK

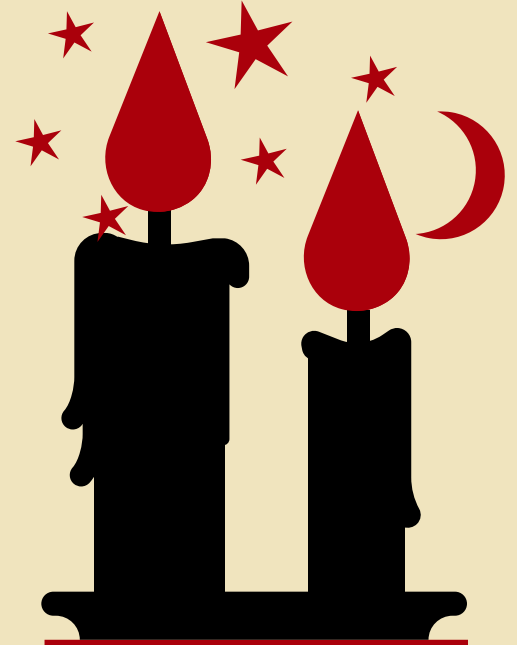

Hurufilik:

Hurufilik ya da Hurufiye, adını 'harfler' kelimesinden alan, kutsal metinlerdeki harflerin ve kelimelerin sayısı, sırası ve diziliminin belirli şifreler barındırdığı iddiasında bulunan bir akımdır. Hurufi hareketinin kurucusu 14'üncü yüzyılda yaşamış olan Fazlullah Esterabadi'dir. Kelime, cümle veya cümlecikleri oluşturan harflerin ebced değerlerinden metnin düz anlamı ile ilgili olmayan, telmih, ima, işaret gibi ikincil anlamlar çıkartan ve bu anlamlar üzerinden yeni anlayışlara yol açan yaklaşımlara verilen addır. İslam öncesi tarihte Yahudi Kabbalizmi de bu yöntemi kullanmıştır. İslam tarihinde Hurufilik İran, Azerbaycan ve Türkiye'de de 14 ve 15'inci yüzyıllarda etkin olan bir inanç akımı olmuştur.

Grotesk:

Dünyayı yabancılaştıran, onu eğlenceli ve hayali bir alana götüren, içinde esrarengiz, tekin olmayan güçlerin egemenliğinin yansıdığı, aslında bir araya gelmez gibi görünen şeylerin, bir oyun havasında birleştirilmesi. Varlıkların absürt özelliklerle yeniden tasvir edilmesiyle dünyaya ait olmayan bir olgu haline getirilme sanatı. Grotesk çizimlere sahip karikatürler bu konunun örnek eserleridir. Grotesk, Gotik mimaride de önemli bir öge olarak kullanılır. Edebiyatta ise grotesk tasvirleri, en çok korku edebiyatında yapılmaktadır.

İlm-i Havas:

Havas ilmi Kuran-ı Kerim ve sünnete bağlı kalarak yapılan manevi bir tedavi şeklidir. Rukye ilmi olarak da bilinir. Bu tedavi, mana âleminin doktorlarından ve hak mürşitlerinden alınan himmet ile yapılabilir. Aslen bir sır ilmi olan havas ilmine sahip olmak için çok uzun bir eğitim sürecinden geçmek gerekir. Bu ilmi öğrenen bilmenin esası öğretici bir mürşidin eleğinden geçmeye bağlıdır. Elde edilmesi çok zordur.

GENDER:

İngilizce kökenli bir sözcüktür. Türkçede cins ve cinsiyet anlamlarında kullanılır. İkincil anlam olarak cinsiyet olarak ifade edilen erkek veya kadını ya da dişi, eril özelliği ifade eder. Aralarında ortak özellikler bulunan varlıklar topluluğu anlamında da kullanılır.

EZOTERİZM:

Greke 'iç, içsel' anlamındaki 'esoterikos' sözcüğünden türetilmiş bir kelimedir. Bir konudaki derin bilgilerin ve sırların ehil olmayanlardan gizlenerek, bir üstat tarafından sadece ehil olanlara öğretilen bir felsefi sistemdir.

**SIMON DE
BEVOR**
(1908-1986)

Paris'te dünyaya gelmiştir. Fransız yazar ve feminist filozof. Roman, felsefe, politik, sosyal deneme, biyografi, otobiyografi yazarı ve gazetecidir. Varoluşçu filozof Jean Paul Sartre'in hayat arkadaşı olan Bevoir, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra arkadaşlarıyla beraber kurdukları *Modern Zamanlar* gazetesinin editörlüğünü ölümüne dek sürdürdü. En önemli eseri olarak 1949'da yazdığı, kadınların gördüğü baskıların bilimsel incelemesini yaptığı ve modern feminizmin temellerini kurduğu *İkinci Cins* adlı kitabı sayılabilir. 1986'da Paris'de ölür ve Cimetière du Montparnasse Mezarlığı'na Sartre'in yanına gömülür.

**DAVID
GILMORE**
(1946-....)

David Jon Gilmore, Cambridge'de dünyaya gelmiştir. Çocuk denemek yaşta kendisine hediye edilen bir gitarla sanat hayatı başlar. 1962'de 16 yaşındayken arkadaşlarıyla kurduğu Jokers Wild isimli blues rock tarzı bir grupla Paris'e gidip Avrupa turuna çıktı. Psychedelic rock tarzı müzik yapan efsanevi grup, Pink Floyd'un gitaristliğini ve solistliğini yaparak tarih sahnesinde yerini almıştır. David Gilmore'un, havacılık ile ilgili hobileri olan Gilmore aynı zamanda ciddi bir gitar koleksiyonuna da sahiptir.

**İMAM
BUHÂRÎ**
(810-870)

Tam künyesi Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâil b. İbrâhîm el-Cu'fî el-Buhârî olan İmam Buhârî, Özbekistan'ın Buhara şehrinde miladi 810 yılında doğmuş bir İslam âlimidir. Buhârî on yaşlarında Buharalı muhaddislerden hadis öğrenmeye başladı. 16 yaşındayken annesi ve kardeşi Ahmed ile birlikte hacca gitti. Hac sonrası İmam Buhârî Mekke'de kalarak hadis ilminde ilerlemeye devam etti. Sonra ise diğer ilim merkezlerine gitmeye başladı. İslam tarihinin en önemli hadis âlimi olan Buhârî'nin önemi, sahih hadisleri ilk defa bir araya getirmesi ve bu konudaki en sağlıklı çalışmalarından birini yapmasıdır.

Alterego:

1. İkinci şahsiyet, bir kimsenin ikinci şahsiyeti.
2. Çok yakın arkadaş, dost.

Echel:

Çok cahil. Çok bilgisiz.

Eşhas:

1. Kişiler, şahıslar.
2. Bir olayda veya edebî bir eserde yer alan kişiler.

Fürû-ı Fıkıh:

Fıkıhın, şer'i delillerden elde edilen fıkhi hükümleri sistematik tarzda ele alan dalı.

Melun:

1. Allah tarafından lanetlenmiş olan.
2. Nefretle karşılanan, kötü, alçak.

Meratip:

Mertebe, basamak, derece, kademe.

Mesabe:

Değer, derece.

Seğirtmek:

Hızlı adımlarla ya da sıçrayarak, koşar gibi, bir yere doğru yürümek.

Teganni:

Şarkı söylemek.

Zillet:

Hor görülme, aşağılanma.

dünyadan
portreler

BİROL BİÇER

01

Nepal

Yunika Bajracharya

Nepal'in son kutsal kızı, yaşayan tanrıçası

Katmandulu Yunika, henüz yedi yaşında ve Nepal'de gerçekleşen son depremde ailesiyle beraber evini kaybetmiş felaketzede küçük bir kız ama ne gam! Zira o kutsal bir varlık, yaşayan bir tanrıça... En azından Nepallilerin gözünde öyle. Nepalli Budistlerin âdeti üzere daha üç yaşından itibaren birtakım kriterlere göre seçilen küçük kızlar Hinduların tanrıçası Durga'nın tecessüm etmiş hali Kumari olarak kabul ediliyor ve kutsal bir varlık muamelesine tabi tutuluyor. Bu sene törenle Kumari yapılan Yunika'da artık depremtzede ailesiyle birlikte bir Budist tapınağında yaşıyor. Daha önce Kumari seçilen bütün kızlar gibi ergenliğe ulaşana kadar kutsal bir varlık gibi görülecek, birçok ayrıcalığa sahip olacak, her gün özel kıyafetler ve özel bir makyajla duracak, kendisine gelip ayağına kapanan insanları kutsayacak ancak bunun karşılığında normal insanlarınkine hiç de benzemeyen son derece soyut ve katı kurallı bir hayat sürdürecektir. Kutsal olmak zor iş!

02

ABD

Eugenia Kuyda

Ölmüş yakınlarla konuştuğın yapay zekâ hazırladı

Ölmüş yakınlarıyla konuşabilmeyi istememiş insan yoktur herhalde. Hatta kimilerinin medyumlara ve çeşitli mistik deneylere başvurduğu da bilinmeyen şey değil. Her şeyin sanalının çıktığı günümüzde artık ölmüş yakınlarıyla konuşmak isteyenlere de hitap eden bir program var. San Francisco'da yaşayan bir Rus olan Eugenia Kuyda, ekibiyle beraber insanlarla mesajlaşarak sohbet eden bir yapay zekâ programı tasarlamış ve bunu girişime dönüştürerek çeşitli hizmetler arayan müşterilerinin hizmetine sunmuştu. İnsanların ölen yakınlarıyla bilgisayar vasıtasıyla konuşabildiği bir TV programından esinlenerek yakın zaman önce genç yaşta ölen bir arkadaşının sosyal medyadaki bütün yazışmalarını, konuşmalarını ve fotoğraflarını toplayarak ölen kişiyle sohbet edebilecek şekilde bu yapay zekâ programına uyarladı. Ölen kişinin sözleri ve tarzıyla kodlanan yapay zekâ mesajlaştığınız zaman onun cümleleriyle size cevap vermek üzere tasarlandı.

03

Fas

Amar Nogot

Yeni bir sektörün temsilcisi: Meteor ve fosil ticareti

Amar Nogot, 42 yaşında, dünyada nadir bulunan bir mesleğin temsilcilerinden. Onun işi 'Ay parçası' satmak. Daha açık söylersek o bir meteor ve fosil tüccarı. Fas'ta, Sahra Çölü'ne çok yakın bir noktada 25 bin nüfuslu Erfoud kasabasında yaşayan bu adam bölgede sık sık bulunan meteor ve fosilleri bulup, yabancı koleksiyonculara satarak kendi alanında hayli isim yapmış. Bulduğu meteor ve fosil parçalarını sakladığı deposu hayli zengin. Bazı meteor parçalarının gramı 10 bin dolara satıldığını düşünürsek yaptığı işin hayli kazançlı olduğunu söylemek mümkün. Ancak Amar Nogot, bu işi yapan tek meteor taciri değil. 20 yıl önce ilk meteor parçalarının bulunduğu Erfoud, o günden bu yana dünyanın bir numaralı meteor ve fosil tedarik sektörünü barındırıyor. Kasabada bu işi yapan pek çok kişi bulunuyor ve bunların başlıca müşterilerini Uluslararası Meteor Koleksiyoncuları Birliği üyeleri gibi dünyadaki meteor koleksiyoncuları oluşturuyor.

KUTSAL OLMAK ZOR İŞ

Ilhan Omar

İlk başörtülü temsilciler meclisi üyesi

Müslüman karşıtı Donald Trump'ı ABD başkanlığına getiren ABD başkanlık seçimlerinin bir diğer sürprizi de ilk defa başörtülü Müslüman bir kadını temsilciler meclisine getirmesi oldu. Minnesota'dan kongre temsilcisi olarak seçilen 34 yaşındaki Ilhan Omar, Somali'deki iç savaş nedeniyle ailesiyle ABD'ye göç etmek zorunda kalmış bir mülteci. Somali'deki şiddet nedeniyle ülkesini daha çocuk yaşta terk etmek ve ABD'ye gelmeden önce dört yıl Kenya'da mülteci kamplarında yaşamak zorunda kalan Omar, ABD'de Kuzey Dakota Üniversitesi'nde siyaset bilimi diploması almış. Siyaset, yoksullukla mücadele, insan hakları, çevre sorunları ve hayvan hakları gibi birçok alanda aktivist olarak faaliyet gösteren evli ve üç çocuklu Omar aynı zamanda Doğu Afrikalı kadınların ABD'deki temsilcisi ve vitrini konumunda. Demokrat Parti adayı olarak seçilen Ilhan Omar bu başarısıyla ABD'nin ilk Müslüman ve başörtülü kadın vekili olurken temsilciler meclisine giren ilk Somali kökenli Amerikan vatandaşı da oldu.

04

ABD

Prayuth Chan-ocha

Moral yükseltmek için beste yapan cunta lideri

Tayland Başbakanı Prayuth Chan-ocha sivil iktidarı devirerek yönetime fiilen el koyan bir cuntanın lideri olabilir ancak tıpkı Kenan Evren gibi marifetleri askerlik ve darbecilikle sınırlı değil; sanatsal becerilere de sahip. Hatta gerektiğinde bu becerilerini halkını teskin etmek için kullanabilecek kadar. Bu emekli general aynı zamanda ara sıra Tayland halkına armağan ettiği besteleriyle de tanınıyor. Örneğin ülkede kurduğu rejimin marşı haline gelen *Halkın Saadetine Dönüş* adlı bestesi iki yıldır sürekli olarak ülkenin radyo ve televizyon kanallarında yayınlanıyor. Ülkenin en büyük sembollerinden biri olan ve halk tarafından adeta yarı tanrı olarak görülen Kral Bhumibol Abuladej'in geçtiğimiz haftalardaki ölümü üzerine cunta lideri başbakan çok üzülen halkı teskin etmek üzere yeni bir şarkı hazırladı. Prayuth Chan-ocha'nın *Umut* ve *İnanç* adını vererek 'halka armağan ettiği' bu beste toplumun moralini yükseltmeyi ve zorlukları birlikte aşmayı hedefliyor.

05

Tayland

Sonita Alizadeh

Rap müzikle mücadele eden Afgan kızı

Sonita Alizadeh, genç bir Afgan kızı ve aktivist bir rap şarkıcısı. *Satılık Gelinler* adlı rap parçasıyla internet üzerinde hayli ses getirdi. Tabii olarak, bu tür rap parçalarını ülkesinde yapma şansı yok. Şu sıralar ABD'de öğrenci vizesiyle yaşayan Alizadeh'i ilginç kılan sadece parçalarıyla küçük kızların zorla ve para karşılığı evlenmeye zorlanmalarına karşı bayrak açmış olması değil. Kendisinin de bu yoldan geçmiş ve şimdi kendisinininkine benzer bir kadere zorlanan kızları kurtarmak için müziğiyle sesini duyurmaya çalışması. Kaçak göçmen olarak İran'da kaldığı üç yıl boyunca parçalarını internet üzerinden yayınlayan genç kızın bu mücadelesi ve hayatı yakın zaman önce *Sonita* adlı bir belgesel filme konu oldu ve film Avrupa salonlarında gösterime girdi. Bir zamanlar kendisi de ailesi tarafından küçük yaşta para karşılığı tanımadığı biriyle evlendirilmeye çalışan Sonita bir yandan müziğini kabul ettirebilmek öte yandan da bu müzikle ülkesinde 10 binlerce küçük kızın kaderi için bir mücadele veriyor.

06

İran

Giovanni Cavalcoli

Depremi ilahi ceza olarak nitelendiren rahip

Doğal ya da doğal olmayan felaketlerin toplumdaki ahlaki bozuklukların sonucu indirilen kutsal ya da ilahi cezalar olduğunu söyleyen din adamlarına sadece Doğu'da değil, Batı'da da rastlanıyor. Çoğu kilise mensubu din görevlisi modernite ve rasyonalizmin baskısı nedeniyle -inancının aksine- bu tür felaketleri ilahi sebeple bağlamaktan çekinse de İtalyan Giovanni Cavalcoli hiç de lafı eğip büken cinsten bir rahip değil. İtalya'da son yıllarda meydana gelen depremlerde yüzlerce kişi öldü, binlercesi evsiz kaldı. Ekim ayındaki şiddetli depremde ise can kaybı olmamasına rağmen büyük bir yıkım oldu. Rahip Giovanni Cavalcoli herkesin hurafe diyeceği ve tepki göstereceğini bilse de bu felaketleri İtalyan toplumundaki ahlaki bozukluğa ve özellikle eşcinsel evliliklere izin veren anlayışa karşı ilahi ve kutsal bir ceza olarak nitelendirmekten çekinmedi. Öyle ki, Vatikan bile rahibin bu açıklaması aleyhinde görüş bildirmek durumunda kaldı. Ancak Vatikan'ın kendisi aleyhindeki açıklamasına rağmen afetlerin insanların günahkârlığının neticesi olduğu görüşünde ısrar eden rahip, Vatikan'a da kendi dini akidelerine göz atmaları tavsiyesinde bulundu.

07

İtalya

PARA KARŞILIĞINDA EVLENDİRMELERE KARŞI BAYRAK AÇTI

dünyadan
haberler

BİROL BİÇER

2016

AVRUPA

HURAFE VE BATIL İNANÇ SAHİBİ AVRUPALILAR HIÇ DE AZ DEĞİLMİŞ!

Batıların, özellikle Avrupalıların hurafe ve batıl inançlarla pek işi olmadığını düşünürüz. Meğer bu da bir hurafe imiş. Batı'da en büyük şatafatla kutlanan iki büyük hurafe ürününden biri olan Cadılar Bayramı (diğeri Noel) vesilesiyle Lastminute sitesinin yaptığı hurafe ve batıl inanç araştırması bunun tam tersini söylüyor. Avrupalıların hurafe ve batıl inançları üzerine bir anket yapan sitenin elde ettiği sonuç şöyle: Avrupalıların yüzde 55'inin hayatını hurafeler ve batıl inançlar öyle ya da böyle bir şekilde etkiliyor. Bunların başında ise yüzde 60'lık oranla

İspanyollar geliyor. İspanyolların ardından en fazla hurafe ve batıl inanca itibar edenleri yüzde 58 ile İtalyanlar teşkil ediyor. Üçüncü sırayı ise yüzde 52 ile her iki kişiden birinin bu tür inançlara karşı hassas olduğu Fransızlar alıyor. Avrupa'da insanların en fazla hassas olduğu hurafe ve batıl inançlar ise şöyle sıralanıyor: Ayna kırmanın uğursuzluk getirdiğine inananlar (yüzde 21), uğursuz olduğu için bir merdivenin altından geçmekten kaçınanlar (yüzde 20), şemsiyeyi tersine doğru açmaktan sakınanlar (yüzde 17).

AVUSTRALYA

ÜNİVERSİTENİN UĞURLU AĞACI YIKILINCA...

Avustralya'nın Sidney kenti için mor çiçekleri açtığı zaman sokaklara bambaşka bir renklilik ve güzellik katan Jakaranda ağaçlarının ayrı bir yeri var. Ancak Sidney Üniversitesi'nin bahçesinde bulunan 88 yaşındaki bir Jakaranda ağacına atfedilen anlam bunların çok ötesindeydi. Bir bilim ve rasyonel akıl merkezi olan üniversite ve öğrencileri, bu Jakaranda ağacı bahara denk gelen ekim-kasım aylarında çiçek açmaya başlamadan önce çalışmaya başlamazlarsa sınavlarından geçemeyeceklerine inanıyorlardı.

Bu hurafe ile karışık inanç okulun geleneklerinden biri haline gelmişti. Ancak kasım ayında ağaç aniden bilinmeyen bir nedenle yıkılıverdi. Üniversite için bu hurafe ile birlikte sembolik bir değer ifade eden ağacın ani ölümü öğrencileri öyle bir yasa boğdu ki olay kısa sürede ülke sınırlarını aşan bir habere dönüştü. Hadisenin öğrencilerde neden olduğu üzüntü üniversite yönetiminin ağacın boşluğunu yeni bir Jakaranda ile doldurma kararı almasına neden oldu.

ORTA AFRİKA

HURAFE KURBANİ ALBİNO ÇOCUKLAR

Hurafeler ve batıl inançlar çoğu zaman safiyane, zararsız şeyler olsa da tıpkı Orta Afrika ülkelerinin bir kısmında olduğu gibi kimi zaman insanlık dışı boyutlara ulaşabiliyor. Kenya ve Malavi gibi ülkelerin içinde bulunduğu birçok Orta Afrika ülkesinde genetik bir özellikten dolayı tenleri beyaz renkte doğan albino çocuklar böyle bir hurafenin başlıca kurbanlarını oluşturuyor. Bu bölgelerde yaşayan kimi toplumlarda albino çocukların cadı veya büyücü olduklarına, ifritler ve cinler tarafından ele geçirildiklerine dair hurafeler halen yaşamaya ve bazen de can almaya

devam ediyor. Albino çocukların insan hakları üzerine çalışan BM uzmanı Ikponwosa Ero'nun geçtiğimiz aylarda yayımladığı rapor bu bölgede 26 ülkede albinolara karşı yüzlerce saldırının gerçekleştirildiğini ve bu nedenle kimi çocukların canlarını, kimilerininse uzuvlarını kaybettiklerini ortaya koyuyor. Pek çok yerde albino çocukların aileleri tarafından sokağa atıldıkları artık bütün dünyanın malumu... Ancak iş bu kadarla kalmıyor. Kimi zaman büyü yapmak için de kullanıldığından albino çocukların kesilen uzuvları yüksek fiyatlara alıcı bulabiliyor.

KUZEY DAKOTA

ONLAR İÇİN 'KUTSAL', BEYAZ ADAM İÇİN 'HURAFE'

Sioux'lar (Siyu) beyaz adama karşı ayaklanarak savaştıklarında takvimler 1876'yı gösteriyordu. Kuzey Dakota'nın yerlilerini teşkil eden bu Kızılderili kabilesi aradan geçen 140 pasif yılın ardından şimdi ilk defa büyük bir direnişe geçmiş durumda. Amaçları yine topraklarını daha doğrusu topraklarının kutsiyetini korumak... Ama bu defa çarpışarak değil barışçıl direniş yoluyla hareket ediyorlar. Geçtiğimiz ay Standing Rock Reservation denilen kendilerine mahsus bölgede 300 Kızılderili kabilesinin bayrakları altında direniş için toplanan Sioux'lar tarihi topraklarından, kutsal saydıkları yerlerden ve bölgenin temel su kaynağı olan Nissouri Nehri'nin altından geçmesi planlanan boru hattının durdurulması için direniyor. Dakota Access boru hattını inşa eden beyaz adama göre ise bütün bunlar bir hurafeden ibaret. Kızılderililere göre ise topraklarının kutsallığı beyazları bağlamayabilir ama toprağın ve suyun kirlenmesi bir hurafe değil.

İSPANYA

DÖVÜŞ KULÜBÜ ARTIK BİR KURGUDAN İBARET DEĞİL

Chuck Palahniuk'un ünlü romanı *Dövüş Kulübü* hem romanı hem filmiyle dünyada çok ses getirmişti. Aslında gerçek hayatta bir yer sahibi olan insanların gizli bir dövüş kulübünde insanlık dışı dövüşlere katılmaları üzerine kurulu bu roman ve filmi oldukça ağır bir toplum ve düzen eleştirisi içeriyordu. Ancak bu mesajı herkesin doğru anladığını söylemek mümkün değil gibi. Tıpkı sistem eleştirisinin temel sembolü olan bu dövüş kulübünü gerçek hayatta kuran İspanyol gençleri gibi. İspanya'nın Lugo şehrinde sosyal medya üzerinden organize olan 14-15 yaş grubundaki gençlerin tıpkı romandaki gibi bir dövüş kulübü kurdukları ve gizli mekânlarda 50 kişiye kadar varan dövüş seansları düzenledikleri ortaya çıkarıldı. Şehrin değişik bölgelerindeki okullardan gençlerin 30 ila 50 kişilik gruplar halinde düzenledikleri bu dövüşleri ise emniyet güçleri değil *La Voz De Galizia* gazetesi ortaya çıkardı. Dövüş kulübüne katılan ismi gizli gençlerden alınan bilgilere göre kulübün üyeleri arasında sadece erkeklerin değil kızların da bulunduğu ve dövüşlere katıldıkları açıklandı.

WASHINGTON

ABD SİYASET HAYATININ EN TEHLİKELİ ADAMI

“Donald Trump, ABD'ye başkan olursa bu dünyanın çivisi çıkmış demektir” demiştik. Şimdi dünyanın çivisi gerçekten çıkma riskiyle karşı karşıya. Ancak bu defa Trump'tan bile daha büyük bir tehdit söz konusu, üstelik Beyaz Saray'da ve Beyaz Saray'ın stratejik beyninin başında. Bu tehdidin adı: Steven Bannon. Dünyanın istemediği adam Donald Trump'ı ABD başkanlığına götüren seçim kampanyasının başarısında en büyük pay sahibi Trump'ın ideologu ve kampanya yöneticisi Steven Bannon'du. Bannon bu başarısını şimdi Beyaz Saray'ın Strateji Şefi ve başkanın yüksek danışmanı payeleriyle taçlandırdı. Yani ülkenin en güçlü adamlarından ve beyinlerinde biri oldu. Daha önce aşırı sağcı bir haber sitesi olan *Breitbart News*'u yöneten ve hiç politik tecrübesi olmayan Bannon'un konumu artık dünya siyaseti için de büyük bir risk. Zira 62 yaşındaki Bannon, ultra muhafazakâr, beyazların üstünlüğüne inanan, popülist, kışkırtıcı, provokatör, aşırı millîci, sekte, antisemit ve İslamofobik bir aşırı sağcı olarak biliniyor ve bunları çoktan ispatladı bile. *Bloomberg* onu şöyle tanımlıyor: “ABD siyaset hayatının en tehlikeli adamı.”

GUANTANAMO

TRAVMANIN GÖRÜNMEYEN YÜZÜ

Amerikalıların El-Kaide mensubu olmak gibi suçlamalarla yıllarca insanları sürdürdükleri Guantanamo Cezaevi'nin, burada uygulanan işkenceler ve kötü muameleler nedeniyle tutuklular açısından nasıl bir yer olduğuna ilişkin çokça tanıklık ve rapor yayınlandı. Bütün bunlar Guantanamo'nun neden olduğu travmaların sadece görünen ve ortaya çıkarılan yüzüydü ve sadece tutukluları ilgilendiriyordu. Oysa şimdi ortaya çıkmaya başlayanlar ise Guantanamo'nun sadece tutuklular için değil gardiyanlar için de nasıl bir cehennem olduğunu gösteriyor. 'Army Institute of Public Health' adlı kurumun 2010'da hazırladığı ve ancak günümüzde ortaya çıkarılan raporuna göre Guantanamo'daki insanlığa yakışmayan şartlar ve uygulamalar burada görevli bulunan askerler üzerinde de travmalara varan olumsuz etkiler yarattı. Kuruma göre sadece 2008-2011 yılları arasında davranış bozukluklarına varan travmatik bozukluklar yaşayan 19 asker görevden alınmak zorunda kaldı. Bu raporun yanında asker ve gardiyanlarla yapılan görüşmelere dayanan iki askeri rapor daha Guantanamo'da görev yapan birçok gardiyan ve askerin savaş bölgelerinde rastlanan psikolojik sorunlara yakalandıkları ve travma sonrası stres bozukluğuna düştüklerini gösteriyor.

ARALIK
2016

BELÇİKA MAHKEMESİNİN PKK HAKKINDA ALDIĞI KARAR ÖNCELİKLE AVRUPA BİRLİĞİ'NİN TERÖRLE MÜCADELEDE BENİMSEDİĞİ ORTAK POLİTİKALARDAN NE KADAR UZAK OLDUĞUNUN EN ÇARPICI MİSALLERİNDEN BİRİ. AB'NİN PKK'YI TERÖR ÖRGÜTÜ LİSTESİNE ALMIŞ OLMASI ÜYE ÜLKELERİN TAMAMI TARAFINDAN BENİMSENMESİ GEREKİRKEN, BELÇİKA'DAKİ MAHKEMENİN SÖZ KONUSU KARARI BU DURUMA HUKUKİ BİR AYKIRILIK OLUŞTURUYOR.

AVRUPA BİRLİĞİ'NE GÖRE PKK BİR TERÖR ÖRGÜTÜ AMA...

FUAT KEYMAN
Prof.Dr.

MURAT YEŞİLTAŞ
Doç.Dr./SETA

Geçtiğimiz günlerde Belçika mahkemesi PKK'nın üst düzey 36 yöneticisinin yargılandığı davada PKK'nın, "silahlı mücadele kapsamında hareket eden bir yapılanma" olduğunu belirterek terör örgütü olmadığına yönelik karara vardı. Peki, 2006 yılında Avrupa Birliği'nin terör örgütü listesine aldığı PKK hakkında AB'ye üye olan bir ülkenin mahkemesinin böyle bir karar almasının perde arkasında hangi nedenler yatıyor? AB'nin PKK ile olan ilişkileri hangi temel dinamiklere dayalı olarak geliyor? Türkiye Günlüğü'nde bu ay, bütün bu soruların cevaplarını Prof. Dr. Fuat Keyman ve Doç. Dr. Murat Yeşiltaş'ın görüşlerine başvurarak aradık.

Belçika mahkemesinin böyle bir karar almasının nedenleri hakkında neler söyleyebilirsiniz?

FUAT KEYMAN: Esasında Avrupa Birliği kurumları nezdinde PKK hâlâ bir terör örgütü olarak kabul ediliyor. Şahsen ben AB'nin genişlemeden sorumlu yetkilileriyle bu dönemde iki kere konuştum. Yetkililer AB'nin PKK'ya karşı olan tavrında bir değişim yahut yumuşama içinde olduğu söylentilerini kesin bir dille reddediyorlar. PKK'nın 2016 Haziranı'ndan beri artan saldırgan tavrına karşı Türkiye'nin duruşunu da kesinlikle desteklediklerini

belirtiyorlar. Fakat buna karşın AB, 'vize liberalizasyondaki' terörle ilgili maddede bir yumuşama istiyor. Bu da taraflar arasında bir anlayış farkının doğmasına ve tartışmalı kararların ortaya çıkmasına neden oluyor. Bunun en bariz yansımasını Belçika mahkemesinin almış olduğu kararlarda görüyoruz. Gerçi alınan bu karar Belçika üst mahkemesi üzerinden döndürülebilir ama burada Türkiye'yi haklı olarak rahatsız eden ikili bir standart söz

konusu. Zira AB PKK'yı terör örgütü olarak görürken Brüksel'den çıkan bir mahkeme, PKK'nın terör örgütü olmadığı üzerine bir karar alabiliyor. Türkiye, hem ülke içi hem de bölgedeki gelişmelerden dolayı PKK ile yoğun bir mücadele halinde. Burada Türkiye'nin rahatsız olması haklı görülebilecek nesnel bir temele dayanıyor çünkü biz hem söylem hem de alınan kararlar düzeyinde AB'nin tavrında bir muğlaklık görüyoruz.

ALINAN KARAR HUKUKİ OLMAKTAN ZİYADE SİYASİDİR

Son yıllarda yapılan araştırmalarda gördüğümüz kadarıyla Avrupa'daki 'Kürt diasporası'nın etkinlik alanı giderek genişliyor. Özellikle Almanya, Fransa, Hollanda gibi AB'nin önemli ülkelerinde bir 'Kürt diasporası' sorunu söz konusu. Eğer PKK ile ilgili çok sert bir sürece girerlerse kendi ülkelerinde de terör faaliyetlerinin gerçekleşeceğinden çekiniyorlar.

MURAT YEŞİLTAS: Aslında, Belçika mahkemesinin PKK hakkında aldığı karar öncelikle Avrupa Birliği'nin terörle mücadelede benimsediği ortak politiklardan ne kadar uzak olduğunun en çarpıcı misallerinden biri. AB'nin PKK'yı terör örgütü listesine almış olması üye ülkelerin tamamı tarafından benimsenmesi gerekirken, Belçika'daki mahkemenin söz konusu kararı bu duruma hukuki bir aykırılık oluşturuyor. Burada temel soru, böylesi bir karar 'neden ve nasıl' böylesi bir zamanda alınıyor şeklinde olmalı. Bu sorulara cevap vermek için elbette söz konusu kararı hukuki bir karar olarak okumak yerine, siyasi

bir karar olarak okumak gerekiyor. AB-Türkiye arasındaki ilişkiler, başta mülteci sorunu olmak üzere bir dizi başka sorundan dolayı son yıllarda önemli bir ivme kaybetmişti. Öyle ki Türkiye Avrupa'nın iç siyasal ve kimlik tartışmalarının bir cephesi olarak konuşulmaya başlandı. Almanya başta olmak üzere, Belçika, Fransa ve Avusturya gibi ülkelerdeki hükümet ya da muhalefet partileri Türkiye üzerinden iç siyasette kendi konumlarını pekiştirmeye çalışan bir söylem ve stratejiyi benimsediler. Öte yandan, Suriye iç savaşında PYD'ye yönelik bilinçli bir şekilde oluşturulan 'seküler imaj', Avrupa'da PKK'ya daha fazla alan

açtı ve PKK böylece Türkiye karşıtı kampanya içinde adeta kaldıraç rolü oynamaya başladı. Dolayısıyla Avrupa hem Türkiye tartışmasını PKK'yı normalleştiren bir söylem üzerinden inşa etti hem de bölgesel ölçekte Kürtler üzerinden Ortadoğu'da kendilerine yeni bir 'demokrasi hikâyesi' kurmaya çalıştı. Bu nedenle de PKK'ya yönelik sempati Avrupa çapında ülkeler ve hükümetler düzeyinde daha fazla artmaya başladı. Avrupa'nın bu tavrını genelleştirmek her ne kadar zor olsa da, bu tavrın özellikle PKK'nın Avrupa stratejisi ve radikal sağın Avrupa'da yükselmesi ile artacağını söylemek mümkündür.

AVRUPA HER ZAMAN PKK'YA BİR YAKINLIK BESLEMİŞTİR

Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda gibi AB ülkelerinin PKK'ya karşı yaptırımlarının sadece onu terör örgütü listesine almakla kaldığına şahit oluyoruz. Ancak mezkur ülkelerin tavırlarına baktığımızda alınan bu kararın da 'bir göz boyamadan ibaret' olduğunu gözlemliyoruz zaman zaman. Bunun temel nedenleri hakkında neler söyleyebilirsiniz?

FUAT KEYMAN: Burada birkaç maddenin birleşimiyle konuşmamız gerekiyor. Son yıllarda yapılan ve benim de içinde bulunduğum araştırmalarda gördüğümüz kadarıyla Avrupa'da ki 'Kürt diasporası' sayı, faaliyet ve etkinlik anlamında giderek genişliyor. Özellikle Almanya, Fransa, Hollanda gibi AB'nin önemli ülkelerinde bir 'Kürt diasporası' sorunu söz konusu. Eğer PKK ile ilgili çok sert bir sürece girerlerse kendi ülkelerinde de terör faaliyetlerinin gerçekleşeceğinden çekiniyorlar. Avrupa'nın PKK ile olan ilişkilerinde işte bu giderek yaygınlaşan 'Kürt diasporası' gerçekliğini göz ardı etmememiz gerekiyor. 1980'lerde Diyarbakır cezaevinde başlayan ve bugünlere gelen Kürt meselesi ve PKK sorununda artık ikinci bir

jenerasyon var. Yapılan araştırmalarda yeni jenerasyonun gençleri fazlasıyla 'etnik milliyetçi' olarak karşımıza çıkıyorlar. Ama mesela bu gençlere; Diyarbakır'a, Batman'a, Hakkari'ye gidip gitmedikleri sorulduğunda gitmediklerini söylüyorlar. Bu şekilde de buradaki aktörlerden çok daha etnisist bir söyleme sahip oldukları görülüyor ne yazık ki.

Diğer taraftan baktığımız zaman, AB kurumları ve ülkelerinin PKK ile olan ilişkilerinde son dönemlerde ortaya çıkan muğlaklığın Türkiye'nin bağımsız tavrı, kendi çıkarları doğrultusunda daha aktör olarak hareket etmesinden duydukları rahatsızlığın bunda çok büyük bir etken olduğunu iskalamamamız gerekiyor. Son dönemlerde bizim

sadece AB değil ABD ile olan ilişkilerimizde de sorun tam olarak bu bağlamda ortaya çıkıyor aslında. AB'den farklı olarak ABD'de bir 'Kürt diasporası' meselesi yok belki ama buna karşılık ABD'nin Ortadoğu'da bölgesel ve küresel anlamdaki çıkarları bağlamında Türkiye'nin kendine has takındığı tavır, taraflar arasındaki makasın giderek açılmasına neden oluyor. Türkiye, söylemini ve hareketini kendi çıkarları temelinde geliştiriyor ve bir aktör olarak bu süreçte yer almak istiyor. Bu da Türkiye'nin AB ve ABD ile olan ilişkilerindeki makasın git gide açılmasına neden oluyor. O yüzden burada ikili bakmak gerekiyor. Bir tanesi, Avrupa'da ki Kürt diasporasının giderek güçlenmesine bağlı olarak gelişen sosyolojik değişimler

diğer taraftan Türkiye'nin kendi çıkarlarını merkeze alıp aktör olarak hareket etmesini de temel veri almamız lazım. Bu esasında bize Türkiye ABD ilişkilerinde ki sorunun mahiyetini de açıklıyor.

Bunun dışında Türkiye'nin hareketi ile Avrupa ve ABD'nin hareketlerinde farklılık çıkarsa PKK'nın Batı tarafından Türkiye'ye karşı bir koz olarak kullanılabileceğini de tecrübe ile biliyoruz.

MURAT YEŞİLTAS: Avrupa her zaman PKK'ya bir yakınlık beslemiştir. Her ne kadar terör örgütü olarak tanımlasa da gerçekte PKK ile yakın ilişkileri olan birçok Avrupa ülkesinin varlığından bahsetmek mümkündür. Bu destek birkaç şekilde olabilir. Birincisi, PKK'nın Avrupa'daki faaliyetlerini bir sivil

toplum aktivitesine indirgeyerek görmezden gelmek veya normalleştirmek şeklindedir. Belçika, Fransa, Avusturya ve Almanya bu ülkelerin başında gelmektedir. İkincisi, PKK'nın Türkiye karşıtı propagandasının bütün argümanlarını sorgusuz bir şekilde satın alarak Türkiye karşıtı söylem için kullanmak şeklindedir. Üçüncüsü ise PKK'ya ikincil veya üçüncül araçlarla imkân sağlamaktır. Burada her ülkenin Türkiye'ye yönelik kendi hesabı olduğunu söylemek daha doğru bir ifade biçimi olur. Yani Fransa'nın PKK ile olan ilişkisi ile Almanya ya da Belçika'nın PKK ile olan ilişkisi arasında farklılıklar söz konusudur. Zaman zaman bu ülkelerin PKK'yı Türkiye'ye karşı bir koz olarak kullandıkları durumlar da söz konusu olmuştur. Özellikle 1990'lı yıllar bu anlamda daha faz-

la karanlık ilişkilerin olduğu yıllardır. Öcalan'ın Suriye'den çıktıktan sonra gittiği ülkelere bakın: Rusya, Yunanistan ve İtalya. 2000'ler ile birlikte Avrupa ülkelerinin tavırlarında bazı değişimler yaşansa da özellikle Arap Baharı ile birlikte daha kesin bir değişim gösterdi ve Avrupa ülkeleri daha açık bir destek vermeye başladı. Bunun arkasında birçok neden olmakla birlikte en önemli nedeni Avrupa'nın bazı ülkelerinin PKK sorununu Türkiye adına bir terör meselesi olarak görmemesi yatıyor. Bununla birlikte, Türkiye'nin Suriye ve Irak'taki etkinliğini kırılması için bazı ülkelerin çaba içinde olduğu anlaşılıyor. Bu bağlamda AB ülkeleri, şayet Türkiye AB'ye üye olacaksa zayıf bir şekilde üye olmasını ya da Türkiye'nin üye olmaması için sorunlarını çözememiş bir halde kalmasını istiyorlar.

TÜRKİYE AVRUPA'DA PKK KARŞITI BİR SİVİL TOPLUM DAYANIKLILIĞI OLUŞTURMALI

Türkiye Avrupa'nın bu tavrına göre nasıl bir strateji izlemeli ve neler yapmalıdır size göre?

FUAT KEYMAN: Bugün Türkiye ile AB arasındaki ilişkilerde benim devletin üst düzey karar vericilerinden aldığım intiba, Türkiye'nin PKK, FETÖ ve DAİŞ'i sadece bir siyasi tehdit değil bizzatihi varlığına bir tehdit olarak değerlendirdiği yönünde. Bugün ben de Türkiye'nin AB ve ABD ile ilişkiler konusunda geçmişten farklı olarak çok daha ciddi ve çok daha sert olduğunu gözlemliyorum. Avrupa ve ABD'nin, Türkiye'nin bu üç örgütü varlığına tehdit olarak algılamasını anlamaları lazım. Fakat burada önemli bir algı farklılaşması var. AB ve ABD bunu ısrarla anlamak istemiyor-muş gibi gözüküyorlar. Anlamak istemeyince de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da açıkladığı gibi Türkiye bu süreçlere siyasal değil varlıksal tehdit zemininde yaklaşacaktır. Bu yüzden de ben 2017'ye giderken Türkiye AB ve Türkiye ABD ilişkilerinde ciddi bir kriz olduğunu ve bu krizin de esasen az önce ifade ettiğim gibi FETÖ, PKK VE DAİŞ'in

Türkiye tarafından 'varlıksal tehdit' olarak algılanmasına AB ve ABD'nin yeterince empati yapmamasından kaynaklandığını düşünüyorum. Eğer ABD ve AB bu üç boyutlu varlıksal tehdidi anlamamakta ısrar ederse Türkiye ile olan ilişkilerinde makas git gide açılacaktır. Ben Türkiye'nin kendi çıkarlarından, ilkelerinden taviz vermemek kaydıyla Batı ile olan ilişkilerinde köprüleri atmaması gerektiğini düşünüyorum.

MURAT YEŞİLTAS: Türkiye öncelikle PKK'nın Avrupa stratejisindeki dönüşümleri çok iyi analiz etmek zorunda. PKK'nın Avrupa stratejisinin temel boyutunun AB'nin terör listesinden çıkmak olduğunu anlamamız gerekiyor. PKK bunun için mümkün olduğunca sivil toplum eksenindeki faaliyetlere odaklanarak, PKK'yı farklı sivil toplum örgütleri aracılığıyla normalleştirmek istiyor. Bu nedenle Türkiye'nin PKK'nın bu stratejisi karşısında alternatif sivil-toplum

modellerini destekleyerek Avrupa çapında PKK karşıtı bir sivil toplum dayanıklılığı oluşturması gerekiyor. Avrupa-Türk diasporasının buradaki rolü son derece önemli. Bu bağlamda Türkiye'nin Türk diasporasını güçlendirecek formüller bulması gerekiyor. Diğer taraftan Türkiye'nin özellikle Müslüman-Türk toplumunun Avrupa siyasetine daha fazla girmesini sağlayarak PKK'ya müzahir tarafları dengelemesi gerekiyor. Böylesi bir stratejisinin devletlerarası boyutu da son derece önemli. İkili ilişkilerde, Türkiye'nin ciddiyetini her seferinde göstermesi gerekiyor. Bu konuda verilecek her taviz Türkiye'nin Avrupa-PKK'sı sorunuyla ileriki dönemlerde daha fazla karşı karşıya kalması anlamına gelecektir. Bu nedenle içerdeki terörle mücadelelenin askeri boyuttan soyutlanmış daha yumuşak halinin Avrupa'ya taşınması için geniş kapsamlı bir mücadele stratejisine ihtiyaç her zamankinden daha fazladır.

KLİMA SİSTEMLERİ

for a greener tomorrow

Keşfetteam! Mitsubishi Electric'ten eşi benzeri olmayan bir hizmet...

Keşfetteam, daha fazla konfor ve enerji tasarrufu sağlayan katma değerli bir keşif hizmetidir

Keşfetteam ekibimiz, en son teknoloji ekipmanlarla termal görüntüleme yaparak keşif yapılan ortamdaki yalıtım sorunlarını, ısı köprülerini, dış duvarlar ve kapı ile pencerelerdeki ısı kaçak noktalarını tespit ederek sizleri yaşayabileceğiniz konforsuz koşullar hakkında bilgilendirir. Böylece hem daha az enerji tüketmenizi hem de klimalarınızdan tam verim alabilmenizi sağlar.

“
*En verimli
klima
kullanımını
Keşfetteam!*
”

Siz de keşfedin

<https://kesfetteam.mitsubishielectric.com.tr>

444 7 500

keşfetteam

BATI KENDİ İÇİNDE BİR YÜZLEŞMEYE DOĞRU YOL ALIYOR

MAKALE

TRUMP! REİS!

FATMANUR ALTUN

“

ABD’de Trump yahut Avrupa’da yükselişe geçen aşırı sağ, Batılı halkların kendi iç çelişkilerine ve Batılı müesses nizamın bütün dünyada sergilediği adaletsizliklere verilmiş yıkıcı cevaplar olarak varlık buluyor. İki yüz yıldır ölüm, zulüm ve sömürü biriktirmiş olan Batı’nın dünyayı örümcek ağı gibi saran sömürgecilik ve bağımlılık rüyasından, kendi içerisinde bir alt üst oluşla uyanması ise mukadder görünüyor.

MAKALE

8 Kasım 2016'da ABD'de gerçekleşen başkanlık seçimleri Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en yakından takip edilen ABD seçimleri olarak kayıtlara geçti. Trump ve Clinton isimleri evlerde, okullarda hatta kabul günlerinde konuşulur oldu. Okul bahçelerinde çocukların 'Trumpçı-Hillaryci' olarak gruplara ayrılıp oyun oynadıklarını duydu bu kulaklar. Beş yaşındaki oğlum bana; 'Anne biz kız olanı mı, erkek olanı mı tutuyoruz' diye sordu. Seçim akşamı televizyon ekranlarından 'swing state'deki (salıncak eyaletler) oy dağılımlarını ilgiyle takip ettik. Barkovizyonlara yansıyan Amerikan haritası önünde 'Florida eyaleti sayılan oylar' benzeri ifadeler kullanan spikerler eşliğinde seçimin kaderini eyalet eyalet takip ettik. Kimilerimiz 'resmi olmayan kesin sonuçlara göre' seçimin galibini öğrenmek üzere gün ışımadan televizyonların karşısına geçti. İlginin boyutlarını çok güzel ifade eden bir tweet şu şekildeydi: "North Carolina Bismarck Lisesi 7 nolu sandığa müşahit lazım, duyuralım arkadaşlar."

Amerikan seçimlerinin dünya için anlamı

ABD başkanlık seçimlerinin kendisi kadar dikkate değer olan bu ilginin altında belli saikler yatıyordu kuşkusuz. Her şeyden önce Amerika Birleşik Devletleri, tarihinin hem en çekişmeli hem de en çirkef seçim kampanyalarından birine şahitlik etti. Bu yönüyle 8 Haziran seçimleri Türkiye için olduğu kadar bütün dünya için de hiç değilse magazinsel yönü itibarıyla ilgi çekici oldu. Ne var ki Türkiye'nin de bir parçası olduğu coğrafya açısından söz konusu seçimler bundan öte bir anlam ifade etti. Zira bölgenin kaderi ile yaklaşan ABD seçimleri bu kez çok yakından ilişkili gibi görünüyordu.

Bölgede süregiden savaşlar ve çekişmelerde sekiz yıllık Obama yönetiminin imzası vardı ve adaylardan biri Obama politikalarının doğrudan temsilcisi olarak siyaset sahnesindeki yerini alıyordu. Vekâlet savaşları, drone saldırıları, yurtlarından sürülen milyonlar ve tarihin gördüğü en büyük mülteci dramı Obama yönetiminin mirası olarak anılırken, bu acıların mimarlarından birinin Amerika'da başkanlık koltuğuna oturacak olması ihtimali bile bölge ülkeleri açısından derin bir ümitsizlik hissiyatı oluşturmuştu. Bölgenin insanları Amerika'dan medet umamayacaklarını öğrenmişlerdi öğrenmesine ama yaşadıkları acıları devam ettireceği neredeyse kesin olan birini Amerikan başkanı olarak görmek noktasında isteksizdiler.

Öte yanda ise ırkçı ve Müslüman karşıtı söylemleriyle Trump yer alıyordu. Trump, Müslüman coğrafyalarda yaşayan insanlar için hem Müslümanları hem de diğer bütün azınlıkları dışlayıcı söylemiyle rahatsız ediciydi etmesine lakin Trump'ın söylemi, yalnızca azınlıkları yahut yabancıları değil bir taraftan da belki Amerikan tarihinde hiç olmadığı kadar yerleşik düzeni ve bu düzenin sahibi olan elitleri hedef alıyordu. Trump'a bu coğrafyada bir parça da olsa kredi verilmesinin en önemli nedeni bu ırkçı ve Müslüman karşıtı söylemlerine rağmen, Müslüman coğrafyaları onlarca yıldır kan gölüne çeviren müesses nizamın tekerine çomak sokma ihtimaliydi. Zira Obama yönetiminin demokrasi, insan hakları gibi söylemleri hiç dilinden düşürmeden, bunca büyük acıya sebep olmasında/seyirci kalmasındaki ikiyüzlülük artık gizlenemeyecek büyük bir kusur olarak ortada duruyordu. Bu yönüyle Trump için en sık kullanılan tabir 'kötünün iyisi' oluyordu.

TRUMP, MÜSLÜMAN COĞRAFYALARDA YAŞAYAN İNSANLAR İÇİN HEM MÜSLÜMANLARI HEM DE DİĞER BÜTÜN AZINLIKLARI DIŞLAYICI SÖYLEMİYLE RAHATSIZ EDİCİYDİ ETMESİNE LAKİN TRUMP'IN SÖYLEMİ, YALNIZCA AZINLIKLARI YAHUT YABANCILARI DEĞİL BİR TARAFTAN DA BELKİ AMERİKAN TARİHİNDE HİÇ OLMADIĞI KADAR YERLEŞİK DÜZENİ VE BU DÜZENİN SAHİBİ OLAN ELİTLERİ HEDEF ALIYORDU.

Amerikan seçimlerinin Türkiye'den görünen yüzü

Türkiye özelinde ise durum çok daha kritik olduğu için ABD seçimlerine ilgi de o oranda fazla oldu. Zira Obama yönetimi ve bu yönetimin dışişleri bakanı olarak Hillary Clinton, Türkiye'de 15 Temmuz 2016'da kanlı bir darbe girişimine imza atan Gülen çetesi'nin yığınak yaptığı bir siyasi figürdü. Söz konusu ilişkinin mahiyetine dair o kadar çok bilgi ve belge kamuoyuna yansıdı ki Clinton'ın kendisi de bu ilişkiyi hiçbir zaman yalanlayamadı. Böylesi bir ilişki, hali hazırda FETÖ örgütünün elebaşı olan Fethullah Gülen'i iade etmeyecek Türkiye karşısında FETÖ'nün yanında yer alan ABD'nin bu politikasının, Clinton'ın seçilmesi halinde devam edeceği anlamına geliyordu. Dahası Hillary Clinton'ın, DAİŞ karşısında YPG/PKK güçlerinin daha fazla desteklenmesi gerektiğine dair net açıklamaları bulunuyordu. Bu haliyle Clinton'ın ABD'de başkan olması Türkiye aleyhine yeni oluşumlara kapı aralanması demek olacağı için Türk insanı ABD seçimlerini ilgiyle izlemişti.

Sıradan vatandaşın kolaylıkla hissedebildiği gerçek şuydu: Gülen çetesi her nerede varlık bulmuşsa orada yığınağını hep müesses nizamdan ve onun güçlü gördüğü aktörlerinden yana yapmıştı. FETÖ'nün Türkiye'de yargı bürokrasisini yahut askeri bürokrasiyi ele geçirmek için gösterdiği çabayla, ABD'de Hillary Clinton'ı desteklemesi arasında mahiyet açısından hiçbir fark yoktu. Bu nedenle Amerika'da Clinton'ın başkan olarak seçilmesi, FETÖ'nün Amerika'da ciddi bir güç kazanması anlamına gelecekti.

Amerikan seçimleri yaklaştıkça FETÖ mensuplarının Clinton kampanyasına giderek daha fazla asımları sosyal medya

ABD TARİHİNİN EN ÇİRKEF SEÇİMLERİNDEN BİRİNE ŞAHİT OLDUK

DONALD TRUMP

OBAMA YÖNETİMİ VE BU YÖNETİMİN DIŞ İŞLERİ BAKANI OLARAK HILLARY CLINTON, TÜRKİYE'DE 15 TEMMUZ 2016'DA KANLI BİR DARBE GİRİŞİMİNE İMZA ATAN GÜLEN ÇETESİNİN YIĞINAK YAPTIĞI BİR SİYASİ FİĞÜRDÜ. SÖZ KONUSU İLİŞKİNİN MAHİYETİNE DAİR O KADAR ÇOK BİLGİ VE BELGE KAMUOYUNA YANSIDI Kİ CLINTON'IN KENDİSİ DE BU İLİŞKİYİ HİÇBİR ZAMAN YALANLAYAMADI.

kullanıcılarının da dikkatlerinden kaçmadı. Bu süreçte adeta FETÖ mensuplarını çileden çıkarmak için üretilen 'Trump Reis' yakıştırması Amerikan seçimlerinin Türkiye'deki en renkli yansımalarından biri olarak kayıtlara geçti. Zira FETÖ'nün Türkiye projeksiyonunda nasıl Tayyip Erdoğan'ın yeri yoksa, ABD projeksiyonunda da Trump'ın yeri yoktu. Yani Trump, müesses nizamı ifade ettiği gibi hedef alırsa FETÖ'nün de tekerine çomak sokmuş olacaktı.

Bu tarafgirliği nazara vererek; "Trump zaferi dünyadaki bütün İslam düşmanlarını sevindirdi. Bir de dünyadan kopuk, kendi dar şablonlarına esir olmuş bazı İslamcılarımızı" şeklinde tweet atan Mustafa Akyol ve benzerleri, insanımızın bu konudaki hassasiyetini ve kavrayışını hiç anlamadıklarını ortaya koymuş oldular.

Amerikan seçimleri ve Batı içi hesaplaşma

Trump'ın Türkiye'de görece sempati ile karşılanmasına hizmet eden dinamiklerin başında Obama yönetiminin ve Clinton'ın ikiyüzlülüğünden duyulan usanç ve müesses nizamın Türkiye için tezgâhladıklarından duyulan endişe geliyordu. Benzer bir sürecin Amerika'da da yaşandığını gösteren

pek çok delil ortaya çıktı. İngiltere halkının Avrupa Birliği'nden ayrılma yönünde oy kullandığı referandumun hemen akabinde Batı'daki gelişmelerin seyri üzerine pek çok düşünce insanı uyarılarda bulunmaya başlamışlardı. Bürokratlar ve gazeteciler ABD seçimlerinden Clinton'ın galip olarak çıkacağından emin görünseler de bu görüşe katılmayan fakat medyada kendilerine yer bulamadıkları için seslerini duyuramayan onlarca isim vardı. *Los Angeles Times*'dan Vincent Bevins, Brexit sonrası şu görüşlerine ancak kendi Facebook sayfasından yer bulabilmişti:

"Gerek Brexit gerekse Trumpizm, şehirli elitlerin 30 yıldır cevaplamayı reddettikleri meşru sorulara verilmiş çok ama çok yanlış cevaplardır. 1980'lerden beri zengin ülkelerin elitleri, kendilerine fazlaca güvendiler, bütün kazançları kendilerine aldılar ve ne zaman kendileri dışında birileri konuşsa kulaklarını tıkadılar. Şimdiyse seçmenlerin isyanını dehşetle izliyorlar."

Gleen Greenwald'da Trump'ın seçim zaferi henüz bir ihtimalken şu satırları kaleme almıştı:

"Elitler kendilerindeki temel kusurları tanımlamak ve onlara yönelmek yerine, enerjilerini yarattıkları

yozlaşmanın kurbanlarını şeytanlaştırmaya harcıyorlar. Bütün bunları, şikâyetleri itibarsızlaştırmak ve onlara anlamlı şekilde yanıt üretme sorumluluğundan kaçmak için yapıyorlar. Bu reaksiyon, elit kurumlarının reforme edilemeyecek derecede çıkar odaklı, zehirli ve yıkıcı oldukları ve bu nedenle yıkılmaları gerektiği şeklindeki algıyı güçlendirmekten başka bir işe yaramıyor. Bu da geleceğimize daha pek çok Brexit ve Trump olmasını sağlamaktan başka bir sonuç vermeyecek."

Rüyadan uyanış mı?

Bunlar gösteriyor ki Trump ile ortaya çıkan sonuç; Batı'nın kendi içinde bir hesaplaşmaya doğru yol aldığı olarak görünüyor. ABD'de Trump yahut Avrupa'da yükselişe geçen aşırı sağ, Batılı halkların kendi iç çelişkilerine ve Batılı müesses nizamın bütün dünyada sergilediği adaletsizliklere verilmiş yıkıcı cevaplar olarak varlık buluyor. İki yüz yıldır ölüm, zulüm ve sömürü biriktirmiş olan kendi coğrafyamız için bu alt üst oluşun neler getireceği belirsizliğini korrurken, Batı'nın dünyayı örümcek ağı gibi saran sömürgecilik ve bağımlılık rüyasından kendi içerisinde bir alt üst oluşla uyanması ise mukadder görünüyor.

ANNE BİZ KIZ OLANI MI, ERKEK OLANI MI TUTUYORUZ?

BOĞAZ'DA LEZZETİN YENİ ADRESİ

İstanbul'un en güzel manzarası Boğaz'a karşı olandır; ancak Ma-i Café-Restaurant'ın tok alametifarikası nefes kesen Boğaz manzarası değil.

Zengin serpmeli kahvaltısı ve dünya mutfagından seçkin lezzetleri barındıran menüsü ile Sarıyer'de Eski Büyükdere İskelesi'nin içinde bulunan Ma-i Café-Restaurant, şehrin kalbinde huzur bulacağınız Boğaz'a nazır yemekler için sizi bekliyor.

www.eskibuyukdereiskelesi.com

Tel: 0212 234 36 16 Fax: 0212 234 36 18 Email: info@eskibuyukdereiskelesi.com

ESKİ
BÜYÜKDERE
İSKELESİ

MAKALE

PEDOFİLİNİN KÖKLERİ

ZEYNEP
TEMİZER
ATALAR

Eğer ağacın köklerinin, çok erken dönemlerden itibaren toprağa doğru yol aldığını söylüyorsak, o zaman bir kız çocuğunun erken evlilik konusunda neden rıza gösterdiğinin, ya da neden kendini koruyamayıp istismarı kabul eden bir yapıda olduğunun dinamiklerini, yaşamının ilk yıllarında aramak gerekir.

KAFAMIZI KUMDAN ÇIKARMAMIZ İÇİN ÇOK FAZLA SEBEP VAR!

18 YAŞINI GEÇMİŞ VE YETİŞKİN OLARAK DEĞERLENDİRİLEN HER BİREY, **HERHANGİ BİR SOSYAL YA DA KÜLTÜREL BAĞLAYICILIĞA DAYANARAK**, 18 YAŞINDAN KÜÇÜK BAŞKA BİR BİREYDEN CİNSEL ANLAMDA FAYDALANAMAZ! EĞER BUNA YÖNELİK HERHANGİ BİR EYLEMDE BULUNURSA, HASTADIR; CEZALANDIRILMASI VE/VEYA TEDAVİ EDİLMESİ GEREKİR.

PEDOFİLİ GİTTİKÇE ARTAN BİR ÇİĞLİK HALİNE GELMEYE BAŞLADI

Yazmaya başlarken belki de en zorlandığım konulardan biri; pedofili diye tanımladığımız, çocukların yetişkinler tarafından

istismar edilmesi anlamına gelen suç eylemi. Gerçekten bu konuda bir şeyler yazmak çok zor. Çünkü içinde öfke var, çaresizlik var, hüznün var, acı var...

Anayasamız 18 yaşından küçük her bireyi 'çocuk' olarak tanımlar. Zaten yeri geldiğinde ilgili yasa tekliflerinde bu yaştaki kişiyi anlatırken de 'küçük' ibaresi kullanılmıyor mu? Evet, çocuklar yetişkinlerin desteğine ihtiyaç duyarlar, yetişkinlerin rehberliğiyle kendilerini tanır, yollarını bulurlar. Bu nedenle değil midir 18 yaşından küçük bireylerin oy kullanamaması? Çünkü henüz algıları, dünya görüşleri, duyguları, mantıkları tam anlamıyla oturmamıştır. Böyle önemli ve ciddi konularda sağlıklı karar veremeyebilirler.

Gerek dünyada gerekse ülkemizde giderek artan bir çiğlik haline gelmeye başladı pedofili konusu. Cinsel taciz, istismar, tecavüz vakalarını artık eskisinden daha fazla duyar, görür olduk. Belki bunda ilerleyen teknoloji ve olaylardan anında bilgi sahibi olabilme gücümüz de etkili oluyor. Yani artık

kafamızı kumdan çıkarmamız için çok daha fazla sebep var!

Pedofili şöyle tanımlanır: "Yetişkin bir kimsenin ergenlik öncesi çocukları veya ergenliğe girmişleri cinsel açıdan çekici bulması ve cinsel eğiliminin çocuklara yönelik olmasına neden olan psikoseksüel rahatsızlık."

Buradan benim çıkardığım sonuç şu: 18 yaşını geçmiş ve yetişkin olarak değerlendirilen her birey, **herhangi bir sosyal ya da kültürel bağlayıcılığa dayanarak**, 18 yaşından küçük başka bir bireyden cinsel anlamda faydalanamaz! Eğer buna yönelik herhangi bir eylemde bulunursa, hastadır; cezalandırılması ve/veya tedavi edilmesi gerekir.

Yakın zamanda ülkemizin gündem maddelerinden biri de bu konu oldu. Çocuk yaşta yapılan evlilikleri ve bu nedenle yapılmış cezai işlemler sonucu hapis yatmak zorunda kalan erkekleri kurtarmak, yaşanan 'mağduriyet'i gidermek amacıyla, yapılan işlemi meşrulaştırma çalışmalarını tartıştık.

Kimisi bunun kabul edilemez bir suç olduğunu, kimisi caiz olduğunu ve dolayısıyla tartışmaya gerek olmadığını, kimisi ise çocuğun da rızası varsa makul olabileceğini, söyledi.

Peki, bir çocuğun böyle bir şeye nasıl rızası olabilir?

14-15 yaşlarında bir kız çocuğu düşünelim. Annesi babası tarafından zorla başka biriyle evlendirilmiş olma ihtimalini dışarda tutarak, ki böyle bir durumu düpedüz taciz, istismar ve tecavüz gibi kavramlarla birleştirmek mümkün olabilir, kendi arzusuyla sevdiği adamla evlenmek istediğini belirtsin. Bu durumun kabul edilebilir olması ya da olmaması ayrı tartışma konuları olabilir ama gelin bu ihtiyacı anlamaya çalışalım.

Ne çocuk ne yetişkin

Bir sosyal bilim olarak psikoloji, kökleri toprağın metrelerce altına girmiş, girerken birbirine dolanmış, dolandıkça karışmış ama karışıkça da bir o kadar güçlenmiş bir ağaç gibidir. Yani hangi duygunun nereden geldiği, kişiyi nasıl beslediği, kuşaklar arası aktarılan kodlarla, oluşturulan kişilik yapısıyla, çevresiyle ve yaşadıklarıyla şekillenir. Dolayısıyla öznelidir. Hep sorulan "Şunu yaşıyorum ne yaparsam geçer?" sorusu vardır ya; işte o sorunun cevabı bu nedenle kişiye, sahip olduklarına, biriktirdiklerine, yaşadıklarına göre değişir.

İnsanın sahip olduğu bu ağacın ilk kökleri, ebeveynlerinin geçmişten

taşıdıkları, onun hakkında düşün-
dükleri, hayal ettikleri ve beklen-
tileriyle, toprağının derinliklerine
doğru yol almaya başlar. Yaşanan
her olay karşısında çocuğun şahit
olduğu tepkiler, onun yeni köklerle
yeni yollara doğru devam etmesini
de sağlar. Kendini ifade edebilecek
cesareti bulur ya da bulamaz, ken-
dini değerli bir varlık olarak algılar
ya da algılayamaz gibi.

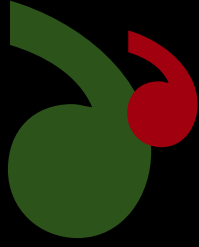
Ergenlik dönemi ise kişiliğin
yeniden yapılandığı, bu köklerin
kendine yeni ve daha güçlü yollar
bulabilmesi için ikinci bir şans
dönemidir. Dolto ergenliği, 'ikinci
bir doğum' olarak tanımlar. Ayrıca
ergenlerin, bebekler gibi kırılgan,
dayanaksız, zayıf ve savunma-
sız olduklarını da belirtir. Eğer
yaralanırlarsa bu yaralanın izini tüm
yaşamları boyunca taşırlar der.

Bu dönemde kendilerini ne çocuk
ne de yetişkin gibi hissederler.
Kollarının, bacaklarının daha hızlı
uzaması ama vücudunun bu hıza
ayak uydurmakta zorlanıp sakarlık
yapması gibi, ruhları da yetişkin
gibi olmaya, yetişkin gibi hisset-
meye meraklınsa da duyguları
çoğu zaman yanıltıcı olur. İşte
bu dengesiz duygularla çok daha
kolay yaralanır ve bu yaraların iz-
lerini ömür boyu yaşamak zorunda
kalabilirler.

Eğer ağacın köklerinin, çok erken
dönemlerden itibaren toprağa
doğru yol aldığını söylüyorsak, o
zaman bir kız çocuğunun neden
böyle bir konuda rıza gösterdiğini,
ya da neden kendini koruyamayıp
istismarı kabul eden bir yapıda
olduğunu, yaşamının ilk yıllarında
aramak gerekir.

Bir çocuk;

- Ebeveynlerinin yanında kendine
ait bir alan oluşturamadığını
hissediyorsa,
- Yemek istemediği halde fikri,
tercihi sorulmadan zorla yediri-
liyorsa,
- Giymek istemediği halde zorla
anne babasının uygun gördüğü

**ÇOCUĞUN
İHTİYACI OLAN
TEK ŞEY, AİLESİ
İÇİNDEKİ YERİ-
Nİ GÖRMEK, O
YERDE SEVİLDİ-
ĞİNİ VE KABUL
EDİLDİĞİNİ BİL-
MEK VE ORADA
KENDİNİ
BELLİ ORANDA
ÖZGÜR HİS-
SETMEKTİR AS-
LINDA. BUNUN
AKSİNİ HİSSET-
TİĞİ YERDEN
KENDİNE; ONU
DAHA GÜZEL,
DAHA BAŞARILI,
DAHA SEVİLİR,
DAHA ÖZEL
HİSSETTİRECEK
BAŞKA GRUP-
LAR, BAŞKA
ADAMLAR, BAŞ-
KA KADINLAR
BULMAK İÇİN
AYRILIR.**

kıyafetleri giymesi konusunda
zorlanıyorsa,

- Aldığı kararlar anne babası
tarafından onaylanmıyor, saygı
duyulmuyorsa,
- Odasına kapısı çalınmadan
giriliyorsa,
- Eşyaları izni, onayı olmadan
karıştırılıyorsa,
- Duygularını ifade etmesine,
yeri geldiğinde kızmasına yeri
geldiğinde üzülmesine, ağla-
masına ya da yeri geldiğinde
kahkahalarla gülmesine izin
verilmiyorsa,
- Dört-beş yaşlarına gelmiş olsa
bile hâlâ ebeveynleriyle aynı
yatağı paylaşıyorsa,
- Yaptığı davranışlar sonucunda
sık sık eleştiriliyor, beğenilmi-
yorsa,
- Kuralları ebeveynlerinin koyduğu
bir düzen içinde onların istediği
şekilde yaşamak zorundaymış
gibi hissediyorsa,
- Çok basit kararlar alırken bile
yine de ebeveynlerinin onayına,
onların arzularına göre hareket
etme ihtiyacı duyuyorsa,
- Kısaca sınırlarını oluşturamı-
yor, bu sınırlar anne babasının
beklentileriyle sürekli birbirine
karışıyor, bir şekilde istismar
ediliyor, duygusal tacize uğruyor
denebilir!

Peki ama bu kimin hayatı?

Her anne baba, oldukça iyi bir
niyetle çocuğu için en iyisini, onun
sağlıklı büyümesi, başarılı ve sos-
yal bir kişi olması için elinden ne
geliyorsa yapmaya çalışır. Fakat bu
durum, ebeveynlerin çocuklukları-
nın, kendi çocuklarıyla karışmasına
da neden olur. Kendi yapamadık-
larını, çocuklarının tercihi olup
olmadığına bakmadan, onların yap-
masını isterler. "Ben okuyamadım,
sen oku, ben yapamadım, sen yap"
larla geçmeye başlar hayat. Peki
ama o zaman bu kimin hayatı olur?
Çocuklarımızın, yaşayamadığımızı
düşündüğümüz çocukluğumuzun
telafisi için verilmiş ikinci bir şans

olduğunu da nerden çıkarıyoruz?
Evde sürekli bir öğretmen önlüğü
giyip, çocuğun yaptıklarını, yap-
madıklarını özellikle arayıp bularak
yüzüne vurmak da çocuğu evden,
ailesinden uzaklaştırır. Çünkü
çocuğun ihtiyacı olan tek şey, ailesi
içindeki yerini görmek, o yerde
sevildiğini ve kabul edildiğini bil-
mek ve orada kendini belli oranda
özgür hissetmektir aslında. Bunun
aksini hissettiği yerden kendine;
onu daha güzel, daha başarılı, daha
sevilir, daha özel hissettirecek baş-
ka gruplar, başka adamlar, başka
kadınlar bulmak için ayrılır.

14-15 yaşlarında bir kız çocuğu,
o yaşa gelene kadar ailesi içinde
kendini özel ve değerli hisset-
mişse, ebeveynleri tarafından, ne
yaparsa yapsın hep sevildiğini gö-
rüyorsa, annesiyle zaman zaman
çatışsa da yine de onun seve-
cenliğini, şefkatini hissediyorsa,
babasıyla yakın ama içinde belli
bir mesafeyi de içeren bir ilişki
kurabilmişse, kendinden büyük
adamlarla, o yaşta, yuva kurmak
gibi, sorumluluğu yaşını fazlasıyla
aşan bir konuda rıza göstermez!
Kendine göz kırpan ilk erkeği, ona
daha güzel şekerler vereceğini
söyleyen kişiyi hayatına kolayca
dâhil etmez!

14-15 yaşlarında bir erkek çocuk,
o yaşa gelene kadar ailesi içinde
kendini özel ve değerli hisset-
mişse, ebeveynleri tarafından ne
yaparsa yapsın hep sevildiğini gö-
rüyorsa, annesiyle yakın ama belli
bir mesafeyi de içeren, şefkatli,
sevecen bir ilişki kurmuşsa, baba-
sıyla zaman zaman çatışabildiği,
öfkelerini saygı sınırlarını aşmadan
ifade edebildiği ve babası tara-
fından cesaretlendirildiği bir ilişki
kurmuşsa, kötü niyetli yetişkinlere
karşı da kendini, bütünlüğünü
korur!

Eğer bir çocuk kendi sınırlarını
koruyamıyorsa, bir başkası tara-
fından istismara açık ve savunma-
sız bir halde kalıyorsa, o zaman
durup düşünmesi gereken kişiler
yetişkinlerdir!

KUCAKLAYAMADIĞINIZ ÇOCUKLARIN HAYATLARINA **HAYAT VEREN HEDİYELER** İLE DOKUNUN.

Satın alacağınız her Hayat Veren Hediye ile hem 150'den fazla ülkede bulunan ihtiyaç sahiplerine Umut, hem de arkadaşlarınıza UNICEF sertifikası hediye edebilirsiniz.

hayatverenhediyeler.org

Hediye çeşidimiz çok zengin: Kızamık ve çocuk felci aşılı, ölümcül ishale karşı sıvı tedavisi tuzları, kuraklıklarda besin yetersizliği çeken çocuklar için süt tozu, yüksek enerjili özel gıdalar, tedavi edici hazır besinler. Daha ziyade Afrika ülkeleri için sıtmayı önleyici özel cibinlikler, doğal felaketlerde kullanılmak üzere çadırdan battaniyeye, su arıtma tabletlerine kadar pek çok ürün var. Bu ürünler UNICEF'in merkez ve bölge depolarından gerekli yerlere anında sevk edilmektedir.

MAKALE

SİNAY AVŞAR

**ERKEKLİĞİN
YARALI ANLATISI**

Yapılan araştırmalarda erkeklerin kendilerini bizzat tanımladığı cümlelere dikkat edilirse, anlatılardaki erkek olmaya dair ilk tanım güçlü olmayı içeriyor. Keza bu gücü elinde bulundurma beklentisi erkeği bir hayli zorlar ve güce ulaşmak hep bir mücadeleyi zorunlu kılar. Devamında ise var olma sorunu görülür...

HER ÖĞRETİ BELLİ BİR SOSYAL SÜREÇ İÇİNDE GELİŞİR

MAKALE

Her şeyin zıttı ile kaim olduğu dünyada insana dair ilk ayırım cinsiyet üzerinden gerçekleşir. Daha dünyaya teşrif etmeden kız çocuğu mu, erkek çocuğu mu diye bir ayrıma tabi oluruz. Anne karnından başlayan biyolojiye dayanan bu ayırım, kadın ve erkek cinsiyeti üzerinden toplumun yapısını şekillendirir. Sadece doğuştan bahşedilen biyolojik cinsiyetimizle ‘ben kadının’ veya ‘ben erkeğim’ diye tanımlanmak, hayatın içerisinde de ‘erkek’ ve ‘kadın’ olmamıza yetmez. Bu sebeple toplum tarafından kadınlığa ve erkekliğe dayatılan rolleri kazanmak, kadın olmanın da erkek olmanın da dolayımı yönüne bakmak, yani oğlan çocuğun ‘erkek’, kız çocuğun ise ‘kadın’ olarak yetiştirildiği toplumsallaşma süreçlerine bakmak gerekir.

Erkek ve kadın olma durumu biyolojik cinsiyete işaret ederken, erkeklik ve kadınlık durumu biyolojik cinsiyetle birlikte toplumsal cinsiyete işaret eder. Diğer bir deyişle toplumun kadına ve erkeğe yüklediği rolleri ifade eder; toplumun bizi nasıl algıladığı ve bizden nasıl davranmamız gerektiğine dair işaretleri içerir. Toplumsal cinsiyet rollerinin tersine çevrilmesiyle görünür kılınan bu işaretler aynı zamanda toplumsal sınırlamaları ne denli içselleştirdiğimizi gösterir. Dolayısıyla içine doğduğumuz toplumsal formasyonda bizi kadın olmaya ve erkek olmaya dair yönelten kodlar kimliği şekillendirir. Örneğin erkek çocuğuna genellikle güçlü, sert, korkusuz, girişken, cesur, hakkını kullanan, dışa dönük, mücadeleci, duygularını gizleyen ve yönetme, hatta kavga edebilme potansiyeli olan gibi özellikler aktarılırken; kız çocuğuna ise nazik, sessiz, hassas, içe dönük, duygusal, fedakâr, sabırlı, itaatkâr, becerikli olma gibi özellikler aktarılır. Elbette

ki birçok özellik biyolojimizden tümüyle bağımsız değildir. Simone de Beauvoir’un o çok tartışılan ve farklı bağlamlarda ele alınan; “Kadın doğulmaz, kadın olunur” sözü, bizim açımızdan toplumun kadına ve erkeğe yüklediği rollere yani toplumsal cinsiyete işaret etmektedir. Buradan hareketle diyebiliriz ki evet, biyolojimiz üzerine ekleyerek kadın veya erkek oluruz.

Feminist söylem ve kadın çalışmalarının etkisi bunlara paralel olarak toplumsal, ekonomik, siyasi ve sosyal alandaki gelişmeler, geleneksel kadınlık-erkeklik algısını büyük oranda değiştirmiştir. Bugüne değin söz konusu değişimin izi daha çok kadın meselesi ve aile bağlamında kadın çalışmaları bünyesinde konuşulmuş, daha sonrasında meselenin cinsiyet rejimini etkileyen diğer unsurlar ile ele alınması gerekliliği ortaya konmuştur. Böylece kadına dair her bir noktanın esasında erkeğin durumuna atıfta bulunmak suretiyle şekillendiği görülmüştür. Tam da bu nedenle kadının toplumsal konumu konuşulurken erkeğin durumunun görünmez kılması, kadına ve aileye dair birçok sorunun da çözülmesi için açıklar niteliktedir.

Hiçbir erkeklik birbirine benzemiyor

Toplumsal cinsiyet çalışmaları ile günümüze ulaşan erkeklik çalışmaları, sadece kadın meselesine ışık tutmakla ve kadını anlamakla kalmaz, erkekliğin inşa edildiği alanlara ve iktidar ilişkilerine bakmamamızı sağlayarak toplumsal yapının tüm yönleriyle ele alınmasına imkân tanır. Dolayısıyla erkeklik çalışmaları (Masculinity Studies) erkek olmanın ne anlama geldiği, erkeğin nasıl yaşamak zorunda bırakıldığı, kültürel olarak nasıl algılandığı, neleri temsil ettiği, aynı hiyerarşi tarafından her iki

TOPLUMSAL CİNSİYET ÇALIŞMALARI İLE GÜNÜMÜZE ULAŞAN ERKEKLİK ÇALIŞMALARI, SADECE KADIN MESELESİNE IŞIK TUTMAKLA VE KADINI ANLAMAKLA KALMAZ, ERKEKLİĞİN İNŞA EDİLDİĞİ ALANLARA VE İKTİDAR İLİŞKİLERİNE BAKMAMAMIZI SAĞLAYARAK TOPLUMSAL YAPININ TÜM YÖNLERİYLE ELE ALINMASINA İMKÂN TANIR.

cinsin ezilme durumunu ve kadınların da erkekliği ürettiği alanlara bakmamızı sağlar. Bu bakımdan erkeklik çalışmaları toplumsal cinsiyet ilişkilerin sosyal, kültürel ve tarihsel izlerinin incelenmesine de olanak sağlar.

Öncelikle şunu ifade etmek gerekir ki, erkek olmak çetrefilli bir o kadar da uzun bir sürece teka-bül eder ve bu zorlu süreç farklı aşamalardan geçmeyi zorunlu kılar. Peki, nedir erkeklik? Erkek olmak neye tekabül ediyor, nasıl şekilleniyor ve nasıl inşa ediliyor? Nasıl bir erkeklikten söz edebiliriz? Tek ve değişmez bir erkeklik tanımı mümkün mü? Bu soruların yanıtını ararken karşımıza birçok yaralı erkek anlatısı çıkar. Erkeklik, kadına dair olanın dışına çıkma zorunluluğu olarak da tanımlanabilir. Kimi zaman bu zorunluluk yaralayıcı ve zorlayıcıdır. Yapılan çalışmalara bakmadan önce sözlük anlamı olarak erkeklik kavramı eril olma olgusu veya durumuna; erkeklerin özellikleri olarak addedilen niteliklerin bir araya toplanmasına karşılık gelir (Bkz. *Oxford İngilizce Sözlük*). Erkekliğin ne olduğuna dair yaptığım bir saha çalışmasında erkek olmak; “güçlü olma, bir aileye sahip olmak ve yönetmek, baba olma, bitmeyen cinsel güce sahip olmak, ekonomik aktör, sorumluluk üstlenen, sorun çözen, bir arada tutan, karar verici olan” gibi özelliklerle tanımlanmıştır. Dolayısıyla erkek olmanın ve erkeğin görev tanımı içindeki ortak anlatı bize, erkekliğin değişmez temel karakteristik özelliğini gösterir.

Erkekliğin ne olduğuna dair farklı görüşler de mevcuttur. Örneğin Antropolog David Gilmore, erkekliğin tek tip olduğu, belli ‘doğal’ psikolojik ve biyolojik özellikler taşıdığıyla ilişkilendirmiş, erkekliği doğal ve müzakereye kapalı bir ‘kategori’ olarak ele almıştır. Bu bakış açısı yeni gelişen erkeklik

Hem erkekliğin kazanım yeri olması hem de erkekliğin bizzat yaşandığı yer olması bakımından aile, önemli bir kodlama mekanizmasını oluşturur. Böylelikle gündelik hayatın döngüsü içinde sorgulanmaksızın edinilen toplumsal cinsiyet rolleri aile içerisinde çeşitli şekillerde kodlanarak bir sonraki nesle aktarılır.

HEM ERKEKLİĞİN KAZANIM YERİ OLMASI HEM DE ERKEKLİĞİN BIZZAT YAŞANDIĞI YER OLMASI BAKIMINDAN AİLE, ÖNEMLİ BİR KODLAMA MEKANİZMASINI OLUŞTURUR. BÖYLELİKLE GÜNDELİK HAYATIN DÖNGÜSÜ İÇİNDE SORGULANMAKSIZIN EDİNİLEN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ AİLE İÇERİSİNDE ÇEŞİTLİ ŞEKİLLERDE KODLANARAK BİR SONRAKİ NESLE AKTARILIR.

çalışmaları ve araştırmalar tarafından eleştirilmiştir. Erkeklik çalışmalarında öncü isimlerinden biri olan R.W. Connell ise, tek bir kadınlık durumunun olmadığını, dolaşısıyla tek bir erkeklik durumunun da olmayacağını; beyaz, orta sınıf, heteroseksüel, yaşlı vb. gibi özelliklere sahip erkeklerin varlığından hareketle “hegemonik erkeklik” kavramını gündeme getirerek farklı erkekliklerin varlığını ortaya koyar. Burada hegemonik erkeklik ile iktidar örüntüsü içinde idealize edilmiş, siyaset ve medya gibi belli araçlarla geçmişten bugüne başarıyla yayılan farklı ‘erkeklik’ler kavramı karşımıza çıkar. Bir başka deyişle erkekliğin toplumsal ve kültürel olarak inşa ediliyor olması, farklı erkeklik durumunu ortaya koyar. Yine erkekliğe dair aynı çalışmamda yetişkin bir erkek, Connell’in söylemini destekler nitelikte toplumun egemen erkeklik değerleri karşısında sunulan tek bir erkek olma halinin dışında farklı erkeklik yapılarının olabileceğini şu şekilde ifade etmiştir: “Bu çok ilginç bir konu (erkeklik), derya deniz bence bu mesele. Dünyada yedi milyar insan varsa ve bunun yarısının erkek olduğunu farz etsek, işte üç buçuk milyar tane cevap vardır. Hiçbir erkeklik birbirine benzemiyor. Afrika’da veya kutuplarda yaşamış bir erkek, uyuşturucu kullanan veya sigara kullanan erkek arasında fark var. Yani her bir alışkanlık bir fraksiyon.

Dolayısıyla üst üste birleştğinde erkeklik için şunlar şu desteden demek çok zor. Hani Türk erkeği nasıl, Alman erkeği nasıl diye ayırdığınızda bile inanılmaz farklılıklar elde edilir, büyük sapmalar olur. Maalesef seçmek zorunda olmadığımız doğanın verdiği bir şey.”

Erkeklerin kurduğu yapay dünya

Erkeklik çalışmaları bize göstermiştir ki her toplumsal yapının içerisinde birbirinden farklılık gösteren, farklı kimliklere gönderme yapan, rekabet eden, birbiri ile çelişen erkeklik öğretileri mevcuttur. Tabii bu öğretiler sosyal süreç içinde gelişir; doğumla başlayıp, sürekli devam eder. Birbiriyle çelişen erkeklik yaşantılarını yine erkeklerin kendi yaşam pratiklerinden görüyoruz. Erkeklerin kendilerini bizzat tanımladığı cümlelere dikkat edilirse anlatılardaki erkek olmaya dair ilk tanım güçlü olmayı içeriyor; keza gücü elinde bulundurma beklentisi erkeği bir hayli zorlar. İşte bu nedenle erkekler kendilerine kurdukları yapay ve kurnaklı dünyalarında ‘güçlü olmak’ kimlerinin ayrılmaz bir parçasını oluşturur ve güce ulaşmak hep bir mücadeleyi zorunlu kılar; devamında ise var olma sorunu görülür.

Böylesi bir serüvenin yani öncelikle erkekliğin ilk kazanım alanı nerededir diye baktığımızda aile içinde gerçekleştiğini görürüz. Hem erkekliğin kazanım yeri

olması hem de erkekliğin bizzat yaşandığı yer olması bakımından aile, önemli bir kodlama mekanizmasını oluşturur. Böylelikle gündelik hayatın döngüsü içinde sorgulanmaksızın edinilen toplumsal cinsiyet rolleri aile içerisinde çeşitli şekillerde kodlanarak bir sonraki nesle aktarılır.

Peki, erkeklik inşa süreci nasıl ve nerede kurulmaktadır? Erkeklik inşa serüveninde farklı merhaleler karşımıza çıkar: İlk olarak anneden ayrılış ile başlıyor. Neden anne? Çünkü kız ve erkek çocuk ilk olarak anne ile özdeşim kurar. Kısacası anneye başlayan sonrasında babayla devam eden ilişkide erkeklik kazanımının temel taşları atılır. Erkek çocuk, zaman içinde kendi erkekliğini ortaya koyabilmek adına anneden uzaklaşır; bu kopuş kız çocuklarında erkeğe nazaran daha kolay gerçekleşirken, erkek çocukta sancılı bir geçiş ve aynı zamanda krize dönüşerek erkeğin karşısına çıkar.

Sonuç itibarıyla çocuklukla başlayan süreçte bir erkeğin, erkekliğe geçişi erkek olma adına toplumsal belli aşamaları geçmesini zorunlu kılar. Böylelikle tüm bu aşamalar ortasındaki egemen erkeklik değerlerine uyulma zorunluluğu, toplumsal inşa serüveninde erkeğin yaralı anlatısı olarak karşımıza çıkar. Erkekliğin toplumsal inşa basamakları, erkekliğin gelişim sürecindeki kazanım ve kayıpları sonraki yazılara havale edilmiştir.

BAĞIMLILIKLARLA MÜCADELEMİZE DESTEK OLUN!

BAGIŞ YAP
%100
VERGİDEN DÜŞ

yesilay.org.tr

“Çocuklarımıza
bağımlılıktan
uzak, sağlıklı bir
gelecek için
Yeşilay’a bağış
yapıyorum.”

Türkiye Yeşilay Cemiyeti ve şubelerine yapılan
nakdi bağış ve yardımların tamamı yıllık gelir vergi
matrahından indirimde tabidir.

dekorlar
kaldı
geride

HÜSREV
HATEMİ

KOMŞUNUN İNANCI KOMŞUYA
HURAFE GÖRÜNÜR. KENDİ
HURAFEMİZ, KENDİMİZE
İMAN GİBİ GÖRÜNEBİLİR. ÇOK
DİKKATLİ OLALIM. 13 SAYISININ
UĞURSUZLUĞUNA İNANMAK
VEYA "SALI SALLANIR" DEMEK
GİBİ HUYLARA DA BATIL İNANÇ
DİYELİM. BUNLAR, İNANÇ
SİSTEMİ DEĞİL MASUM İNANÇ
PARAZİTLERİDİR.

Hurafe misin, gerçeklerin ifadesi misin ey hurafe?

Hurafe üzerinde yoğun düşünmek hepimize iyi gelecek. Çünkü adının sonunda 'e' olduğuna göre bayan olması muhtemel bu 'Hurafe Hanım'ı iyi tanıyan kimse yok. Tanımazsak eğer 'herkesin hurafesi kendine', 'hurafeler ve renkler tartışılmaz' gibi tingerdek vecizelere sığınıp gideceğiz. Gerçekten nedir hurafe? Kimimize göre pozitif bilim dışında olan her şey, kimimize göreyse

İslam inancı dışında kalan her varsayım, her tarih yorumu; politik olsun, felsefi olsun her inanç... Kimimiz hurafeyi batıl itikatla, peşin yargıyla aynı şey sayıyor. Kimimize göre ise batıl itikat başka, peşin hüküm başka, hurafe başka. Hurafe mesela; 'Yunan mitolojisi gibi efsanelere denir' diye karşı çıkanlar da var. En iyisi bu kavramların önce bir kimliklerini görelim. Kimlikleri şüpheliyse bazılarını alır merkeze götürürüz. Bize sorun çıkaran alanı da küçültmüş oluruz.

Kelimeler ve kavramlar

Peşin yargı, peşin hüküm, ön yargı, préjugé (Fransızca), prejudice (İngilizce), vorurteil (Almanca)... Bu terimler bazen bir düşünce zincirinde yahut deneyde sonuca varmadan önceki ilk basamak gibi kullanılmaktadır. Daha çok da hukukta 'peşin yargıları gideren bir savunma yapıldı' derken, burada peşin hüküm (önyargı) oldukça masum bir kavramı ifade etmektedir. Ön yargının biraz daha olum-

BATIL İNANÇLAR HERHANGİ BİR SORUŞTURMA YA DA ANKET İLE DEĞİŞMEZLER

DEKORLAR KALDI GERİDE

suz bir şekline de bazen anlam genişlemesiyle batıl itikat (superstition) gibi bir anlam da yüklenir. Bence bu doğru bir adlandırma değildir. Batıl inanç mesela; salının uğursuz bir gün olduğuna, bir insanın kem göz olabileceğine inanmaktır. Bunlar yargı değil inanışlardır. Tamamen dogmatik olarak kabul edilmişlerdir. Bir bilim adamının deney öncesi inançları deneyden sonra, bir savcının bir sanık hakkındaki ön yargısı sorgulamadan sonra değişebilir. Oysaki batıl inançlar herhangi bir deney, soruşturma yahut anket ile değişmezler. Batıl inanç Fransızca ve İngilizcede 'superstition', Almancada 'aberglaube' kelimeleriyle karşılanır.

Efsane, esatir, mitoloji gibi kelimeler de 'hurafe' kelimesinin tam karşılığı değildir. Efsane, esatir gibi kelimeler genellikle mitoloji anlamına gelmekte ve bu kelimelerin özünde bir olumsuzluk bulunmamaktadır. "Gör daima önünde esâtir-i evvelin/Gökten dehâ-yi nârî çalan kahramanını/Varsın bulunmasın bilecek nâm ü şanını" diyor Tevfik Fikret. Yani "Önünde örnek olarak, mitolojinin gökten ateşi çalan kahraman Prometheus'unu gör. Varsın dünyada senin ünün, şanın olmasın." Bu mısralarda 'Yunan hurafelerinin kahramanını örnek al' denmiyor. Böyle denseseydi Prometheus efsanevi bir kahraman değil bir cin veya dev gibi tanımlanmış olurdu. Kuran-ı Kerim'de de 'esatir-i evvelin', 'eskilerin mitolojisi' yerine kullanılmıştır.

Hurafe

Hurafe ön yargıların, batıl inançların, birbirleriyle bağlantılar kurarak bir sistem oluşturmasıdır. Eski Yunan, Roma, Hitit, Sümer, Uzakdoğu ve Hint medeniyetlerinde inançlarıyla iç içe olan efsanelere genellikle 'hurafe' denme alışkanlığı sürmektedir. Bana göre 'hurafe' vazgeçilebilecek bir kelimedir

İSLAM DİNİ BAZI YERLİ VE YABANCI UÇUK YAZARLARA GÖRE, HURAFELERLE DOLUDUR. EBCED HESABI VE HURUFİLİK HURAFEDİR. PEKİ YA KABALA MİSTİSİZMİ? O BAŞKA... O 'EZOTERİZM'DİR. MEHDİ BEKLEMEK HURAFEDİR AMA MESİH BEKLEMEK DERSENİZ MESNED-İ İZZETTE SEREFRÂZ OLURSUNUZ. SAMİMİ BİR MÜSLÜMAN HZ. İSA'NIN BABASIZ DOĞDUĞUNA İNANIR VE BATI'DAN TEBESSÜMÜSÜ BİR HOŞGÖRÜ BAKIŞI ALIR AMA İSLAM PEYGAMBERİ'NE HİRA'DA VAHİY GELMESİ HURAFEDİR. YANI BATI DÜNYASI HER OLUMLULUĞU KENDİNE YONTAR.

çünkü bu kelimeye yıllardan beri olumsuz bir anlam yüklenmiştir. Bu yönüyle ancak polemik metinlerinde kullanılabilir. Ferit Develioğlu'nun sözlüğüne göre hurafenin anlamına bir bakalım: Develioğlu'nun sözlüğü bu kelimenin karşılığı olarak; "inanılmaz, uydurma hikâye veya rivayet" sözcüklerini sıralıyor. "Arap kabilelerinden Uzle kabilesine mensup bir kişinin özel adı olduğunu çünkü bu kişinin inanılmaz hikâyeler anlatmakla meşhur olduğu" da açıklamaya eklenmiş.

Şu halde hurafe kelimesini kullanmaktan vazgeçebiliriz çünkü görüldüğü gibi daha başından uydurma, palavra gibi olumsuzluklar yüklenmiş bir kelime bu. Din konulu yazılarda 'hurafe' terimi uygun değil. İnançlı bir Müslüman kendi inançları için hurafe derse, hiçbir din adamına ihtiyaç olmadan, kendi kendisini dinden çıkarmış olur. Mesela Hz. İsa'nın babasız doğması inancına hurafe derse yine Müslüman dininin duvarlarının dışında bulur kendini. Hz. İsa'nın babasız doğduğu inancı İslam dininde de vardır. Demek ki İslam teolojik metinlerinde 'hurafe' kelimesinin unutulmasında sakınca yoktur. Bilimsel metinlerde de bilim metodlarıyla eleştirilmemiş, deneye kanıtlanmamış bilgilere bazen hurafe denilmektedir. Bence bilimsel metinlerde hurafe kelimesinin hiç yeri yoktur. Bilimde ön yargı, teorik görüş, kanıtlanmamış yargı gibi terimlerin kullanılması daha uygundur.

İslam dini bazı yerli ve yabancı uçuk yazarlara göre, hurafelerle doludur. Ebced hesabı ve Hurufilik hurafedir. Pekî ya Kabala mistisizmi? O başka... O 'ezoterizm'dir. Mehdi beklemek hurafedir ama Mesih beklemek dersiniz mesned-i izzette serefrâz olursunuz. Samimi bir Müslüman Hz. İsa'nın babasız doğduğuna inanır ve Batı'dan tebessümüsü bir hoşgörü bakışı alır ama İslam Peygamberi'ne Hira'da vahiy gelmesi hurafedir. Yani Batı dünyası her olumluluğu kendine yontar. Şu halde biz de, ne kendimizin ne başkalarının bu çifte standardına mağlup olmak için, dini konuların çözümlemesinde 'batını yorum, içreksel yorum, ezoterizm, hermenötik' gibi adları kullanabiliriz.

Hermenötik felsefenin özel bir metodu olduğuna göre, günlük dilde yanlış anlamalara sebep olur. Şu halde bilimde ön yargı, teolojide batıl inanç veya mitoloji diyebiliriz. Hurafe değil palavrayla karşılaşır-sak 'masal anlatma bana' demek uygundur. Hurafe kelimesini az kullanalım. Dinlenmeye ihtiyacı var.

Özet: Komşunun inancı komşuya hurafe görünür. Kendi hurafemiz, kendimize iman gibi görünebilir. Çok dikkatli olalım. 13 sayısının uğursuzluğuna inanmak veya 'salı sallanır' demek gibi huylara da batıl inanç diyelim. Bunlar, inanç sistemi değil masum inanç parazitleridir.

KURAN-I KERİM'DE 'ESATİR-İ EVVELİN', 'ESKİLERİN MİTOLOJİSİ' YERİNE KULLANILMIŞTIR

Ölü bedenlerin arasından yürüyüp gidiyoruz annem ve kardeşimle. Yürürken teki kaybolmuş ayakkabılara bakıyorum hayretle. Bir zamanlar o ayakkabılarla Halep'in toprağının üzerinde hür ve mutlu olarak geziniyorduk. Şu karşıdaki ev bizimdi, o mahalle bizimdi, şu koskoca Halep... Siz ancak arkamızdan bakıp duracaksınız böyle biz giderken. Ölülerimiz Halep'in toprağında duracaklar bir süre daha. Bir gün gelecek ve sūra üflendiğinde Halep'le birlikte yeniden dirileceğiz ve zalimlerden hesap soracağız. İşte o zamana kadar ben, annem ve kardeşim yürüyeceğiz böyle, yürüyeceğiz. Sizin evlerinizin, sokaklarınızın, arabalarınızın arasından geçeceğiz, gideceğiz... Biz büyük yetimler, o en büyük yetimin yetimleri... Halep, teki kaybolmuş ayakkabımızdır bizim.

**FOTO :: İBRAHİM EBU LEYS
KASIM 2016/ANADOLU AJANSI**

yolda

ELİF EDA
KARAGÖZ

Bu cemaatin cenaze namazını kim kıldıracak?

NİÇİN ÇIRPINIYOR BÖYLE BU ADAMCAĞIZ?

YOLDA

Geçen Ramazan arada bir sabah namazına gittiğim, evin yakınında bir cami vardı. Cemaati dört-beş tonton amca, arada imamın Kuran okuyuşunu düzelten bir dede... Manzarası da güzel. Bir kenarda hiç yokmuşum gibi cemaate uyar, tesbihattan sonra sessizce çıkardım. Bura-ya kadar her şey Asr-ı Saadet rüyası...

Derken Ramazan'dan sonra bir gün sabah namazını gene aynı camide cemaatle eda etmek istedim. Her zamanki gibi dört-beş amcadan ibaret cemaatin arkasında en kuytu yerde sünnetimi kıldım. Farz için kamet getirilmesini beklerken cübbesini giymekte olan imamın benden taraf bazı kaş göz hareketleri yapmakta olduğunu fark ettim. "Allah Allah, niçin çırpınıyor böyle bu adamcağız?" diye yanına yaklaştığımda elbette ki beni yerime, yani üst kattaki hanımlar mahfiline, gönderme gayretinde olduğunu anladım. Doğrusu gitmeye niyetim yoktu. Oldum olası yukarıdan, duvar arkalarından cemaatle namaz kılma fikrinden hoşlanmazdım. Cemaate dâhil olduğumu hissetmekte zorlandığım uzak mekânlara... İtilmiş, dışarıda bırakılmış. Hem kime ne zararım vardı şimdi? Zaten dört kişiden oluşan bir topluluktan bahsediyorduk, beni görmüyorlardı, ben en köşede idim... Yok, imam efendinin doğrusu bütün soruların üzerindeydi. "Lütfen bana izah edin" demem de kâr etmiyor; herhangi bir cevap verme lütfunda bulunmaksızın sadece yönergeleri yerine getirmem isteniyordu. İnat ettim. Nihayetinde; "iyi tamam git, nerede kılıyorsan kıl" cevabıyla köşeme döndüm. Bu sefer de vicdanım rahatsız etmeye başladı

beni. Haksız olduğumu düşündüğümünden değil ancak beni öteleyen bu imamın arkasında namaz kılmakta niçin ısrar ettiğimi anlayamıyordum. İnat etmiş olmak pek hoşuma gitmemişti. Akli benim gibi bir isyankârda iken imam efendi bize nasıl namaz kıldırıncı? Yukarı çıktım. Hanımlar mahfilinden cemaatle namaz kılmayı denedim. Tesbihatı beklemeden, Allah kabul etmiştir ümidi ile evimin yolunu tuttum. Bir daha da o camiye uğramadım.

Derken bir gün kızımı ve annemi gezintiyeye çıkarmışken öğlen ezanı duyuldu. Eh, abdestim de vardı. Cemaatle namaz kılmak, bir bütüne dâhil olduğumu hissetmek, rahmetle merhametle iman ile kuşatılmış olduğumu bir kez daha fark etmek, teslim olmak, esenlik ve huzur bulmak... Güzel olmaz mıydı? Niye inat ediyordum ki? Tamam, bu sefer doğrudan hanımlar mahfiline çıkacağım.

Kızımı anneme emanet ettim. İkisi avludan manzarayı temaya ederken ben de namazımı kılıp çıkacaktım. Camiden adımları atar atmaz gördüm ki ilk sünnet çoktan kılınmış ve farza geçilmişti. Ya yukarı çıkmakla vakit kaybedecek ya da hemen oracıkta cemaate dâhil olup namazı bir yerinden yakalamış olacaktım. Tereddüt etmeden, Allah'ın ekber oluşuna teslim oldum ellerimle. Gerçi buna pek teslim olmak denemezdi. Cemaat ben gelmezden önce ilk rekâtı kıl-mıştı, bu demekti ki benden evvel selam verecekler, beni o kuytu köşede namaz kılarken görecekler, belki bana laf edecekler, yanımdan geçerken cık-cık çekecekler, kaş çatacaklardı... Kalbim gümbür gümbür atmaya başlamıştı. Bir tartışma çıkar mıydı? Sinirler gerilir miydi? "Es-salamu aleyküm

**O SON SÜN-
NETİ NASIL
HIZLA, NE
TÜRLÜ KOR-
KULARLA
KILDIĞIMI
BİR BEN
BİLİRİM, BİR
ALLAH Bİ-
LİR... BİR LAF
EDECEKLER,
KIZGIN
BİR İFADE
TAKINA-
CAKLAR DA
ZEYNEP DE
BİR DAHA
CAMİYE
GELMEK İS-
TEMEYECEK
ENDİŞESİ DE
EKLENİNCE
KORKUMA
BİLMEM
HANEME
YAZILMIŞ
MIDIR O
KILDIĞIM
NAMAZ?**

ve rahmetullah" dedi imam. Avuç-larımı sıkıp bir kez daha kıyama geçtim. Henüz gelen giden yoktu. Doğru ya daha son sünnet vardı. Bu onları biraz oyaldı.

Şükür bir kaza çıkmadan farzımı tamamladım, sünneti kılmak gibi bir 'gaflet'e düşmeksizin camiden çıkacaktım ki pırlıl pırlıl gözleriyle kızım giriverdi içeriye: "Anne, ben de namaz kılacağım" diyordu gülümseyerek. Dudaklarımdan "şimdi olmaz kızım" cümlesi dökülmek üzereydi ki toparladım kelimeleri: "Gel, yukarı çıkalım kızım..."

Zeynep'i kucaklayıp hanımlar mahfilinin kapısını açtım. Buz gibi bir rüzgâr yaladı yüzümüzü. Yok, kızımı o soğuğa çıkartamazdım. Geriye döndüm... Sünnetini kılmakta olan bir kişi kalmıştı. Birazdan tesbihata geçerlerdi. Yanımda üç yaşındaki bir kız çocuğu namaza durmuşken de laf atarlarmıydı acaba? Olmayacak şey değildi ama kızımın namaz kılma hevesini kırmak, erkeklerin arkasında namaz kılma cüretini göstermekten daha büyük cürüm gibi geldi bana. Zeynep'le birlikte niyet ettik Allah rızası için öğlen namazının son sünnetini kılmaya...

O son sünneti nasıl hızla, ne türlü korkularla kıldığımı bir ben bilirim, bir Allah bilir... Bir laf edecekler, kızgın bir ifade takınacaklar da Zeynep de bir daha camiye gelmek istemeyecek endişesi de eklenince korkuma, bilmem haneme yazılmış mıdır o kıldığım namaz? Selam verip kızımın ısıltılı gözlerini öptükten sonra alelacele çıktık oradan. Arabaya bindiğimizde bakışlarım camiye takıldı ve kalbim acıdı. Kendi cemaatimden korkuyordum gerçeği ile yüzleşmenin ağırlığı çöktü içime. Bu cemaatin cenaze namazını kim kıldıracaktı?

İYİ TAMAM GİT, NEREDE KILIYORSAN KIL!

KİTAP ELEŞTİRİ

CELLATLARINDAN UZUN YAŞAYAN ADAM

GEÇENİN HÂKİMİ;
ÖMER MUHTAR

GÜVEN ADIGÜZEL

SÖYLENECEK EN GÜZEL İKİ KELİME; ŞEHİT VE ŞAHİT

“Ömer Muhtar da şehit düştü.
Evet, yeni bir şehit,
çünkü dava bizim davamız olmasa da
O, ortak düşmanımızın bir kurbanı.
Başı dik olarak faşizmin o iğrenç yüzüne,
bitmek tükenmek bilmeyen nefretini haykırdı.
O bir kahraman olarak öldü.
Yaşasın yeni şehit.
Gelin, onu Hesap Günü'ne kadar analım.”
Sosyalist L'Avanti Gazetesi/Paris

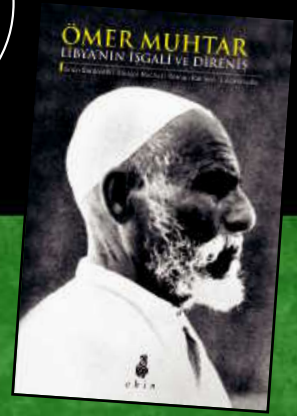
Mustafa Akkad'ın 1981 yapımı *Çöl Aslanı/Lion of the Desert* filmindeki o efsanevi sahne. Tankları, topları ve ağır silahlı askerleriyle saldırıya geçmek için yola düşen işgalci İtalyan birliklerine, at sırtındaki 'Senusi mücahitleriyle' büyük bir darbe indiren Ömer Muhtar, zaferle biten çatışma sonrasında sağ kalan esir bir teğmene yere düşen İtalyan bayrağını uzatarak, yorgun ama kararlı bir ses tonuyla şöyle der; “Al! Generaline söyle, bu buraya ait değil.”

Evet, o bayrak oraya ait değildi. Bunu en iyi Ömer Muhtar biliyordu. Ömer Muhtar, yolundan döndürülemez bir kahraman. Yürüdüğü yolun farkında olan ve bu fark uğruna kendini yetiştirmiş, bu farkın uğ-

runa hayatını bağışlamış bir adam. Adanmış bir ruh. Görkemli asaleti ve safi imanıyla; dillere destan bir direnişin ölümsüz lideri. Şehit ve şahit. Şahitliği; her şeye rağmen izzet ve şerefin yıkılmaz kalesinin savunulması gerektiğine dairdir, şehitliği ise çağlara derin ve uzun bir işarettir. Kuzey Afrika'da son sözün kime ait olduğunu bir kez daha hatırlattığı için üzerine Roma orduları gönderilen bir özgürlük savaşı için söylenecek en güzel iki kelime; şehit ve şahit.

Tarih onu inandığı dava uğruna Libya dağlarında ve uçsuz bucaksız kavurucu çöl yollarında at sırtında yaşamaya mecbur etmişti. İnanmanın sükûtundaydı. Ezilmiş bir halkın kalbinde eskimiş mavzeriyle tam 20 yıl boyunca hep aynı şarkıya eşlik etti. Mecbur ve memnundu. İyilerin yanında saf

Emperyalist sömürgecilerle baş-başa kalan Kuzey Afrikalılar kendi kaderlerini çizmek zorunda kaldıklarını anlamışlardı. Tarih bir kez daha sil baştan yazılacaktı. Bu kaderin adı Senusilerin taçlandığı uzun bir direniş tarihini işaret ediyordu ve tarih Ömer Muhtar'ın eğitim hayatı boyunca hayal ettiği gibi sade bir muallim olarak yaşayıp gitmesine asla izin vermeyecekti.

YAŞANTISIYLA REHBER, VARLIĞIYLA ÇAĞRI, ÖLÜMÜYLE İŞARET

tutmaya mecbur, tarihin omuzlarına yüklediği bu onur verici mecburiyetinden dolayı ziyadesiyle memnundu. Ömer Muhtar, vazifesine gönülden inanmış bir adam. Kendi kaderini Trablusgarp'ın kaderinden, bir ferdi olduğu büyük İslam ümmetinden ayrı görmeyen yorgun bir aslan. Vatanına yani dinine uzatılan o kapkara emperyalist eli öpmeyen, sahipleriyle birlikte o uğursuz eli de havada bırakan ve şahsına yapılan bütün ikbal tekliflerine rağmen yolundan asla dönmeyen, ikbalini ayaklarını bastığı özgür vatan toprağındaki bir karış mezar yeri olarak gören-anlayan bir adam. 70 yıl at sırtında, tenini karartan yakıcı güneşin altında, çile, mücadele ve gururla geçecek zorlu ama kutlu bir ömür. Yaşantısıyla rehber, varlığıyla çağrı, ölümüyle işaret.

Direnin öğretmeni; mütevazı ama tavizsiz

1912 yılında yapılan Trablusgarp Savaşı'nın İtalyan hâkimiyetiyle sona ermesiyle birlikte ümmet coğrafyasına yayılan imparatorluğun sınırları küçülmüş ve Devlet-i Aliye'nin üç kıtaya birden uzanan gürbüz kolları artık iyice kısalmış ve güçsüzleşmişti. Tarih sahnesinde roller değişiyordu. Aynı dönemde Osmanlı için travmatik bir anlamı olan Balkan Savaşları'nın da patlak vermesi, Osmanlı'nın Afrika'dan tam anlamıyla çekilmek zorunda kalmasına yol açmıştı. Emperyalist sömürgecilerle baş-başa kalan Kuzey Afrikalılar kendi kaderlerini çizmek zorunda kaldıklarını anlamışlardı. Tarih bir kez daha sil baştan yazılacaktı. Bu kaderin adı Senusilerin taçlandığı uzun bir direniş tarihini işaret

ediyordu ve tarih Ömer Muhtar'ın eğitim hayatı boyunca hayal ettiği gibi sade bir muallim olarak yaşayıp gitmesine asla izin vermeyecekti. Özgür vatan topraklarına üşüşen akbabaları avlayan soylu bir avcı olmak zorundaydı Ömer Muhtar ve vazifeyi büyük bir gururla üzerine alıp, yıllarca şanlı bir bayrak gibi kalbinde taşıyacaktı. Yine öğretecekti. Ama at sırtında, tahtasız ve tebeşirsiz, silahı ve imanıyla.

Ömer Muhtar'ı mücadelesinden vazgeçirmek adına sivil halka uygulanan acımasız politikalar, savaş ahlakına uymayan en aşağılık yöntemleri doğurmuştu. Topraklarından zorla kopararak sahil bölgelerinde bulunan toplama kamplarına hapsedilen ve tecrit edildikleri bu kamplarda açlık ve salgın hastalıklarla mücadele eder-

ken ölen on binlerce Müslüman'ın yanına, kurulan seyyar mahkemelerde uydurma gerekçelerle idam edilen binlercesi daha ekleniyordu. Libya direnişini kırmak ve Ömer Muhtar liderliğindeki Senusi mücahitlerin moralini bozmak için masum sivil katliamının dozu her geçen gün daha da arttırılıyordu. Çemberi daraltmak için Mısır-Libya sınırına 200 kilometre boyunca kesintisiz uzayan dikenli tel örgüler bile çekilmişti. Ama çöl aslanı asla yılmayıp, beraberindeki milis kuvvetleriyle her seferinde İtalyan faşizmine tekrar tekrar haddini bildirmekten geri durmuyordu.

İşgalcilerin kara çizmeleriyle kirlittiği vatanının her karış toprağı için dövüşmeyi ve direnmeyi tercih etmenin bir bedeli vardı. Ömer Muhtar bu bedele doğduğu gün talip olmuş muttaki ve gözü kara bir savaşçıydı. Taktiksel dehası muarızlarını çıldırtıyordu. Ama düşmanlarında onurun zerresi yoktu. Kalbi Senusi mücahitlerle birlikte atan bedevi halk ağır bir zulüm altındaydı. Ömer Muhtar'ı dev bir kartal gibi süzülüşü Libya dağlarında ve bir hayalet gibi gezindiği çöl yollarında dize getiremeyen, yakalayamayan, alt edemeyen, bileğini bükemeyen sömürgeciler, kendilerine yakışacak bir yöntemle sivil halka saldırdıkları gibi, Libya'nın güçlü kabile reislerini para, unvan ve ikbal karşılığında Ömer Muhtar'a karşı kışkırtmayı denediler. Ömer Muhtar'ın çocukluk arkadaşı olan Senusi şeyhlerinden Şerif el-Giryani ile yine hareketin önde gelen isimlerinden Muhammed Rıza'nın Ömer Muhtar'a artık mücadeleyi bırakması ve teslim olması yönündeki onur kırıcı telkin ve teklifleri Çöl Aslanı'nın kalbine çok ağır gelse de, ilkelerinden, inançlarından ve davasından milim taviz vermeden yoluna devam etmeyi seçecekti yine de. İradi bir tercihti bu. Tevhidi bir bilincin, soylu bir iradenin ve Müslüman bir aklın tercihi. Dağların, çöllerin ve elbette İslam'ın öğrettiği gibi.

Ömer Muhtar mücadelesi ve tavrıyla 20'nci yüzyılın en güzel,

**BİZ HİÇ
TESLİM OL-
MAYACAĞIZ.
YA KAZA-
NACAĞIZ YA
DA ÖLECE-
ĞİZ. AMA İŞ
ORADA DA
BİTMEMEYECİK.
YENİ NESİLE
SAVAŞMAYA
MECBUR KA-
LACAKSINIZ.
SONRA BİR
NESİL DAHA,
BİR DAHA...
BANA GELİN-
CE, CELLAT-
LARIMDAN
DAHA ÇOK
YAŞAYACA-
ĞIM.**

en hakiki ve en soylu hikâye-
lerinden birini yazdı Mağrip'in
dağlarına. Libya'nın direniş lideri
olarak Afrika'ya ayak basan istilacı
emperyalistlerin kâbusu olmaktan
bir an için bile geri durmadı. Bar-
barların uzattığı biberonlardan süt
içmeyi reddetti. Emperyalistlerin
vadettiği altın tahtları tekmele-
yerek, bir halkın kalbinde ikamet
etmeye koştu. Her zaman tavizsiz
ve her daim muttakiydi. Umudun
ve özgürlüğün peşinde büyüttüğü
davasını; kanının son damlasına,
tüfeğinin son mermisine ve sözü-
nün son hecesine kadar savundu.
Ömer Muhtar'ı can düşmanı İtal-
yan General Graziani iki kelimeyle
özetleyecekti; "mütevazı ama
tavizsiz." Ferasetli bir müminin
olması gerektiği gibi yani.

Dünya ondan öğrenmeye devam ediyor!

Ömer el-Muhtar ve tarihe mal
olmuş bu büyük Senusi direni-
şi hakkında okumalar yapmak
isteyenlere derli-toplu bir kaynak
imkânı sunan kıymetli bir eser
geçtiğimiz yıllarda dilimize kazan-
dırılmıştı. Hak ettiği ilgiyi göreme-
se de, yayımında emeği geçenlere
gönülden teşekkür etmek gerekir.
Tarihi bir belgesel niteliği bulu-
nan bu kitaptan herkesi haberdar
etmek de boynumuzun borcudur.
2014 yılında *Ömer Muhtar/Lib-
ya'nın İşgali ve Direniş* ismiyle
Ekin Yayınları tarafından basılan
304 sayfalık bu önemli kitap, Enzo
Santarelli, Giorgio Rochat, Roman
Rainero ve Luigi Goglia adlı dört
İtalyan yazarın dört geniş oylumlu
makalesinden oluşmasıyla dikkat-
leri üzerine çekiyor. Hakan De-
mirhan'ın çevirisi oldukça başarılı,
üslubu hiç yormuyor ve çevirmen
ortanın üstünde bir dil zevki de
sunuyor okura. Dört bölüme ek
olarak, sunuş, ekler ve fotoğraflar
bölümleriyle zenginleştirilmiş
bir içeriği olan, kütüphanelerde
bulundurulması elzem bu tarihi
kitabın özellikle "Libya'nın Faşist
İşgali Bağlamında Ömer Muhtar'ın
Yakalanması, Yargılanması ve
Ölümü" başlıklı üçüncü bölümü

defalarca okunmaya değer nitelik-
te bir kurguya sahip ve her satırı
tam anlamıyla nefes kesici. Ömer
Muhtar'ın kaybolan gözülüğünün
sırrı, Mustafa Akkad'ın 1981 ya-
pımı *Çöl Aslanı/Lion of the Desert*
filminde ve dört İtalyan yazarın,
2014 yılında dilimize çevrilmiş
*Ömer Muhtar/Libya'nın İşgali ve
Direniş* kitabında saklıdır.

Af dilemeyi de savunma yapmayı
da dağlarda ve çöllerde direnmeye
devam eden savaşçılarına canının
bağışlanması karşılığında teslim
ol çağrısı yapmayı da reddetti.
Emperyalist mahkemenin hakkında
verdiği idam hükmüne karşılık,
vakarını bozmadan şunları söyledi:
"Hüküm ve karar yalnız Allah'ındır.
Sizin bu sahte ve uydurma hük-
münüzün hiçbir geçerliliği yoktur.
Biz Allah'ın kullarıyız ve yine O'na
döneceğiz." Uzlaşmak, pazarlığa
oturmak ve taviz vermek 73 yıllık
ömründe yer bulabilmiş kavramlar
olmadı hiçbir zaman. Emperya-
listlerle uzun konuşulmayacağını
çok iyi biliyordu ve cellatlarıyla
uzlaşmaya niyeti olmadığını tüm
dünyaya ilan etti. Darağacına gi-
derken, kelepçe takarak onu teslim
aldığını zannedenlerin yüzlerine
en son ve en güçlü mermisini şu
sözleriyle sıkacaktı; "Biz hiç teslim
olmayacağız. Ya kazanacağız
ya da öleceğiz. Ama iş orda da
bitmeyecek. Yeni nesille savaş-
maya mecbur kalacaksınız. Sonra
bir nesil daha, bir daha... Bana
gelince, cellatlarımdan daha çok
yaşayacağım."

Libya mücahidi, Senusi şeyhi,
Kur'an öğrencisi, çöl savaşları
stratejisti, bağımsızlık önderi, ge-
rilla taktisyeni, direniş lideri, ebedi
muallim, çöl aslanı, İslam âlimi,
gecenin hâkimi, derviş devrimci,
askeri deha ve şeyhü's-şühedâ
Ömer el-Muhtar... Dünya ondan
öğrenmeye devam ediyor. Dara
çekilen bedeniye irşat etmeye
devam ediyor. Hâlâ o güçlü sesi
yankılanıyor dağlarda, çöllerde ve
bütün inanmış kalplerde; kötü-
lüğün meşruiyetini tanımayın,
kötülerin hükümranlığını reddedin
ve cellatlarınızla asla uzlaşmayın!

TAKTİKSEL DEHASI MUARIZLARINI ÇILDIRTİYORDU

BAZI HARCAMALAR
#OlmasadaOlur
AMA EĞİTİM OLMAZSA OLMAZ.

*Darüssafaka'ya destekte bulunun,
annesi ya da babası hayatta olmayan
çocuklarımızın geleceğini aydınlatın.*

Düzenli Destek İçin:
0850 222 1863

www.darussafaka.org

Darüssafaka
1863
CEMİYET

Amritsar'dan Delhi'ye

// Hindistan epey ucuz bir ülke. Kaldığım otele de bir gece için Türk parasıyla sadece 20 lira ödemişim. Türkiye'ye döndükten sonra Hindistan ve Nepal'deki 10 günlük toplam masrafımın sadece 250 dolar olduğuna çok kişiyi hâlâ inandıramamışım.

DELHİ BİRÇOK MÜSLÜMAN DEVLETE VE SULTANLIĞA BAŞKENTLİK YAPMIŞ

İZLENİM / GEZİ

DELHİ'DEN GENEL BİR GÖRÜNÜM

CUMA CAMİİ

Delhi

YUSUF SAMİ KAMADAN

DELHİ ŞEHİRİ ÇEŞİTLİ DEVİRLERDE KURULAN YEDİ AYRI ŞEHRİN ZAMAN İÇİNDE BÜYÜYÜP BİRLEŞMESİYLE ORTAYA ÇIKMIŞ. TARİH İÇERİSİNDE BİRÇOK MÜSLÜMAN DEVLET VE SULTANLIĞA DA BAŞKENTLİK YAPMIŞ. BUGÜN İSE İSLAM VE DİĞER MEDENİYETLERE AİT BİRÇOK TARİHİ ESERİ İÇİNDE BARINDIRAN, MODERN HÜVİYETİNE İSE İNGİLİZLER DÖNEMİNDE BÜRÜNMÜŞ BİR ŞEHİR DELHİ.

Yaklaşık sekiz saatlik bir yolculuk olacağını biliyordum. Sabah Delhi'ye indikten sonra doğrudan Tebliğ Cemaati'nin merkezine gitmeyi, birkaç saat uyumayı ve çantamı oraya bırakmayı planlamıştım. Zira orada Türk bulabileceğimden emindim. Tabii durum düşündüğüm gibi olmadı. Otobüs beklediğimden daha erken bir saatte Delhi'ye vardı. Delhi'ye indiğimde hava henüz ağarmamıştı bile. İndiğim yerden Tebliğ Cemaati'nin merkezine 10 kilometrelik bir mesafe bulunuyordu. Gittiğim yerde bu saatte kimseyi ayakta bulamamak kaygısıyla

bir otele geçmenin daha uygun olacağını düşündüm. Çevremde dolaşan Rikşa şoförlerinden birine beni Eski Delhi yakınlarında bulunan uygun bir otele götürmesini söyledim. Rikşalar Hindistan günlük ulaşımında çok yaygın araçlar. Hem fiyatlarının ucuz olması hem de her yere girebilmelerini sağlayan küçüklükleri dolayısıyla Hindistan'da epey yaygınlar. Hindistan epey ucuz bir ülke. Kaldığım otele de bir gece için Türk parasıyla sadece 20 lira ödemiştım. Türkiye'ye döndükten sonra Hindistan ve Nepal'deki 10 günlük toplam masrafımın sadece 250 dolar olduğuna çok kişiyi hâlâ inandıramamışım.

Delhi

Delhi şehri çeşitli devirlerde kurulan yedi ayrı şehrin zaman içinde büyüüp birleşmesiyle ortaya çıkmış. Birçok Müslüman devlet ve sultanlığa da başkentlik yapmış. Her ne kadar zaman zaman başkent olma durumundan çıksa da genel itibariyle büyük bir şehir olma özelliğini tarihte hiç kaybetmemiş. Tabii zaman zaman tahribe de uğramamış değil. Timur, Hindistan'a girdiği zaman Delhi'yi elinde bulunduran Tuğluk Hükümdarı II. Mahmud Nâsırüddin Han'ı yenmiş, akabinde de Delhi'yi ciddi bir tahribata uğratmış. Babürlüler zamanında da önemli imar faali-

yetleri görmüş Delhi. Bugün ise İslam ve diğer medeniyetlere ait birçok tarihi eseri içinde barındıran, İngiliz döneminde de modern şekline bürünmüş kadim bir şehir. Hayli kalabalık, nüfusu yaklaşık 17 milyon civarında. Havası hem boğuk hem de kirli. Yeni Delhi her ne kadar Eski Delhi'ye nazaran biraz daha ferah olsa da yine de ciddi bir trafik sorunu var. Bununla beraber şehirdeki yaygın metro ağı, trafiğin yükünü hafifletici rol oynuyor.

Delhi Cuma Camii

Sabah otelden ayrıldıktan sonraki ilk durağım dünyanın en görkemli ve en büyük camilerinden biri olan Cuma Camii oldu. Yukarıda Delhi'nin yedi ayrı şehrin birleşmesinden oluştuğunu söylemişim. İşte bu şehirlerden bir tanesi de Şahcihanâbâd. Bâbü Sultanı Şah Cihan, 1638 yılında başkenti Agra'dan Delhi'ye taşıyınca burada ciddi bir imar faaliyetinde bulunmuş ve bu esnada da Cuma Camii'ni inşa ettirmiş. Aynı şekilde meşhur Kızıl Kale de Şah Cihan tarafından inşa ettirilerek yeni bir vücuda getirilmiş. Hindistan'da bu şekilde İslam döneminden kalma başka camiler olsa da burası Hindistan'ın en büyük camii olma özelliğine sahip. 1644-1658 yılları arasında inşa edilen caminin yapım süreci tam 14 yıl sürmüş. 1550-1557 yılları arasında yedi yıl gibi bir zaman sürecinde inşa ettirilen Süleymaniye Külliyesi ile karşılaştırıldığında 14 yıl bana epey uzun bir süre gibi gözüküyor. Tabii her ne kadar Süleymaniye'ye nazaran daha sade bir yapı olsa da birçok farklı ayrıntıya sahip olduğunu da söylemem lazım. Kocaman avlusu, gösterişli kapıları, uzunca minareleri ve güzel işlemeleriyle hakikaten İslam sanatının bu topraklarda ne seviyelere yükseldiğini belli eder türden. Tabii cami dediysem ismi öyle olduğu için. Bugün cami olarak kullanılmıyor. İçeriye girişlerin paralı (üstelik fotoğraf makinem olduğu için bir de ona para ödedim) olduğu bir

CUMA CAMİİ

CUMA CAMİİNİN AVLUSUNDA DOLAŞIRKEN DAHA ÖNCE HİÇ ÖRNEĞİNİ GÖRMEDİĞİM BİR ŞEYLE DAHA KARŞILAŞTIM: BİR DÜNYA KÜRESİ. 1829 YILINDA II. EKBER ŞAH'IN OĞLU SELİM MİRZA AVLUNUN GÜNEYBATI KÖŞESİNDE BİR GÜNEŞ SAATİ YAPTIRIRKEN, KUZEYDOĞU KÖŞESİNE DE BİR DÜNYA KÜRESİ YAPTIRMIS.

müze durumunda burası. Delhi'ye tepeden bakmak isteyenler için caminin kuzeydeki minaresine -ücrete mukabil- çıkmak mümkün. Kızıl Kale'nin hemen Cuma Camii'nin yakınında olduğu fark ediliyor. Zaten buraya Cuma Camii denmesinin sebebi de caminin saltanat yoluyla Kızıl Kale'ye bağlı olmasından ve Şah Cihan'ın büyük bir törenle cuma namazlarına buraya gelmesinden kaynaklanıyor. Avluda dolaşırken daha önce hiç örneğini görmediğim bir şeyle daha karşılaştım: Bir dünya küresi. 1829 yılında II. Ekber Şah'ın oğlu Selim Mirza avlunun güneybatı köşesinde bir güneş saati yaptırırken, kuzeydoğu köşesine de bir dünya küresi yaptırmış.

Caminin bulunduğu çevre Delhi'de yaşayan Müslümanların yoğunlukta olduğu yerlerden biri durumunda. Sokağında, pazarında, çarşısında bu durum kendisini hemen belli ediyor.

Kızıl Kale

Çok da uzak olmamakla beraber birkaç kilometrelik bir yürüyüşün ardından nihayet Kızıl Kale'ye ulaştım. Kalenin iki kapısı bulunuyor. Bunlar Lahor Kapısı ve Delhi Kapısı olarak adlandırılmış. Lahor Kapısı denmesinin sebebi buranın Babür Devleti'nin bir diğer önemli şehri olan Lahor yönünde olmasından kaynaklı. İçeriye girince kale görkemli kapısı ile karşıladı beni. Bu kapıya da Şah Cihan'ın oğlu ve kendisinden sonra Babür tahtına oturan Evrengzîb zamanında güvenlik amacıyla yapılan bir burçtan geçilerek ulaşılabilir. Bir nevi ikinci kapı gibi yani. Bu kale aynı zamanda Babür Devleti'nin yıkıldığı 1857 yılında merkez durumundaydı. 1897 yılında son Babür hükümdarı II. Bahadır Şah liderliğinde İngilizlere karşı bir isyan patlayınca İngilizler bunu şiddetle bastırmışlar. İsyanı sebep olmasından dolayı Bahadır Şah'ı tahtından uzaklaştırarak Burma'nın Rangun şehrine sürerken, oğul-

larını ve saray erkânını kurşuna dizmişler. Bugün hâlâ Kızıl Kale'nin kapısında bu olaydan kalma mermi izlerini görmek mümkün. Bahadır Şah her ne kadar sürgünde ölse de o tarihten itibaren Hindu ve Müslümanların ortak bir değeri, bağımsızlık sembolü olmuş. 1947 yılındaki bağımsızlığın ardından üç renkli bayrak da yine ülkenin ilk başbakanı olan Cevahirlal Nehru tarafından burada kaldırılmış. Dolayısıyla buranın Hindistan için manevi bir tarafı da var.

Kapıdan geçtikten sonra tam olarak 'Kapalı Çarşı' anlamına gelen 'Chhatta Chowk' geliyor. Şah Cihan döneminde inşa ettirilen kale yapısı içerisinde yer alıyormuş burası ve onun saltanatı zamanında burada altın, mücevher, gümüş gibi değerli malların alışverişi yapılmış. Bu özelliğiyle Osmanlı'daki Topkapı Sarayı'nın birinci avlusu ile kısmen benzerlik de taşıyor.

'Chhatta Chowk'den çıktıktan sonra az ilerde, Dîvân-ı Âm ile Chhatta Chowk arasında 'Nevbet-hâne' binası karşılıyor sizi. Nevbet kelimesi bizde de kullanıldığı şekliyle 'padişahın sarayı önünde çalınan müzik' anlamına geliyor. Babür Sarayı'nda da müziğin ayrı bir önemi vardı şüphesiz ve bu yapı da bu amaca hizmet ediyordu. Burada çalınan müzik ile yakın bir mesafede bulunan Dîvân-ı Âm'daki devlet ricali, sultanın veya diğer önemli saray erkânının geldiğini anlayabiliyordu. Ayrıca bundan başka da burada seçilen belirli saatlerde günde beş sefer müzik icra ediliyordu. 1857 yılında saray İngilizler tarafından tahrip edilince burası da hasardan nasibini almış maaalesef. Yan kubbeler ve merkezi su haznesi bu zamanlarda yok edilmiş.

Buradan da Dîvân-ı Âm binasına gidiliyor. Fil Kapısı adıyla bir de geçit bulunuyor burada. Fil isminin verilmesinin sebebi de saraya kan bağı ile bağlı olan şehzâdeler dışındaki kişilerin bu noktadan sonra fillerinden inerek, sarayın

HUMAYUN TÜRRESİ

KIZIL KALE

KUVVETÜ'L-İSLÂM CAMİİ'NİN DE MİNARESİ TAM 73 METRE YÜKSEKLİĞİNDE

içine bu şekilde girmeleri. İslam kültürü içerisinde önemli bir mevkîe sahip olan Divân-ı Âm halkın katıldığı ve meselelerini hükümdara anlattığı, herkese açık meclis anlamına geliyor. İşte bu yapı da 'Jharokha Darshan' adı verilen seremonilerde, vezir veya sultan tarafından halkın istek ve şikâyetlerini dinlemek ve bunlara çözüm bulmak amacıyla kullanılıyordu.

Dîvân-ı Âm da geçilince artık sultanın hususi kullanımına açık yerler başlıyor. Güneyde yer alan Mümtaz Mahal ve Reng Mahal adlı iki köşk zamanında sultanın hanımlarına tahsis edilmiş. Mümtaz Mahal bilindiği gibi Şah Cihan'ın uğruna Tac Mahal'i yaptığı kadın. Mümtaz Mahal bugün Kızıl Kale Arkeoloji Müzesi olarak kullanılıyor. İçinde Babür sultanlarına ait fermanlar da aynı şekilde burada sergileniyor. Reng Mahal ile Mümtaz Mahal'in hemen aynı sırasında da sırasıyla sultanın özel dairesi olan Has Mahal, onun yanında kalenin sanat bakımından en muhteşem eserlerinden biri olan, padişahın başkanlık ettiği divanların yapıldığı Dîvân-ı Has, yanında hamam ve hamamın az ilerisinde de 1662 yılında Evrengzâb'ın kullanımı için özel olarak yaptırılan Moti Mescid bulunuyor. Tamamı mermerden yapılan bu şirin mescidin kubbeleri de İngilizler tarafından sökülüp satılmadan evvel bakır ile kaplıymış.

Kutub Minâr

Kutub Minâr, ilk Delhi Sultanı Kutbüddin Aybeg'in meliklik döneminde, İslamiyet'in Hindis-

tan'da kazandığı zaferin sembolü olarak inşa edilmeye başlanan ve sonraki süreçte başka sultanların katkılarıyla da tamamlanan muhteşem bir eser.

Burası başlı başına bir zafer anıtı değil, aynı zamanda hemen dibinde bulunan Kuvvetü'l-İslâm Camii'nin de minaresi olarak düşünülmüş. Tam 73 metre yüksekliğinde. Bu özelliğiyle dünyanın en büyük minaresi olma özelliğine sahip.

Yedi şehirden meydana gelen Delhi'de Tuğlukâbâd ve Fîrûzâbâd adlı iki şehir Delhi Sultanlığı zamanında kurulmuş. Muhteşem Kutub Minâr da bu sultanlığın bir eseri olarak günümüze kadar ulaşmış. Kutub Minâr'ın çevresinde başka yapılar da bulunuyor. Burası milattan önce 1'inci yüzyılda yaşamış bir başka yerleşim yerine ev sahipliği yapıyormuş. Kalıntılar oradan mı bilemiyorum ama bol miktarda İslam eseri dikkatimi çekti. Mesela kime ait olduğunu öğrenemediğim bir türbe mezar, işlemeleri ve süslemeleriyle büyüleyici geldi bana. Delhi sultanlarından İltutmış'ın mezarı da buradaydı. Daha sonra incelediğimde gördüm ki, merkezi Delhi'de kurulan bu sultanlık çoğu kere Türk asıllı hanedanlar tarafından idare edilmiş.

Delhi'de son durak:

Tebliğ Cemaati'nin merkezi

Burası Hümâyûn'un türbesine yaklaşık bir kilometrelik mesafede. Açıkçası buraya gitmemdeki maksatlardan biri de bir Türk bulmak ve ilk ağızdan ne olup bittiğini, neler yaptıklarını, çalışma metotlarını

GÜNEYDE
YER ALAN
MÜMTAZ
MAHAL
VE RENG
MAHAL ADLI
İKİ KÖŞK
ZAMANINDA
SULTANIN
HANIMLA-
RINA TAHSİS
EDİLMİŞ.
MÜMTAZ
MAHAL
BİLİNDİĞİ
GİBİ ŞAH
CİHAN'IN
UĞRUNA
TAC MAHAL'İ
YAPTIĞI KA-
DIN. MÜM-
TAZ MAHAL
BUGÜN KIZIL
KALE ARKEO-
LOJİ MÜZESİ
OLARAK
KULLANILI-
YOR. İÇİNDE
BÂBÜR SUL-
TANLARINA
AİT FERMAN-
LAR DA AYNI
ŞEKİLDE
BURADA SER-
GİLENİYOR.

kendilerinden dinlemek istememdi. Delhi'de kurulan ve Güney Asya dâhil neredeyse Müslümanların bulunduğu her yerde varlık gösteren bu cemaatin asıl hedefleri arasında iyiliği söylemek, kötülükten nehyetmek, tâli unsurlardan arındırarak İslam'ın özünü yaşamak ve yaşatmak ilkeleri yer alıyor. Karşıma etrafta insanların karınca gibi bir hal arz ettiği kocaman bir bina çıktı. Kapıdan içeriye girmek istediğimde birinin bana neden geldiğimi sormasını bekledim ama soran olmadı. İçeride zaten inanılmaz bir kalabalık vardı ve bu sayı sürekli girenlerle daha da artırıyordu. Tabii ben daha sonra öğrendim ama çıkanlar tebliğ amacıyla bölgelere dağılanlar, girenler de bölgelerden gelenler imiş. Mevcut bulunanlar ise bölgeye dağılıma hazırlığında olanlardı.

Delhi'den ayrılış, Agra'ya yolculuk

Nihayet Delhi'deki seyahatimi tamamladıktan sonra hiç vakit kaybetmeden Agra'ya gitmek üzere arayışa başladım. İstediğim saatte gidebileceğim bir otobüs bulamadığım için tek seçeneğim olan treni 'cana minnet' deyip seçtim. Gerçi Hindistan'da tren yolculuklarının güvensizliğini düşününce biraz tedirginlik duymadım değil. Bütün korku ve tedirginlikleri bir kenara bırakıp, içinde bulunduğum dünyanın, bir kuş kadar özgür olmanın tadını çıkartıyordum. Nihayet yoluma devam ediyor, Nepal'e giden yolda geçmem gereken bir güzergâhı daha arkamda bırakıp, Agra'ya; o muhteşem Tac Mahal'in bulunduğu şehre doğru gidiyordum...

» THE FUTURE IS BRIGHT. /

Dizi

BLACK MIRROR

SİNİK AKLIN MEDYA TASAVVURLARI

MESUT BOSTAN

Black Mirror dizisinin medya konusunda tüketici olmanın ötesinde ayrıcalıklı konumlara sahip insanlar tarafından benimseniyor olmasında ‘aydınlanmış yanlış bilincin’ etkisi olduğu muhakkak. Dizinin popüler dizilerden farklı olarak her bölümde farklı bir hikâyeyi anlatıyor olması ve ilk iki sezonunda sadece üçer bölümden ibaret olması da bununla ilişkili.

BLACK MIRROR’IN YAPTIĞI DAHA ÇOK ELEŞTİRİYİ EVCİLLEŞTİRMEK ŞEKLİNDE

DİZİ

Charlie Brooker'un distopik bilim kurgu antolojisi *Black Mirror* (2011) ile ilgili temel sorun: Medyanın hayatın yerine geçmesini anlatırken faciayı sıradanlaştırıyor. Hatta sıradanlaştırmanın ötesinde bundan zevk almayı öneriyor. Sahte bir farkındalık yaratıyor ve yarattığı sahte farkındalığı da 'cakası satılabilir' bir şey olarak sunuyor. Bu yüzden son tahlilde medyanın zararlarına karşı bir duyarsızlığı yaygınlaştırıyor. Bu durum sadece kendisinin de eleştirdiği medyanın bir unsuru olmasından kaynaklanmıyor. Pekala, medya kendi araçları kullanılarak da eleştirilebilir. Modernist sinemanın iyi örnekleri mesela, bu konuda modernist düşünceden de ileri bir noktadadır. Bu yüzden modern felsefenin gelip dayandığı nokta sinema olmuştur. Gilles Deleuze, sinema üzerine yazdıklarında asıl olarak buna değinir. *Black Mirror*'ın yaptığı ise daha çok eleştiriyi evcilleştirmek şeklindedir. Bu tavır çok daha genel bir kapsama sahip. Peter Sloterdijk'in *Sinik Aklın Eleştirisi*'nde (1983) ifade ettiği şekliyle sinizm, Batı düşüncesinin temel bir özelliğidir. Sinizm toplumsal olarak kabul gören düşünce ve hayat tarzlarına yönelik genel bir çekince olarak ifade edilebilir. Avrupa'da özellikle modernliğe dair eleştirel bir tavrın geliştiği savaş sonrası dönemde sinizm yaygınlık kazanmıştır. Sloterdijk'in aydınlanma eleştirisi üzerinden tespit ettiği ve Avrupa muhayyilesinde etkin olduğunu söylediği 'kötü sinizm' *Black Mirror*'ın ruh halini iyi bir şekilde ifade eder. Sinizmin bu kötücül hali, eleştirinin imkânlarını boşa çıkararak hâkim ideolojiye eklemlenir. *Black Mirror*'da örneğin diziyi izledikten sonra insanların medyanın hayatlarındaki etkilerini fark edip bu konuda bir tavır geliştirmelerini düşünmek muhaldir. Bu yüzden dizinin medya eleştirisini muhtemel eleştirilerin önünü almaya çalışan defansif bir düşünsel eğilim olarak değerlendirmek daha

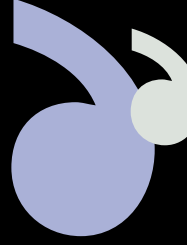
doğrudur. Bir yerde dizi kendini, kendi eleştirisini yapabilen bir şey olarak sunuyor. Oysa yarattığı etki eleştirel bir tavır geliştirmekten çok, kötü yanlarını bilerek bunlara rağmen medyaya uyum sağlamak şeklinde geliyor. Günümüzde bu tarz eleştirelliğin temel işlevi bu açıdan okuryazar insanlar arasında sinizmi yaygınlaştırmak ve onlara sanal bir ayrıcalık pozisyonu bahsetmeye evrilmiş durumda.

İdeolojinin gücü artık yarattığı özdeşleşme çağrısından çok ideolojiyle özdeşleşmeme yani ona mesafe koyma imkânlarını da yaratabilmesinde gizli. Demokrasinin, liberalizmin, hümanizmin pratik alandaki tartışmazlığına karşın düşünsel planda neredeyse her önermesinin yanlışlığının ispatlanmış olması günümüzde ideolojinin işleyişine dair birçok konuyu aydınlatıyor. 'Batı'nın değerlerine inanmak saflık ama bu değerlere uygun olarak yaşamak bir zorunluluk.' Çoğu insan böyle düşünüyor. Medya bahsinde de bu geçerli. Medyanın insanlara ettiği fenalıklara herkes aşına ama kimse medyayı hayatından çıkarmayı düşünmüyor.

Aydınlanmış yanlış bilinç

Bilmek artık insanı iyiliğe sevk etmiyor. Ancak yine de eğer bir iyilik imkânı yaratılacaksa bu da bilmekle mümkün gibi görünüyor. Bu yüzden *Black Mirror*'ın ortaya koyduğu medya eleştirisi üzerinde düşünmekte fayda var. Dizi ilk iki sezonu ile kendine iyi bir seyirci kitlesi oluşturmuştu. Medya alanında çalışan ve medya üzerine düşünen insanların çoğu kulaktan kulağa yayılan dizinin ününün farkındadır sanıyorum. Dizinin medya konusunda tüketici olmanın ötesinde ayrıcalıklı konumlara sahip insanlar tarafından benimseniyor olmasında yukarıda sözünü ettiğim 'aydınlanmış yanlış bilincin' etkisi olduğu muhakkak. Dizinin popüler dizilerden farklı olarak her bölümde farklı bir hikâyeyi anlatıyor olması ve ilk iki

DİSTOPYA

DİZİNİN İNSANLARIN ZİHİNLERİNİN VERİ TABANLARINDA SAKLANMASINI ANLATTIĞI BÖLÜM BELKİ DE DİSTOPYADAN ÇOK ÜTOPYAYA YAKLAŞIYOR. ANCAK YİNE DE ELBETTE ÜRKÜTÜCÜ BİR TARAFAVAR. KUSURLU VE SONLU BİR HAYATTANSA SONSUZ BİR SANAL HAYAT YAŞAMAK FİKRİ İNSANA HER ŞEYE RAĞMEN ÇEKİCİ GELMİYOR. BİR ÇEŞİT CENNET TASVİRİ İÇİN FAZLASIYLA GROTESK BİR HİSSİYAT YARATIYOR.

sezonunda sadece üçer bölümden ibaret olması da bununla ilişkili. Popüler dizi tüketim biçiminden farklı bir tecrübe sunuyor *Black Mirror*. Üçüncü sezonu ile birlikte ise dizi Netflix gibi medya alanında yeni gelişen büyük platformlardan birinin desteğini arkasına alması sebebiyle daha yaygın bir seyirci kitlesine hitap etmeye başladı. Bu aynı zamanda dizinin sinizmine acımtırak bir sos katan İngiliz karakterinin yerini daha renkli ve şekerli Amerikan aromasının alması anlamına da geliyor. Dizinin sezonları arasında bu tarz bir karşılaştırma yapmak mümkün. Yine de dizinin farklı sezonları ve bölümleri tek bir evrenin parçalarını oluşturuyor gibi. Yani dizi farklı hikâyelerine rağmen bütün hikâyelerin aynı anlatı evreninde geçtiği hissini yaratıyor.

Dizi genel olarak medyanın yarattığı özgürlük yanılsamasına rağmen aslında çok katı bir toplumsal denetim sağladığını anlatıyor. Medyanın 'katılımcı' tavrını öne çıkardığı örnekler bu çelişkinin en yoğun olarak hissedildiği durumları oluşturuyor. Dizinin bir diğer teması da sanal sanılan medyanın aslında hayatımızda gayet somut neredeyse materyal düzeyde etkilerinin olmasıdır. Dizinin gerçek hayattaki etkileşimler yoluyla insanların birbirini puanladığı bir sosyal ağı anlatan bölümü bu açıdan açıklayıcıdır. Gerçek hayatta

olduğu gibi bu hikâyede de farklı ağlar giderek birleşip tek bir ağ haline geliyor. Burada kazanılan puanlar bir noktadan sonra insanların toplum içerisindeki statüsünü belirlemeye başlıyor. Belirli iş kollarında ve belirli toplumsal çevrelerde tutunabilmenin yolu sosyal ağlarda bir şekilde varlık göstermek haline geldi. Bu artık kimseyi şaşırtmıyor. Twitter hesabı olmayan bir gazetecinin işinde iyi olsa bile belirli bir tanınırlığın ötesine erişmesi mümkün görünmüyor örneğin. Sosyal ağ kimliği insanların karakterleri üzerinde şekillendirici bir etki yapıyor. Öte yandan sosyal ağların yarattığı teamüller birçok karakter özelliğini bastırmaya birçoğunu da toplumsal olarak taklit etmeye yöneltiyor insanları. Sosyal ağ kimliğinin insanların gündelik hayatlarındaki etkisi de sanal olmanın çok ötesine geçmiş durumda. İş görüşmelerinden, evlilik sürecine insanların hayatlarındaki sosyal etkileşimlerin çoğu için sosyal ağlardan ortaya konan performans bir veri vazifesi görüyor artık. Sosyal ağlar insanların ferdi özgüllüklerini artırmaktansa toplumsalın insanlar üzerindeki basıncını artıran bir şey haline geldi. *Black Mirror* da bunu anlatırken çok da farklı bir noktaya çekmiyor insanı. Diziyi izleyip takdir ederek belirli bir toplumsal olguya riayet etmenin ötesine geçilemiyor. Biri çıkıp Twitter'da "*Black Mirror* yapıntı bir dizi, entelektüellerin kendini tatmin aracı" filan dese esprisi anlaşılabilir. Puanı düşebilir, takipçilerinin bir kaçını kaybedebilir en azından.

Bir tür otorite olarak medya

Dizinin belki de en açık seçik ortaya koyduğu olgu, medyanın ürettiği gerçekliğin sanal olmasının ötesine geçtiğidir. Medyanın ürettiği gerçekliği tecrübe edişimizle gerçek hayatı algılayışımız arasında çok da bir fark yok. Orson Welles'in *Dünyalar Savaşı*'ni radyoda sahneleyişinden beri neredeyse 80 yıl geçti. Medya artık anlattığı hikâyeyle insanları çeldiren, acaba dedirten bir şey olmaktan çıkıp

CHARLIE BROOKER

İDEOLOJİNİN GÜCÜ ARTIK YARATTIĞI ÖZDEŞLEŞME ÇAĞRISINDAN ÇOK İDEOLOJİYLE ÖZDEŞLEŞME YANİ ONA MESAFE KOYMA İMKÂNLARINI DA YARATABİLMESİNDE GİZLİ. DEMOKRASİNİN, LİBERALİZMİN, HÜMANİZMİN PRATİK ALANDAKİ TARTIŞILMAZLIĞINA KARŞIN DÜŞÜNSEL PLANDA NEREDEYSE HER ÖNERMESİNİN YANLIŞLIĞININ İSPATLANMIŞ OLMASI GÜNÜMÜZDE İDEOLOJİNİN İŞLEYİŞİNE DAİR BİRÇOK KONUYU AYDINLATIYOR.

bir çeşit otorite olmaya başladı. Bir olayın videosu yoksa insanlar olayın gerçekten olduğunu inandırmak imkânsız hale gelmeye başladı. Toplumsal tecrübe medya tarafından böyle şekillendirilirken sanal gerçeklik yoluyla bireysel tecrübelerin de tek kaynağı medya haline geldi. İnsanlar birçok duyguyu sadece sinemanın onlara anlattığı kadarıyla tanıyorlar. Medyanın insanlara sunduğu tecrübe insanların zihninde artık gerçekmiş izler bırakıyor. *Black Mirror*'in bir sanal gerçeklik oyununu konu alan bölümü temelde bunu anlatıyor. Medyanın insan üzerindeki etkisinin ne tür fiziksel karşılıkları olabileceğini gösteriyor. Özellikle şiddet konusuna odaklanıyor. Tecrübe ettiğimiz medyatik şiddetin bundan 100 yıl önce savaşa katılmış bir askerin tecrübe ettiğinden kat kat daha fazla olduğunu düşünürsek zihinsel olduğu kadar bedensel açıdan da ondan ne kadar daha kötü durumda olduğumuz tahmin edilebilir. Ancak dizi şiddet olgusunu sanal gerçeklik gibi gerçekliğin yerine geçme iddiası en güçlü medyatik içeriklerden biri üzerinden anlatıyor. Asıl tehlike belki de çok daha iddiasız olanlarda. İnsanın haberlerde gördüğü şiddetin insan zihninde fiziksel tortular bırakmadığından emin miyiz? *Black Mirror* çoğu zaman çarpıcı olmak yerine zekice gözükmeyi tercih ediyor. Bu yüzden kendinden hoşnutluk dışında izleyen üzerinde bir etki bırakmıyor.

Dizinin şantaj temalı bölümü ise internetin hem yasak olana dair çağrısı hem de bu çağrıya kapılanların cezalandırılması anlatıyor. Mesajları dışında kendisini göremediğimiz şantajcı neredeyse internetle özdeş bir şey gibi yansıtılıyor. Bu kişileştirmenin aynı zamanda internete ödül ve ceza veren bir çeşit 'tanrısallık' bahsetmesi de söz konusu. İnternet birçok günahın işlenmesini kolaylaştırıyor. Günahkâra gizlilik sağlıyor. Ama bir taraftan da her şey kaydedildiği için günahkârı kendi ağına hapsediyor. Faş olmamak için her şeyi yapabilecek

hale getiriyor. Bahsettiğimiz iki özellik burada da mevcut. İnsanlar gönüllü olarak katıldıkları 'oyunun' kölesi haline geliyor. Sanal olan gerçeğe dönüşüyor. Dizinin insanların zihinlerinin veri tabanlarında saklanmasını anlattığı bölüm belki de distopyadan çok ütopyaya yaklaşıyor. Ancak yine de elbette ürkütücü bir tarafı var. Kusurlu ve sonlu bir hayattansa sonsuz bir sanal hayat yaşamak fikri insana her şeye rağmen çekici gelmiyor. Bir çeşit cennet tasviri için fazlasıyla grotesk bir hissiyat yaratıyor. Gönüllü katılımın bir taraftan çıksızlığı yansıtması durumu ve sanal olanın gerçekliği yok etmesi bu bölümde de söz konusu. Askerlerin zihinsel manipülasyon yoluyla insanları öldürmeye teşvik edildiği bölüm ise asıl meseleyi yine örten bir söyleme sahip. Günümüzde bir yandan hümanizm vazedilir ve savaş karşıtlığı bir dayatma halini alırken bir yandan silah sanayinin Batı toplumlarının ekonomik motoru haline gelmesi tesadüf değil. Batı savaş etiğinden kaçmak ve uluslararası anlaşmalardan kaçınmak için savaşın tanımını değiştirmiş durumda. Terörizme karşı savaş başlığı altında yürütülen savaş, Batı'ya bütün ahlaki ve yasal müeyyidelerden bağımsız olma imkânı tanıyor. Muhatabını meşru bir düşman olarak tanımlamayan Batı'nın hikâyedeki düşmanı insan klasmanından çıkarılardan çok da bir farkı yok. Ancak bu noktada savaş karşıtlığı mühim bir rol oynuyor. Meşru ve uluslararası anlaşmalarla şartları belirlenmiş savaşın engellenmesine yarıyor. Bu yüzden Batı muhatabını insan olarak görmekten imtina etmek için hümanizmi sürekli yeniden üretmek zorunda. *Black Mirror*'in ucuz savaş karşıtlığı da böyle bir hümanizmin ürünü.

Sosyal ağlarda linç konu edinen bölüm belki de dizinin üçüncü sezondaki en iyi bölümü. Gündelik nezaketi bir norm olarak benimsemiş insanların sanal dünyada nasıl gerçek yüzlerini göstererek gaddarlaştıklarını anlatıyor. Sosyal medya denen gladyatör sahnesini yani.

İNTERNET GÜNAHKÂRA GİZLİLİK SAĞLIYOR

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
Kimyalarında

Cesaret Nedir?

Korkusuzca tehlikelerin üzerine atılmak mı?
Yoksa önüne çıkan engelleri "Aşmak İçin Hareket"e geçmek mi?

Toplumumuzun %83'ünün bugüne kadar hiç engelli arkadaşı olmamış.
Engelli komşusuna selam vermemiş, engelliler hakkında hiçbir şey merak etmemiş.
Çünkü engellilerle nasıl iletişim kurması gerektiğini bilemediğinden
uzak durmayı tercih etmiş.

Engelli engelsiz kaynaşmasını sporla gerçekleştirmeyi hedefleyen "Aşmak için Hareket"
kampanyası ile sen de harekete geç. Cesaret gösterip engelli komşuna, iş ve okul
arkadaşına korkusuzca selam ver. Sporun kaynaştırıcı ve dost kılan gücüyle haydi!..

Engelleri "Aşmak İçin Hareket"e geç.

www.asmakicinhareket.com

facebook.com/turkiyebeyazay

twitter.com/turkiyebeyazay

instagram.com/turkiyebeyazay

MODERN DON KİŞOT

BİR GARİP
DÜĞÜN MERASİMİ

GÖNÜL İŞLERİ HESABA, HENDESEYE VURULMAZ

CONTEMPORARY İBRAHİM EFENDİ

Savaş bitti. Eve döndük. Göğsümüzdeki muskanın içinde taşıdığımız çakıl taşlarını Hânımız Yabgu'nun büyük otağının arkasındaki dibek taşına attık. Bu isimsiz künyeler sayılınca anlaşıldı ki 13 yıl önce çıkıp ancak dönebildiğimiz sefer sırasında askerlerimizin yarısından fazlasını kaybetmişiz.

Paşalar, vezirler, beyler; hocalar, hacılar, âlimler; çalgıcılar, çengiciler, köçekler hep bir ağızdan intizar edip gözyaşı dökmeye başladılar. Dizler dövüldü, saçlar yolundu, ağıtlar yakıldı. Hânımız dahi ganimetten kendisine düşen payı yitip askerlerin dullarına bağışlamak zorunda kaldı.

Yalnız ben adımın İbrahim olduğunu bildiğim kadar emindim ki obayı buğulu bir fanusa çeviren bu gözyaşları sahtedir. Hân hazretlerinin bitmek bilmeyen keşif ve fetih merakından cümle eşrafa ve eşhasa gına gelmiştir. Bir yandan kaybettikleri yakınları için dövünür gibi yapmakta, bir yandan da yeni bir ordu teşkil edip sefere çıkmak epey zaman alacağı için sevinmektedirler.

**BENDENİZ,
YABGU HÂN'IN İKİ
DANIŞMENDİNDEN
BİRİ İDİM. HÂNIMIZ
NİZAM VE SİMETRİ
HASTASI İDİ. MERATİP
VE MERASİME
EHEMMİYET VERİR,
SARAYINDA HER
ŞEYDEN İKİ ADET
BULUNMASINI
ARZU EDERDİ.
SİRF BU TAKINTISI
YÜZÜNDEN SİRADAN
BİR KÜTÜPHANE
GÖREVLİSİ İKEN
ORADAN BURADAN
TIRTIKLADIĞI
MALUMATLA
CEBİR KİTABI
YAZAN EBU CAFER
ADLI BİR ABBASİ
YETİŞTİRMESİNİ
BANA RAKİP
GETİRMİŞTİ.**

Bendeniz, Yabgu Hân'ın iki danışmendinden biri idim. Hânımız nizam ve simetri hastası idi. Meratip ve merasime ehemmiyet verir, sarayında her şeyden iki adet bulunmasını arzu ederdi. Sırf bu takıntısı yüzünden sıradan bir kütüphane görevlisi iken oradan buradan tırtıkladığı malumatla cebir kitabı yazan Ebu Cafer adlı bir Abbasi yetiştirmesini bana rakip getirmişti.

Sayılarla insanlardan çok değer verdiği için "ben riyaziye üstadıyım" diye caka satarak dolaşan bu adamın görüşlerini Hânımız adeta Tanrı buyruğu gibi değerlendirir, bir dediğini iki etmezdi. Bu sırada fakire de müneccimbaşı muamelesi yapardı.

Hân hazretlerinin beni ciddiye almadığını bildiğim ve her türlü aşığıla-

MODERN DON KİŞOT

maya rağmen yüksek vazife şuurumu kaybetmediğim için tespit ettiğim bu tehlikeyi, Ebu Cafer ile mütalaa ettim. Anlattıklarımı sakalını kâh sıvazlayarak kâh çekiştirerek, kavuğunun tülbendini kâh çözüp kâh sararak ama büyük bir kayıtsızlıkla ve donuk gözlerle beni dinleyen meslektaşım söylediklerimle pek alakadar olmadı. “Sen de yoruldu zahir; git temiz bir uyku çek, zihnini böyle meselelerle meşgul etme” dedi.

Birkaç gün sonra kolsuz bir ulak, hânımız efendimizin beni çağırdığını haber verdi. Seğirtip gittim. Divan toplanmış, beyler ve vezirler sedirlere kurulmuştu. Kapıdan girer girmez Hân'ın azarlayan sesini işittim: “Bak a İbrahim Efendi” dedi. “Sen yıldızları filan gözleyip vaktini şiirle nesirle heba ederken Ebu Cafer bu milletin bekasını düşünüyor. Dinle de bir ordu nasıl kurulmuş, bir memleket nasıl kurtarılmış öğren.”

Padişahın kendisine işmar etmesini emir telakki eden Ebu Cafer bir anda ayağa fırladı. Dürüp kaftanının içine sakladığı parşömen kâğıtlarını büyük bir rikkatle çıkarıp çadırın ortasına yaydı. Hepimiz başına toplandık.

Kâğıtlarda bir takım dikdörtgen ve çember şekilleri, bir takım rakamlar ve bunları birbirine bağlayan oklar vardı. Ebu Cafer uzun uzun anlattıktan sonra, “İş bu yolla, 20 seneden tezi yok yenilmez ve yıkılmaz bir nesil doğar” deyip sözlerini bağladı. Padişahın gözleri parladı, bu en sevgili danışmendinin sırtını sıvazladı.

“Aman efendim, bu gönül işleri hesaba, hendeseye vurulmaz. Ayıptır, yazıktır, günahtır” diyecek oldum. Hân bana küçümseyen gözlerle bakıp elleriyle ‘çekilebilirsin’ dercesine bir işaret yaptı. Gerisin geri yürüyüp çıktım ve yine seğirterek oradan uzaklaştım.

Ebu Cafer benim söylediklerimi kendi fikriymiş gibi hâna anlatmış; hatta anlatmakla yetinmeyip, kendi iddiasına göre tarihin ilk eşleştirme algoritmasını yazmıştı. Ona eski dostum Öklid’den ve başına gelenlerden bahsetmek istemedim.

Meslektaşımın planını tatbik edebilmek için büyük bir toy düzenlemek gerekliydi. Şöyle ki; biz sefere çıkarken kundakta debelelen, yeni yeni emekleyen yahut çayırılarda yuvarlanan bebeler yetişip akıl-baliğ olmuş, evlenme çağına gelmişti. Hânın emriyle bunların hepsi obanın yaylasındaki Kırkpınar meydanında toplandı. Beş gün süren müsabakalar, eğlenceler düzenlendi.

Oğlanlar at biniyor, kılıç şangırdatıyor, cirit ve ok atıyor, yüzme yarışları yapıyor, birbirleriyle güreşiyorlardı. Hatunlar güreş ve yüzme hariç hem oğlanların bütün yaptıklarını yapıyor hem de örgü örüyor, tarhana seriyor, lir çalışıyorlardı. Bu yolla birbirlerini tanıyor, serbestçe görüşüp konuşuyorlardı.

Yedinci günün sonunla hepsine birer kâğıt verilip evlenmek istedikleri kişilerin isimlerini sırasıyla yazmaları emredildi. 40 erkek ve 40 kız kendilerine verilen kâğıtlara 40 isim yazdılar. En çok beğendiklerini ilk sıraya en az beğendiklerini yahut beğenmediklerini son sıraya yazdılar.

Hânımız biraz da eziyet olsun diye bu eşleştirme işinde Ebu Cafer’e yardımcı olmamı istedi. Divanda toplandık. Civanmertlerden ve nazeninlerden alınan listeleri yere serip çalışmaya başladık.

Fark ettik ki hatunların hepsi hânın biricik oğlu Boğaç’ın adını ilk sıraya yazmışlardı. Nasıl yazmasınlar? Boğaç daha 10 yaşına gelmeden rüştünü ispat etmişti. Oğuz Kağan destanında tasvir edilen Oğuz Kağan’a benzeyen, uzun boylu, geniş pazılı, gülüşü güneş gibi parlak, bakışları bıçak gibi keskin, narası gök gürültüsü gibi yırtıcı bir delikanlıydı. Tabiatıyla kızların hepsi ilk tercihlerini obanın bu en yakışıklı ve güçlü delikanlısından yana kullanmışlardı. Biri müstesna...

Obanın en güzel ve alımlı kızı, bütün oğlanların ilk sıraya yazdığı güzeller güzeli Balım Hatun, Boğaç’ı birinci, ikinci, üçüncü, hatta beşinci sıra şöyle dursun, son sıraya yazmıştı. Onun gönlü Korkut’taydı.

Bu fevkaladelîği görünce gözlerimden iki damla yaş geldi. Korkut’un babası Targut benim refikimdi. Hânın seyislerinden biriydi. Atların fısıltıyla söylediklerini, hatta söylemediklerini anlamakta pek mahirdi.

Harbin çetin bir anında düşman, hânın çadırına kadar dayanmış, tahtın namusunu korumak Targut’la bana kalmıştı. Bir bölük düşmanı tepelemek için tam yarım gün çarpışmıştık. Ben bacağımdan yaralanmıştım. Bedenini Yabgu Han’a siper eden kahraman karındaşımın göğsüne tam dokuz ok saplanmıştı. Dokuzuncu ok saptıncıca sırt üstü yere uzanmış, gözleriyle beni yanına çağırıyor, “Oğlum olursa adı Korkut, kızım olursa adı Börteçine olsun” demişti.

Karısı Gülüm Hatun erinin kara haberini aldıktan sonra ancak üç gün daha yaşamıştı. Önce sol yanına inme inmiş, sonra dili tutulmuş, en son da gözleri yuvalarından fırlamıştı. Kötü ruhların musallat olduğunu düşündüğüm bu biçarenin karnını yarıp Targut’un mahdumunu sağ kurtarmak da obadaki tek hekim olan bana nasip olmuştu. Annesi çoktan ebedi âleme irtihal eylediği için başka çaremiz kalmamıştı.

Ellerimin kanı kurumadan çadırdan dışarı fırlamış, yeni doğanı göklere doğru kaldırmış, ahalinin şaşkın bakışları üzerimdeyken “Korkut” diye bağırıyordum.

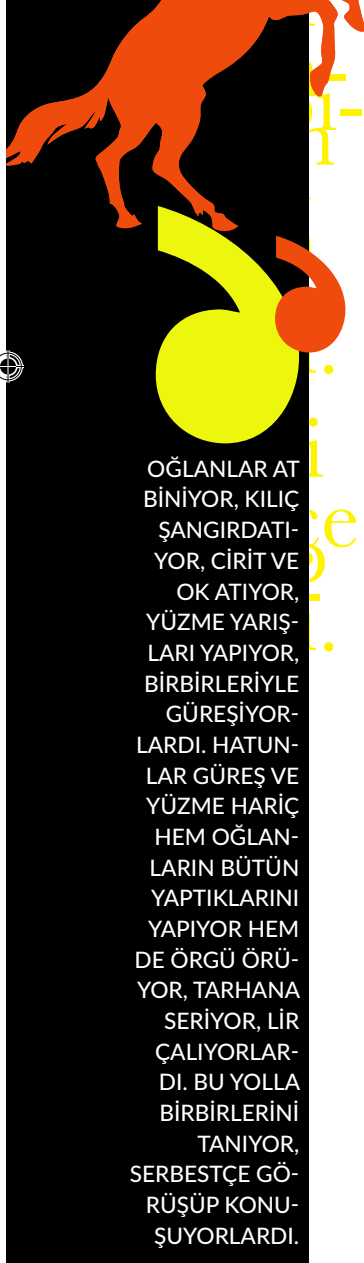
Korkut hem anasız hem de babasız büyümüştü. Bir ayağı hafifçe aksak, bir omuzu hafifçe düşük, sırtı hafifçe kambur, bir gözü hafifçe kördü. Sanırsınız ki o inmeler ve cinnetler annesi Gülüm Hatun’a değil bizzat bu yavrucağa inmişti.

Ahırlarda yatıp kalkmış, ineklerin memelerinden süt emmiş, ağaç kabuklarını yemiş, ayak işlerine bakmış, neredeyse kimsecikler farkına varmadan bu yaşına gelmişti. Toya çağırılması bile bir hataydı, zaten şölen ve müsabakalarda bir varlık gösterememiş-

BU FEVKALADELİĞİ GÖRÜNCE GÖZLERİMDEN İKİ DAMLA YAŞ GELDİ

Oğlanlar

100 Lacivert dergi

OĞLANLAR AT
BİNİYOR, KILIÇ
ŞANGIRDATI-
YOR, CİRİT VE
OK ATİYOR,
YÜZME YARIŞ-
LARI YAPIYOR,
BİRBİRLERİYLE
GÜREŞİYOR-
LARDI. HATUN-
LAR GÜREŞ VE
YÜZME HARIÇ
HEM OĞLAN-
LARIN BÜTÜN
YAPTIKLARINI
YAPIYOR HEM
DE ÖRGÜ ÖRÜ-
YOR, TARHANA
SERİYOR, LİR
ÇALIYORLAR-
DI. BU YOLLA
BİRBİRLERİNİ
TANIYOR,
SERBESTÇE GÖ-
RÜŞÜP KONU-
ŞUYORLARDI.

ti. Kimseyle konuştuğu, görüştüğü de görülmemiştir.

Bu zavallının yalnız gizli bir mari-feti vardı. Kendisine hediye ettiği dombırayı ilk deneyişinde benden bile iyi çalmaya, adeta konuştur-maya başlamıştı. Kendisine bir de ağız kopuzu yapıp bunları obanın bir konak ötesindeki dilek ağacının kovuğuna saklamıştı.

Korkut'u kendisine hissettirme-den izler, obanın dışına çıktığını anlayınca gizlice takip eder, mest olmuş bir halde çaldığı nağmeleri ve söylediği şarkıları dinlerdim. O şarkılar ki sözlerini Korkut'tan başka bilen yoktur.

Büyük bir merakla Korkut'un hazırladığı listeye baktık. Bir de ne görelim. Onun da ilk sırasında Balım Hatun yok muymuş?

O vakitler cemiyetimize 'bir kızı binlerce kişi ister, bir kişi alır' anlayışı henüz yerleşmemişti. Seçme hakkı erkeklerdeydi. Ebu Cafer'in bulduğu formüle göre son tercihi olsa da Balım Hatun'un Boğaç'la eşleştirilmesi gerekmekteydi.

"Bu formül yanlış, çocuklar birbiri- ni sevmiş, yapmayın, etmeyin" dediysem de dinletemedim. Balım Hatun'un Boğaç'a varmasına karar verildi. Korkut'a da kendisi gibi öksüz ve yetim, kendisi gibi kör ve topal, üstelik bir de sağır ve dolayısıyla dilsiz olan Canım Hatun düştü.

Ebu Cafer böbürlenerek ortalıkta dolaşüyor; "Seçim dediğin böyle olur azizim, obamızın, neslimizin geleceğini islah ve ihya ettim" diyerek övünüyordu.

Gerek erkeklerin gerekse kızların yaptıkları tercihleri başkalarına söylemeleri yasaktı. Buna rağmen hadise obada kulaktan kulağa yayıldı. Şu yamru yumru gök kub- benin altında ne gizli kalmıştı ki bu kalacaktı.

Bu sırada düğün hazırlıkları çoktan başlamıştı. Kadınların elleri düğün kıyafetlerini yetiştirmek için dikiş nakış işleriyle uğraşmaktan delik deşik olmuştu. İkisi müstesna. Dünyalar güzeli Balım Hatun ile sağır ve dilsiz Canım Hatun ellerini işe sürmek şöyle dursun dönüp bakmıyorlardı bile.

Bu ikisini daha evvel bir arada gören olmamıştı. Hiçbir yakınlıkları yoktu. Şimdiyse yedikleri, içtikleri ayrı gitmez, ana baba bir kardeş olmuşlardı. Bu da yetmezmiş gibi el ele tutuşup oradan oraya koşturuyor, herkesin hayretini celp ediyorlardı.

Birine acıdıkları, diğerine hayran oldukları için onların gelinlikleri de başkaları tarafından hazırlandı. Bu sırada Boğaç'la Korkut'un sık sık obadan kaçıp sırta kadem bastıkları da fakir hariç kimsenin dikkatini çekmedi.

40 gün böylece geçti. Nihayet kazanlar kuruldu, kösler vuruldu. Düğün gününün sabahında borula- ra 21 kez üflenip gelin ve damatlar meydana davet edildi.

Önce damatlar çıktı meydana. Hepsı düğün kıyafetlerini giyip süslenmişti. İkisi müstesna. Boğaç ve Korkut yırtık pırtık elbiseleriyle gelip meydanda yan yana durdular. Korkut'un bir omuzunda dombı- rası diğer omuzunda ağız kopuzu asılıydı.

Sonra gelinler çıktı meydana. İkisi müstesna. Balım Hatun ve Canım Hatun yoktular. Bütün aramalara taramalara rağmen obada bulu- namadılar. Yabgu Hân öfkelen- di, atlıları dört bir yana salıp kaçak gelinlerin bulunması emrini verdi.

Bendeniz de yanıma üç atlı alarak dilek ağacının yolunu tuttum. Tutmaz olaydım. Tepedeki düzlüğe çıkar çıkmaz Balım kızla Canım kı- zın cansız bedenleriyle karşılaştım. Gelinliklerini ağacın dalına asmış, birbirlerine sarılarak son nefesle-

rini vermişlerdi. Halen o manzara hatırıma geldikçe ağlarım.

Bu felaketi gören yanımdaki asker- lerin üçü birden hıçkırıklara boğul- dular ve kafalarını dilek ağacına vurarak intihar ettiler. Hiçbirine mani olamadım.

Yalnız kalınca dilek ağacını kökün- den kesip büyük bir araba hazırla- dım. Askerleri ve gelinleri üzerine sıraladım. Arabayı atlara bağlayıp obaya doğru yola çıktım.

Meydana vardığımda karanlık çökmek üzereydi. Bütün hayalleri yıkılmış ve yorulmuş olan ahali bu manzarayı görünce derin bir teessüre boğuldular. Kimseden çıt çıkmıyordu.

İşte tam da bu sırada canım Korkut omuzundaki dombırayı indirip yere oturdu. Hz. Süleyman ile bir garip güvercinin hikâyesini anlatan şarkısını okumaya başladı. Şarkının ortasında Boğaç delirdi, korkunç naralar atarak babasına doğru koşmaya başladı. Kalabalık dalgalandı. Ellerine geçirdikleri her şeyi hânın otağına doğru fırlatma- ya başladılar.

Her şey göz açıp kapayıncaya ka- dar oldu. Damatların hepsi birden hançerlerini çekip hânın asker- lerine doğru koşmaya başladılar. Toz dumana karıştı, kan gövdeyi götürdü.

Bu ferî kaçmış gözlerim kafama yediğim ters kılıç darbesiyle bayıl- madan önce dünyanın en acayip hadiselerinden birine şahit oldu.

Azgın bir boğa gibi yerinden fırla- yan Boğaç, yedi kapıkulunu birden haklayıp babasının başını tek hamlede boynundan kopardı. Ba- basının kafasından çıkardığı tacı ve üzerinden çıkardığı kaftanı halen yerde oturup ağız kopuzu çalmak- ta olan Korkut'a giydirdi. Bir eliyle babasının kesik başını, diğer eliyle Korkut'un kötürüm olmayan elini havaya kaldırdı. "Hânım hey" diye bağırdı.

Sonrasını hatırlamıyorum...

YORULDUN ZAHİR; GİT TEMİZ BİR UYKU ÇEK

la
ci
vert

Dilediğiniz
zaman
iptal
garantisi!

Toplu
ödeme
yapmadan
abone olma
kolaylığı!

Aylık abonelik
ücreti faturanıza
yansısın ya da
TL bakiyenizden
düşsün!

LCV yazıp
4177'ye
SMS atın
derginiz
her ay
5,20 TL'ye
adresinize
gelsin!

1 SMS İLE
DERGİNİZ
ELİNİZDE!

www.lacivertdergi.com
facebook.com/lacivertdergi
[@lacivert_dergi](https://instagram.com/lacivert_dergi)
instagram.com/lacivert_dergi

Bu servisten tüm operatörler faydalanabilir. Lacivert'e abone olmak için LCV yazarak 4177'ye SMS yollamanız yeterlidir. 4177'ye gönderilen her SMS 0,50 TL olarak ücretlendirilir. Aylık dergi abonelik ücreti faturalı hatlardan 5,20 TL olup faturaya yansıtılır, ön ödemeli hatlarda 5,20 TL'lik tutar TL bakiyesinden tahsil edilir. Belirtilen fiyatlara KDV ve kargo ücretleri dahildir. Dergi aboneliği, abonelik iptal edilmedikçe en fazla 1 yıl boyunca aynı fiyat üzerinden devam eder. 12 sayının sonunda abonelik otomatik olarak sona erer. Lacivert aboneliğini iptal etmek için IPTAL LCV yazarak 4177'ye SMS gönderilmesi yeterlidir.

HEMEN
ARAYIN **444 88 81**

Şaşkın
Kerteriz

“ŞİMDİ İKTİDARDAYIZ VE BÜTÜN ALÇAKLAR BİZDEN YANA”

Bu söz Lenin'in. Bir dönem tilmizlerinin kullanmaktan çok hoşlandığı bu sözü her tür iktidar için al kullan. Hatta iktidarın her biçimi için kullanmak olası. Son aylarda özellikle kültürel iktidar tartışmaları devam ederken aklımda hep bu söz dolanırdı. Oysa fakir hiç kültürün iktidarına inanmadı, hatta giderek iktidarın her türlüşüne karşı gizli bir karşıtlık birikti içimde. Tam da o alçaklardan dolayı işte. Çünkü eğer birileri kültürdeki iktidardan bahsediyorsa yerine kendi iktidarını koymayacağını nereden bileceğiz. Burada temel mesele kültür iktidarından çok kültür endüstrisidir aslında. O endüstrinin başını tutanlar, kasaya yakın olanlar, tüccarlar (kâğıdın olduğu yerde üçkâğıdın olduğunu iyi biliriz) paylarının bir gün ellerinden çıkacak olması ihtimalinden hiç hoşlanmazlar. Yılın birinde büyük bir gazetede çalışıyorum. Merkez medyanın da en merkez yerlerinden birindeyim. 'Necip Fazıl Büyük Ödülü' Nuri Pakdil'e verilince malum gazetenin malum kültür dergisi Pakdil'le

ilgili bir dosya ve röportaj yapmak istedi. Ve metazori bu işi bana havale ettiler. Ben de cahilliğimden dolayı günlerce çalışarak hem iyi bir dosya hem de Pakdil'le (bilenler bilir çok zordur bu iş, çünkü karşınızdaki adam epey titizdir) bir röportaj gerçekleştirdim. O sanat dergisi 10 bin vuruşluk dosyayı gözden çıkardı gibi 12 bin vuruşluk röportajı da 5 bin vuruşa indirerek derginin en arka sayfasına koydu ve kapakta da tanıtmadı. Resmen kullanılmıştım. Üstelik Pakdil ustaya karşı da mahcup oldum. İşte endüstri tam da budur. Kendine yakın görmediği bir fikir insanını bile bir şekilde 'ben bunu da gördüm' demek için kullanır. Bugün *Diriliş Ertuğrul* dizisine uygulanan 'sükût suikastı' da tam anlamıyla böyle bir şeydi. Ödül törenindeki rezaleti konuşmaya bile değmez, gereken cevap en gerekli yerlerden gerektiği gibi verildi zaten. Şimdi acil olan mesele, bizden yana görünenleri bulma ve eleme meselesi olmalı; ne iktidar ne de endüstri olarak ve kültürün içinden, edebiyattan yana tavır alarak.

HALEP

Halep çarşısında altın döven ustalar sohbetlerine şöyle başlamış: "İstanbul batsa Halep onu yeniden çıkarır." Peki, Halep battı batıyor; İstanbul onu yeniden ortaya çıkarabilir mi?

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN MİNİ MARKSİST SÖZLÜK

GOŞİST: Devrim için her yolu mubah görenler.

SEKTER: Katı, bağınaz. Kendi politik hattından başka hiçbir siyasal eğilimin makul olabileceğini kabul etmeyenlere denir.

KOMPRADOR: İşbirlikçi, kendi halkına ihanet eden.

KOMFORMİST: İtiraz etmekten değil uygun davranmaktan yana olanlar.

KARŞI DEVRİMCİ: Devrimi yıkmayı düşünen hareket.

DERVİŞİN DUASI 1.0

O ateşin gecede en çok bir köşede sessizce zikreden o dedeye gözüm takılmıştı. Herkes sanki kanat takıp uçacaktı gibi “Hay” derken, o yaşlı derviş derin bir sükûn içindeydi. Sonra bir gün o dervişle konuşma fırsatını buldum. “Ben o derin hallerin içinde derine dalmayı daha çok severim” demişti ve eklemişti: “Huyum böyle, gençliğimden beridir görünmez olmaya çalışırım. Bu tekkede de öyle. Yalnızca şeyhim beni görse yeter. Hatta görmese bile, bir gün sessizce ölsem ve bir ihvan gelip şeyhime emaneti teslim ettiğimi söylese; şeyhim de kısacık da olsa fakirin adını anıp dua etse... O bile yeter benim için. Hatta şeyhimin duasını alacaksa bu fakir, hemen ölse de kâfi.”

CESARE PAVESE

**Herkese bir bakışı var ölümün.
Ölüm gelecek ve senin gözlerinle
bakacak.
Bir ayıba son verir gibi olacak,
belirmesini görür gibi
aynada ölü bir yüzün,
dinler gibi dudakları kapalı bir ağız.
O derin burgaca ineceğiz sessizce.**

Mütercim: Cevat Çapan

ONKOLOJİ SERVİSİ

Yan yana 20 yatak olabilen koltuk. Başında küçük makineler. Serumları onlara bağlıyorlar. Siz ona kemoterapi diyorsunuz. Bu hastalığı ilk duyanlar, hastalığa ilişkin tüm terimlerden korktukları için –bir gün kendi başlarına da gelir diye- her şeyi yanlış biliyor, yanlış algılıyorlar. Kemoterapi bir tür ilaçlar toplamına verilen ad oysa. Üç dört serum var herkesin başında. Serumların bağlı bulunduğu makine bir tür pompa işlevi görüyor ve aynı anda çeşitli ilaçları damara zerk ediyor. Tıkanma ya da ilaçların bitmesi durumunda garip bir uyarı sesi çıkarıp hemşireleri uyarıyor. Kimisi mutlu buradaki insanların, kimisi mutsuz. Mutlu olanlar kıdemliler. Mutsuz olanlar da kıdemliler. Mutlu olanların hastalığı iyiye gidiyor. Kemoterapiyi ‘güneşlenme’ olarak alıyorlar. Evet, hastalar bazı terimleri kendileştirmişler zamanla. Hastalığı azalanlara hafifletilmiş kemoterapi uygulanıyor. Hastalar da sahilde güneşlenmek gibi görüyorlar bunu. Daha ağır olanlar ise hep dertli. Metastaz yaparak yayılmış hastalıkları. Gözlerinde hep bir umut ışığı var ama bu ışık yanmayan bir çakmağın çakması gibi parlayıp sönüyor. Oda cam bir kapıyla poliklinikten ayrılmış durumda. Dışarıdan hastaların yakınları içeriye bakıyor mütemadiyen. Moral olsun diye uzaktan gülümsüyorlar. Duvarlarda TV’ler var ve hepsinde Müge Anlı açık. Bir hasta tespih çekiyor, bir hastanın dilinde inşirah, uğul uğul yayılıyor odaya, bir hastanın dilinde heep ama hep inşallah, bir hasta ise gözlerini duvardaki noktaya dikmiş düşünüyor. Hayaller ve umutlar, yerdeki görünmeyen tozlar gibi; biri onları süpürse bile bir sonraki gün yeniden birikiyorlar. Tam bunların ortasına iki üç yaşlarında bir çocuk giriyor bir anda, hemşire odasındaki birinin elinden kurtulmuş koşarak. Müthiş gülümsüyor ve sağ köşedeki en ağır hastanın kollarına yapışıyor, baba diyor, seni çok seviyorum. O koskocaman “seviyorum” kelimesi hepimize yetiyor.

aralık
ajandası

GAMZE TUNA

SERĞİ

İnsan İnsanı Çekermiş

Türkiye’de fotoğraf, önce Avrupa’dan gelen seyyahların varlığıyla manzara ve günlük hayatın anlatıldığı sosyal konularla, ardından da Pera’da açılan fotoğraf stüdyolarının etkisiyle portre fotoğrafları üzerinden yaygınlık kazanmıştır. İstanbul Modern Fotoğraf Koleksiyonu’ndan derlenen ‘İnsan İnsanı Çekermiş’, Türkiye’li 80 fotoğrafçının, 80 yıllık bir süreçte çektiği Türkiye fotoğraflarından oluşuyor. ‘İnsan İnsanı Çekermiş’, fotoğrafçıların kendilerine özgü bakış açılarıyla, izlenimcilikten anlatımcılığa, belgeselden sanata, Anadolu fonundan stüdyonun gelişmiş olanaklarıyla üretilen çağdaş portrelere kadar geniş bir yelpazeyi kapsıyor. Sergi, içinde insanın yer aldığı fotoğrafların yarattığı genel hissiyatın bir özetini izleyicilerine sunuyor.

Tarih 18 Aralık’a kadar

Yer İstanbul Modern/Beyoğlu/İstanbul

TIYATRO

Burada Bugün

Tarih 7 Aralık 20.30/21 Aralık 20.30

Yer Cemal Reşit Rey Konser Salonu/Şişli/İstanbul

ARALIK 2016

DİNLETİ

Divan-ı Hikmet Hoca Ahmed Yesevi İlahileri ‘Zikir Tertibi’

En önemli Türk mutasavvıflarından olan Hoca Ahmed Yesevi, ortaya koyduğu irfani öğretiyle hem Sünni-Nakşibendi yolu hem de Alevi-Bektaşî birikimini hayli derinden etkilemiş olan, kavşak mahiyetinde birleştirici bir şahsiyettir. Anadolu’ya hiç gelmemiş olmasına rağmen Anadolu’da da tanınmış ve sevilmiş, öğretisi adeta millî ahlâk olarak benimsenmiştir. Kendisini halktan ayrı tutmayışı, belli bir alana hapsetmeyip inandıklarını ve öğrendiklerini hem yerleşik halka hem de göçerlere, kendi anlayabilecekleri sade bir lisan ve misafirperver, alçak gönüllü, erdemli bir yöntemle anlatmaya çalışması onu medeni bir seviyeye taşımıştır. Sanat yönetmenliğini Coşkun Karademir ve M. Selçuk Erarslan’ın yaptığı ‘Zikir Tertibi’ dinletisi ‘Ahmed Yesevi İlahileri’yle sizleri cihat, fütüvvet, fedakârlık, cömertlik, emanet, sadakat gibi değerlerin inşa edildiği bir yolculuğa çıkarmayı hedefliyor.

Tarih 7 Aralık/20.00

Yer Cemal Reşit Rey Konser Salonu/Şişli/İstanbul

KONSER

Yavuz Bingöl ile Bin Yılın Ozanları

Tarih 24 Aralık/20.00

Yer Karaköy A Morgans Original/İstanbul

SERGİ

Saklı çeyiz

MERKUR sanatçıları arasına katılan Fatma Zeynep Çilek'in *Saklı Çeyiz* isimli ilk sergisi sanatseverlerle buluşuyor.

Genç sanatçı Zeynep Çilek, *Saklı Çeyiz* isimli sergisiyle, gelenek ve gelecek arasında köprü kuruyor. Sanat tarihinde önemli yeri olan imgeleri bize özgü desen ve motiflerle harmanlayıp geometrik çizgileri kullanarak yaptığı çalışmaların içine Hurufi öğeler yerleştiriyor ve sanatseverlere renkli, farklı, derin bir görsel dünya sunuyor. Zeynep Çilek'in sergisi 19 Aralık'tan itibaren MERKUR'da görülebilir.

Tarih 9 Ocak'a kadar
Yer MERKUR/Nişantaşı/İstanbul

OPERA

Belcanto The Luciano Pavarotti H.

Tarih 17-18 Aralık
Yer Volkswagen Arena/Şişli/İstanbul

SERGİ

İki Taraf

17'nci yüzyılda Kösem Mahpeyker Valide Sultan'ın Mahmut-paşa'da yaptırdığı, İstanbul'un en büyük hanı olarak bilinen Büyük Valide Han, 'Blok Art Space Büyük Valide Han'ın açılışını *İki Taraf* sergisi ile gerçekleştiriyor. Han içinde bulunan 210 odadan birini dönemselsel güncel sanat projeleri, performanslar, seminer ve sanatçı atölye programları için sanatseverlere açıyor. Sanatçı Cansu Çakar minyatür tekniğini kullanarak geçmiş ile güncel arasında kurduğu bağları bu sefer Büyük Valide Han belleğinden yola çıkarak kuruyor. Han'da uzun yıllar yer edinmiş İran kültürünün temellerini araştıran sanatçı, çağrışımların ve bağlantıların eşliğinde Büyük Valide Han'ın tarihinden de öteye gidiyor. Sizleri hanın yıllardır tanıklık ettiği gelenekler ve katmanlaşan hafızası arasında bir yolculuğa çıkarıyor.

Tarih 17 Aralık'a kadar
Yer Blok Art Space Büyük Valide Han/Fatih/İstanbul

TİYATRO

Bozuşma

Tarih 24 Aralık/20.30
Yer Karma Drama/Kadıköy/İstanbul

SİNEMA

ULUSLARARASI BARİKAT FİLM FESTİVALI

BARİKATSIZ BİR DÜNYA İÇİN

'Uluslararası Barikat Film Festivali' engellilerin beklentilerini, duygularını, hayata bakışlarını, yaşama katılımlarını, hayatın içinde aktif rol alarak üretici bir düzeye erişebilmelerini, çağın en etkili ve en yaygın iletişim aracı olan sinema yoluyla ortaya koyan ilk 'uluslararası' film festivali. Filmlerin tamamında 'engellilik' temasının işleniyor olması katılım için ön koşul oluşturuyor. Bu amaçla bu yıl 7'ncisi düzenlenecek festivalde, pek çok ülkeden yarışmaya katılacak uzun ve kısa metrajlı filmler yer alacak. Farklı ülkelerden ve Türkiye'den başvuruda bulunan ve jüri tarafından seçilen engellilerin konu alındığı belgesel, kurmaca, animasyon türlerinde kısa ve uzun metrajlı filmlerin yer aldığı ve üç gün boyunca sürecek bir gösterim yapılacaktır. Ayrıca festivalde sergilenecek olan filmler görme engelliler için sesli betimleme, işitme engelliler için Türkçe alt yazılı olarak engellilere göre düzenlenecek. Bu özel gösterimler dünyada ve Türkiye'de ilk kez gerçekleştirilecek olan, projeyi diğer festival çalışmalarından ayıran en önemli özellik olarak ele alınıyor.

01-04 Aralık 2016 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenecek olan Barikat Film Festivali ile engelli hakları bir kez daha tartışmaya açılacak. Bir kez daha 'sert sessizlerin' sesi olunacak.

1.Gün/1 ARALIK

Yer İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Prof. Dr. Cemil Bilsel Konferans Salonu

12:00
Yürüyüş

Galatasaray Lisesi önünden başlayacak; sanatçı, akademisyen, yabancı kültür ataşeleri ve engellilerin katılımıyla gerçekleştirilecek. Taksim Tünel'de basın açıklamasıyla son bulacaktır.

16:00 Uzun Metrajlı Film Gösterimi
'CAN DOSTUM'

Bedensel engelli, zengin Philippe ile banliyö delikanlısı Driss'in sıra dışı arkadaşlığını anlatan film, Fransa'da gişe rekorları kırdı. Zengin bir iş adamı ve aristokrat olan Philippe, yamaç paraşütü yaparken geçirdiği kaza sonrası

felç olur ve boynundan aşağısını kullanamaz hale gelir. Driss ise hapisneden henüz yeni çıkmış bir işsizdir. Philippe yedi gün 24 saat boyunca bakımını üstlenmesi için Driss'i evine yatılı yardımcı olarak alınca ikisinin de dünyası değişecektir. Normal şartlar altında hiçbir zaman yan yana gelmeyecek bu ikili, iyisiyle kötüsüyle hayatın tadını beraber çıkarmaya başlarlar. Sy'ın César Ödülüne layık görülen ilk siyah oyuncu olarak tarihe geçmesine de katkıda bulunan *Can Dostum* hem değiştiği kültür ve sınıf farklılıklarının ortadan kalkmasına odaklanan hem de içine çekildiği siyasi ortam sayesinde çok konuşulan, dram-mizah arasında gidip gelen bir yapımdır.

ULUSLARARASI BARİKATSIZ BİR DÜNYA İÇİN BARİKAT FİLM FESTİVALİ

2.Gün/2 ARALIK

Yer İstanbul Üniversitesi İletişim
Fakültesi Konferans Salonu

Forrest Gump

10:00-12:00 Uzun Metrajlı Film Gösterimi 'YAĞMUR ADAM'

Çoğumuz, muhtemelen *Rainman* filmine dek 'otizm' kavramına yabancıydık. İşte, muhteşem ikili Dustin Hoffman ve Tom Cruise'un, gerçekten harika bir ikili performans gösterdiği, birbiriyle tamamen zıt karakterli iki kardeşi canlandırdığı *Yağmur Adam*, artık bir klasik olarak kabul ediliyor. Filmde Los Angeles'ta maddiyata dayalı bir hayat süren fırlama Charlie ile değişik bir hastalığa sahip Raymond'un dramatik ama aynı zamanda komik de olabilen serüvenleri anlatılıyor. Film otizm farkındalığını izleyenlere yaşatması açısından festivale çok yakışıyor.

14:00-16:00 Uzun Metrajlı Film Gösterimi 'FORREST GUMP'

Düşük I.Q sahibi Forrest Gump, Jenny ile tanışır ve âşık olur. Gump aralarında Elvis Presley, Kennedy, Nixon'ın da olduğu tarihsel kişilerle kaza eseri tanışır ve 50'lerden 70'lerin sonuna kadar gelen bir süre zarfında olaylar gelişir. *Forrest Gump*, 1986 yılında Winston Groom tarafından aynı adla yayımlanan romandan esinlenerek çekilmiş. O kadar başarılı bir yapım ki, çekildiği ve yayınlandığı ilk yıldan itibaren en iyiler arasına girmeyi başardı. Komedi ve dram öğelerini muhteşem bir şekilde zıtlıktan çıkarıp birbirine ortak eden bu yapıtta sıkılmanızın ve filme kapılmanızın imkânı yok.

3.Gün/3 ARALIK

Yer İstanbul Üniversitesi İletişim
Fakültesi Konferans Salonu

10:00-12:00 Uzun Metrajlı Film Gösterimi 'GÖZÜMÜN NURU'

Hakkı Kurtuluş ve Melik Saraçoğlu'nun senaryoya ve yönetmenliğe beraber imza attıkları film, sıra dışı bir konuya ve çekim planlarına sahip. Kahramanımız M. genç yaşında tam bir sinema tutkudur. Tüm hayatını film çekme idealine bağlamıştır. Göz retinasında yaşadığı ciddi bir rahatsızlık sonucu olaylar farklı bir boyut kazanır. Bu sancılı süreçte korkularıyla yüzleşmeye başlar; dahası sinemayla kurduğu takıntılı aşkı da gözden geçirecektir.

14:00-16:00 Uzun Metrajlı Film Gösterimi 'CENNETİN RENGİ'

Bu dokunaklı hikâye kör bir çocuk olan Muhammed'in çevresinde gelişir. Yaz tatili geldiğinde Muhammed için Tahran'daki okulundan ayrılıp tatile çıkma zamanı gelmiştir. Sabırsızlıkla babasını bekler, böylece birlikte evlerine dönebileceklerdir. Ancak babası Muhammed'in kör olması nedeniyle oğlundan utanmaktadır ve bu nedenle de okula beklenildiğinden daha geç varır. Müdürden, oğlunu yaz boyunca bu okulda tutmalarını istese de başarılı olamaz ve oğlunu alıp eve dönmek zorunda kalır. Bu dokunaklı ve çarpıcı yapıt İran'da yetişen en önemli yönetmenlerden biri olan Majid Majidi imzalı.

4.Gün/4 ARALIK

Yer İstanbul Üniversitesi Fen
Fakültesi Prof. Dr. Cemil Bilsel
Konferans Salonu

10:00-12:00 Uzun Metrajlı Film Gösterimi 'BENİM DÜNYAM'

Ela, henüz iki yaşındayken geçirdiği hastalık nedeniyle hem gözlerini hem de duyma yetisini kaybeder. Bundan sonra çevresiyle tamamen uyumsuz biri olarak yetişir. Bu durum genç kızı iyileştirmek için hayatını adayan Mahir Hoca ile tanışana dek devam eder... Yapımı 'TMC Film' tarafından yürütülen ve başrolle-

rinde Uğur Yücel ve Beren Saat'in bulunduğu film, Hint yapımı bol ödüllü *Black* (2005) filminden uyarlanıyor. Beren Saat'in doğuştan kör, sağır ve dilsiz başkarakteri canlandırdığı, Uğur Yücel'i ise genç kızın hayatına girip ona engellerinden sıyrılıp yaşamayı tanıtan öğretmen rolünde izleyeceğimiz filmin yönetmen koltuğunda da Uğur Yücel bulunuyor.

İYİ ŞEYLER AJANDASI GAMZE TUNA

'İYİ ŞEYLER'İNİZİ HERKES DUYSUN DİYE; INFO@LACIVERTDERGI.COM ADRESİNE GÖNDEREBİLİRSİNİZ

KÖY OKULLARINA KAŞKOL BERE ÖRÜYORUZ

'Bu Çocuklara Yardım Edelim' Facebook sayfası kurucusu Yeşim Gökpinar, kendisini çocuklara yardım etmeye adanmış güzel yürekli bir bale öğretmeni. Her sene kış aylarında Düzce'nin bir köyünde bayanlara sipariş vererek köy okullarındaki miniklere çeşitli örgü takımları yollanıyor ve minik kalpler ısıtılıyor. 1 takım, yünü dâhil 15 TL. Kampanyayı daha çok kişinin duyması için sizler de kendi sayfanızda etkinliği paylaşabilir ve daha çok kişinin kampanyaya destek olmasını sağlayabilirsiniz. Kampanyaya destek olarak hem köyde yaşayan kadınlara maddi katkı sağlamış hem de bir çocuğu ısıtmış olacaksınız.

facebook.com/bucocuklara.yardimedelim

MUSUL DA SENİN YURDUN

DAİŞ'in işgal ettiği Musul'da kış gelirken binlerce insan evini terk ediyor. Musul'daki kardeşlerimiz için Türk Kızılay'ı tarafından 'Musul da Senin Yurdun' kampanyası başlatıldı. Türk Kızılay'ı bağışlarınızla Musul ve Telafer'deki 2 milyon masum insanın beslenme ihtiyacını karşılıyor. Sizler de kardeşlerimize yardım eli uzatmak isterseniz tüm GSM operatörleri üzerinden 2868'e 'MUSUL' yazıp mesaj yollayarak 10 TL bağışta bulunabilir ve onların acılarını hafifletebilirsiniz. Dilerseniz Türk Kızılay'ının internet sitesinden, diğer bağış seçeneklerine de ulaşabilirsiniz.

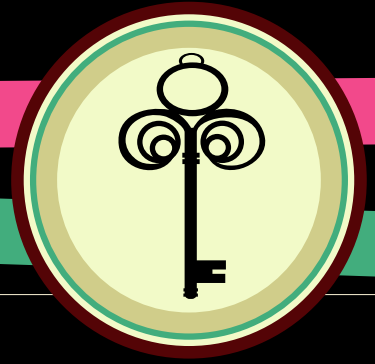
kizilay.org

YOZGAT'TA KÜTÜPHANE KURUYORUZ!

Yozgat'ta bazı okulların kitaba ihtiyacı var. İlkokul ve lise seviyesinde öğrencilerin faydalanabileceği her türlü kitap için desteğinizi bekliyorlar. Haydi, Yozgat'taki okullara birer kütüphane kuralım!

Adres:

Ayşe Ilıcak Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi-Kent Park/Yozgat
Vali Ertuğrul Ersoy İlkokulu-Çamlık Mahallesi Gölet Altı/Yozgat
Akbay İlköğretim Okulu-Çekerek/Yozgat

Giresunlu miniklere yardım

Giresun'un Çanakçı ilçesindeki yoksul miniklerin sesini yardımsever vatandaşlara ulaştırmak için güzel bir yardım kampanyası başlatıldı. Kış gelmesi sebebiyle çocukların bot, bere, eldiven ve bunlarla birlikte kalem, defter, oyuncak ve her türlü okul ve şahsi ihtiyaçlarının temin edilmesi gerekiyor. Twitter'da '@bhyt123' kullanıcı adıyla yardım severlere sesini duyuran Giresunlu yardımsever Bahtiyar Bey, herkesi bu güzel çocukları mutlu etmeye davet ediyor.

İletişim:

Giresun Çanakçı Kaymakamlığı-0454 591 2525
Bahtiyar Bey-0535 680 4048

Sağlığına kavuşsun diye

İsmail Kozey, henüz okul çağında ve özel bir hastalığı var. Bursa'da yaşayan İsmail, ameliyat olup sağlığına kavuşmak için gün sayıyor. Tekrar normal hayatına dönmek için sizlerden yardım bekliyor. Minik İsmail'in sağlığına kavuşması için ameliyat olması şart. Bursa Valiliği'nin de desteklediği yardım kampanyasının bağışları toplanmaya başlandı bile. Sizler de geç olmadan İsmail'e yardım edebilir, onun sağlığına kavuşmasına vesile olabilirsiniz.

Halkbank

Hesap No: 0295 01052607 Gazcılar/Bursa
IBAN: TR50 0001 2009 2950 0001 0526 07

Yetimler yalnız kalmamasın

Keçiören İmam Hatipliler Derneği; 'Siz Yoksanız Tüm Yetimler Yalnızdır' sloganıyla yola çıkıyor. Hatay Yayladağı'ndaki Türkmen yetimlerini ziyaret etmek isteyen dernek, onlara çeşitli hediyeler de götürecektir. Bu anlamlı ziyaret için tüm hayırsever vatandaşları yetimlerimize destek olmaya çağırıyorlar.

kihder.com

İletişim: 0536 303 7060/0507 155 1609

IBAN: TR12 0001 0004 7165 5754 7350 01

Kardeşin üşümesin

Fırat Kalkanı'yla kurtarılan köylerdeki çocuklar için Ulu Derneği'nin başlatmış olduğu 'Kardeşin Üşümesin' kampanyası ile bölgede muhtaç durumda olan kardeşlerimizi ısıtıyoruz. Yapacağınız her 50 TL'lik yardım bir mont, bir bot, bir battaniye olarak miniklere ulaşmayı bekliyor. Sizler de facebook sayfanızdan #KardeşinÜşümesin etiketi ile kampanyanın duyulmasını sağlayabilir mazlum yavruların bu kış daha kolay atlatmasına vesile olabilirsiniz.

İletişim: 0532 761 7435

Ziraat Bankası-Pendik Sahil Şubesi/İstanbul
1570 7647 2594 5001 (ATM İçin)

TL: TR 5200 0100 1570 7647 2594 5001

Dolar: TR 5200 0100 1570 7647 2594 5003

Euro: TR 5200 0100 1570 7647 2594 5004

SWIFT Kodu TCZBTR2A

uluder.org

İYİLİK PEŞİNDE KOŞ

İyilik Peşinde Koş Platformu, 'Adım Adım'ın desteklediği sivil toplum kuruluşlarının projeleri için koşmak isteyen gönüllülerin kullanacağı bir yardımseverlik koşusu web platformudur. Aynı zamanda dünyada sadece yardımseverlik koşusu için yapılmış ilk dijital kaynak oluşturma platformu olma özelliğini de taşıyor. Bu platform sayesinde yardımseverlik koşusu yapmak isteyen gönüllü koşucular destek vermek istedikleri projeyi bulabilir, kendi kampanyalarını oluşturabilir ve bağışlarını kolaylıkla takip edebilirler. Sizler de bu platforma katılarak iyilik peşinde koşan adımların güçlenmesini sağlayabilirsiniz.

ipk.adimadim.org

BİR ÖĞRETMENİN İSTEĞİ

Samsun Atatürk İlkokulu öğretmeni Arif Uyar babalarını trafik kazasında kaybeden beş kız kardeş için yardım kampanyası başlattı. Ekonomik durumları zaten kötü olan çocuklar babalarını da kaybedince iyice zor duruma düşmüşler. Yaşları 8 ila 18 arasında değişen kız kardeşlerin giysi ve ayakkabı ihtiyaçları var. Sizler de kız kardeşlerin yüzünü güldürmek için çeşitli yardımlarla bu kampanyaya katkıda bulunabilirsiniz.

İletişim:

Atatürk İlkokulu

Atatürk Mah. Karaman Sok. 55860 Asarcık/

SAMSUN 0362 791 2238

Arif UYAR

0505 266 8944

KÖY OKULU YARDIMLARINIZLA ISINIYOR

Siirt Pervari Düşüncüler Köyü'nde yer alan Düşüncüler İlkokulu'nda okuyan öğrenciler sizlerin yardımlarını bekliyor. Öğrencilerin dış macunundan sıra örtüsüne, zımbadan atkıya, tebeşirden çoraba şahsi ve genel birçok şeye ihtiyacı var. Aynı zamanda okulda tadilat gerektiren birçok yeri ancak gelen yardımlarla düzeltilebilir durumdadır. Çocuklarımızın yüzlerini güldürüp içlerini ısıtmak için az çok demeden yardımda bulunarak okullarının yaşanabilir hale gelmesine katkıda bulunabilirsiniz.

İletişim:

Düşüncüler İlkokulu/Düşüncüler Köyü Pervari/

SIİRT

Uğur GÜRBÜZ/Öğretmen/0534 306 3223

BU AY BAŞKALARI İÇİN NELER YAPSAK?

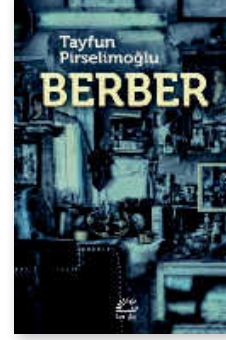
İYİ ŞEYLER AJANDASI

kitap tanıtım

ALİ EREN

KÜLTÜR SANAT | KİTAP

İSTANBUL'DA BİR MUAMMA, BİR KARANLIK 'BERBER'

Tayfun Pirselimoglu ismini çektiği filmleriyle duymuştum. Roman yazdığını da biliyordum ama itiraf edeyim ki bu zamana kadar herhangi bir kitabını okumak nasip olmamıştı. Pirselimoglu okumaya *Berber* (İletişim, 2016) romanından başlamam ise tamamen bir tesadüf ürünü oldu diyebilirim. Çünkü müteşebbatına güvendiğim bir dostum kitaptan bir sayfayı Instagram'dan paylaştı, o sayfada yazılanlar çok hoşuma gitti ve en yakın kitapçıya giderek *Berber*'i aldım. Ve yine bir itirafta bulunarak belirtiyim ki, Pirselimoglu'nun romanlarını neden bu zamana kadar okumadım ki diye de biraz biraz hayıflandım kendi kendime.

Tayfun Pirselimoglu'nun *Berber*'i bir 'kara roman.' Karşımızda iç karartan bir İstanbul var. Mevsim kış ve havalar da fena halde garip. Sürekli kar yağıyor şehre ve inan ki karın sarı yağdığı bile oluyor. Bunca karamsarlık arasında umut ışığına dair hiç emare yok.

"Bu ağır hava memleketin üzerini bir şal gibi saran bulaşıcı, yapışkan, azar azar artarak kendini hissettiren sanki müebbet bir yeisle gelmişti. Bu kış bildiğimiz kışlardan değildi; başka bir şeydi. İnsanlar tuhaflaşmıştı; korkuyordu ve neyin neden olduğunu bir türlü kestiremiyorlardı. Bu idraksizlik halleri; soru soramaları, sorsalar bile cevaplarla ilgilenmemele-ri, makul olanla deliliği, doğruyla yanlış

ayırılmaları bir fitrat meselesi olmaktan çok bu kışla ilgiliydi."

İşte bu 'Kafkaesk ortamda' berber olarak çalışan kahramanımız (bir tür anti-kahraman) aynı zamanda bir seri katil. Fakat o bildiğimiz seri katillerden değil. Ya da şöyle söyleyelim, kahramanımızın neden cinayetler işlediğine dair elimizde kesin bilgiler yok. Paraya duyulan ihtiyaç mı, içindeki bastırılmaz öldürme tutkusu mu... Tüm bunlara dair kesin cevaplardan yola çıkmıyor romancı. Doğuya özgü bir seri katil çünkü o. Ha evet birilerini öldürdüğünde bunu en rahat, en teskin edici şekilde yapıyor tabii ve başlarda da içi rahat. İşinde usta olduğunu kendi kendine itiraf ediyor yer yer. Yine de Kafka'nın *Dava* romanındaki o sonsuz adliye koridorları gibi bu anti kahramanımızın da içinde boş olduğu koridorlar var. Adını bilmediğimiz bir kurumun, M. kod adlı bir memurundan iş alıyor. İş dediysem bir resim ve bir mektup. Memurla buluşup detayları konuşuyorlar ara sıra ve kahramanımız cinayeti işliyor. Öldürdüğü isimlerin hangi şartlar altında seçildiğine dair bir fikri yok. Müthiş can sıkıcı bir rutin içinde yaşıyor adamımız. Babasından kalma berber dükkânını işletmeye devam ediyor. Dükkândan çıkıp evine gidiyor. Komşularının çoğunu tanımıyor. Aynı pastaneye, aynı banka şubesine gidiyor sürekli.

Bir de başında kavak yelleri esiyor kahramanımızın. Hep aynı pastanede buluştukları bir sevdiceği var. Onunla da karamsar bir ilişkisi var ama yine de ufak bir umut

pervanesi döndürüyor anti kahramanımızın başında bu aşk. Hayata bir taraftan tutunmasını sağlıyor. Az da olsa hayata dair parlak anlar yaşıyor. Edip Cansever'in "Aşk iyidir bak, duyumunu artırır insanın" dediği halleri yerleştiriyor adamımızın gönlünün içine. Ama aşkta da yollar hep açmazda. Ne zamanki olaylar kördüğümüne dönüyor ve Meryem bir gün sakat kalıyor, işte o zaman Meryem'e dair aklındaki sorular ve sorunlar azalıyor, tuzla buz oluyor. Meryem'in vücudundan bir yer kopması, anti kahramanımızın da hayatındaki bazı karanlık bölgelerin aydınlanmasına yol açıyor. Aklındaki soru işaretleri kalkıyor ve yerini daha aydınlık bir bölgeye bırakıyor. Ancak tüm trajedilerde olduğu gibi bunun da uzun sürmeyeceğinin farkında adamımız.

Tüm bunlar olup dururken adamımızın iş aldığı o memur ölüyor ve son işini başlarıyla gerçekleştiremiyor. Evet, başarısına düşkün bir seri katille karşı karşıyayız çünkü. Giderek bu karmaşık hayat içinde o başarıyı da nefes almasını sağlayan rutinlerinin içine eklemeyi başarmış kahramanımız. Tamam, bundan sonrasını anlatmayayım artık, bu kadar spoiler yeter kitaba dair. Çünkü romanın en can alıcı yerleri de bu sayfalardan sonra başlıyor desem yeridir. Ucu handiyse bir kıyamet sahnesine kadar ilerleyen *Berber* romanı aslında bir tür 'kara Türkiye' romanı. Gündeme dair göndermeleri, geriye, ileriye doğru yaptığı geri dönüşler ve ileri tahminlerle sıkı bir politik eleştiri. İçinde barındırdığı trajik unsurlarla günümüz insanına dönük bir yergi, bir muamma...

ABDULLAH HARMANCI :: KISA CEVAP

1. Yazı yazmanın sizdeki karşılığı nedir?
Bir mecburiyettir. Bir tercih değildir. Bir karar değildir. İçgüdüsel bir şeydir.

2. Yazarken kullanmayı sevmediğiniz kelimeler?
'Transandantal' demeyi sevmem mesela. :) Ahkâm kesmeyi sevmem. Terim ve kavram sevmem.

3. Kullanmaktan vazgeçemediğiniz kelimeler?
'Mesela' derim mesela.

4. Şu an okuduğunuz kitap?
Kırmızı Pazartesi-Marquez (Dördüncü defa. Derste işlemek için...)

5. Çocukluk deyince aklınıza neler geliyor?
Ziya Osman Saba gelir. Onun bir şiiri vardır. "Çocukluğum çocukluğum" diye tekrar eder sürekli. O şiir gelir. Bütün bir Ziya Osman Saba coğrafyası çocukluk toprağından yapılmıştır.

6. Hevesinizi ne kırar?
Dünyada başlayıp dünyada bitecek bir hevesin içinde olduğumu fark edişim.

7. "O iş öyle olmaz" diyebileceğiniz ilk şey ne olurdu?
Öykü yazmak.

8. Bir meslek seçecek olsanız hangisini seçerdiniz?
'Soru sormak'la ilgili bir meslek olurdu. Öğretmenlik veya TV moderatörlüğü bana göre.

9. En çok eleştirdiğiniz yönünüz?
Bir şey üzerine doğmuş heyecanımın süreklilik arz etmemesi.

10. Sizi anlattığını düşündüğünüz bir kelime?
Tedirgin.

11. Şu kelimeler size ne ifade ediyor?
Kılavuz: Bilge Karasu.
Gerçek: İçimizde hiç durmadan konuşan ses.
Sır: Mustafa Kutlu.
Dün: Kıbrıs.
Özgürlük: İslam olmak.
Komik: Yeğenlerim varsa ben.

12. En mutlu olduğunuz an?
1995'te *Dergâh*'ta öyküm çıkmıştı.

13. Gerçekleşmesini beklediğiniz hayaliniz?
Kuran'ı okurken yardım almadan anlayabilmek.

14. Son cümmeniz olduğunu bilseniz, yazacağınız cümle ne olurdu?
"Küllü men aleyha fan" (Yer üzerinde bulunan her canlı yok olacaktır.)

MELEK KAYITLARI

İlk öykü kitabı *Muhteris* ile öykü dünyasında büyük bir yer kazandı Abdullah Harmancı. Modern bireyin kalabalıklar içindeki yalnızlığını anlatan Harmancı'nın kahramanları genelde içimizden birileri. En yakınlarımızın hikâyelerini anlatan Harmancı, yeni kitabı *Melek Kayıtları*'nda (İz Yayıncılık 2016) 15 uzun, 32 de minimal öykü ile çıkıyor okurunun karşısına.

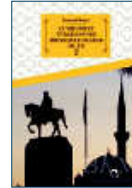
Harmancı, öykülerinde şiire yakın olan bir yazar. Postmodern unsurları kullanırken bile klasik hikâye anlatıcısının sesinden vazgeçmiyor. Bunu *Melek Kayıtları*'ndaki metinlerde de çok net görebiliyoruz. Bazen deneme türüne yaklaşan metinler de kuruyor Harmancı fakat bunu öylesine ustaca yapıyor ki, o deneysel-lik okurunun gözüne batmıyor.

Kısa öykülerle daha çok kıssa geleneğine yaslanmaya çalışan Harmancı, modern öykü dilini geleneğin imkânlarıyla genişletmeye çalışmış *Melek Kayıtları*'nda. Harmancı'nın öyküleri kısa, kıpkısa metinlerle bile öykümüzün merkezindeki yerini her zaman koruyacağına benziyor.

ABDULLAH HARMANCI KİMDİR?

1974 Konya doğumlu. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi'nde halen akademik çalışmalarını sürdürmektedir. Öyküleri ve yazıları, *Dergâh*, *Hece*, *Türk Edebiyatı*, *Yedi İklim*, *Kitap-ı Kırklar*, *Fayrap*, *Aşkar*, *İtibar*, *Mahalle Mektebi*, *Post Öykü*, *Temmuz*, *Karabatak* gibi çeşitli dergilerde yayımlandı. Eserleri: *Muhteris*, *Ertesi Dünya*, *Yerlere Göklere*, *Seni Ne İhtiyarlattı?*, *Kurmacanın Büyülü Sureti*, *Yazının Yükü*, *Melek Kayıtları*.

CUMHURİYET TÜRKİYESİ'NDE BİR MESELE OLARAK İSLÂM 2

İSMAİL KARA
DERGÂH

KİTAB-I SİYAH KALEM

GÜLFEM PAMUK
EVEREST

ŞİRİN'İN DÜĞÜNÜ

CİHAN AKTAŞ
İZ YAYINCILIK

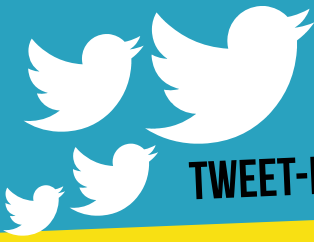
BİR KURT BİR KADIN BİR HORUZ

SÜMEYRA İKİZ
ŞÖLE YAYINLARI

DEDEMİN BAKKALI

ŞERMIN ÇARKACI
TAZE KİTAP

taxidriver @taxidriver06

İlkokul 2. sınıfta pamuk prenses ve 7 cüceler piyesinde beni prens yerine ormandaki ağaç yapan öğretmenimi de hayırla yad ediyorum.

taxidriver @taxidriver06

Atari salonunda kendi jetonunu bitirmiş, başkasının oyununu seyrederek gibi bakıyorum dünyaya.

Serdar Nalçakar @snalcakar

Evlilik teklif etmek için diz çöktüğümde "benimle evlenir misin?" demek yerine yanlışlıkla Ettehiyatü'yü okudum. Senerin alışkanlığı.

Önder Şeren @onderseren

Mezuniyet kınası ne la. "Yüksek yüksek lisanslara" diye türkü mü söylüyorsunuz.

Martı De Morgan @pastoralmarti

Bir erkek kadına asla hesap ödetmemeli, kadın da erkeğe hesap ödetmemeli. El ele tutuşup hesabı ödemedi mekândan koşarak kaçmalılar.

Ümit + @ilgincbisey

Tam şu an şirket avukatlarını çağırıp evraklarla ilgili hesap sormak istiyorum ama şirket yok.

YARIM DELİ @YARIMDelı

Annem başı açık bütün kadınlara sosyete diyor, eve başı açık temizlikçi almış sosyete ama dibi köşeyi iyi temizledi dedi sddjkjgdlk.

YARIM DELİ @YARIMDelı

Sabah annem spora gidicem şu pardösümü camdan uzat diye telefon etti Allah'ınızı severseniz şu parklardaki spor aletlerini kaldırın yeter ya.

Nevzat
@nevatpolanyi

Çocuğın birini üniversite hastanesine sevk ettim, annesi "ama bu daha orta- okula gidiyor sıkıntı olmasın" dedi.

Kemal Ayça
RadyoGaGa
@kemalayca

Metal grupları çok bağılıyor. Haklı- ken haksız duruma düşüyorlar.

Detroitli Kızıl
@detroitlikizil

Tüm İslam âleminin kamilini kutlamak için neden bana me- saj atıyorsun abi?

Eylül.
@harikabiriyim

Kırılgan biri olmaya- yım derken kamyon şöförü gibi oldum.

faz @fazzare

Saatlerin geri alınmaması süper oldu. Sabah namazı vakti tâ 8'e kadar çıkmıyor neredeyse, zaten sonra da yatmıyorsun. Temiz icraat.

faz @fazzare

Formumu sürekli boşa kürek çekmeme borçluyum.

faz @fazzare

Osmanlı zamanında hukuk okuyan talebelerin vizeleri baş- layınca kadınlar onlara 10 puan avans verirmiş, şu nezakete bakar mısınız?

faz @fazzare

Dört kişilik bir ailede üç kişiye yetecek kadar internet kotası varsa "Siz twitter'a girin, ben televizyon izlerim" diyen kişi annedir.

Furkan Sarıkaya @Overlokcu12

Ulan yabancı dizi izliyorum adamların bahçesinde havuz var iki sezondur kimse girmede benim bahçemde havuz olsa kışın montla girerim.

? @multeci

Bu şartlar olgunlaşmıyor ben hakkımı başka şartlar- da kullanmak istiyorum.

la
ci
vert

yaşam
kültürü
dergisi

ABONE OLUN, DAHA AZ ÖDEYİN!

Lacivert'in her sayısını
7 TL yerine sadece 4,7 TL'ye alın.

Yıllık abonelik bedeli 84 TL yerine sadece 56 TL,
üstelik kredi kartına 6 taksitle!

Derginiz kargo ile adresinize teslim edilsin.
Aboneliğiniz bitince özel yenileme indiriminden yararlanın!

www.lacivertdergi.com
facebook.com/lacivertdergi
[@lacivert_dergi](https://instagram.com/lacivert_dergi)
instagram.com/lacivert_dergi

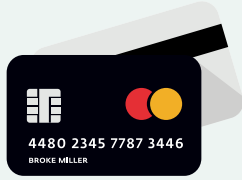
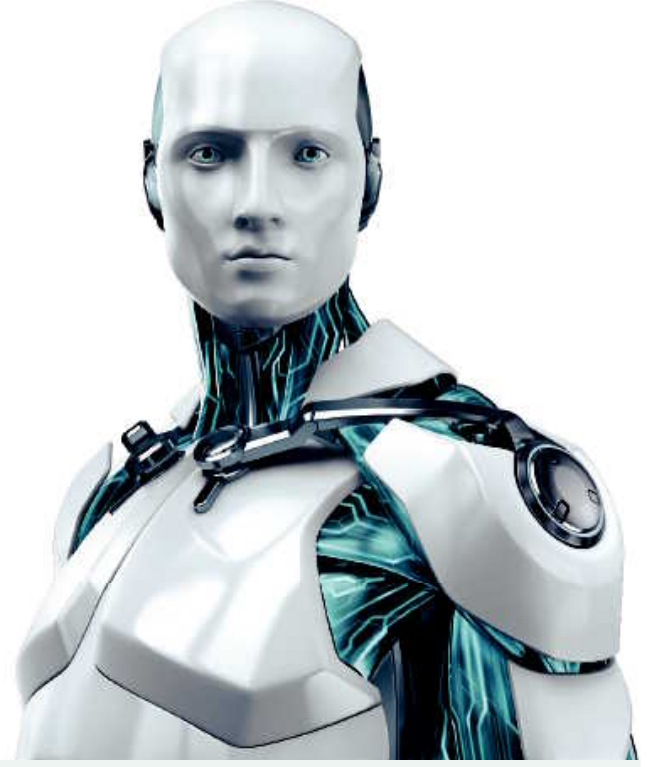

HEMEN
ARAYIN

444 88 81

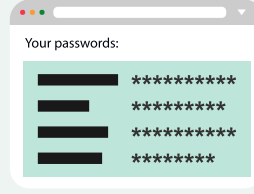
ESET Smart Security Premium

Ekstra özelliklerle
hepsi bir arada güvenlik.

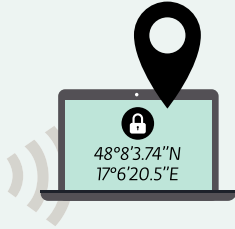
BANKACILIK VE ÖDEME SİSTEMLERİ KORUMASI

Kritik çevrimiçi işlemler sırasında
ek güvenlik sağlar.

ESET PAROLA YÖNETİMİ

En popüler platformlarda
parolalarınızı düzenler ve
güvenle saklayabilir.

ANTI-THEFT

Kayıp cihazınızı bulmaya
yardımcı olur. Dizüstü cihazınızın
konumu bölgedeki WI-FI ağlarına
göre belirlenir.

EV AĞI KORUMASI:

BAĞLANAN CİHAZLARIN KATALOĞU

Ev ağınıza bağlı kategorize cihazların
ayrıntılı bir listesini alın.

ROUTER KORUMASI

Zayıf parolalar gibi ağ güvenlik
açıkları veya hatalı donanım
yazılım güncellemelerinde
Ev Router'inizi test edin,
sorunları çözmek için öneriler alın.

ESET SECURE DATA

Güçlü şifreleme ile dizüstü veya
USB cihazlarındaki hassas
kişisel verilerinizi korur.

WEBCAM KORUMASI

Web kamerasına erişmeye çalışan
uygulamaları engeller.
- Kayıt dışı.

AKILLI TEKNOLOJİLER

Jinekolojik Kanser Tedavisinde İLERİ CERRAHİ ROBOT

Kuruluşumuz,
Akademik Tıp Merkezi
Hastanesi olarak
JCI tarafından
akredite edilmiştir.

444 70 44

MEDİPOL
MEGA
ÖZEL MEDİPOL MEGA
HASTANELER
KOMPLEKSİ

facebook.com/medipolsaglik

twitter.com/medipolsaglik

youtube.com/MedipolSaglikGrubu